

QÖVSI TƏBRİZİ

SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

M.F.Axundov adına
Azərbaycan MİIN
Şirkəti

“LİDER NƏŞRİYYAT”
BAKİ-2005

Tərtib edənı və
ön sözün müəllifi:

Paşa Kərimov

Redaktoru:

Kamil Allahyarov

894.3611 - dc 21

AZE

Qövsı Təbrızı. Seçılmış əsərləri. Bakı, “Lider nəşriyyat”, 2005,
328 səh.

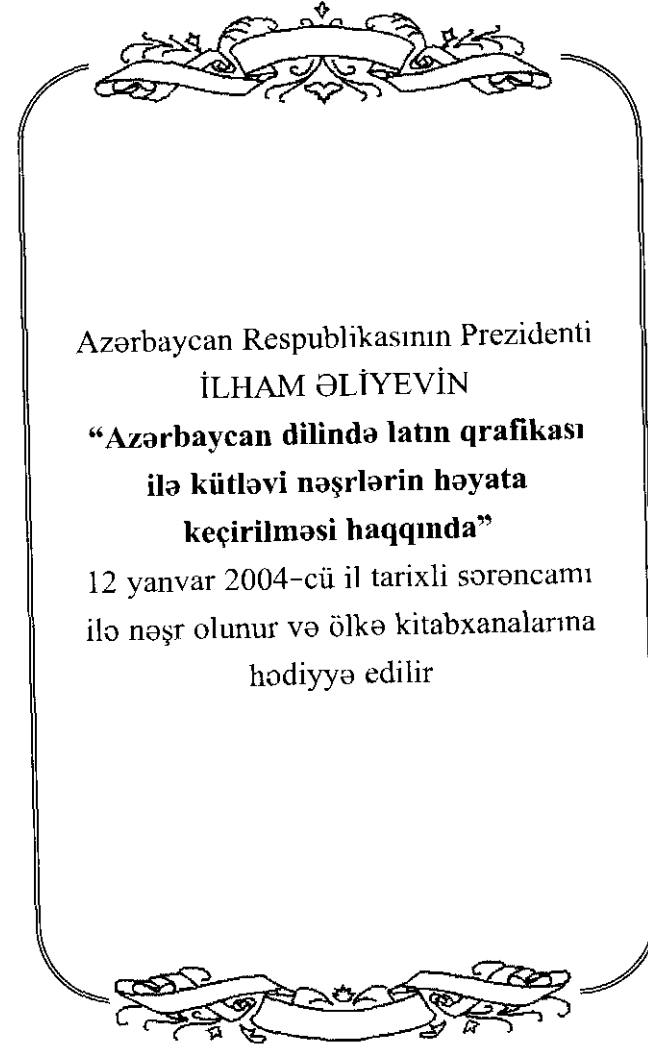
Əlican Qövsı Təbrızı XVII əsrdə yaşayıb yaratmış görkəmli Azərbaycan şairidir. Füzuli ədəbi məktəbinin ən yaxşı davamçılarından olan Qövsı ana dilində yazdığı qozəllərilə şöhrətlənib, yüksək bədiiliyi ilə fərqlənən və əsərlərində Vətən məhəbbəti, azadlıq hissləri, yüksək insani duyğular tərən-nüm edən lirik şair kimi ədəbiyyatımızın inkişafında mühüm rol oynamışdır.

Qövsı Təbrızının son dərəcə zəngin yaradıcılıq irsindən günümüzə gəlib çatamı bu istedadlı sənətkarın lirik şeirlər toplusu – “Divan”ından ibarətdir.

Oxuculara təqdim olunan kitab Qövsı əsərlərinin dünya kitabxanalarında qorunan nüsxələri əsasında nəşrə hazırlanmışdır. Kitabı təbrızı şairin 400-dən artıq qozəli, tərkiyənd və tərkiyəndləri, müxəmməsləri, mürəbbə və rübaisi daxil edilmişdir.

ISBN 9952-417-28-2

© “LIDER NƏŞRİYYAT”, 2005

QÖVSI TƏBRİZİNİN ƏDƏBİ İRSİ

Əlican Qövsü Təbrizi XVII əsrin görkəmli Azərbaycan şairi, Səfəvilər dövründə inkişaf etmiş anadilli şerimizin ən tanınmış nümayəndələrindən biridir.

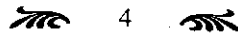
Tədqiqatçılar “Qövsü” təxəllüslü üç şairin izinə düşmüş, onların bir nəsil-dən olduqlarını göstərmişlər. Azərbaycan türkcəsində lirik şeirlər toplusu – “Divan” müəllifi olan Əlican Qövsü Təbrizin kimliyi barədə müxtəlif təz-kirələrdə rast gəlinən məlumatları dəqiqləşdirmək üçün şairin özünün əsər-ləri əvəzsiz mənbədir. Görkəmli ədəbiyyatşünasımız Salman Mümtaz Qövsü ilə bağlı tarixi adlardan çıxış edərək yazır: “Qövsinin yaşadığı əsrə gəldikdə hicri XI, miladi XVII əsrlərdir. Çünki Şah Abbas Sani, Şah Süleyman, Ağahüseyn Xansari, Mirzə Tahir də XI əsrdə yaşamış tarixi şəxslərdir ki, onların yaşadıkları əsr barədə heç bir ixtilaf ola bilməz. Hələ Qövsinin ustası olaraq Zülcəmalin ləqəbi ilə məşhur olan Ağahüseyn Xansarinin hicri 1077-də Şah Süleymanı niyəbətən Səfəviyyə taxtına oturduğu nəzəri-etibarə əlsaq, Qövsinin *XI əsrin nəhayətində* (kursiv bizimdir – P.K.) hal-həyatda olduğunu qəbul etməyə məcburuq. Mirzə Tahir bağını tərif və töfsif edən Qövsü, şübhəsiz, hər iki hökmdarın, yəni Şah Abbas Sani ilə oğlu Şah Süleymanın zamanlarını dərk edə bilmişdir”¹. Şairin yaşadığı illər haqqında hipotetik məlumat əldə etmək üçün istifadə olunan tarixi adlardan ən çox maraq doğuranları Mirzə Tahir Vəhid və Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahibdir. Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasında deyilir ki, Məhəmməd Tahir Vəhid 1606-cı ildə Qəzvinə anadan olmuş, 1701-ci ilədək yaşamışdır. II Şah Abbasın vaqienəvisi kimi “Abbasnamə” tarixi əsərini yazmış, 1689-1697-ci illərdə əvvəl I Süleymanın, sonra I Şah Hüseynin baş vəziri (etimadüddövlə) olmuşdur². Onun Vəhid təxəllüsü ilə yazdığı şeirlər Qövsü yaradıcılığına güclü təsir göstərmişdir:

Nə yaxşı söyləmiş, Qövsü, Vəhidi-pağgövhər kim:
“Mən yandırdı bir atəş ki, düşməndən ırağ olsun”.

Şeirlərindən birində dövrünün digər tanınmış şəxsiyyəti – Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahibin də adını çəkməsinə, bəzi digər dəlillərə əsasən Əlican Qövsü Təbrizin XVII əsrin ortalarından XVIII əsrin əvvəllərinə qədər yaşa-dığı söyləmək mümkündür.

¹ Salman Mümtaz. Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları. Bakı, Yazıçı, 1986, s.103.

² A.S.E. II cild. Bakı, 1978, s.470.

Qövsinin əsərlərindən nümunələr 1925-ci ildə Firidun bəy Köçərlinin “Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi materialları” əsərinin birinci hissəsində nəşr olunmuşdur. Həmin ildə Salman Mümtaz şairin altmışa yaxın qəzəlini ayrıca kitabçada “Kommunist” qəzetinin nəşriyyatında nəşr etdirmişdir. 1958-ci ildə akademik Həmid Araslı Qövsü “Divan”ının Tiflis və London nüsxələri əsa-sında onun seçilmiş əsərlərini (buraya şairin 145 qəzəli, 1 mürəbbəsi, 2 mü-xəmməsi, 1 müsəddəsi, 1 tərkibbəndi, 4 tərcibəndi daxil edilib) çap etdirdi. “Azərbaycan klassik ədəbiyyatı kitabxanası” seriyasından 1988-ci ildə nəşr edilmiş VI cildə Qövsinin də əsəri daxil edilib.

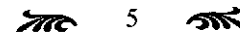
Qövsü Təbrizi əsərlərinin nəşri tarixi hələlik bununla bitir. Onun Azər-baycan türkcəsində “Divan”ının bütövlükdə nəşri isə ədəbiyyat tariximizin öyrənilməsi baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Son illərin tədqiqatları göstərir ki, XVII əsr Azərbaycan ədəbiyyatı bəzi müəlliflərin iddia etdiklərinə baxmayaraq, heç də az məhsuldar olmamış, sadəcə olaraq ədəbiyyatımız bu dövrdə dünya xəzinəsinə Nizami, Nəsimi, Xətayi, Füzuli kimi şəxsiyyətlər bəxş edə bilməsə də, əslində bu dövrdə poeziyanın demokratikləşməsi və xəlkiləşməsi prosesi güclənmişdir. Yazılı mənbələr üzərində işin genişləndirilməsi, dövrün bir sıra müxtəlif səviyyəli şairlərinin ədəbi irsinin aşkara çıxarılması XVII əsr Azərbaycan poeziyasın-da keyfiyyətə yeni bir mərhələ kimi qiymətləndirməyə əsas verir. Azər-baycan türkcəsini Səfəvilər dövlətinin rəsmi dövlət dili elan edən Şah İsmayıl Xətayinin hakimiyyətindən sonrakı dövrlərdə də bu dildə yazılan əsərlərin sayı artmaqda idi. Klassik üslubla bərabər şifahi xalq ədəbiyyatı janrlarının inkişafı həmin dövr ədəbiyyatının xarakter cəhəti kimi nəzərə çarpır. Məsihi, Əmani, Saib Təbrizi, Qövsü Təbrizi, Tərzi Əfşar, Təsir Təbrizi kimi sənətkar-lar klassik üslubda yaradıcılıqlarını davam etdirdikləri halda, Abbas Tufar-qanlı, Sarı Aşıq xalq arasında geniş yayılan qoşma və bayatılar yazırdılar. Bir sıra qəhrəmanlıq və məhəbbət dastanlarımız – “Koroğlu”, “Əsli və Kərəm”, “Aşıq Qərib”, “Şah İsmayıl” məhz bu dövrdə meydana çıxıb.

Tədqiqatçılar haqlı olaraq göstərmişlər ki, “Füzuli ədəbi məktəbinin qüv-vətli davamçısı olan Qövsü klassik şeir dilimizin sadələşməsi, xəlkilik ele-mentləri ilə zənginləşməsi yolunda ciddi addım atmışdır. Bu mənada Qövsini bir növ Şah İsmayıl Xətayi ilə müqayisə etmək, onu “XVII əsrin Xətayisi” adlandırmaq olar. Belə ki, ədəbi dilimizin (yazılı şeir qolunun) inkişaf tarixin-dəki mövqeyinə və roluna görə Xətayi Nəsimi ilə Füzuli arasında körpüdürsə, Qövsü Füzulini Vaqiflə birləşdirir”¹.

Qövsiyə elə bir dövrdə yaşayıb-yaratmaq nəsib olmuşdur ki, o həm köhnə Azərbaycan dilinin klassik şeir dili mərhələsini (XV–XVII əsrlər),

¹ Y. Seyidov, S. Əlizadə. Klassik Azərbaycan şairləri söz haqqında. Bakı, ADU nəşri, 1977, s.97.

həm də yeni Azərbaycan dilinin xəlqiləşməsi dövrünü (XVIII) öz yaradıcılığında inikas etdirə bilmişdi. Məhz buna görə də “zərif və xoştəb” şairin “bəzi qəzəllərinin axırını fərdində Qövsinə əvəzinə Qüdsi və ya Zakir və ya Seyid yazılısaydı, onların Qüdsinin, ya Zakirin və ya Seyidin kəlamı olduğuna kimse şübhə etməzdi”¹.

Başqa sözlə desək, Qövsü özünə qədərki klassik şeir ənənələrindən müəyyən dərəcədə uzaqlaşmış, zamanəsini qabaqlamış sənətkarlarımızdandır.

Şairin əsərlərini öyrənən müəlliflər Qövsü lirikasının iki mənbədən, xalq yaradıcılığı və klassik ədəbiyyatdan baş aldığını göstərmişlər. Şairin “Divan”ını vərəqlədikcə onun sələflərindən – Nəvaidən, Füzulidən, müasirlərindən – Saib Təbrizi, Mirzə Tahir Vəhid, Şahir və başqalarından nə dərəcədə təsirləndiyini açıq-aydın hiss edirik.

Qövsü yaradıcılığına ən güclü təsiri böyük Füzuli şəri göstərmişdir. Faktiki olaraq bütün “Divan” boyu biz Qövsünün dərin məmnuniyyət və ağızlıqla Füzuli kəlamından ilhamlandığını, onu özünə həkim və müdrik bir müəllim tutduğunu həm duyuruq, həm də görürük. O, Füzuli təsiri ilə yazılmış qəzəllərinin əksəriyyətinin son beytini öz müəllimindən iqtibasla bitirir.

Bu həmin rəna qəzəldir ki, Füzuli söyləmiş:
“Doğru derlər, hər zaman bir aşiqin dövrandır”.

Yaxud:

Qövsü, bu ol qəzəli-nəğzi-Füzulidir kim:
“Necə ah cəlməyim, ah, yanıbdır cigərim”...

Şairin Füzuli adı çəkilməmiş qəzəllərində də biz asanlıqla Füzuli təsirini hiss edirik. Məsələn:

Mən ki əldən getdim, ol sorvi-səbükövlan gəlir,
Ah, bilməm neyləyim kim, can gedir, canan gəlir.

Yaxud:

Dağı-cünun yapışmadı könlünə zahidin,
Bu möhrü gər qara daşa bassan, nişan tutar...

Füzuli ilə bu ünsiyyət Qövsü Təbriziyə Füzuli sənətkarlığını davam etdirmək imtiyazı, Füzuli dilini və Füzuli qəzəliyyatını sonrakı əsrlərə ötürmək səlahiyyəti vermişdir.

Görkəmli alim Mirzəğa Quluzadə yazırdı ki, “Füzuli lirikasının Qövsü yaradıcılığı üzərindəki xeyli qüvvətli təsirini Qövsünün zəif, epiqonçu şair olması ilə izah etmək səhvdir. Söz yoxdur ki, Füzuli yeni ədəbi məktəb yaratmış dahi sənətkardır. Qövsü isə onun ən istedadlı və görkəmli davamçılarından biridir”¹.

Buna bənzər fikirlərlə digər tədqiqatlarda da rastlaşırıq: “Şübhəsiz ki, Qövsü Füzulini təqlid etməmiş, əksinə, böyük şairin şeirlərindən klassik sənətin gözəl, mükəmməl nümunəsi kimi öyrənərək, öz yaradıcılıq simasını parlatmış, orijinal sənət inciləri yaratmışdır”².

Qövsü böyük özbək şairi Əlişir Nəvaidən (1441-1501) də öyrənmiş, öz şeirlərində ondan iqtibas gətirmişdir:

Bu həmin rə'na qəzəldir ki, Nəvai söyləmiş:
“Sürməgun tünlərdə hicran şami tut bidar göz”.

Qövsü poeziyasının zənginliklərinə baş vurduqca onun çoxcəhətli olduğunu, ilk baxışda bir-biri ilə tam ziddiyyət təşkil edən təzadlı dünya duyumlarının, dini-fəlsəfi mövqelərin gen-bol rast gəlindiyini görürük. Qövsü bir tərəfdən “insan və onun məhəbbətinə vurğun”³ şairdir, ikinci tərəfdən, “zahiri hüsni-camal və xəttü xal ilə onun işi” olmadığını, aradığının “sahibi-dil və hüsni-məna”⁴ olduğunu görürük.

Qövsü bir tərəfdən nikbin şairdir və gələcəyə böyük inamla baxır, digər tərəfdən, həyatın kəşmə-kəşindən cana gəlmiş şairin sızılıtlarını eşidirik.

Zamanəsinin bütün ədalətsizliklərini gören gözüaçıq şairin bəzi şeirlərində onun yaranmış vəziyyətdən çıxış yolunu tapmadığını görürük.

Cəhanda hər kimi gördüm, unudum öz-özümü,
Kimin muradı ilə bəs fələk dönər, ya rəb?

Onun bəzi şeirlərində təрки-dünyalıq notları sezilir:

Arxa vermə varına, bel bağlama dünyəyə kim,
Xərməni vardır, vəli bərqi-səbükövlanı var.

Lakin təрки-dünyalıq çağırışları Qövsü yaradıcılığında epizodik səciyyə daşıyır, bir-iki yerdə rüşeym halında gözə dəyib qalır, inkişaf etmir. Qövsü yaradıcılığında aparıcı mövqedə həyat eşqi, gələcəyə inam və saf məhəbbət

¹ M. Quluzadə. Füzulinin lirikası. Bakı, 1965, s.356-357.

² Ə. Səfərli, X. Yusifov. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 1982, s.336.

³ M. Seyidov. Qövsü Təbrizi. Bakı, Azərb. SSR EA nəşri, 1963, s.52-68.

⁴ F. Kəçərli. Göstərilən əsəri, s.222-223.

¹ F. Kəçərli. Azərbaycan ədəbiyyatı. I cild. Bakı, 1978, s.219.

ideyaları, vətənpərvərlik motivləri durur. Qövsü əsərlərinin əksər hissəsi həyatla bağlıdır, qəlbi məhəbbətlə dolu olan şair gələcəkdən ümidini kəsmir:

Sənin muradın ilə oldu gər zəman, Qövsü,
Mənim də bir gün olar ruzigar kamınca.

“Mərdümi-çəşmim əgər gahdə bir gün gülər” – deyən şair inanır ki, fələk bir gün onun üzünü güldürəcəkdir.

Qövsü məhəbbət və gözəllik şairidir. Onun lirikası sevgilisinə qarşı ən səmimi duyğularla doludur. Qövsü sevgilisini vəsf etmir, ona mədhiyyə söyləmir, o, şəri ilə öz gözəlini sevir və sevə-sevə də şeir yazır:

Məndə ey kaş ki, yüz can ola, qurbanın olum,
Hamı bir-bir sənə qurban ola, qurbanın olum.

Və yaxud:

Kimi can etdi, kimi könlünü dildərə fəda,
Bilmənəm mən ki, yoxumdur, nə edim yərə fəda?

Bu kimi misralar Qövsü lirikasının məziyyətlərini səciyyələndirir və Azərbaycan poeziyasının səhifələrinə qızıl hərflərlə yazıla bilər.

İctimai mühit, zamanənin eybəcərlikləri onu sıxsa da, Qövsinin qəhrəmanı əyilmir, təslim olmur. O, elindən-obasından qüvvət alır, məhəbbətdən ilhamlanır. Şairin surəti qarşımızda qüvvətli insan kimi canlanır; o, həyat eşqi, həyatda bağlılığı ilə diqqəti çəkir. Qövsü qüvvətli, humanist, insanlara, dostluğa və mehribanlığa inanan şairdir:

Sorsan nədir muradın cami-cohannümadən,
Mərdano canfəşanlıq, məstanə mehribanlıq.

Qövsü poeziyası ictimai həyatla bağlı olub, vətənpərvərlik ideyalarını özündə ifadə etmişdir. Tədqiqatçılar göstərir ki, “XVII əsrdə vətənpərvərlik ideyaları... Qövsü Təbrizi sənətində formalaşdı, problemə çevrildi və bədiifadəsini tapdı”¹.

Şairin yaradıcılığında vətənpərvərlik motivlərini, onun doğma vətəni-nə, ana dilinə olan məhəbbətini hər şeydən əvvəl yaşadığı dövrlə əlaqəli şəkildə nəzərdən keçirmək lazımdır.

I Şah Abbas 1591-ci ildə ölkənin paytaxtını Təbrizdən Qəzvinə köçürdükdən sonra Azərbaycan dili və mədəniyyəti ciddi problemlər qarşısında

¹ Q. Cahani. Azərbaycan ədəbiyyatında Nizami ənənələri (XII-XVII). Bakı, 1979, s.188.

qaldı. Sonralar, paytaxt İsfahana köçürüldəndən sonra “XIII əsrin sonlarından başlayaraq ədəbi dil halını almış” və “Cəlairlər, Qaraqoyunlar, Ağqoyunlar, Səfəvilər kimi türk dövlətlərinin saray və ordu lisanı olan “azəri türkcəsi, yaxud şərqi oğuz ləhcəsi”¹ də Əlican Qövsü Təbrizi zamanəsində əvvəlki mövqelərini itirdi. Şair Qövsünü vətənpərvərlik ideyaları ilə silahlandıran amillərdən biri də bu olmuşdu. Təsədüfi deyildi ki, şairin şeirlərindəki siyasi ştrixlər arasında ana dilinin sıxışdırılmasından, bu dilə qarşı diskriminasiyadan şikayət motivləri ilə rastlaşırıq.

Təbrizdə ilk təhsil alandan sonra İsfahana gələn şair azərbaycanlıların mühitindən uzaq düşür. İsfahanda yaşayan azərbaycanlı əyan və ziyalıların öz ana dilinə xər baxması Qövsünü sarsıdır. O, vətəni Təbrizə dönmək istəsə də, bacarmır, İsfahanda qalıb yaşamağı olmur. İsfahanın siyasəti onun arzularının qol-qanad açmasına mane olur, “dilsizlik-bizəbanlıq” onu yandırır və yıxır:

Hər ay kim, nə dilim var, nə bir dil anlayanım,
Əgərçi ney kimi cismim fəğan ilə doludur.

Başqa bir şerində şair:

Dilim yoxdur mənim, ey ney, sənə heç nisbətım yoxdur,
Veribdirilər mənə dərdi, alıbdırlar fəğan məndən,

– deyər sızlayır.

Qövsünü ümumiyyətlə saray və ya İsfahan mühitində Azərbaycan dilinin sıxışdırılmasından da çox öz milləttaşlarının ana dilini bilməməsi, ona kəç baxması yandırır və şair onları: “öz dilin, ey tifi-dilbilməz, biləydin kaş ki!” – deyər məzəmmətleyir.

Qövsü Təbrizi nə qədər vətəni və ana dili üçün həsrət çəkərsə də, bir-dəfəlik paytaxt İsfahanda məskən salıb yaşamağı olmur. Lakin bütün ömrü boyu Təbriz ağrısı, vətən həsrəti onu tərk etmir:

Təbriz cəzbəsi yaxamı tutmuş, aparır,
Qövsü, əgərçi damənimi İsfahan tutar.

Qövsü Təbrizi Kəbəyə bənzədir; İsfahanda yaşamağı olduğu üçün indi ona Təbrizi Kəbə kimi arabir ziyarət etmək, onu Kəbəyə bənzətmək qalır:

Qövsü, görəkdi Kəbə deyib iqtida qıla,
Təbriz qülləsinə Sifahan dedikləri.

¹ M. F. Köprülü zadə. Türk dili və ədəbiyyatı haqqında araşdırmalar. İstanbul, 1934, s.7.

Tədricən bir əyalət şəhərinə çevrilməyə başlayan, dəfələrlə tarmar edilmiş Təbriz Azərbaycan xalqının hesabına zinetlənmiş, cənnətlə müqayisəyə girişən İsfahandan da üstündür, çünki Qövsinin könlü açılsa-açılsa, ancaq Təbrizdə açılar, İsfahan mühiti isə şairin qəlbini açmır:

Təbriz açar könlümü, Qövsü, gör açılsa,
Hərçənd ki, firdovsi-Sifahanə yetişməz.

Lakin illər ötür, nə qədər ağır güzəran keçirsə də, Qövsü paytaxtın gur həyatına öyrəşir və artıq İsfanda səbri-qərar tutur, daha Təbrizə qayıtmağa can atmır:

Şükr, yüz şükr ki, hərçənd qəribəm, Qövsü,
Səri-kuyində anm yadımə düşməz vətənim.

Əlican Qövsü Təbrizinin Füzuli poeziyasının bir məktəbə çevrilməsində rolu daha bariz qiymətləndirilməlidir. Belə ki, dahi Füzuli yaratmış, Qövsü, isə bu yaradıcılığı davam etdirməklə əslində, Füzuli məktəbini yaşamaq ənənəsinin əsasını qoymuş və özündən sonra gələn Azərbaycan şairlərinə bir növ dədə Füzuli poetikasından bəhrələnməyin sirlərini öyrətmiş, ədəbi yaradıcılıqda füzulşünas olmağın yollarını göstərmişdir. “Qövsü irsi Füzuli ədəbi məktəbinin ən yaxşı davamı kimi ədəbiyyat tariximizə daxil olur”¹. Qövsü dövründə anadilli ədəbiyyatımız nə qədər çətinliklərlə üzləşsə də, əsrlərin dərinliyindən gələn milli ədəbi dil ənənələrini davam etdirirdi, “türk dili qaydalarını və təmizliyini qoruyub saxlamaqla... olduğu qədər ərəb və fars sözləri ilə təhrif edilməmişdi”².

Əlican Qövsü Təbrizi yaradıcılığının da dayacağı ana dilidir, o birinci növbədə Azərbaycan türkcəsindən çıxış etmiş, bu dillə silahlanıb ilhama gəlmiş, bu dilə söykənərək ədəbi mübarizə aparmışdır. Qövsinin dili sadə, asan və dövrün bütün təbəqələrinin anlayacağı dərəcədə demokratik, xalqı və kütləvidir. Qövsidə elə şeirlərlə rastlaşırıq ki, bu şeirlərin xalq yaradıcılığı nümunəsi olduğu, onların xalqın nəfəsindən yoğrulduğu, xalqın dilindən axıb gəldiyi haqqında təəssürat yaranır:

Könlümdəki muradım,
Ey yar, sən bilirsen.
Hər dil ki, bilmənəm mən,
Dildar, sən bilirsen.

¹ H. A. Raslı. XVII-XVIII əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. Bakı, ADU nəşri, 1956, s.169.

² Л. М. Лазарев. Сравнительная хрестоматия турецкого языка наречий Османлы Азербайджана. М., 1866, с.3.

Və ya:

Eylə kim, dərman sənindir,
Dərdi-bidərman sənindir.
Hər nə etsən, padşahım,
Eylə kim, forman sənindir

– misralarındakı hər bir kəlmə, hər bir təbir nöinki XVII əsrdə Azərbaycan dili üçün adi və bütün xalqın dilində işlənən ən aktiv vahidlərdən idi, bu söz və ifadələr hətta bugünkü poeziyamızda və ümumxalq dilimizdə belə aktiv olaraq qalmaqdadır. Qövsü şeirlərindəki ərəb-fars kəlmələri bugünkü ədəbi dilimizdə belə işlənməkdədir.

Qövsü üslubunun qüsursuzluğu, zərifliyi, xüsusən şairin Azərbaycan şeir dilinə dərinləndirilməsi onu çağdaşları arasında seçkin mövqeyə çatdırmışdır. Qövsinin böyük zövq və məharətlə işlətdiyi üçüzlü tərkiblər və mürəkkəb sifətlər şərə yeni bir söyləyiş qüdrəti vermişdir. Şair ərəb-fars tərkiblərini ən çox azərbaycanlaşdırən bir dilə sahibdir. Sözlərin hər anlamına bir dəyər verərək, yeni ifadə qüdrətilə söz zəncirinə incilər düzən şairin şeirləri incə lirizmi, səmimiyyəti ilə seçilir.

Qövsü yaradıcılığı boyu şerin mənasını, onunla şerin məzmun vəhdətini düşünmüş, sözləri və ifadələri elə bir ahənglə seçmiş və saf-çürüklü etmişdir ki, şerin ana mövzusu və daxili mahiyyəti ilə səsi, xarici qişası arasında bir uyğunluq saxlamağa müvəffəq olmuşdur.

Şair bu ölçüdə, kənar aləmdən və düşüncələrinin yaratdığı zəngin və çeşidli gözəlliklərdən o dərəcədə məmnun olur ki, “bir ümmanə bənzəyən xəyal sahibi istərsə, o dənizin sahilində incidən qalalar tikər” fəlsəfəsi aşılayır. Şair Qövsü öz üslubunun potensial imkanlarından hərtərəfli istifadə edir, öz xəyal və təxəyyül ümmanını qorumaq üçün qüdrətli bir qala tikir.

Əlican Qövsü Təbrizinin lirikası həm öz dövründə, həm də ölümündən keçən yüzilliklərdə görkəmli ədəbiyyatşünaslar tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, onun şeirləri xalq arasında məşhur olmuşdur. Şairin “Divan”ı müxtəlif xəttatlar tərəfindən dəfələrlə köçürülmüş, Azərbaycanda, Türkiyədə, İranda və türkdilli poeziyaya qiymət verən başqa bölgələrdə yazılmışdır. Lakin təəssüf ki, Qövsü əsərlərinin əlyazma nüsxələri indiyədək tam şəkildə qeydiyyata alınmayıb. Qövsü “Divan”ının elmi-tənqidi mətnini tərtib edərkən onun dörd əlyazma nüsxəsindən (Bakı, Tiflis, London, İstanbul), həmçinin ayrı-ayrı mənbələrdəki şeirlərdən istifadə etmişik. Onlardan Bakı nüsxəsi 918, Tiflis nüsxəsi 4200, London nüsxəsi 3382, İstanbul nüsxəsi 2767 beytdən ibarətdir. Bunların içində daha mükəmməl hesab edilən və tərtib edilən Qövsü “Divan”ının əsasında duran Tiflis nüsxəsində 448 qəzəl, 1 mürəbbə, 1 müxəmməs, 1 müsəddəs, 3 tərçibənd, 2 tərkibənd vardır.

Şairin “Divan”ının elmi-tənqidi mətnini tərtib edərkən mətnşünaslıqda hakim olan belə bir fikir əsas götürülmüşdür ki, “yalnız tənqidi nəşr klassik şairin yaradıcılıq irsinin öyrənilməsi və elmi təhlili üçün əsas zəmin ola bilər”¹ və “tənqidi mətn olmadan heç bir digər iş həyata keçirilə bilməz”².

Tənqidi mətn tərtib edildikdən sonra “Divan” müəllifinin dövrü və həyatı haqqındakı məlumatları bir daha nəzərdən keçirmək, Qövsü irsini daha geniş tədqiqatlara cəlb etmək imkanı yaranır. Tənqidi mətn üzərində tədqiqatların daha artıq mötəbər olduğunu inkar etmək çətindir.

Qövsü “Divan”ının indiyədək əldə edilə bilməyən nüsxələri haqqında da məlumatlar vardır. Belə ki, görkəmli ədəbiyyatşünas alim Məhəmmədəli Tərbiyət vaxtilə göstərirdi ki, onda Qövsinin altı min beytdən ibarət fars və türk dillərində iki “Divan”ı mövcuddur.

İran alimi Əhməd Münəzvinin nəşr etdiyi kataloqdan isə öyrənirik ki, Qövsinin “Divan”ı həmçinin Pakistanın Lahur şəhərində yerləşən Pəncab Universiteti kitabxanasında (1882-ci ildə köçürülmüşdür) saxlanılır.

Bu məlumatlara əlavə olaraq onu da bildirmək istərdik ki, son vaxtlarda Almaniyada yaşayan həmvətənimiz Məhəmmədəli Hüseyninin köməyi ilə Qövsü “Divan”ının daha iki nüsxəsinin surətlərini əldə etmək mümkün olmuşdur.

Bunlardan birincisi Tehranın Məlik kitabxanasında saxlanan, hicri tarixi ilə 1083-cü ildə (m.1672-1673) Əskər adlı katib tərəfindən nəstəliq xətti ilə köçürülmüş nüsxədir. 156 əlyazma vərəqinə köçürülən “Divan” 3910 beytdən ibarətdir; buraya 368 qəzəl, 2 tərkiqbənd, 2 tərziqbənd, 1 müsəddəs, 1 müxəmməs, 1 mürəbbə daxil edilib.

Təbrizin Təməddün kitabxanasında saxlanan ikinci nüsxə, üzərindəki möhürdən görüldüyü kimi, Azərbaycanın görkəmli mədəniyyət xadimi Hacı Hüseyn Naxçıvanının kolleksiyasına daxil olub. Hicri 1086-cı ildə (m.1675-1676) nəstəliq xətti ilə Əskər ibn Hacı Əli Təbrizi tərəfindən köçürülüb. 127 vərəqə köçürülən əlyazmada ümumi həcmi 4700 beytdən ibarət 547 qəzəl, 2 tərkiqbənd, 3 tərziqbənd, 1 müsəddəs, 5 müxəmməs, 1 mürəbbə, 1 rübai vardır. Xətlərin oxşarlığı, köçürülmə vaxtlarının yaxınlığı və nəhayət, katibin adı belə bir fikir irəli sürməyə əsas verir ki, Tehran və Təbriz nüsxələri eyni şəxs tərəfindən köçürülüb. Sadəcə olaraq, Tehran nüsxəsinin sonunda katibin adı tam getməmişdir.

Qövsü “Divanı”nı çapa hazırlarkən əsərin tərtib etdiyimiz elmi-tənqidi mətni ilə bərabər, sonralar əldə etdiyimiz bu iki nüsxədən də istifadə etmişik.

¹ Дж. Каграманов. Научно-критический текст и лексика произведений Имадеддина Насими. Автореф. дисс. д.ф.н. Баку, 1969, с.16.

² Е.Э.Бертельс. От редактора. – Низами Гянджеви. Икбал-наме (составитель научно-критического текста Ф.Бабаев). Баку, 1947, с.XVII.

Qövsinin Akademik Həmid Araslımın 1958-ci ildə çap etdirdiyi seçilmiş əsərlərində beş misra oxunmayaraq yeri boş qoyulmuşdu. Əldə edilən yeni nüsxələrin köməyi ilə həmin misraları oxumaq mümkün olmuşdur. Bunların içərisində Qövsinin yaşadığı dövr haqqında qənaətlərimizi bir daha təsdiqləyən “Ki, biz onun qulu, ol bəndeyi-Sultan Süleymandır” misrası daha böyük maraq doğurur. Dövrünün görkəmli ziyalı, Azərbaycan və fars dillərində şeirlər yazmış, Səfəvilər sarayında yüksək mövqeyə malik Uğurlu xan Ziyadoğlu Müsahibə (şahın nədimi – həmsöhbəti olduğu üçün ona “Müsahib” ləqəbi verilmişdi) həsr edilmiş bu tərziqbənddə o zaman hakim olmuş I Şah Süleymanın (hakimiyyəti illəri: 1666-1694) adının çəkilməsi Qövsinin yaşadığı dövrün dəqiqləşdirilməsi üçün bizə kömək edəcək daha bir dəlil kimi qiymətləndirilməlidir.

Oxuculara təqdim olunan bu kitab Qövsü əsərlərinin dünya kitabxanalarında qorunan nüsxələri əsasında nəşrə hazırlanmışdır. Kitaba təbrizli şairin 400-dən artıq qəzəli, tərkiqbənd və tərziqbəndləri, müxəmməsləri, mürəbbə və rübaisi daxil edilmişdir.

Paşa Kərimov

Qəzəllər

Ey etmiş məddi-bismillahdən tuğrayi-din peyda,
Anın bir nöqtəsi zimmində Qur'ani-mübin peyda.

Bir-iki hərflo olmuş sənin əmrin nizamından,
Fələk dair, cəhan bahir, zəman zahir, zəmin peyda.

Bieynih-gün çıxıb, aləm görür tək pərtövi-zatın,
Olur hər zərrənin eynül-yəqinindən yəqin peyda.

Bahari-feyzin əhya bəzl qılmaqçün Məsiha tək,
Nəsimi-sübhədən qılmış dəmi-ruhüləmin peyda.

Sənin dəryayi-sün'in xəlq edər bir qətrədən insan,
Sədəfdən əbri-ehsanın qılır dürri-səmin peyda.

Tönü can bir-birilə ülfəti aram tutmazdı
Kim, etdin adəmin qəlbində eşqi-dilnişin peyda.

Könüllər kişvərin təsxiri-eşq, tacbəxş etdin,
Süleymani-xirəddən olmadın namu nigın peyda.

Qılıb məhşər günün zahir bieynih xəlqə dünyadə,
Edibsən xublərdən yüz qiyamətafərin peyda.

Füruğın hüsni-paki-bimisalın gər nəhan dutsa,
Kim eylər qarə topraqdən üzər-atəşin peyda.

Gözəllər lövhi-rüxsarində kilki-surətarayın,
Qılır gəh xali-mişkin, gahi xətti ənbərin peyda.

Nihali-vadiyi-eyməndə söz icad edən yerdə,
Nolur Qövsü də qılsın nitqi-mə'ni afərin peyda.

Ey olub Qur'ani-e'cazaferin bürhan sana,
Məddi-bismillah mizani-ülüvvişan sana.

Zatına ol qürblə hacət degil mc'rac kim,
Ömrlər möhtac idi pabus üçün keyvan sana.

Bəs degil ol şövkətü şan ilə cövlan etməgə,
Tövsəni-gərdun səməndü laməkan meydan sana.

Zati-bişübhəmisalın bəs ki, aliqədrdir,
Gündə min yol tazələr ərşü bərin iman sana.

Bəs ki, ehsan etməgə möhtacdır lütfün sənin,
Dəmbədəm ehsan uman səndən qılır ehsan sana.

Müxtəsər kaşanədir firdövs, nisbət cuduna,
Bir mühəqqər sərzəmindir rovzeyi-Rizvan sana.

Kəsmə məndən guşeyi-çəşmim tərəhhüm, ya nəbi,
Ey mənü yüz min mənü Qövsü kimi qurban sana.

Ey ruhi-pak, aləmi adəm fəda sana,
Ey Kə'beyi-ümmid, iki aləm fəda sana.

Mc'raca vari yetdilər, ol dəm ki, etdilər
Ərvahin ənbıyayi-müqəddəm, fəda sana.

Yarəb, ola ki, mərəqədi-pakində cüləyə,
Gövhərlərini didəyi-pürnəm fəda sana.

Hərçənd can qapında mətai-həqirdir,
Neylim gər etməyim onu hər dəm fəda sana.

Me'rac əzmin eylədin ol qürbi-zat ilə
Kim, bir dəm ola İsavü Məryəm fəda sana.

Ərz etmişəm muradi-dilim cani-şininə,
Ol kim özini etdi dəmadəm fəda sana.

Bir yol məni sifariş ana eylə, ya nəbi,
Ey nəqdi-ruh, həm anəvü həm fəda sana.

Yoxdur əgərçi rütbəsi Qövsinin, istərəm
Kim, ola cümlə xəlqdən əqdəm fəda sana.

* * *

Ey səbz, nəxli-nəsri-minəllah liva sana,
Sən padşahsən, yaraşır kibriya sana.

Səndən kəməli-mərtəbeyi-övləyā təmam,
Qaim nizami-silsileyi-ənbiya sana.

Hərgiz bu şənü rüf'ətə bulmazdı ixtisas,
Gər etməsəydi ərşi-əzīm iltica sana.

Zünnardır rıdası və bütخانə qıbləsi,
Hər şiniva ki, eyləməyə iqtida sana.

Qapunda bir hesabdadır hər böyük-kıçik,
Möhtac bir məqamdə şahü gəda sana.

Topraqdən götür məni-biqədri, ya Əli,
Ey münnəsir, mürüvvətü lütfü əta sana.

Qövsü əgərçi bəndeyi-təqsirpişədir,
Əmma ümidvardır, ey padişā, sana.

* * *

Xoş ol zəman ki, gözün eylər iltifat mana,
Alır həyatımı əldən, verür həyat mana.

Mən ixtiyar səri-kuyin etdim ol gün kim,
Behiştə Adəm ilə yazdılar bərat mana.

Gədayi-meykədəyem, müflisəm, xümarım var,
Yerindədir ki, verə gözlərin zəkāt mana.

Ləbin nəzarəsi can tazələr, bu yüzdəndir
Ki, çeşmim oldu mənim çeşmeyi-həyat mana.

Boyun bəlasın alım, saqiye-xocəstəliqa,
Şərabi-hövsələsuz etdin iltifat mana.

Arayə aldı məni şami-hicr, şəm kimi,
Məgər ki, duci-qiyamət verə nicat mana.

Mənimlə dust gər eylərsə yarlıq, Qövsü,
Nə qəm ki, düşmən ola külli-kainat mana.

* * *

Təəmmül eylə, saqi, yetir xümar mana,
Boyun bəlasın alım, bəsdir intizar mana.

Sənin əlinlə sitəm daşı andən artıqdır
Ki, göhər eyləyələr özgələr nisar mana.

Bu vəhdən ki, sənin hüsnünə bir az oxşar,
Nə cümlələr ki, bu il eyləməz bahar mana.

Düğünlərin yetər, ey səbzrəng, təh gülün,
Nə gül, nə səbzə gərəkdir, nə lələzar mana.

Gərək qiyamətədin yağə, bəs ki, təşnələbəm,
Əgər mürüvvət edər əbri-novbahar mana.

Külli-məhəbbətü düşmən yegan olur Qövsü,
Demə ki, bir-iki gün oldu çərx yar mana.

* * *

Zəxmi-xunəfşanım, ey bülbül, güli-tərdir mana,
Könlümün hər üqdəsi bir üqdi-gövhərdir mana.

Ey nəsimi-dilguşeyi-nalə, imdad eylə kim,
Qönçeyi-təsvir tək və'zim müqərrərdir mana.

Arizulər guşteyi-gülgünkəfəndir, dadxah,
Təngnayı-sinə bir səhrayı-məhşərdir mana.

Qülzümü-xunxari-çərxin ləngəri-təslimiyəm,
Öz-özünə zülm edir, hər kim sitəmkərdir mana.

Əndəlibin xatiriçün istərəm gül, yoxsa kim,
Novbahar ilən xəzan fəslə bərabərdir mana.

Abi-ruyım muri-biqədrin gögördən sözlərin,
Hər sınıq ayınə bir söddi-Skəndərdir mana.

Guşeyi-üzlət behiştə-cavidanımdır mənim,
Xaki-səhrayı qənaət abi-kövsərdir mana.

Gərçi mən surətdə dərvişəm, vəli dana bilür,
Padşahım, kişvəri-mə'ni müsəxxərdir mana.

Ah kim, Qövsə tək, ey şəm'i-bələ, bir gündəyəm
Kim, nəfəs hər şəm-i-hicran badi-sərsərdir mana.

* * *

Kimi can etdi, kimi könlünü dildarə fəda,
Bilmənəm mən ki, yoxumdur, nə edim yarə fəda.

Abi-yaqut degil əşki-rəvanım, mən onu,
Nə yüz ilən edəyim lə'li-göhərbarə fəda.

Bu səbəbdən ki, sənin çeşminə bir nisbəti var,
Eylərəm nəqdi-həyatım dili-bimarə fəda.

Hər gülün başınə dönmək nə həvəsdür, bülbül,
Aşiq oldur ki, özün eyləyə bir yarə fəda.

Çərxə sal, ey meyi-pürzur məni cam kimi,
Sinsə binayi-fələk saqiyyə-xunxarə fəda.

Eylər azadələrin adını aləmdə bülənd,
Sərv edərsə özün ol şiveyi-rəftarə fəda.

Anın içün sevirəm mən dili sədpəroni kim,
Çəşmi-bimarinə hər gün ola bir parə fəda.

Dili-pürxunimi hər gün basaram bağrıma kim,
Ola bir gün ki, ola saqiyyə-xunxarə fəda.

Yıxmağa, yapmağa layiq deyil ol viran kim,
Dəmbədəm gənci-göhər etməyə me'marə fəda.

Böylə kim, mən görürəm tabü təbin xurşidin,
Zərrə-zərrə olur ol şö'leyi-rüxsarə fəda.

Söz bilənlər arasında ələm olmaz, Qövsə,
Etməyin xamə tək öz başını gövtərə fəda.

* * *

İstərəm peyvəstə, ey rə'na, dolanım başına,
Qoyginən əldən inanım, ta dolanım başına.

İstərəm kim, gah qurban, gəh bəlagərdən olum,
Gah, ey sərvə-səhi-bala, dolanım başına.

Həm ol bəxtərəsa kim, kakili-mişkin kimi,
Ya öpəm hər dəm ayağın, ya dolanım başına.

Tutginən bir yerdə sən, ey mərkəzi-təmkin, qərar,
Ha dönüm pərgar tək, mən ha dolanım başına.

Çün yamandır e'timad etmək bu gündən danlaya,
Ta həyatım vardurur, hala dolanım başına.

Ta ayağdön salmamış sağər kimi səhba məni,
Sağinin yadilə, ey mina, dolanım başına.

Şəm tək gər tarü pudum yandırırın, razıyam,
Bir zaman pərvanə tək əmma dolanım başına.

Ömrlər dövr etmişəm mən, bilmənəm kim handayam,
Hiç məni gördünmü, ey ənqa, dolanım başına.

Bir-birinin halini sormağ gərək divanələr,
Ver xəbər Qövsidən, ey səhra, dolanım başına.

* * *

Ey qaşların duaçılara qibleyi-dua,
Sən əsli-müddəavü gözün cyni-müddəa.

Mövzün görünməz ol qədü qamət yanında sərv,
Yüz mə'niyi-bülənd, bu bir misrəi-rəsa.

Başım yetişsə orşo, deqil çox iraq kim,
Me'racə yetdi Kə'beyi-kuyində nəqşi-pa.

Ey səngdil, nə nalə ki, yadınla eylərəm,
Gərdunə qarlu dağ kimi çulqaşır səda.

Min çeşmeyi-həyat hanı, ey bəhari-ömr,
Kim, can kimi təbəssümünə eyləyim fəda.

Ol sərvdən əgər xəbər var, ver mana,
Damanını qiyamətədin qoymanam, səba.

Ey ney, bir özgə dərd ilə fəryadə gəl ki, mən,
Hər nalə ilə dağ kimi vermənəm səda.

Asan yetişmədim meyi-gülgünə kim, mənəm,
Topraqım oldu xuni-cigər birlə kimiya.

Hərçənd ney kimi xəbər var dərddən,
Yüz yerdə dəlsələr cigərim, vermənəm səda.

Qövsü, bu ol qəzəl ki, demişdir bir əhli-dil:
“Ey gözlərin qəzali-Xütən tək qəra-qəra”.

* * *

Məndən, səba, filanə ki, qurban olum sana,
Ərz eylə yanə-yanə ki, qurban olum sana.

Dön başinə, ayağınə düş, de dönə-dönə,
Ol qaşları kəmanə ki, qurban olum sana.

Hərçənd istərəm ona hali-dilim deyim,
Bu söz gəlir zəbanə ki, qurban olum sana.

Mütrib, bu dərdsiz tənə-turnayı neylərəm,
Şədd et, həmin tərənə ki, qurban olum sana.

Yadınla bilmənəm necə bir şəm başinə,
Qövsü deyib dolanə ki, qurban olum sana.

* * *

Ruhi-qüdsisən, nəsən, ey mən dolanım başına,
Ey çiraği-vadiyi-eymən, dolanım başına.

Gər yüz il pərvanə pərvaz etsə, yetməz gərdimə,
Böylə kim, mən getmişəm əldən, dolanım başına.

Kəçmə məndən böylə tez, ey navəki-xunxari-dil,
Çünki getdin, bir zaman əylən, dolanım başına.

Bal açub pərvanələr bir-bir ururlar şəm tək,
Atəşi-suzanimə damən, dolanım başına.

Əndəlibi-binəvadən kim dönər gül başına,
Qədrdə əksükmiyəm mən, mən dolanım başına.

Təngnayı-sinə hərgah olsa bari-xatirin,
Çəşmim eyvanində tut məskən, dolanım başına.

Gör dəsən kimdir alan əldən inanın Qövsinin,
Sən dolanım başına, sənsən dolanım başına.

* * *

Mən ol gün əylədim öz canımı nisar sana
Ki, dərddən aldımü tapşırıdım ixtiyar sana.

Əgərçi könlümü açmaz behişt-i-cavidan,
Vəli ümidlərim vardır, ey bahar sana.

Bu od ki, sinəm evin pakü saf yandırdı,
Əsərmə əyləmən, ey atəşin üzər, sana.

Nola gər öz nəzərimdən düşərsəm əşk kimi
Ki, ardır mana həm, hər nə gəlsə ar sana.

Mana bu rəng ilə, saqi, toğafül etməzdin,
Nəsib olaydı əgər məndəki xümar sana.

Mənim qəmim nə bilərsən, sən ey bilür bilmən
Ki, bir sənə kimi həm vermən intizar sana.

Bu taqət ilə mənə vermən ruzigar əlinə,
Gözüm, inanımı çün verdi ruzigar sana.

Nə dərdsən, nə bəlasən, könül, nə afətsən,
Ki, hiç qanım içən olmasın düçar sana.

Çəkinmə, olsa fələk sənəbar əgər, Qövsü,
Ki, lütfi-şahi-vilayət yetər həsar sana.

* * *

Ta visalın mənə dildən sala, hicran nə rəva,
Ta meyi-nab ola, ey bağı bütün qan, nə rəva.

Yetiribdir gögə toprağı çün rəftarım,
Bu kəşəkəş dəxi, ey sorvi-xüraman, nə rəva.

Aparıbdır mənə çün əldən-ayağdan səhba,
Bu təğafül dəxi, ey saqiye-dövrən, nə rəva.

Mənə öldürməginən, çün sənə təslim oldum,
Səyd kim bəmişl ola, zəxm nüməyan, nə rəva.

Bülbülün nəleyi-bitabınə səbr əylə, könül,
Hər nəsim ilə daşib şur edə ümman, nə rəva.

Nə rəvadır sənə gülçinlər ilə açılmaq,
Bülbülə çini-çəbin, ey güli-xəndan, nə rəva.

Aşiqin şəkvesinin əvvəli var, axırı yox,
Namə əncamə əgər yetməyə, ünvan nə rəva.

Mənə gülçin kimi bəpərdə sanan qönqəyi-naz,
Söylə hər söz dilinə gəlsə, bu böhtan nə rəva.

Qövsüye-xəstə ki, pərvaneyi-bitabındır,
Ana dilsərdliq, ey atəşi-suzan nə rəva.

* * *

Can nədir, kimsə onu etməyə cananə fəda,
Ola, ya olmaya bir mur Süleymanə fəda.

Vəchi var, bağrımı cəllad gözün doğrar kim,
Ola hər parəsi bir navəki-müjganə fəda.

Bir təbibin yenə bimariyə dilxəstəsiyəm
Ki, məni dərdə nisar eylərü dərmanə fəda.

Yeri var ab ola şimşad xüramından anın,
Qətrə-qətrə ola ol sərvə-xüramanə fəda.

Belə kim, nami-xuda, çeşmin içər qan, saqi,
Et ana sədqə üçün bir neçə peymanə fəda.

Savurur göglərə rəşk atəşi xakistərimi,
Şəm'ə hərgah qılır canını pərvanə fəda.

Mən ki, bir böylə süxənsaz hərifəm, Qövsi,
Nola, yarəb, olum ol çeşmi-süxəndanə fəda.

* * *

Rövzeyi-rizvan fəzayi-kuyi-dilbərdir mana,
Hər nə kim, zöhhadə namümkün, müyəssərdir mana.

Etsə yə'cuci-həvəs hərçənd viran səbr evin,
Pərdəyi-şərmü həya səddi-Skəndərdir mana.

Yadi-ruyindən ki, xurşidi-qiyaməttəbdir,
Daməni-dil, daməni-səhrayı-məhşərdir mana.

Hər nəfəs qurban sana, ölmək vəzifəmdir mənim,
Gündə yüz çin başına dönmək müqərrərdir mana.

Çarə dərdindir, təbibim, dərdi-bidərmanıma,
Atəşi-suzan biəynih abi-kövsərdir mana.

Acı eylər ağzımı səfrayı-hicranın, vəli,
Lə'li-sirabi-ləbin qəndi-mükərrərdir mana.

Bəs ki, şövq etmiş məni atəşinan seylab tək,
Mövceyi-dəryayı-biaram ləngərdir mana.

Gərçi, Qövsi, aləmi-surətdə dərvişəm, vəli,
Padişahəm, kişvəri-mə'ni müsəxxərdir mana.

* * *

Ta nigahim nərgisi-yarilə olmuş aşına,
Kafərəm, gər çeşmi-xunbar ilə olmuş aşına.

Əglənbədir gözlərimdə, rəşkdən mən yanırım
Kim, nəçün göz mərdümi yar ilə olmuş aşına.

Üzv-üzbüm hər biri bir pərdədə eylər məqam.
Ta həbibim naleyi-zar ilə olmuş aşına.

Nuri-çeşmim, aşına derlər səni əğyar ilə,
Türfə kim, can nəqşi-divar ilə olmuş aşına.

Guşeyi-darül'əman yox çərxi-bibünyaddə,
Ey xoşa Mənsur kim, dar ilə olmuş aşına.

Gah olur həsrətdən abu gah həsrətdən qurur,
Kim ki, ol ayinərüxsar ilə olmuş aşına.

Sinədə bir dəm nəfəs zəncir ilə çağ eyləməz,
Ta dili-bitab dildar ilə olmuş aşına.

Ta mən etdim əzm, Qövsi, Kə'bədən meyxanəyə,
Riştəyi-təspih zünnar ilə olmuş aşına.

* * *

Ləbinlə dilləşə bilməz nə gül, nə qönçeyi-həmra,
Qədinlə boylaşa bilməz nə sərv-i-naz, nə rə'na.

Nəhibi-eşq ilə sinəmdə könlümü gör kim,
Bu növ qönçələnin pərdeyi-hübabdə dərya.

Bu rəngilə dilü dinim alırsa ol sənəm əldən,
Mənimlə yar olacaqdır firəngü kafəri tərsa.

Gədərem əldən-ayaqdan şərabi-nab üçün, saqi,
Ki, badə ilə olur nəş'eyi-visal dobala.

Səninlə var sözüüm çox, əgərçi hiç sözüüm yox
Ki, arizu mənə verməz məcali-ərzi-təmənna.

Həvayi-kakilin ilə nə eyb, başına dönsəm
Ki, çərxi-çərxə gətirmiş mənim başımdakı sevdə.

Fəğan ki, sübhümü şam etdi intizar ilə axir,
Gözüm qarəsini ağ eyləyən, gedən güli-rə'na.

Həyat buldu ləbindən fəraq küştəsi, Qövsü,
Məsih mö'cizinə verdi aqibət ləbin əhya.

* * *

Hüsn eşq ilə bərabərdir, giriftar olmasa
Kim, göhər xak ilə yeksandır xəridar olmasa.

Eyləmə ikrah məndən kim, təbibi-haziqin,
Qədri namələumdür bir yerdə bimar olmasa.

Daneyi-xalın qılır zöhhadı fariğ səbhədən,
Riştəyi-zülfün yetər tərsayə, zünnar olmasa.

Ruzi-hicran uymasın məndən məhəbbət kimsə kim,
Qaynamaz qanım mənim kim, çeşmi-xunxar olmasa.

Tarü pudum bir-birindən ayrılır simab tək,
Mayeyi-aramim ol ayinə rüxsar olmasa.

Xirməni-ümmidimə öz şöleyi-ahım yetər,
Sabitü səyyarədən gördün şərəbdar olmasa.

Eşq tərkin etməyən bilməz bu dövlət payəsin,
Məstlik qədrin nə bilsin kim ki, hüşyar olmasa.

Üzdü canım riştəsin qəm, kimsə agah olmadı,
Vay, yüz min vay canan həm xəbərdar olmasa.

Bəs ki, müddətlərdir öyrənmiş kəməndi-zülfilə,
Baş qoyar səhralara Qövsü giriftar olmasa.

* * *

Mənimlə saqiye-gülçöhrə yar ola, nə ola,
Başımda sayeyi-əbri-bahar ola, nə ola.

Bahar fosli muradınca bülbülün gəldi,
Mənim də kamım ilə ruzgar ola, nə ola.

Əgərçi könlüm evin yıxdı, yaxdı, yandırdı,
Bu dərd ta cəhan var, var ola, nə ola.

Qərarü səbrim alan nəzənim öz könlüm,
Mənim kimi unudub biqərar ola, nə ola.

Qovurdu bağırimi rəşk atəşi, budur dərdim
Ki, qeyr cur ola, həm yar yar ola, nə ola.

Bu abü rəng ilə gər sən gülə-gülə gələsən,
Gülüb çəmən, açılıb gül, bahar ola, nə ola.

Müşəvvəşəm bu cəhətdən ki, nəqdi-canım ana,
Nisar olmaya, yarəb, nisar ola, nə ola.

Həman qavurdu məni aftabi-mey, Qövsü,
Başımda sayeyi-əbri-bahar ola, nə ola.

* * *

Əsərsiz ahimə sən verginən əsər, yarəb,
Bu nəxli qoymaginən böylə bisəmər, yarəb.

Əgərçi zəngi-küdurət basıbdır ayinəmi,
Ana təvəccöh ilə eylə bir nəzər, yarəb.

Bir özgə mə'niyi-pünhanə vaqif olmaq üçün,
Özumdən et məni bihuşü bixəbər, yarəb.

Həmin ki, mənzilə Məcnun yetişdi, mən gəldim,
Təriqi-eşqdə olmazmı həmsəfər, yarəb.

Gözüm çıraqı, səni kim ki, görsə suyə dönər,
Nə yüzdən olə qurur əşki-bicigər, yarəb.

Visali-şəm' ilə pərvanələr yanan yerdə,
Dözərmı atoşi-hicranə balu pər, yarəb.

Nəsimi-hərzə fərəs, gerçi dağə-daşə düşər,
Düşərmı mən kimi aləmdə dərbədə, yarəb.

Cahanda hər kimi gördüm, unuttum öz-özümü,
Kimin muradı ilə pəs fələk dönər, yarəb.

Fitadəlik məni xar etdi xəlq arasında,
Nə nəng imiş, nə yəman eyb imiş hünər, yarəb.

Bu rəng əgər əridir tabi-şö'leyi-qəm onu,
Qalırımı Qövsüyi-bitəbdən əsər, yarəb.

* * *

Mənimlə bundan artıq yarımı yar etginən, yarəb,
Oni məndən, məni ondan xəbərdar etginən, yarəb.

İlahi, kakilindən üzmə yarın rışteyi-canım,
Yüz anca kim, giriftərəm, girifar etginən, yarəb.

Edibdir çərxi-müstəcəl məni toprağ ilən yeksan,
Sən ol seylabi-bizinhari me'mar etginən, yarəb.

Nə surət var, nə mə'ni var, nə göftarım, nə kirdarım,
Yox eylə varımı, yoxdan məni var etginən, yarəb.

Əgər bəxtim oyanmaz xabi-qəflətdən, sözüüm yoxdur,
Bu qafil könlümü hüşyarü bidar etginən, yarəb,

Usandım, incidim, bidedrlərdən mərhəm ummaqdan,
Məni öz dərdü dağınçün xəridar etginən, yarəb.

Şərərbar etdi çərxi dudi-ahü nalədən, Qövsü,
Anı çeşmim kimi əbri-göhərbar etginən, yarəb.

* * *

Dilər könlüm ki, yar əğyar ilə yar olmasın, yarəb,
Cahan ta var olsun, yarü əğyar olmasın, yarəb.

Mənim tək bülbülün qan oldu bağı, qönçə fariğdir,
Bu dilbilməzlərə hiç kim giriftar olmasın, yarəb,

Könül min dərdə dərman etmək üçün bir nigah istər,
Sənin bimar çeşmindən ki, bimar olmasın, yarəb.

Nə lazım zahidə təğribü eşqü mən'i-zöhd etmək
Kim, ol surət bu mə'nidən xəbərdar olmasın, yarəb.

Müalicələr usanmış ahu zarından, nə dildir bu,
Ki hiç kafər evində böylə bimar olmasın, yarəb.

Əlində zahidin təsbih, min zünnar işi işlər
Ki, kafərlər nəsibi böylə zünnar olmasın, yarəb.

Giran gölməz ol əksükçə bəhalər mahi-kən'anə,
Sözümə bibəsirətlər xəridar olmasın, yarəb.

Ayağə baş qoyub, qəflət meyindən pasiban olmuş,
Qiyamətdə dəxi ol fitnə bidar olmasın, yarəb.

Sənə Qövsü kimi çox var məhvü layəzal, əmma,
Anın var isə səndən özgəsi, var olmasın, yarəb.

* * *

Dustlər, könlüm diyarın etdi viran iztirab,
Eylədi övraqi-törkibim pərişan iztirab.

Hər kimi kim, yandırır atəş, yanar andan betər,
Neyləsin, gər etməsin ol bərq cövlan iztirab.

Qotrə, gər dərya üçün bitab olur, məzurdur,
Bilmənəm, neyçün qılır dəryayı-ümman iztirab.

Bən deməm kim, durginən axşamadin, ya sübhədin,
Böylə əmma etmə, ey sərvü-xüraman, iztirab.

Nəqdi-can hər vaxt ola, axır sana təslim olur,
Eyləmə qətlimdə çox, ey namüsəlman, iztirab.

Əşk tək getməkdə sübhi-vəsl biaram olur,
Seyl tək gölməkdə cəylər şami-hicran iztirab.

Hər biri bir rəngilə, Qövsü, fəğan kim, qıldılar,
Könlümü ab intizarü bağrımı qan iztirab.

* * *

Saqiya, sunmuş mana nəzzarədən ol göz şərəb,
Yoxsa, salmaz kimsəni bu günlərə yalquz şərəb.

İstərəm yanmaq, vəli bir atəşin məhfildə kim,
Bəzm məcmər, mən sipənd, od saqi olsun, köz şərəb.

Hiç düşməni cami-gülgün başə tənha çəkməsin,
Qanım içən içməsin, ey dustlər, yalquz şərəb.

Gör nə keyfiyyət verir səhba əlindən kim sənin,
Qamətin mina, ləbindir cam, lə'l-söz şərəb.

Şadmanəm, gər səninlə qan verir dövrənə mana.
Bir qəimi dəf eyləməz, gər sənəz içsən yüz şərəb.

Mən' edər naseh məni meydən, deyən yoxdurmu kim,
Müddəə saqidir, ey bidərd, sözdür, söz şərəb.

Dürdəşdir Qövsüyi-məxmür, sən saf istəsən,
Saqiya, zinhar çeşmim pərdəsindən süz şərəb.

* * *

Təngzərfəm, məni saqi, əlindən gölsə hüşyar et,
Oğər ehmal edərsən bəs, xəbərdar ol, xəbərdar et.

Mənə çün rüxsəti-göftər ol şirinzəban verməz,
Ana sən razimi, ey xamə, bir rəngilə izhar et.

Bu halilən şəbi-hicran, birəhm, almadın canım.
Məni mənədən alıb, yarəb, mənimlə yarimi yar et.

Təbibimdən dəva umdum, ayağın çəkdi başımdən,
Ana sən dərdi-bidərmanımı, ey zə'f, izhar et.

Söz ilə nazəninlər eşq bidadın inanmazlar,
Bu dilbilməzləri, yarəb, giriftar et, xəbərdar et.

Mənim fəryadıma ol səngdil verməz qulaq, əmma,
Ana sən halimi, ey ney, qulaq dutduqca təkrar et.

Gər ol xurşiddən çeşmim sərayın rövşən istərsən,
Fələk məhdindo bəxtim kövkəbin, ey nalə, bidar et.

Sənin çün ağzını qəndi-mükərrər eyləməz şirin,
Həmin, Qövsü, nihan eldən, anın adını təkrar et.

* * *

Canə yetdim dərdi-dil zəbtindən, ey dildar, eşit,
Əndəlibin sərgüzəştin, ey güli-bixar, eşit.

Yox dilim yalvarmağa, əzbəs xümaraludəyəm,
Əl-ayağın sədqəsi, ey saqi-yi-xunxar, eşit.

Bağrımı qan etdi qəm, ey yari-səngindil, inan,
Canımı yandırdı hicr, ey atəşin rüxsar, eşit.

Rəhm qıl eşq əhlinə, kəs bülhəvəsdən rəğbətini,
Gər eşitməzsən onu, bari bunu, ey yar, eşit.

Rəngi-zərdü əşki-alim gör meyi-gülrəng üçün,
Ahi-atəşbarımı, ey əbri-gövhərbar, eşit.

Sağərü səhbayə, zalim, ömrlərdir təşnəyəm,
Bir zaman əglən, sözüüm, ey əbri-gövhərbar, eşit.

Öldürərsən çünki sən axır məni bidad ilə,
Bir nəfəs zinharım, ey xunxari-bizinhar, eşit.

Çün bu dərdə öz-özün, Qövsü, salıbsan mən kimi,
Hər təbibin acı-adı pəndin, ey bimar, eşit.

* * *

Gətir, saqi şərabi-nab, mütrib, sazını saz et,
Çəkib bir naləvü bülbülləri dört yandan avaz et.

Mənə bülbül kimi hər gül budağı dilnişin olmaz,
Əgər bir böylə sərvini var isə, ey bağban, naz et.

Dilim tutduqja əfğan eylədim, fəryadına yetdim,
Nəfəsdən düşdüm axır, sən həmə, ey ney, fikr dəmsaz et.

Əgər aşiq gözümdən öz cəmalın görmək istərsən,
Mənim ayinəmi, ey səngdil, zinhar, pərdaz et.

Gözün, hərçənd, sahirdür, həbibim, dilrübaliğdo,
Dəmi-canbəxş ilə göftərə gəl, ol sehri e'caz et.

İtirmə əl-ayağın, ey nigahi-əcz, tanrıyçün,
Ana əhvalımı ərz eylə, əmma çox sözü az et.

Vəfavü mehrlə, ey sərvqəd, xublar arasında,
Özün mümtaz olub, üşşaq ara Qövsini mümtaz et.

* * *

Hüsnündən özgə neylər, zülfində tab bais,
Yüz piçü tabə bəsdir, ol abü tab bais.

Məclis sovuılmayınca, saqi, sən olmayınca,
Könlüm açılmayınca, olmaz şorab bais.

Hicrində canə doydum, vəslində canı qoydum,
Gəh intizari-illət, gəh iztirab bais.

Nazü gerişmə ilə tədbiri-qətlim etmə.
Dəf olmağında bəsdir rəfi-niqab bais.

Məh kimi varə-varə olmaz kəmal bulmağ,
Ta olmayınca, Qövsü, bir aftar bais.

* * *

Mənə deyən ki, nədir bunca yanmağa bais,
Nədir, ana içübən badə, qanmağa bais.

Fəğanların səməri xəstəyə tərəhhüm ikən,
Fəğan kim, oldu təbibim usanmağa bais.

Səni bu rənglə gülşəndə görməyən nə bilir,
Ki, lalə qanlara nola boyanmağa bais.

Deyən ki, vəsl günü gün nə müztərib dolanır,
Gərəkmi başınə yarın dolanmağa bais.

Gərü alurmiyəm ol nəqdi lə'li-nabından,
Nola könül aparıb sonra danmağa bais.

Axır ki, Qövsü, səni bir daş ilə sormazlar,
Şəh öz gədayi-səri-kuyin anmağa bais.

* * *

Əldən gedirəm sərvə-xüramanını görgəc,
Dildən düşürəm qönçeyi-xəndanını görgəc.

Hərçənd mənə tab verir muy miyanın,
Bitab oluram zülfü-pərişanını görgəc.

Ey can alıcı gözləri, şəhbaz baxışlı,
Şahin yaşınır pənceyi-müjganını görgəc.

Hərçənd səməndər kimi rizqim mənim oddur,
Bağrım ərinür atəşi-hicranını görgəc.

Xurşid kim, oldur fələkin çeşmə çırağı,
Pərvanələnin şəm'i-şəbistanını görgəc.

Dil zövrəqi netsin ki, əgər Nuh özü olsa,
Girdabə düşər cahi-zənəxdanını görgəc.

Bülbül necə yanında həyatdan ağız açsın,
Gül qönçələnin lə'li-dürəşanını görgəc.

Sinəmdə könül qönçeyi-sirabdır, əmma,
Şəbnəm tək ərir qətreysi-peykanını görgəc.

Rəhm eyləyib əhvalına kuyindəki itlər,
Fəryadə gəlir Qövsüsi-nalanını görgəc.

* * *

İç şərabi-nab özün, saqi, mənə məstanə bax,
Gah çeşmi-şəfqət ilə, gah birəhmanə bax.

Hər rəviş var, eyləmə qət'i-nəzər üşşaqdən,
Baxmasan şəfqət gözilə, bari birəhmanə bax.

Ey dəmadəm yandıgım keyfiyyətin məndən soran,
Taqətin var isə, ol bərqi-səbükcövlənə bax.

Aşiqəm mən, taətə nisbət verir zahid məni,
Gör yalanın ol sözünü bilməzin, böhtanə bax.

Rövşən istərsən könül ayinəsin, dildarı gör,
Görmək istərsən əgər can cövhərin, cananə bax,

Eşq dərdindən bəqayı-cavidan istər könül,
Böylə daşqun seyldən təmir umar, viranə bax.

Qəmzə, yarəb, ögrədir, ya rəhm ol xunxarə kim,
Öylə zalim gözlər ilə böylə məzlumanə bax.

Ey deyən kim, badeyi-gülgün içib qan ağlama,
Bir əlimdə sağəri-mey, bir əlimdə qanə bax.

Eşq rövşənə'ydür hüsni-rəsa moşşatəsi,
Ya ələ ayinə al, ya Qövsüsi-heyrənə bax.

* * *

Gərçi gün kimi olur paknəzərlər küstax,
Qarşu durmaz sənə ayinə kimi hər küstax.

Düşsə göz yaşı kimi mey nəzərimdən, nə ola,
Görə bilməm ki, ləbinlə ola sağər küstax.

Nola cəm'ıyyəti tiğ ilə əgər dağıdasan,
Çöhrə olmuş yüzünə xətti-müənbər küstax.

Ağladırılar məni mina kimi güldürmək ara,
Girməsin xublərin bəzminə kafər küstax.

Məni qan tərədir ol ləl nə yüzdən, ya rəb,
Ki, təbəssümlə açıb qönçəni eylər küstax.

Verdi gülbərg tok ahim yeline roşk məni
Ki, səba çulqəşub ol zülf ilə oynar küstax.

Ey xoş ol məst ki, bilməzkən özünü, sözünü,
Yalvarıb saqiyyə camü məza istər küstax.

Necə saqinin ayağını öpüm, ya əlini
Ki, heyadən öpə bilməm ləbi-sağər küstax.

Məni məst etdi Füzuli kimi bu söz, Qövsü
Ki, olub məst, dutum daməni-dilbər küstax.

* * *

Qəmzeyi-xunxarına cür'əti-nəzzarə yox,
Neyləyim, ah etməyim, dərd çoxu çarə yox.

Tiği-qəzadır, nədir, kirpiyin, ey şux, kim,
Sineyi-sədfəkdən qan axıru yarə yox.

Mən kimi sərgəştədir çərx, vəli çərxdə
Dağı-dilü əşk tək sabitü səyyarə yox.

Mərdümi-çəşmim əgər gahdə bir gün görər,
Kövkəbi-bəxtim kimi ayi-günü qarə yox.

Yox, demənəm, gər desəm var bəlakeşlərim,
Sən kimi, Qövsü, gəli aşıqi-biçarə yox.

* * *

Var ümidim ki, genə eyləyə çəşmin məni yad,
Seyd hərçənd zəif olsa unutmaz səyyad.

Əsl özünsən, məni hərçənd gözün öldürdü,
Nə ki, sultan buyurursa, anı eylər cəllad.

Şəqdəri-eşqdən, ey dustlər, əndişə qılın,
Ki, hərəfin gözünü bağlar imiş bu nərərad.

Həç kim aşıqi-dilxəstəyə iqbal etməz,
Ah, əgər eyləməsə dərdi-qəmin könlümü şad.

Unudur qətlimi sanmın ki, edər rəhm mənə,
Bəs ki, heyran qalır əhvalıma hər dəm cəllad.

Qoyma Qövsü kimi gördünə mənim işlərimi,
Ya Əli, yoxsa bu bidadgər eylər bidad.

* * *

Gəlir bahar, açılıb gül həzar edər fəryad,
Bu əndəlibi-xəzanü bahar edər fəryad.

Fəğan ki, halimə ol daş bağırlı rəhm etməz,
Əgərçi naləm ilə kuhsar edər fəryad.

Özü-özün salır oddan-oda sipənd kimi,
Zəbani-halilə hər kim şüar edər fəryad.

Bu hərəcü mərəcdə hiç bilmənəm nə qovğadır,
Ki, məst nalə qılır, huşyar edər fəryad.

Bieynih öylə ki, oddan sipənd nalə çəkər,
Səni görən kimi biixtiyar edər fəryad.

Nə növ kim, dağdır tünd bad xarü xəsi,
Binayi-hövsələmi tarümar edər fəryad.

Cəros kimi yığaram gərçi nalədən dilimi,
Yüz ol qədər bu dili biqərar edər fəryad.

Kimin muradı ilə bəs fələk dönər, yarəb,
Ki, gərdeşidən anın kim ki var edər fəryad.

Sipəhri-çərxə düşər girdbadtək Qövsü,
Nə sərzəmində ki, bir biqərar edər fəryad.

* * *

Mənə cahanı qara eyləmiş sipəhri-kəbud,
Görün, görün ki, nə od yandırır bu odsuz dud.

Könül binasını, yarəb, sinəhr yıxmışımı
Ki, ah sinəm evindən gəlir qübaralud.

Ana nə rəng ilə əhvalım eyləyim rövşən
Ki, yandırır məni bir od, nə şölə var, nə dud.

Yetəndə kiyinə cananımın, səba, məndən
Yetir xüzu xüş ilə çox səlamü sücud.

Könül soracağını kuyində almışam vəh kim,
Yəman uzağa düşübdür bu Kə'beyi-məqsud.

Nə eybin olsa, onu eşq edər hünər, zahid,
Vəli bu qapıda mərd olmayan olur mərdud.

Əsərdə eşq sözü əqlə oxşamaz, Qövsü,
Bir odlu naleyi-ney, yüz tərneyi-Davud.

* * *

Əvvəl ləbin şərab verir, sonra qan tutar,
Bu düz, əgərçi gec tutar, əmma yəman tutar.

Daği-cünun yapışmadı könlünə zahidin,
Bu möhrü gər qara daşa bassan, nişan tutar.

Hər söz ki, arizindən onun eyləsən rəqəm,
Xurşid misrəi kimi, axır cəhan tutar.

Ol kuyə, ya behiştə könül bağlamaq gərək,
Bir quş iki çəməndə xaçan aşıyan tutar.

Yegdir ki, şişəyə tuta qanını bülbülün,
Hər qönçənin güləbini ta bağban tutar.

Təsxiri-zülfi-yari səbadan dilər könlü,
Oxşar ona ki, özgə əlilə ilan tutar.

Təbriz cəzbəsi yaxamı tutmuş aparır,
Qövsü, gərçi damənimi İsfahan tutar.

* * *

Qubari-cism biaram düşsə, candan artıqdır,
Bu dəryadə sədəf var kim, düri-qəltandan artıqdır.

Bu qamət kim, ana kütahbinlər sərv söylərlər,
Sözün doğrusu, məddi-ömri-cavidandan artıqdır.

Nə lazım vəsfi-xəttü xal ol qamət duran yerdə,
Bu misra ələmi-mənidə bir divandan artıqdır.

Ləbi-meygun yerini bağban gül yarpağı tutmaz,
Xümaraludəyə hər qönçə bar peykandan artıqdır.

Betərdir intizari-vəsli-biəncam hicrandan,
Sərabın təşnəyə hər mövcəsi tufandan artıqdır.

Bələdir yarı görmək bəzmdə əğyar yanında,
Mənə bu vəchdən vəsli anın hicrandan artıqdır.

Güləbi-qönçənin təlx olmağı ol vəchdəndir kim,
Mürüvvətdən göz örtüb qönçə üzmək qandan artıqdır.

Bu gecə kim, mənim mehmanım ol xurşiddir, Qövsü,
Füruği-kövkəbi-bəxtim məhi-tabandan artıqdır.

* * *

Nə sərkəş şölədir bu, vəh, bu nə qəddü, nə qamətdir,
Qiyamətlər qiyamindən qiyam etmiş qiyamətdir.

Nə kakildir ki, ənbərbiz olub badi-səba ondan,
Cəhan həm ol səba feyzilə rəşki-bağı-cənnətdir.

Fələkdə öylə pozmuş mehrü mahin rövnəqin hüsnün
Ki, yulduzlar bu üzdən hər biri bir çeşmi-heyrətdir.

Gözü qaşın əgər islamü küfri etməmiş yeksan,
Bu nə meyxanədir, bəs ol nə mehrabi-imamətdir.

Nə rəngamizdir, yarəb, bahari-xətti-səbzün kim,
Gülüstanlar onun dövründə rəngamizi-xiclətdir.

Kəlamı-möcüzəncamü ləbi-şirin kəlamından
Doludur şurilə dünyavü ləbrizi-hələvətdir.

Bilibdir ta cəmalın mənisin, ey səbzeyi-gülün,
Nə surət ki, müsəvvir nəqş edər, məşqi-xəcalətdir.

Çəməndən tərlü rüxsar ilə, yarəb, sənmi ötdün kim,
Gülü şəbnəm, biyenih, çeşmi-heyrət, əşki-həsərdir.

Gəlir sağü solunda hurivəşlər ol mələk, Qövsü,
Nə ölmüşsən, dur, ey bidərd, gör kim, nə qiyamətdir.

* * *

Düşən kuyindən ayru naleyi-ərşasına neylər,
Nəzərdə olmayınca gülsitan, bülbül nəva neylər.

Yetişdi mehrü mahə göydə əfğanım, sənə yetməz,
Kimə kim, narəsadır bəxt, fəryadi-rəsa neylər.

Dilü dini kim, almaz gözlərin bir işvəyə, neylim,
Mənim kimi tünükmayə mətai-narəva neylər.

Sənə yalvarduğum vəchi budur kim, əczə mailsən,
Və gər nə bir könül kim, müddəasızdır, dua neylər.

Xəridar olmasa, gövhər qara daş ilə yeksandır,
Əgər ərbabi-hacət olmaya, hacət rəva neylər.

İlan zəhrini xəttü xal heç vəchilə kəm qılmaz,
Könül, ta olmaya dərviş, nəqşi-buriya neylər.

Yeri vardır mənə gər madəri-əyyam süt verməz,
Oğul kim, kuri mübrəm düşmiyə, Qövsü gəda neylər.

* * *

Bu sərəminə xansı çəməndən səba yetər
Kim, nikhəti-dimağimə çox aşına yetər.

Ol qönçələb mægər bu gülüstandan ötdü kim,
Bu pərdədən qulağıma yüz min səda yetər.

Xas etmə hər şikarə bir ayru kəməndü dam,
İki cəhanə ol iki zülfi-rəsa yetər.

Xət hüsnə pərdə tutmaq üçün göz qaraltmasaq,
Gər zülf əlini çəksə, nigəhban səba yetər.

Öldürdün isə Qövsini əndişə çəkmə kim,
Yüz qanə bir qıya-qıya baxmaq bəha yetər.

* * *

Könlüm almaq qəsdinə çün şux tənnazım keçər,
Bəs ki, naz eylər mənə, aləmlərə nazım keçər.

Bəs ki, qan ağlar gözüm, aləmlərə qan ağladır,
Tari-müjganinə xəlqin gövhəri-razım keçər.

Gərçi suyin qətrəsini gövhər eylər novbahar,
Bağrımı bir qətrə su eylər, mənim yazım keçər.

Göz yumub açmağa fürsət yoxdur, ey könlüm quşu,
Bir göz açsan həm özün göstər ki, şəhbazım keçər.

Ahi-həsərət yandırır vari xəsü xaşakimi,
Çün təğafül birlə bərqi-xanəpərdazım keçər.

Öz muradımca bu səhralərdə bir seyd etmədim,
Mən ki, göylərdən xədəngi-övcərvazım keçər.

Ram olur Qövsü əgər ahuyi-rəna boyninə,
Həlqeyi-çini-kəməndi-tari-avazım keçər.

* * *

Kim ki, bu aləmdə ömrün sərf edib yar axtarır,
Gənci-gövhər dağıdıb viranədə mar axtarır.

Bəs ki, verməz yuxu göz açmağa fürsət kimsəyə,
Sübh gün şəm' ilə hər gün çeşmi-bidar axtarır.

Çıxmadı Məcnun gedəndən sonra bir şeydə səsi,
Ömrlərdir kim, təbib-i-əşq bimar axtarır.

Bəs ki, xətt ol kövkəbi-hüsnün günün etmiş qara,
Zülfü-rüxsari-çırağı ilə, giriftar axtarır.

Pərdeyi-dam eyləmiş zahid ridasın xəlq üçün,
Qapılarda səbhə fali birlə zünpar axtarır.

Çox daxi könlüm mənim meyxanəyə mail deyil,
Kim gəzib ev-ev xərəbat içrə huşyar axtarır.

Damənindən əl, ayaqdan düşməg ilə çəkmənəm,
Könlüm ol ayinərui ta nəfəs var, axtarır.

Baş əzbəs kim, bizim çöllərdə dəymiş daşlara,
Seyl fəryad eyləyib damanı-kuhsar axtarır.

Özgə rəvnəq var, Qövsü, hüsn bazarında kim,
Bir mətə onda iki aləm xəridar axtarır.

* * *

Ey çeşmi-əşkbar, cigər böyləmi olur,
Yox səndə tab, nimməzər böyləmi olur.

Ey bad, söylə könlümə, yetdinsə kuyinə,
Key hərəkərd, seyrü səfər böyləmi olur.

Dünyanı piçü tabə salıbdır hənzüzü,
Yoxdur aradə hiç kəməz böyləmi olur.

Topraq ilə gözüm yaşu yeksan gəlir sənə,
Sizlərdə qədri-əhli-nəzər böyləmi olur.

Lütfü ətavü rəhmü mürüvvət, vəfavü mehr,
Bidərd xublərdə məgər böyləmi olur.

Qövsü, mələlim artırıb incitdi yar mənə,
Üşşaq naləsində əsər böyləmi olur.

* * *

Dövründə arizin xəti-müşkin qərİbdir,
Neyçün ki, atəş üzrə rəyahin qərİbdir.

Gəlmiş yuxarıdan aşağı, saxla izzətin,
Salma, ayağə, kakili-pürçin qəribdir.

Yol hiç bulmanam diş ilə ağzı sirrinə,
Məhv olmuşam ki, “mim” ara “sin” qəribdir,

Qan yaşımə yığıldı uşaqlar bu türfə kim,
Aşiq sirişki olmasa rəngin qəribdir.

Ol zülf kuçəsində, səba, söylə kakile
Tutsun əlin ki, Qövsii-miskin qəribdir.

* * *

Dərdi-sər çəkməz əgər zahid riyalərdən keçər,
Müddəasın bulmuş ol kim, müddəalərdən keçər.

Olsa gər salik bu yoda qorxulu, məzurdur,
Neyləsin ol kim, iki aləm bəlalərdən keçər.

Məstdirmi gözlərin kim, rəhm edib qanım tökər,
Yolmu azmış navəkin kim, binəvalərdən keçər.

Gər səgi-kuyin keçib məndən fəğan eylər, nola,
Aşınayə güc gəlir, kim aşinalərdən keçər.

Eyləməz, Qövsii, əsər bu daş bağırılı bütlərə,
Tiri-ahından nə hasil kim, səmalərdən keçər.

* * *

Dil munca arizu ilə bimüddəaləntür,
Hərgah nalə ilə əsər aşinaləntür.

Hər bir kiyahə daldalanur, qorxudan səba
Çün seyd qəsdinə xəmi-zülfün həvaləntür.

Kafər mənim tək olmasın ol kəmnigahə kim,
Hər bir nəzərə yadlənür, aşinaləntür.

Rəsmi-süluk ol büt ilə nola dustlər,
Hərçənd kim, vəfaləntürəm, bivəfaləntür.

Dil titrərü gözüm qaralur qarə gözlərə,
Gər məğzi-sürməvü sümügüm titiyaləntür.

İqbali-bəxt himmət ucaldıqca pəst olur,
Naləm rəsələnürçə əsər narəsələnür.

Hey tərki-bərk eyləmədin bulmaz ol səda,
Sürət ki, binəvalənə, mənə nəvaləntür.

Ey fərqdən özün əridən kimiya üçün,
Səbr etsən öz-özünə misin kimiya ləntür.

Qövsii, qapusii Kə'bələnür hacət əhlinə,
Hər kim ki, eşq qapusinə ilticaləntür.

* * *

Üşşaqi-binəvayə qulaq tut, nəvayi gör,
Ney tək bu bizəbanlara dil ver, hərayi gör.

Göz varə-varə könlüm evin göz-göz eylədi,
Dəryayə saldı rəxnələr ol qanlı çayı gör.

Dərdim ki, novbahar gələ, könlüm açıla,
Sındırdı şaxü balımı, ol mumiyyəyi gör.

Aldanma piçü tabına muyi-miyaninin,
Ey qafil, aç gözün, bu görünməz bəlayi gör.

Almaz məhəbbəti həvəsi-qəlb nixinə,
İnsafa bax, mürüvvəti seyr et, vəfayi gör.

Öz cani düşməni sevir aşiqəm deyən,
Biəqli gör, səfahəti gör, binəvayi gör.

Zahirdə zə'fdən çəkə bilməm nəfəs, vəli,
Mə'nidə çəkdimcə nəfəs ahü yayı gör.

İnsaf tərkin etmə, nə istərsən et mənə,
Yəni aradə aşıqi görmə, xudayi gör.

Qövsü əgərsə boynini, çox baxma xar ana
Rəvanlənən zəmanda bu xəmgöştə yayı gör.

* * *

Qönçeyi-gül ta gülüstanın çırağın yandırır,
Əndəlibin pərdəyi-çəşmində yağın yandırır.

Yanaram ah etməsəm, gər ah çəksəm, ah kim,
Bülbüli-biçarənin, bağü budağın yandırır.

Eyləmişdir şami-hicran sinəmi zülmətsərə,
Bu səbəbdən onda canan şəm dağın yandırır.

Eşq əhli aşıq istər cümleyi-əhbabını
Kim, səməndər mizəban olsa, qonağın yandırır.

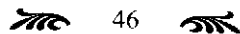
Gərmdir əzbəs nigahım yandırır göz pərdəsin,
Vəh nə səhbadır bu səhba kim, ayağın yandırır.

Yandırır ol atəş ilə xanimanın aqibət,
Hər kimin gərduni-dunpərvər ocağın yandırır.

Ol gül için bağban nazın çəkər hər xardən,
Nükhəti-gül gərçi Qövsinin dimağın yandırır.

* * *

Əflak könlümün quşuna aşıyanədir,
Səyyarü sabitü məhü xurşid danədir.

Nisbət mənə hekayəti-Məcnun fəsanədir,
Naləm yanında şivəni-bülbül tərənədir.

Yüz min bəhanə istərəm ol kuyə varmağa,
Dərlər ki, cənnətin səbəbi bir bəhanədir.

Sübhi-xümar çeşmi-siyahın nəzarəsi,
Keyfiyyətaforini-şərabi-şəbanədir.

Layiq degil əbəs yerə etmək xərab onu,
Ey şahı-hüsn, çün sənə könlüm xəzanədir.

Sən yad isən mənimlə xəyalın bir evlidir,
Biganəsən, özün, qəmü dərdin yeganədir.

Əhbabə sərgüzəştini Qövsü bəyan edər,
Sanmın ki, mətləbi qozəli-aşıqanədir.

* * *

Nəzzareyi-gül ilə dərdi-yar tazələnür,
Bu səndəl ilə sədai-xümar tazələnür.

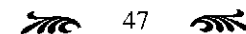
Şərabi-nab ilə təşviqi-daği-eşq artar
Ki, hər qəddər su içər, lələzar tazələnür.

Fəğan ki, bəxyə ilə zəxminin biri min olur,
Aman ki, mərhəm ilə daği-yar təzələnür.

Mürur ilə kəm olur süzi-təşnə, heyranəm
Ki, vədə köhnələnür, intizar tazələnür.

Tərəvəti-güli-rüxsari arturur xəti-səbz
Ki, əbr olanda çəmən, novbahar tazələnür.

Qəfəs əsiriyəmi binəvalığım vardır,
Bu gün ki, bərglənüb şaxsar tazələnür.

Nihali-təb'imi qəm günbəgün füsürdə qılır,
Bahar fəsli ki, hər novki-xar tazələnür.

Xəyali-xalü xətü zülfi-müşkbarından,
Nəsimi-ahim ilə novbahar tazələnür.

Gözüm kim, üz çevirir tiği-abdarından
Ki, gər sən avçı olursan, şıkar tazələnür.

Görəndə xət əsərin vəslinə anın, Qövsü,
Ümidi-xatiri-ümmidvar tazələnür.

* * *

Bu rəsmə əgər əbruyi-yar işarələnür,
Şəkib rıftəsi zəncir olursa, parələnür.

Çəməndən ötdümü ol mah kim, fəruğindən,
Gül aftarlənür, şəbnəmi sitarələnür.

Təməm daği-bələdir əgərçi hasili-eşq,
Bü dərde səbr eləsən, öz-özünə çarələnür.

Sədəf də gövhər olan qətrədən olur zahir
Ki, eyn bəhrdə dəryalənən kənarələnür.

Ölürkən atəşi-suzəndə öylə xara nərm,
Fəğan ki, naləm ilə yar könlü xarələnür.

Qılır cəhanı müsəxxər livayi-əxzəri-xətt,
Əgərçi zülf bu gün-danla hiçkarələnür.

Fəruğ birlə güli-zəxmi şəm'i-məşhər olur,
Anın ki, tiği-şəhadətlə başı yarələnür.

Ayağdən çək əlin, lələdən qiyas eylə
Ki, yüzi qırmızı olduqca, içi qarələnür.

Diyari-hüsndə həm əl-əl üstə çoxdur kim,
Sözi yanında anın ağzı hiçkarələnür.

Məali-muyi-miyan piçü tabdır, Qövsü,
Haçan xəyal ilə ol ləfzi-məni arələnür.

* * *

Könül almaq rəvişin ol güli-xəndan nə bilir,
Biri kim, vaqifi-dərd olmaya, dərman nə bilir.

Almamış könlünü əldən özü tək kafər anın,
Möhnəti-hövsələsuzi-şəbi-hicran nə bilir.

Ruzigarın qara, öz zülfi anın eyləməmiş,
Dudi-ahi-məni-məhcurü pərişan nə bilir.

Nemətin zövqini pərvərdei-nemət bilməz,
Ana çoxdur dilü can, qədri-dilü can nə bilir.

Sitəmə lütf təmizin edə bilməz aşiq,
Nikü bəd fərqi ayineyi-heyran nə bilir.

Nola gülruxlər əgər bir kime iqbal edələr,
Bəli, öz qiymətini gövhəri-qəltan nə bilir.

Kim ki, bilməz özünü, öz sözünü həm bilməz,
Ərzi-mətləb nəsəqin Qövsüyi-heyran nə bilir.

* * *

Bir yol demədin kim, könül, ey yar, kimindir,
Ey kaş, biləydin ki, bu bimar kimindir.

Məhcur mənəm, özgəyədir guşeyi-çəşmin,
Məxmur kimü sağəri-sərşar kimindir.

Könlüm mənim avarəvü sən qeyr qəmində,
Kim xanəxərab olmuşu memar kimindir.

Mən təşnələbəm, sən suyu toprağə səpırsən,
Bımarü pərişan kimü timar kimindir.

Getdi könül əldən rüxü zülfün həvəsindən,
Viranə kimin, gənc kimin, mar kimindir.

Bir pillədədir cəm'i-qəra daş ilə gövhər,
Yüsif necə bilsin ki, xəridar kimindir.

Zahid, mənə gəl söyləginən dini seversən,
Təsbih sənin, həlqeyi-zünnar kimindir.

Yoxdur xəbərim kim, könül olmuş kimə heyran,
Ayinə nə bilsin səri-bazar kimindir.

Hər niş ilə bir nuş gərək yar ola, Qövsü,
Gər xar sənindir, güli-bixar kimindir.

* * *

Öylə kim, dərman sənindir, dərdi-bidərman sənindir,
Hər nə etsən, padşahım, eylə kim, fərman sənindir.

Təşneyi-didarınəm mən, ey güli-tər, xarınəm mən,
Bir əmanətdarinəm mən, dil sənindir, can sənindir.

Könlümü əvvəl alırsan, axırı gözdən salırsan,
Qıbləgahım, sən bilirsən, ev sənin, mehman sənindir.

Ey mənim çeşimim çırağı, könlümün ümmidi saqi,
Qan ilə doldur əyağı kim, bu gün dövran sənindir.

Dinü dildən keçməyimmi, hasilimdir, biçməyimmi,
Qana-qana içməyimmi, kasa-kasa qan sənindir.

Gərçi vəslin oldu müşkil, bəs ki var ortada hail,
Olmuşam hicrana qail, çün şəbi-hicran sənindir.

Gəl mənə, ey qafil, öldür, kim, mənə məqsudum oldur,
Xah ağlat, xah güldür, dideyi-heyran sənindir.

Çox da cövrə mail olma, düşməni-canü dil olma,
Hali-dildən qafil olma, çünki ol viran sənindir.

Başın oldu kuyi-meydan, qaməti-xəmkəştə çövkən,
İmdi, Qövsü, eylə cövlan, ərseyi-meydan sənindir.

* * *

Çırağı-dağ ilə könlüm vüsali-yar istər,
Yəqin ki, ləleyi-pəjmürdə novbəhar istər.

Aç ağzın ilə fəğan, ey sipəndi-təmkin, bəs
Ki, eşq əhlini məşuq biqərar istər.

Xərabi-cilvəyi-bibaki-şami-hicrəm kim,
Nə arizu, nə toqazə, nə intizar istər.

Cəhanda rəsmi-vəfa umma kimsədən zinhar
Ki, qəm əlində ölü kim ki, qəmküsar istər.

Odum kül oldu, külüm axtarur səba, tapmaz,
Hənzur eşq mənə xarü xaksar istər.

Yeri, şəbi-qənim, ey şəm, rövşən eyləməgil,
Bu gündə çün mənə ol atəşin üzər istər.

Cəhanda görməli yüz çünki verməz üz, Qövsü,
Bu yüzdən ayinəsi didəmin qübar istər.

* * *

Gərçi hər aşiqə hicran qatı müşkil görünür,
Mənə bir ləhzə fərağın neçə min il görünür.

Mən düşən vadiyə basmın qədəm, ey aşıqlər
Ki, bu çöllərdə nə Məcnun, nə məhmil görünür.

Şirlər pəncə salır vadiyi-xunxarində,
Eşq əgər bicigərü bixudü bidil görünür.

Cəzbeyi-aşiqə əğyar ola bilməz mane,
Xarü xəş atəşi-suzanə nə hail görünür.

Savurur gülləri öz başinə pərvanə üçün,
Şəm zahirdə əgər sərgəşü qafil görünür.

Özgə taətlərə oxşatma mənim taətimi
Ki, mənə müttəsil ol Kə'bə müqabil görünür.

Vəsl bəzminde ki, əğyar ola əngəl, Qövsi,
Hər ili bir dümü hər saəti bir il görünür.

* * *

Nə sözdür bu ki, sən bərqi-bəla, dünya neyistandır
Ki, hüsnündən sənin, ey şaxi-gül, aləm gülüstandır.

Şikayət tənğnayı-şəhrdən gər etməyim, neylim
Ki, bu divanəyə səhrayı-imkan tənğ meydandır.

Gözüm sormaz könül halın, könül bilməz göz əhvalın,
Öz əhvalinə bəs kim, hər biri eşqində heyrandır.

Fəğan kim, izzirab artar, anın gördükcə rüxsarın,
Sanırdım kim, vüsal ol dördi-bidərmanə nöqsandır.

Təğafül eylərü çıxsın deyər canın ki, aşiqsən,
Məgər ol səngdil bilməz ki, aşiq həm müsəlmandır.

Təbibim, bilmənəm mən öz sözüüm, vallahi-billahi,
Bəli, hədyan deyər ol xəstə kim, halı pərişandır.

Xəyalından anın hər kiprigim bir şəm edər rövşən,
Dönüb pərvanələr, Qövsi, sanırlar kim, çırağandır.

* * *

Anınçün mən sənə yalvarmanam kim, yalvaran çoxdur,
Mənim könlüm alan yoxdur, sənə könül verən çoxdur.

Məni-dilxəstənin həm sədqə üçün sorginən halın,
Sənin kim, nərgisi-bimarın əhvalın soran çoxdur.

Dili-sədpərəmi sən alginən, ey namüsəlman kim,
Bu gün ol laleyi-sədbərqi dörd yandan dərən çoxdur.

Gözüm, nöqsani-naz olmaz, sual et hali-zarım kim,
Mənim dərdim bilən yoxdur, sənə gər bildirən çoxdur.

Haçan fürsət verir, nazü təğafül dərdi-hicranə,
Bəli, əhya verən azdır, vəgərnə öldürən çoxdur.

Uzaqdır yol, gərəkdir ləngü ləngan başə aparmaq,
Vəgərnə öz səməndin bir havur yortub yoran çoxdur.

Qənimətdir kimin kim, didəyi-mənisi rövşəndir,
Vəgərnə çeşmi-surətbin ilə, Qövsi, görən çoxdur.

* * *

Ləbi-meynuş, saqi, özgədir, mey gərçi rəngindir,
Həyati-cavidan sərcəşməsi ol cani-şirindir.

Ədəb bir yanə, ol bir yanə kim, məstəm, əlim tutmaz,
Kəsilsin əlləri, ey bağban, hər kim ki, gülçindir.

Könül artıq gedər əldən gözümlə gördükcə dildarı,
Bu zəxmi eyləyən nasur ol ahuyi-mişkindir.

Mənim əhvalımı xali-ləbin tək hiç kim bilməz,
Bilir Fərhad şürin hər kimin mətlubi Şirindir.

Rüunət satma bişərmanə ol məhfildə, ey mina,
Ayaq duz qoy, xəbərdar ol ki, saqi könlü səngindir.

Könül titrər, gözümlə görməz, əlim tutmaz, ayaq getməz,
Görər heyranlığım canan, xəyal eylər ki, təkkindir.

İlahi, günbəgün artıqraq olsun abi-rəngin kim,
Üzün nəzzarəsindən gözlərim damani-gülçindir.

Gərək, zahid, müvafiq bir-birilə surətü mə'ni,
Nola zünnar bağlarsam ki, məqsudim büti-Çindir.

Gələn Qövsü degil, Məcnun qübaridir bu çöllərdə,
Nəçün durmazsan, ey kuhi-giran yerdən, nə təkkindir.

* * *

Mənim gözümlə ki, nə gülbün, nə yasəmin yeridir,
Həzar şükr kim, ol sərvi-dilnişin yeridir.

Necə könül götürüm könlüm ülfətindən kim,
Bir öylə tazə nihalin bu sərzəmin yeridir.

Səninlə qanı rəqibin, gözümlə, haçan qaynar.
Anın ki, sinəsi yüz rəng, küfrü kin yeridir.

Yaxamdan əl götürüb məndən ötməyən zahid,
Yeri ki, məscidü mehrab əqlü din yeridir.

Əzizdir dili-divanə Kə'bədən artıq,
Bəli, bu məni evi surətafərin yeridir.

Boyun bəlasın alım, hal evində sözlərimi,
Nə məniyə ki, sən anlarsan, afərin yeridir.

Əgərçi ki, meykədədir sərbəsər ana aləm,
Fəğan ki, mədrəsələr Qövsüyi-həzin yeridir.

* * *

Könlümü almaq haçan ol sərvi-baladən gəlir,
Gör bu məni gəlsə ol ahuyi-rənadən gəlir.

Hər nigahi-məst kim, ol çeşmi-şəhladən gəlir,
Bir firəngizadədir, guya kəlisadən gəlir.

Mən kiməm, ta məddi-ahim eyləsin təsir kim,
Hər əsər, hər nalə, ey ney, nalə fərmadən gəlir.

Gör kiçikdir şişeyi-saət kimi könlüm mənim,
Gəl ki, dəryalərcə mey, saqi, bu minadən gəlir.

Ləxt-ləxt olmuş cigərlər sanma könlümdən gələn,
Namələrdir kim, mənə Məcnuni-şeydadən gəlir.

Sanma ahular gözün bikar kim, ol pərdədə,
Dəmbədəm peyğamlər Məcnunə Leyladən gəlir.

Öylə kim, Qövsü, gəlir bimarə dərman sübhələr,
Nüsxeyi-dərdim mənim hər gün Məsihadən gəlir.

* * *

Odlu dağımdən dəmadəm pənbeyi-mərhəm yanar,
Ah, əgər mən böylə yansam, sərbəsər aləm yanar.

Şöleyi-rüxsarin ilə yandı çeşmim mərdümi,
Bir rəviş ki, çeşmeyi-xurşiddən mərhəm yanar.

Hüsn özü fariğ degil yanmaqdan, ey pərvanə kim,
Qeyri yandırmaqdan artıq şəmi-şami-qəm yanar.

Şəm tək mümkün degil bəzində yarın giryə kim,
Pərdeyi-çeşmimdə tabi-arizindən qəm yanar.

Gər damağım yansa eyb olmaz bu hal ilə mənəm,
Dustlər bəs kim, qalır sinəmdə dərdü qəm yanar.

Ağlaram hər rəng kim, biganələr ağlar mənə,
Yanaram bir növ kim, əhvalimə aləm yanar.

Şəm tək Qövsü əgər gül yansa eşq əhvalına,
Ol oda pərvanə tək əlbəttə bülbül həm yanar.

* * *

Mən ki, əldən getdim, ol sərvü-səbükövlan gəlir,
Ah, bilməm neyləyim kim, can gedir, canan gəlir.

Gərçi qalmaz mənə can, ey dil, əgər canan gələ,
Can gedir-getsin, nə qəm, kim ömri-cavidan gəlir.

Hiç yerdən türfə odlandım, sipənd oldum, könül,
Zahirən kim, başımə ol atəşin cövlan gəlir.

Kuyinə hərçənd kim, gəlsəm gözüm görməz səni,
Ayinə bazardən heyran gedir, heyran gəlir.

Gül tək, ey gül, ta qulağ oldun mənəm avazimə,
Nə qədər kim, artıq əfğan eylərəm, əfğan gəlir.

Ta qonağımdır qəmi dərdin həvadisən, nə qəm,
Ol evi seylab yıxmaz kim, ona mehman gəlir.

Sən əgər, ey saqi-yi-xunxar, gəlməzsən, vəli,
Öz ayağılən xəyalın başımə məstan gəlir.

Ah kim, dağlar kimi ləngər salır, getməz daxi,
Gərçi daşqun seyl tək, Qövsü, şəbi-hicran gəlir.

* * *

Böylə əldən getdigim gər bilsə yar, əldən gedər,
İztirabım görsə bəhri-bikənar, əldən gedər.

Xarü xəş seylab önün saxlar kimi öz könlümü,
Ol qədərler saxlaram kim, ixtiyar əldən gedər.

Qönçə çək eylər giriban, görsə gül tək zəxmimi,
Sineyi-pürdağım açsam, lələzar əldən gedər.

Seyri-bağ üçün sənin, ey sərvü-rəna, damənin,
Qoymənəm əldən, əgər yüz novbahar əldən gedər.

Getmişəm mən huşdən, ey Kə'bərov yoldaşlar,
Siz gedin kim, mən gəlinə ruzigar əldən gedər.

Kuyinə gəlməkdə hər gün öz inanım saxlaram,
Ah, neylim ol nəfəs kim, ixtiyar əldən gedər.

Bənzəmən heç nəstəyə hərçənd miskindir könül,
Ta düşər ayinə, ey ayinədar, əldən gedər.

Varə-varə zəhr ilə adət qılırlar, ah kim,
Hər qədər səbr eylərəm, səbrü qərar əldən gedər.

Nimbismil seydi, ey qatil, tez öldürmək gərək,
Sən bu təkkin ilə tərpsənən, şikar, əldən gedər.

Bir-birinin dərdinin dərmanıdır həmdərdlər,
Mən bu gülşəndən əgər getsəm, həzar əldən gedər.

Olmadın bihuş, vəslin bulmaq olmaz, neyləyim,
Gər mən əldən getməsəm, saqi, şikar əldən gedər.

Tutginən damanı-dil varü yoxundan aləmin
Kim, könlədən qeyri, Qövsü, hər nə var, əldən gedər.

* * *

Hər dəm əldən məni ol panceyi-müjgan aparır
Ki, anın tiği ilə bismil olan can aparır.

Aparır cənət özilə biri kim dünyadən,
Çeşmi-tər, sineyi-suzan, dili-büryan aparır.

Eşq kuyində ərit könlünü kim, dərya tək
Gətirən qətrə ana gövhəri-qəltan aparır.

Çeşmi-məstin aparır könlümü nəzzarə ilə,
Badəyi nab verir, gər bir ovuc qan aparır.

Böylə kim, mən görürəm, zahid anın ehsanın,
Çoxları cənnətə məhşər günü üsyan aparır.

Gərçi öz könlünü hər kim ola, abad istər,
Ey xoş ol kim, bu xərab olmuşu viran aparır.

Bülbül andan nə aparsın ki, bu bağın, Qövsü,
Laləsi dağü gülü çaki-giriban aparır.

* * *

Bu rəng mənim bağrım əgər qan olacaqdır,
Aləm qamu bir qitə gülüstan olacaqdır.

Ey şaxi-gül, ol qaməti-mövzun həvəsindən
Çox sərv bu gülşəndə xüraman olacaqdır.

Göz yaşına yüz vermişəm, əmma bilirəm kim,
Ol seyl ilə könlüm evi viran olacaqdır.

Sən oxların, ey nalə, yığıb saxla ki, bir gün,
Sinəm hədəfi-navəki-müjgan olacaqdır.

Ölləm dəxi, ey nəqdi-həyatım, bilir olsam
Kim, ruhi-rəvanım sənə qurban olacaqdır.

Sərf etdi cigər qanını israf ilə çeşmim,
Bilməz ki, bu gün-danla pərişan olacaqdır.

Əzbəs ki, bahar ayini, saqi, gözüm istər,
Ol günlər olunca cigərim qan olacaqdır.

Yüz siğə ilə tövbə verir özgoyə zahid,
Əmma özü min qatla pəşiman olacaqdır.

Hicran gecəsi gəldi ki, hər qətrei-əşkim,
Pərvanələrə şəm'i-şəbistan olacaqdır.

Qövsini unutma ki, sənün qaşın ucundan
Hər misrəi bir mötləi-divan olacaqdır.

* * *

Əgər min dağ yandırsam, könlül bir ayrı dağ istər,
Gədə, gər sərbəsər aləm çırağandır, çırağ istər.

Gözüm görməz həyadan vəsl üçün, əmma könlül titrər,
Bələdir böylə sərxoş kim, oli tutmaz, ayağ istər.

Məhəbbət olsa, təklifü təvazö olmaz, olmasın,
Yüzündən bəllidir hər mizbanın kim, qonağ istər.

Mənə gülgüşt təklifin edərlər dərdbilməzlər,
Nə bilsinlər bunu kim, nükhəti-gül həm dəmağ istər.

Məni-divanəyə eşq içrə hər bidərdi bənzətmiş
Ki, Məcnun vüs'əti-səhra sevr, Fərhad dağ istər.

Şəbi-hicran qəradır kövkəbi bəxtim kimi, əmma,
Xəyalın pərtövündən mehrü məh məndən çırağ istər.

Gözü surət görən, mənidən agah olmayan qafil,
Əgər vəsl istəsə, bir kurə bənzər kim, çırağ istər.

Nəsimi-sübhədən hər gün səri-kuyin sorar Qövsü,
Bu qafil öz evinin həm yolun bilməz, sorağ istər.

* * *

Gərçi xublar möhnətin hər aşiqi-heyran çəkər,
Saqi-yi-nazafərinin nazını dövran çəkər.

Çıxmaz, ey qatil, xədəngi-dilnişinin sinədən,
Can çəkər, hər kim ki, zəxmimdən mənim peykan çəkər.

Gör nə cahildir edər təqlid əzəl nəqqaşını,
Ol müsəvvir kim, misali-surəti-canan çəkər.

Hər yana yetmə çəkər rəhm eyləyib hicran məni,
Ey deyən kim, zə'f ilə aşiq necə hicran çəkər.

Şükrillillah, şami-hicran həmnəfəssiz qalmışam.
Mən nəfəs çəkdikcə ney həm naləvü əfqan çəkər.

Könlümün göz gövhər eylər qətrə-qətrə qanını,
Əbrdən dəryayi-ümman minnəti-ehsan çəkər.

Eyləməz ehmal Qövsü can nisar etməkdə kim,
Gah-gahi öz inanın, gər çəkər, meydan çəkər.

* * *

Biasərdir nalə ta ney tək, əsər bəndindədir.
Binəvadır ol qəni kim, bərgü bər bəndindədir.

Qətre-yi-bitabımız tez gövhəri-qəltan olur,
Bəlkə gövhərdir, həmin sahibnəzər bəndindədir.

Hüsn özü həm fariğ olmaz piçü tabi-eşqdən
Kim, kəməndi-kakili-müşkin kəmə bəndindədir.

Əbr tək, zinhar, cuşü giryədən göz yumma kim,
Gövhəri-dəryayi-rəhmət çeşmi-tər bəndindədir.

Əl-ayaq altında eşq əhli gərə kə pəmal ola,
Bəs neçün pərvanə, Qövsü, balü pər bəndindədir.

* * *

Qibləgahım, səfheyi-hüsnündə xalın seyri var,
Aləmə qan udduran rüxsari-alın seyri var.

Gər mürüvvət eyləyib möhlət verirsə izzirab,
Bir nigah ilə yüz il şəmi-cəmalın seyri var.

Göstərir lövhi-dilü didəmdə min-min nəqşlər,
Handadır Mani ki, nəqqaşi-xəyalın seyri var.

Məhvi-qəddü xətti-səbzi-yar əgər olsam nola,
Kim çəməndə tazə səbz olmuş nihalin seyri var.

Ey mühəndis, qaşına, rüxsarına, anlına bax
Kim, müqarın ovc günə iki hilalın seyri var.

Bilmənəm söz çox da kim, qovğalı inşalər düzəm,
Bitəkəllüf xətti-mişkin ilə xalın seyri var.

Qaşların yayına sədqə, çək bir uc həm Qövsiyə,
Gözlə kim qurbanı, eydi-vüsəlin seyri var.

* * *

Məni ol atəşin rüxsar çün yandırmağa başlar,
Sipənd özi-özini rəşkdən oddan-oda daşlar.

Çəkəndə tiğini biri-birilə qaynaşır qanlar,
Əlinə ta alır yayın, qavuşur bir-birə başlar.

Nə bir dəm könlümi alır, nə bir qatla sorur halım,
Həyf ol yaxşıdan kim, eşq əhlilə yəman başlar.

Baharistan olur hər nəqş anın rəngin xəyalından,
Edirlərsə mənim müjganımı gər xamə nəqqaşlar.

Deyirdim kim, desən ol mahə bir söz şəm'i-bəzm əmma,
Niqabın ta götürdi, öz güninə qaldı yoldaşlar.

Gözüm nuri, gözümdən bir nəfəs aram tutmazsan,
Mənim müjganamın cürmi nədir, gər qanlıdır yaşlar.

Edərlər başımə topraq uşaqlar bilsələr, Qövsü
Ki, nə miqdar cövrümdə ağır qiymətlidir daşlar.

* * *

Yandırmışam könlüdə çəpü rast dağlar,
Kim şami-qəmdir, onda görəkdir çırağlar.

Düşnam ilə, təbəssüm ilə ləli-ləb məni,
Hər dəm bir özgə çaşni ilə qonağlar.

Mütrib tutanda saqiyyə-xunxarın adını,
Dillər tutuldu, tutmadı əllər ayağlar.

Bitab olub, fəğanlar edib yalvarım, nola
Kim, dözməz bu bel bükücü dağə dağlar.

Ta bir zaman qədəm basa ol səvi-simbər,
Su üzrə tutdu mərdümi-çəşmim otağlar.

Qavuşdu dağ-dağə, təbibim qavuşmadı,
Sinəmdə mörhəminlə sənin qanlı dağlar.

Zülfündə könlümi bula madəm səba bilə,
Çox sərsəri dolandımü tutdum sorağlar.

Saqi, təğafül eyləmə kim, qəm yıxar məni,
Gör tutmasa əlim bu günümdə ayağlar.

Ol zülf ucundan asılı qalsa könül, nola,
Kimsə sınımadan birinə belmi bağlar.

Bir dəm ağız yumub, göz açıb həsrət ilə bax,
Ey əndəlib, hərzədəra keçdi çağlar.

Qövsü bu dərd birlə ki, ahın şüar edər,
Həm qeyri ağladar özü üçün, həm ağlar.

* * *

Şikvə nə üçün, cəfa sənindir,
Qurbanın olum, riza sənindir.

Başına dönüm, mənim başımda,
Gər az, gər çox həva sənindir.

Sən qönçə isən, səba mənimdir,
Mən bülbül isəm, nəva sənindir.

Hansı əsər etsə, mətləb oldur,
Çün dərd sənin, dəva sənindir.

Gör pəst isə səbrimin binası,
Gör nalə isə, rəsa sənindir.

Hərçənd artıq bələlərim var,
Gəlsin mənə, hər bəla sənindir.

Yarəb, saxla yəman nəzərdən,
Ol mahi-mələkliqə sənindir.

Al könlümü, sərgəranlıq etmə
Kim, Qövsiyi-binəva sənindir.

* * *

Aşıqə hərçənd dərdü dağü möhnət yaxşıdır,
Ey dolanım başına, saqi, mürüvvət yaxşıdır.

Mən deməm kim, sərv, ya gülbün yəmandır, bağban,
Ol nihalın qaməti əmma qiyamət yaxşıdır.

Himmətincə hər kimin aləmdə bir mənzuri var,
Əndəlibə gül, mənə ol sərv-i-qamət yaxşıdır.

Guşeyi-çəşmin mənimlə gah vardır, gah yox,
Ey gözüüm, təb'ində xəlqin istiqamət yaxşıdır.

Gərçi eyni-müddəadır hər nə gəlsə yardan,
Sən məhəbbət canibin tut kim, məhəbbət yaxşıdır.

Ey deyən kim, yaxşıdır etmək nisari-can ana,
Yetsə növbət, düşsə fürsət, versə rüsxət yaxşıdır.

Hər nə saqi iltifat eylər mənə, nuş eylərəm,
Sağəri-mey yaxşıdır, səngi-məlamət yaxşıdır.

Gərçi saqi lütf edib qoymaz ayağın başımə,
Daməni-himmətdən əl çəkməm ki, himmət yaxşıdır.

Bilmişəm kim, can nisar etmək ana mümkün degil,
Niyyətim əmma budur, çün yaxşı niyyət yaxşıdır.

Gər mənə sirab edib, gər öldürürsən təşnələb,
Hər nə eylərsən, sən ey dəryayi-rəhmət, yaxşıdır.

Cüstücüyi-vəstdən göz yummuşam, ta bilmişəm,
Sə'y zəhmət artırır, üz versə dövlət yaxşıdır.

Qabili-minnət degil, Qövsü, behişt-i-cavidan,
Vəsl üçün əmma iki aləmcə minnət yaxşıdır.

* * *

Eşqdir kim, səni Leyli, mənə Məcnun edər,
Kiminin rəngini səhba, kiminin xun edər.

Bir nəzər görmək ilə arizini illər ədin,
Gözlərim könlümü, könlüm mənə məmnun edər.

Mənə məhrum vüsəlidən anın eyləmişən,
Raziyəm hər nə daxi gərdişi-gərdun eylər.

Bir avuc yer səri-kuyində sənin verməsə çərx,
İki dünyanı mənə gör verə, məğbun eylər.

Xuni-dil vermədi təgyir mənim surətimə,
Badə bidərdlərin rəngini gülgün eylər.

Eyləməz səbzələr üstündə meyi-gülgün həm,
Bu ki, ol çöhreyi-səbzü ləbi-meygün eylər.

Gətirir ərsəyə bir qaməti-mövsun, Qövsü,
Fələk ol gün ki, bir əhli-dili mövsun eylər.

* * *

Deyər zahid ki, zahirdir qiyamətdən əlamətlər,
Nə bilsin kim, bu qamətdən qiyam etmiş qiyamətlər.

Görünməz səbzeyi-xabində sərvî-naz olan yerdə,
Anın yanında siz pamalsız, ey sərvqamətlər.

Bu yoldan kim, vüsəlın buldumü tapşırmadım canım,
Məni öldürməsən, hicr öldürər axır nədamətlər.

Olub suhani-ruhım qanlı bağrım dağ edən naseh,
Sənin tək özgəyə çox etmişəm mən həm nəsihətlər.

Anın tək bir nigari-paksirət bağlamaz surət,
Vəgərnə aləmi-zahirdə çoxdur yaxşı surətlər.

Nigahi-gərm anın rüxsarinə gər aftar etsə,
Sipənd eylər məni biixtiyar, odlara qeyrətlər.

Kərəm qıl, badeyi-gülünə adət vermə, başınçün
Ki, daim qan içər saqi, gözü könlümdə həsrətlər.

Bu gün məndən üzün döndərdir canan, bilmənəm, Qövsü,
Ana, yarəb, nə söz ərz eyləmişlər bimürüvvətlər.

* * *

Hərçənd sərgiran ola dildar yeg bilir,
Mən bilmənəm nə olduğunu, yar yeg bilir.

Min yol yapıb yıxarsa məni ixtiyarı var,
Viranə macərasını memar yeg bilir.

Min daşə çalsa şişəni, çıxmaz sədəsı kim,
Dildarlıq yolun özü dildar yeg bilir.

Gər sərbüləndi-deyr edə, gər paymalı-xəlq,
Mən bilmənəm, mənə nə gərək, yar yeg bilir.

Hər kimsə anlamaz bu sözün intəhasını,
Dilbilməzəm, mənim dilimi yar yeg bilir.

Pərvanənin hekayətini şəm'dən soruş,
Bülbül fəsanəsin güli-bixar yeg bilir.

Ey söyləyən ki, nalə nə yüzdən, fəğan neçün,
Dildən sorun bunu, dili-bimar yeg bilir.

Mən gərçi yetməyəm dili-bitab sirrində,
Şükr eylərəm ki, vaqifi-əsrar yeg bilir.

Hərçənd ixtiyar mənə verməmiş qəza,
Qəm çəkməkəm ki, Əhmədi-Muxtar yeg bilir.

Könlümdə hər murad ki, şayəstədir sənə,
Qövsü, cəhab Heydəri-Kərrar yeg bilir.

* * *

Əzbəski göz ol atəşi-rüxsar dağıdır,
Xurşid gözüm işığı, çeşmim çırağıdır.

Ol xalü xətlı səfheyi-yüzdür mənim gözüüm
Kim, qarəsi qərası anın, ağı ağıdır.

Zinhar anın mənə sitəmin, dustlər, demin,
Qurban ilim, günüm ana, hərçənd yağdır.

Vəsfi-güli-üzaridir ol sərvqamətin,
Hər misrəi kim, məni evinin çırağıdır.

Mən' etmə nalədən məni kim, var əsərləri,
Kəsmə nihalımı ki, ərənlər yatağıdır.

Ol məhv bu çəməndə qılır seyr kim, anın
Şəbnəm gözünü qönçə dili, gül qulağıdır.

Məclis savulduvü uyub əğyar yatdılar,
Ey şəm'i-nalə, gər əsərin var, çağıdır.

Naləm çəməndə sanma həvəsdən ki, lələnin,
Peyvəstə ibrət əhlinə mənzur dağdır.

Könlüm boyandı qanlara, Qövsü, nəzarədən,
Ondan bu xuni-dil gözə qonşu çanağdır.

* * *

Dilim fəğan ilövü didə qan ilə doludur,
Könül səhifəsi şərhü bəyan ilə doludur.

Haray kim, nə dilim var, nə bir dil anlayanım,
Əgərçi ney kimi cismim fəğan ilə doludur.

Vurubdur ağzına min qifli-ahənin qeyrət,
Hənzur səqfi-fələk, ələman ilə doludur.

Əgərçi könlümə zahirdə dəymək asandır,
Bu çöl gəmingəhi şiri-jəyan ilə doludur.

Sınıq səbudə su tutmaz qərar, mey durmaz,
Şikəstə könlümə məhvəm ki, qan ilə doludur.

Xümar ilə məni öldürdü saqi-yi-birəhm,
Səbuyi-badəyi-gülrəng can ilə doludur.

Bu bir piyalədə, yarəb, nə sehr edib saqi
Ki, üstü badə ilə, altı qan ilə doludur.

Sən öz yəmanlarını yaxşı et, nə hasil kim,
Zəmanə yaxşı ilə, ya yəman ilə doludur.

Bəsirət əhli dəlil istəməz ki, kövnü məkan,
Nişan ilə doludur, binişan ilə doludur.

Yuvada qönçələnin əndəlib bəs ki, çəmən,
Nəvayi-Qövsüyi-atəşzəban ilə doludur.

* * *

Qübar badi-payı-yar üçün kim, tutiyamızıdır,
Bu meydanda bizim göz yaşı ilə kəhrəbamızıdır.

Sirişki-alımız gülgünümüzür qət'i-mənzildə,
Nəsimi-ahımız peyğam üçün badi-səbamızıdır.

Fəğan kim, qılmışız bəd nam əhli-tərkü təcridi,
Rəgi-ə'za riyazət guşəsində buriyamızıdır.

Bələyi-qeyddən bülbül kimi yox naləmiz, ey gül,
Bizim çaki-qəfəs peyvəstə mehribi-duamızıdır.

Demin ol xəstənisbət bülbülün yanında gül nəqşin,
Demək olmaz, məbada incinə, çün aşınamızıdır.

Bulurdun, bülhəvəstək vəslini, gülçin gər olsaydın,
Bizi məhrum edən andan dili-bimüddəamızıdır.

Əgər tövfiq olur bir gün, bilirlər mərdümi-ələm
Ki, hər kim hacətin bizdən dilər, hacət rəvamızıdır.

Bədəndə biqəş olmaz can, əgər yüz min güzar etsən,
Bu cismi-natəvan toprağ olanda kimiyamızıdır.

Nə xoş bayramdır ol günlər ki, meydanı-şəhadətdə,
Qara toz sürməyi-nazü qızıl qanlar hənamızıdır.

Qələmdir nizəyi-gülgünümüz meydan günü, Qövsü,
Əgər söz küçəsinin tənğnasında əsamızıdır.

* * *

Ləli-nabın bilmənəm, ruhi-rəvandır, ya nədir,
Səvri-qəddin məddi-ömri-cavidandır, ya nədir.

Bilmənəm, ey səbzi-təhgülün, mənə mənzer olan
Qaşu gözdür, ya ləbi-şəkkərifişandır, ya nədir.

Xəliq deyərlər var dəhan ilə miyanın, söylə kim,
Əsli vardır, doğru sözdür, ya yalandır, ya nədir.

Piçu tabə bir nihani nüktə salmış aləmi,
Hiç kim bilməz ki, ol miyi-miyandır, ya nədir.

Bağrımı bir qan edən vardır, degil məlum kim,
Sən özünsən, ya sözündür, ya dəhandır, ya nədir.

Var bir bidad edən üşşaqə, əmma bilmənəm,
Bəxtidir, ya çərx, ya dövri-zəmandır, ya nədir.

Mur tək hərçənd öldürmək məni asan ola,
Axır, ey bidadgər, ol daxi qandır, ya nədir.

Keçdi ömrüm bu çəməndə, açmadım göz, ta bilim
Kim, bahar əyyamı, ya fəsl-i-xəzandır, ya nədir.

Yaxşılar ilə yaman başlarsan, ey nazafərin,
Hiç deməzsən kim, bu yaxşıdır, yəmandır, ya nədir.

Söylə, Qövsü, kim, nə verdin, alə bilməzsən ana,
Səndən ol bibak alan bir nəqdi-candır, ya nədir.

* * *

Əhli-həvəs anın gözü qaşu yüzün sevər,
Aşiq həm anları sevər, əmma özün sevər.

Mehrabı-taəti bir olur eşq əhlinin,
Məşuq aşiqini sevərsə, yüzün sevər.

Gözdən məni, gözüm işığı, çox da salma ki,
Könlüm səni sevər, necə kim, öz gözün sevər.

Hər xam lələ tək nə bilir dağ qədrini,
Mən tək sitarəsuxtə öz yulduzun sevər.

Rəşk atəşi qiyamətədin yandırar məni,
Bilsəm ki, munca yarı-sitəmkar özün sevər.

Məlumdur ki, kuyinə heç düşməmiş yolu,
Məcnuni-hərzəgərd ki, yazi düzün sevər.

Göz yaşımı mənim nola istərsə gözlərin,
Məşhurdur ki, məst kəbabın duzun sevər.

Eşqin yolunda mən sevirəm dudi-ahimi,
Öylə ki, mərdi-mərəkə meydan tozun sevər.

Sənsən anın dilində, gözündə, yerindədir,
Qövsü, sənün sözü kimi gər öz sözü sevər.

* * *

Hər guşədə min aşiqi-xunincigərin var,
Ey qibleyi-ümmid, kiminlə nəzərin var.

Öldürsə məni dərd ki, dərdim daxi yoxdur,
Bilsəm ki, mənim dərdi-dilimdən xəbərin var.

Yarəb, düşəmi yadına, ey şəm'i-təcəllə
Kim, mən kimi pərvaneyi-bibalü pərin var.

Yan mən kimi ta yandırasan aləmi, ey ney
Kim, nalənin olmaz əsəri, ta əsərin var.

Hər kim ki, bu rüxsar ilə bir çin səni görsə,
Mən yol mənə söylər ki, gözün var, nəzərin var.

Pərvanə kimi şəm'ləri başinə yığdın,
Ey naleyi-xunun, nə qiyamət əsərin var.

Ol bəzmdə, Qövsü, min ölürsən, dirilirsən,
Sən şəm'i-bələsən, sənün özgə cigərin var.

* * *

Göz bəyazi rəngi-alından boyanmaq çağdır,
Şəm tək hər kiprigim bəzində yanmaq çağdır.

Ey ki, şahiddir mənim rəngim, sənə ruyin, vəli,
Könlümü aldın əlimdən imdi danmaq çağdır.

Badəyi-gülgün içib gəl başımə, ey şəm kim,
Xəstəni bir dəstəyi-gül birlə anmaq çağdır.

Dürdi-mey tək ta zəmingir olmamışsan, ey könül,
Dur ki, saqi başına dönmək, dolanmaq çağdır.

Aç gözü, ey bəxt, gör çaki-giribanın anın,
Sübhür, qafil, nə yatmışsan, oyanmaq çağdır.

Şəmlər çox yanır, əmma böylə od düşməz ələ,
Gəl, yavuz fürsətdir, ey pərvanə, yanmaq çağdır.

Qövsiyə bir ömri-cavidan otək çəkmək yetər,
İmdi insaf etmək, əl çəkmək, usanmaq çağdır.

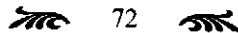
* * *

Rüxsarın abü tabını heyran olan bilir,
Peyvəstə gənc qədrini viran olan bilir.

Mövcü-nəsimi-cənnəti-didar cövhərin,
Düzəxfiruzi-atəşi-hicran olan bilir.

Hər kimsə ləzzətin nə bilir acı sözlərin,
Ol badə nəş'əsin cigəri qan olan bilir.

Bu qətrə piçü tabini dəryayi-eşqdə,
Girdabi-çarmöceyi-tufan olan bilir.

Mən tək həvayi-Kə'beyi-kuyin səfasını,
Qurban olum sənə, sənə qurban olan bilir.

Dərviş qədrini nə bilir hər xəsis-i-dun
Kim mur rütbesini Süleyman olan bilir.

Qəddim kəmani-hələqeyi-əbru tək olduğun
Qövsü, şikari-navəki-müjgan olan bilir.

* * *

Çərxi-fələk dönər, dili-bitab ta dönər,
Ol bir avuc sudan bu doquz asiya dönər.

Eşqi-şikəstə qədrini hüsni-rəsa bilir,
Bu müştü-üstüxan başına ol hüma dönər.

Hər qönçəsi mənim gözümə bir tikan olur,
Bir gülşənin ki, dövrinə badi-səba dönər.

Bir gündəyəm bəlayi-şəbi-tari-hicrdən
Kim, öz-özünə gəldiyi yoldan bəla dönər.

Dönsün öləndə Kə'beyi-məqsuddən yüzi,
Hər kim ki, səndən, ey büti-deyraşına, dönər.

Zinharə gəldigildən olur tünd navəkin,
Sözdür ki, əcdədən dəmi-tiği-qəza dönər.

Qövsü, cəfayə sinə sipər qıl, fərağət et,
Kim, dönməsin bəlayi-qəzadan bəla dönər.

* * *

Lə'li-nabin özgədir, çahi-zənəxdan özgədir
Kim, nəməkzar özgə babətdir, nəməkdən özgədir.

Gərçi bülbül hüsni-rəngindir, gülüstan özgədir,
Abü rəngi-şö'leyi-rüxsari-canan özgədir.

Paymal eylər kəməndi-zülf öz seydin, vəli
Dəstbürdi-navəki-xunxari-müjgar özgədir.

Bağlaram zünpar, əmma mərd əlindən bağlaram,
Özgədir dinim mənim, ayini-Sən'an özgədir.

Naxuni-şəhbaz əgər seydin dələr bağrın, vəli,
Qüvvəti-sərpənceyi-girayi-müjgan özgədir.

Öz-özün çoxlar bilir dana, vəli dana bilir:
Özgədir namərdi-lafü mərdi-meydan özgədir.

Qövsini bənzətmək olmaz bağban bülbüllərə,
Özgədir şaxi-gül, ol sərvə-xüraman özgədir.

* * *

Bu yetməzmi ki, seylabi-bəla başımdən aşıbdır
Ki, mövci-əşk həm zənciri-ahəntək dolaşıbdır.

Bu rəngilə məhi-Kən'anə piraşən yaraşmazdı
Kim, ol sərvə-rəvanə pərdeyi-çəşmim yaraşıbdır.

Dağıldı tarü pudi cismimin dil intizarından,
Nədir tədbir kim, kəşti sınıbdır, bəhr daşıbdır.

Anın tək kim şəbi-tarik artır dərddi-bimarin,
Sənin zülfi-pərişanın görüb aşıq, bulaşıbdır.

Nola başımdən aşısa cuşi-əşkim, şö'leyi-ahim
Ki, hüsünün günbəgün əfzun olubdur, həddən aşıbdır.

Nə bəbət kim, olur gün pərtövündən didəyi-şəbnəm,
Gözüm ol növ rüxsarın görəb saət qamaşıbdır.

Yüz ildən sonra öz adını Məcnundan sual eylər,
Bu rüxsar ilə saqi hər kimə bir yol sataşıbdır.

Kimin kim, eşq bağlar əl-ayağın, daxi açılmaz,
Bu müşkil məninə çox kimsədən Qövsü araşıbdır.

* * *

Parə-parə cigərim sineyi-suzanda yanar,
Qalanı şəm kimi didəyi-giryanda yanar.

Bir zəman olmaz imiş aşıq olan fariğbal,
Yanmayan vəsl oduna atəşi-hicranda yanar.

Bənzəməz heç oda hicran odu kim, pərvanə,
Yanar ol növ ki, günlər, gecələr handa yanar.

Su ilə dəf olur ol od ki, yanar cism andan,
Neyləsin göz yaşını ol şöləyə kim, canda yanar.

Bir xiyaban kimi kim, xələq çırağan eylər,
Cigərim parələri hər səfi-müjganda yanar.

Necə bir yanə çıxım eşq diyarından kim,
Qədəm, əvvəl qədəm ol odlu biyabanda yanar.

Dərddən çün xəbərim var, yanaram mən, Qövsü,
Mən kimi aşıqı-dilsuxtə hər yanda yanar.

* * *

Çərxi-gərdun, dövri-dövrən dövlətü din yaridir,
Hər kimin ol saqidi-nazafərin qəmxaqidir.

Mən sənin bimarın, ey aləm bəlagərdən sana,
Nərgisi-məstin sənin, yarəb, kimin bimaridir.

Can verib ol lə'ldən söz çəkmək istər xatirim
Bir nəfəs, ey dil, xəbər dar ol ki, can bazaridir.

Var ümidim qoymaya toprağ ilə yeksan məni,
Ol ki, məhzi-lütfdən alimlərin memaridir.

Ruzigarim qarə ol xurşiddəndir kim, mənim
Şəm'i-bəzmim, nuri-çəşmim sayeyi-divaridir.

Kinəcu, zinhar, özüntək sanma, ey zahid, məni
Həq bilir könlüm mənim tarı evindən aridir.

Sinəmi əzbəs dili-bitab məhcur eylədi,
Sandım ol əbrukəmanın navəki-xunxaridir.

Kakilindir, yarəb, ol suzan, könüllər məcməi,
Ya mənim tək bir əsirin ahi-atəşbaridir.

Bir fələkdir könlümü mehrindir anda aftab,
Odlu dağım, qanlı əşkim, sabitü səyyaridir.

Gərçi Qövsü xuni-dildən öz sözün rəngin edər,
Söz bilən aşiq bilir göftar anın göftaridir.

* * *

Daşə salmaq rəxnələr ol növkü-müjgandan gəlir,
Yüz qulncdan gəlməz onlar kim, bu peykandan gəlir.

Ver xəbər könlümdən, ey mütrib, nişanın var isə
Kim, gəlir bir nalə, əmma bilmənəm handan gəlir.

Sala bilməzsən təzəlzül aləmə, ey sərvi, sən,
Gər bu işlər gəlsə, ol sərvi-xüramandan gəlir.

Yandırır ol şö'leyi-rüxsar hicrandan betər,
Dərddən gəlməz mənə onlar ki, dərmandan gəlir.

Aşiqin ömrü uzundur qeyrdən kim, dəhrdə
Bir dəmi yüz min il etmək şami-hicrandan gəlir.

Sən meyi-gülrəng tut, saqi, dolanım başına,
Hər qədər kim, cami-purxun dövri-dövrəndən gəlir.

Xar tutma gövhəri-əşkim, götür toprağdan
Kim, onun hər qətrəsi dəryayi-ümmandan gəlir.

Gərçi könlüm sinədə bir qətrə qan artıq degil,
Müttəsil seyləblər, Qövsü, bu virəndən gəlir.

* * *

Çün xəyalın handa kim var, aşiqin yanındadır,
Ayü gün rəyincəvü əflak fəryadındadır.

Xar baxma bülbülə, ey bağban, zinhar kim,
Toprağı dörd əhlinin bidedrlər qanıncadır.

Səhldir naləm, əgər əflak salmış rəxnələr,
Ol səməndin sanma kim, meydanı cövlanıncadır.

Əşki-gülün aşiqin rövşənraq eylər könlünü
Kim, çırağın pərtövi öz çəşmi-giryanıncadır.

Bülbüləm, əmma məni bənzətmək olmaz bülbülə
Kim, mənim naləm anın sərvi-xüramanıncadır.

Dustlər məqsudi mənzurü muravdımdır mənim,
Asıman kamıncadır, ta yar fəryadıncadır.

Cürmü təqsirim mənim hərçənd dəryalərcə var,
Hansı üsyan ol kərimin məddi-ehsanıncadır.

Ol bələdir kim, mənim mərhəm bitirməz yarəmi,
Yoxsa kim, hər natəvanın dərdi dərmanıncadır.

Yüz çevirməz dərddən Qövsü mənim könlüm kimi,
Hər kimin kim, Nuh tək kəştisi tufanıncadır.

* * *

Şirin təbəssümün sözə ruhi-rəvan verir,
Hər kimsədən ki, can ala, bir özgə can verir.

Mümkün degil xəyal ilə bulmaq dəhanını,
Yüz şükr kim, sözün gəlib ondan nişan verir.

Hacət degil özün edəsən iltifat ana
Kim ol xürami-sərv cəvabın rəvan verir.

Örtər gözü nəzarəyi-xurşid, yoxsa kim,
Ey qafil, öz nişanını ol binişan verir.

Zinhar, çapma atını bu sənglaxdə,
Hərçənd çərx hər kimə beş gün inan verir.

Başım fədayi-cövhəri-şəmşiri-yar kim,
Abi-rəvan gər istəsəm, ondan rəvan verir.

Mə'nidə hiç badeyi-gülgünə bənzəməz,
Saqi əgərçi aləmi-surətdə qan verir.

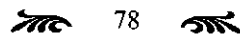
Saqi, mənə yetər könül, əndişə çəkmə kim,
Ol nimqətrə xun mənə aləmcə qan verir.

Qövsü, itir özün, demə kim, böylə mülkdə,
Bikəsləri kim axtarıru kim nişan verir.

* * *

Hərçənd xəlq qanını çeşmin əyan içər,
Əmma nigahi-guşeyi-çeşmi nihan içər.

Sanmın güləbi-qönçeyi-gül bağban içər
Kim, dəhr gülşənində gülü lələ qan içər.

Mütrib, fəğan ki, saqiye-nazafərin mənəm
Qan əylədikcə bağrımı, dövri-zəman içər.

Məxmur gözlərin içər ol rəng qanımı
Kim ömri-Xıız təşnəsi abi-rəvan içər.

Ləbriz qıldı lələ kimi dağ ayağını,
Ol badədən ki, şaxi-gülü-ərgəvan içər.

Məlumdur əlindən anın badə nəş'əsi,
Bir saqinin ki, nərgisi-məxmuri qan içər.

Yarəb, nə yüzdən ola ki, məxmur gözlərin
Sağər səbükünan alırü sərgiran içər.

Ol gülrüxün, görün, nə qədər abruyi var,
Kim, su nəzarəsindən anın gülsitan içər.

Hər qətrəsi bir əxgər olur şəm'i-bəzm tək,
Abi-rəvan ki, Qövsüyi-atəşzəban içər.

* * *

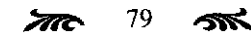
Tufani-seyli-əşk göz açıb yumuncadır,
Məraci-çarmövceyi-qəm bir tumuncadır.

Eymən boyun bəlasın alım, gəl ki, xubluc
Bir camədir ki, sərv-i-rəvanın boyuncadır.

Hərçənd kim, qiyami-qiyamət irəğ isə,
Əmma ayağə saqiye-dövrən duruncadır.

Can tənəynəyi-cismdə, ol nazənin təbib,
Əhvalımı bir özgə dil ilə soruncadır.

Meydani-nazi-hüsn könullər fəzasıdır
Kim, cəlvəgahi-ahuyi-rəna çölüncədir.

Pərvanə yanıb etdi mənə bu vəsiyyəti
Kim, intizar vədeyi-didar oluncadır.

Müşkül degil əhatəyi-kövnü məkən mənə,
Əski-rəvan inanımı əldən qoyuncadır.

Könlüm mənim ki, bir sonanın cilvəgahidir,
Çəşmim bilir ki, bəhri-mühitin gölündədir.

Qövsü, əgər bu məstliğin olsa axırı,
Peymaneyi-höyati-sipehrin doluncadır.

* * *

Xurşidü mah cilvəsi bir göz görüncədir,
Dövri-sipehr bir-iki sağər doluncadır.

Nərradi-çərx evi bizə baziçəxanədir,
Həngameyi-nişatı anın bir oyuncadır.

Çün mizban kərim ola, bibərklıq-nə qəm,
Həmmal ol ki, tuşeyi-rahi yoluncadır.

Yetməz xəmidə qəddimə, əşki-rəvanimə
Gör seyli-novbahar sipehrin belincədir.

Divanə ol ki, eyd ola hər qarə gün sənə,
Keç əqlədən ki, matəmi əqlin toyuncadır.

Gər dövlət arta, payeyi-möhnət bülənd olur,
Qövsü, libası hər kişinin öz boyuncadır.

* * *

Tutar ahəng mütrib, çün dili-püriztirab oynar,
Məgər bilməzmi kim, dəfsiz bu sərməsti-xərab oynar.

Uşaqlar tək sənin qapında çərxi-pir illərdir
Bu ümmid ilə kim, bir gün olur bir fəthi-bab, oynar.

Necə əfşal ilə divanə həmrəqs olmasın, yarəb
Ki, zövqündən nəsimi-novbaharın şeyxü şab oynar.

Məni rəşk atəşi mey tək edər bir şölə od, saqi,
Sipəndi-şux çün məstanə rəqs eylər, kəbab oynar.

Könül, sən çərxi-bizinhərdən zinharə tez gəldin
Ki, hər bir danə başında yüz il bu asiyaş oynar.

Özünçün sayəban fikr eylə, çıx gərdunun altından
Ki, bir gün öz yerindən axır ol zərrintənab oynar.

Nola gər biqərar olsam sipehrin piçü tabından
Ki, başımda fəlxün tək bu ağır asiyaş oynar.

Bu ol söz pərtövidir kim, Füzuli söyləmiş, Qövsü:
“Nəçün kim, mövclənmiş sudə əksi-aftab oynar”.

* * *

Qədin ki, sərvi-xuraman ilə bərabərdir,
Boyun bəlasın alım, can ilə bərabərdir.

Fəzayi-gülşəni-kuyin həvasi başımdə,
Həvayi-rövzeyi-rizvan ilə bərabərdir.

İçərmi su gözüm, ey novnihal, gülşəndən
Ki, sənsiz abi-bəqa qan ilə bərabərdir.

Təbib, əgər çıxsa can, çıxmaz üstüxanimdən,
Bu yerli dərddə ki, dərman ilə bərabərdir.

Gözüm, könül dedigin gərçi qətrədir, əmma
Bəsirət əhlinə ümman ilə bərabərdir.

Siphrə tab verən dudi-ahim, ey novxət,
Kəməndi-zülfi-pərişan ilə bərabərdir.

Həsud qanımı içmək dilər, nə bilsin kim,
Bu ab atəşi-suzan ilə bərabərdir.

Məni-mühəqqəri seyd etdi bir şikarəfkən
Ki, xaki-rahi anın qan ilə bərabərdir.

Diyari-eşqdə olmaz böyük-kiçik, Qövsü,
Bu yerdə mur Süleyman ilə bərabərdir.

* * *

Bu nə gözdür ki, sənün var, nə bəla məddi-nəzərdir,
Bu nə dildir məni-bitabdə, yarəb, nə cigərdir.

Etibar eyləmək olmaz bu fəna mülkdə ömrə,
Himmət, ey ruhi-rəvan kim, səri-kuyinə səfərdir.

Tüfə aşubdur, ey dustlər, Allahı seversiz,
Gəlir ol sərv, qiyamət günüdür, ya nə xəbərdir.

Ərəqi-şərmü həya çöhreyi-səbz üstə gözümdür,
Üqdü şəbnəm kimi hər qətrəsi bir danə göhərdir.

Ta nələr başımə gəlsin, səni, ey şəm, görəndə,
Görməməkdən yüzini könlüm evi zirü zəbərdir.

Nalə bir ləhzə nəfəs çəkməgə verməz ana fürsət,
Zahirən bülbüli-bitab bilir kim, nə xəbərdir.

Ey qoyan sudü ziyan üstünə sərmayeyi-ömri,
Zərərin nəfdir, əmma, sən deyən nəf zərərdir.

Məni hər bülbülə nisbət verən adəm nə bilir ki,
Ana mənzur nəvadır, mənə məqsud əsərdir.

Göz mənim caməmə, Qövsü, nə tikibsən, nədən ötrü,
Meyi-gülrəng degil, saqi bilir, xuni-cigərdir.

* * *

Səbr ilə hansı dərde təbibim dəva verir
Kim, dərd əlində hər sümügüm bir səda verir.

Dünyavü axirətdən edər bixəbər məni,
Hərgah bir xəbər mənə səndən səbə verir.

Hərçənd kim, xəzan dağdır aşyanını,
Axır bahar bülbülə bərgü nəva verir.

Ey şaxi-ərgəvan, sən özün etmə iltifat
Kim, sərvü gül cəvabını badi-səbə verir.

Ayineyi-muradımı gər zəngi-qəm tutar,
Əmma qübari-Kə'beyi-kuyin səfa verir.

Eşqi-qəyur süfreyi-ən'ami üstünə,
Şahü gəda, böyük-kiçigə bir səla verir.

Hər kim ayağı altına baxmaz qürurdan,
Gərduni-pir anın əlinə tez əsa verir.

Kəm tutma binəvaləri, Yusifdən et qiyas
Kim, ruzigar yaxşılərə az bəha verir.

Qövsü, gözüm gübari-xətin eylər arizu,
Hərçənd nuri-didə alır, tutiya verir.

* * *

Mahi-Kən'anın gözü çahi-zənəxdanındadır,
Handa bir fərmanrəva var, tövqi-fərmanındadır.

Laf urarlar hüsndən hərçənd gülrüxsarlar,
Həq bilir, ol ayeyi-rəhmət sənin şanındadır.

Şuri-həşraşubi-dövrən, fitneyi-axırzəman,
Lə'li-şirin, xali-mişkin, çeşmi-fəttanındadır.

Ol qədər kim, abru rüxsari-tabanında var,
Abü rəng, ey şaxi-gül, gülbərgi-xəndanındadır.

Yusifin tutmaz Züleyxa tək giribanın daxi,
Əlləri hər pəkdamanın ki, damanındadır.

Yərdən eylər aqibət, çox sərvə, ey nazafərin,
Şiveyi-rəftar kim, sərvə-xüramanında var.

Guşeyi-beytul-həzən, Qövsü, gülüstandır sənə
Kim, xəyalından anın Yüsif giribanındadır.

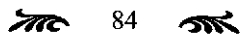
* * *

Bizim hərçənd üşşaq arasında adımız yoxdur,
Nə gündür kim, qapında dadımız, bidadımız yoxdur.

Dəbistanında eşqin tiffi-əbcədxandır Əflatun,
Sanırlar bixəbərler pirimiz, ustadımız yoxdur.

Bizə öz sərgüzəşti-eşqi-biəncamımız bəsdir,
Səri-əfsaneyi-Məcnunumuz, Fərhadımız yoxdur.

Könül, seyləbdən məmurlər çəksinlər əndişə,
Bihəmədüllah ki, biz viranəyiz, abadımız yoxdur.

Bu vadilərdə fariğballar təşviş çəksinlər
Ki, biz seydlə olmuşuz, əndişeyi-səyyadımız yoxdur.

Dolanım başına, bəsdir bizə çeşmi-süxənsazın,
Fünuni-nəzmdə hərçənd bir ustadımız yoxdur.

Bu şirin sözlərin aşiq bilir keyfiyyətin, vaiz,
Sən kim acıdır ağzın, sanırsan dadımız yoxdur.

Təbib-i-eşqdən, Qövsü, qəmə dərdin nişan tutma
Ki, bizlər bir-birilə aşınayüz, yadımız yoxdur.

Bu ol şirin qəzəldir kim, demiş bir Sahiri-mahir:
“Könüldəndir şikayət, kimsədən fəryadımız yoxdur”.

* * *

Bülbüli-şeyda gülün, pərvanə şəm'in dağdır,
Binəva könlüm ki, bir dilbilməzin dustağıdır.

Bimürüvvətlər əlindən məndə taqət qalmadı,
Ey sipehri-bimürüvvət, bir mürüvvət çağdır.

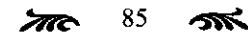
Dustsuz, düşmənsiz olmaz heç kim, fəryad kim,
Dust həm düşmən kimi derlər məniylən yağdır.

Gər firəng olsam, müsəlmanlar, məni mən' eyləmin,
Ey xoşa ol kim, firəngizadələr dustağıdır.

Sübhdür, ey gövkəbi-bəxtim, nə yatıbsan, oyan,
Mətləb almaq vaxtıdır, ərzi-təmənna çağdır.

Girdbad olmaz bu vadilərdə kim, sərgəştələr
Sovururlar başə, Məcnunun fəna toprağıdır.

Guşeyi-xəlvət ki, hiç adəm ona yol bulmaya,
İstədim yoxdur, əgər var isə, cənnət bağıdır.

Saqiyi-nazafərinin qoymaz əldən damənin,
Dürdi-mey guya əli tutmazların toprağıdır.

Dözmədi bir tişəyə Fərhad, ey bidadgər,
Sineyi-Qövsü sanırsan Bisütunun dağıdır.

* * *

Əgərçi naləm ilən naləsin həzar unudubdur,
Fəğan ki, mürği-qəfəs tək məni bahar unudubdur.

Sitəm degilmi, təbibim, bu natəvanı unutmaq
Ki, səndən özgəni aləmdə hər nə var, unudubdur.

Giran degil qəmi-dərdü bəlayə düşdüyüm, əmma
Bəla budur ki, məni yarı-qəmküsar unudubdur.

Könül, məni kim edər yad məhfilində anın kim,
Özü-özün unudar hər kimi ki, yar udubdur.

Unutma bülbülü, ey bağban, gətir ələ könlün
Ki, yüz sənini kimi gülçini novbahar unudubdur.

Anın kimi məni-bimar, həm əsiri-xümarəm,
Nə vəhdən məni ol çeşmi-pürxümar unudubdur.

Qəmi-zəmanəni kim, nəqsi-ömr düşməni candır,
Unut ki, çoxları Qövsü, bu ruzigar unudubdur.

* * *

Könül gər ram ola, dövlət rəfiqü bəxt yarımdir
Ki, gənci-dərdü dağəm mən, bu viran ev həsarimdir.

Qənim yoxdur sirişki-çeşmi-xunəfşan hücumundan,
Mənə neylər bu daşqun seyl kim, dərya kənarimdir.

Vücuda yandırır bir növ ahi-şö'ləbarəm kim,
Sanasan kim, bu həm odlarə yanmış ruzigarimdir.

Əgər yüz mehr göstərsə, əgər min tiği-kin çəksə,
Nə vəchilə ki, var ol mah, yarım qəmküsarimdir.

Sənin yadımla, ey gülçöhrə, bir aləm nişatım var,
Bu yüzdəndir ki, xəlvət bağımı üzlet bəhərimdir.

Həman öz nəqdini tarac edər çeşimi bu yüzdən kim,
Əgər dindir, əgər iman, sənindir hər nə varimdir.

Sipehri-nacəvanmərdin sitizinən nə qəm, Qövsü
Ki, lütfi-Şahi-Mərdan, Heydəri-səfdər həsarimdir.

* * *

Mənə mənzurdur hüsnündən, ey şirinzəban, gözlər,
Bəli, hər halda var məxmur olan, rətli-giran gözlər.

Dilər ol kakili-müşkini könlüm bəzmi-vəslində,
Əgər quş rövzeyi-rizvandır kim, aşıyan gözlər.

Apardı əqlu huşim, qoymadı namü nişan məndən,
Bu gözlər bilmənəm, yarəb, nə ey əbrukəman gözlər.

Əgər yüz dərdü dağım var, həman yüz intizarım var
Ki, hərçənd olsa mehman əhli-himmət mühiman gözlər.

Ayağə düşməyən balanişin olmaz könuillərdə,
Həqiqətdə yaraşur sədr ana kim, asitan gözlər.

Ey örtən öz gözün dərvişlərdən övci-dövlətdə,
Xəbərdar ölginən kim, ol zəmini asiman gözlər.

Nola gər könlümü ol hüsni-baladəst gözlər kim,
Nə olsa, töhfəsin murin Süleymani-zəman gözlər.

Nə şirin sözlərin vapdır ki, çeşmi-şurdur, olsun,
Nə yaxşı gözlərin var kim, iraq olsun yəman gözlər.

Şəbi-hicranın əzbəs kim, gözüm yollarda qalmışdır,
Əgər könlümdə əglənsən, səni çeşmim həman gözlər.

Vüsal əyyamı mə'zurəm gözüm görməzsə rüxsarın
Ki, qalmışdır həman yollarda, ey sərvə-rəvan gözlər.

Bu gün-danla qubarım seyr edər bir özge aləmdə
Əgər, Qövsü, kəmandarım bu aləmdən nişan gözlər.

* * *

Sipəndi biqərarız biz, vəli fəryadımız yoxdur,
Əgər bidad ilə yüz yandırırılar, dadımız yoxdur.

Sən, ey çərxi-sitəmkər, qətlimizlə çəkmə zəhmət kim,
Şəhidi-tiği-eşqüz, hacəti-cəlladımız yoxdur.

Betərdir yüz qılıcdan süfleyi-dun himmət ehsanı,
Bihəmdüllah, fələkdən minnəti-ımdadımız yoxdur.

Çəkər hər tiftl bir dami-bəla Məcnun gūzarinə,
Sanur ahuyi-rəna kim, bizim səyyadımız yoxdur.

Gəl, ey pərvanə, şərh et sərgüzəştin şəm yanında
Ki, bizlər bir-birilə aşınayüz, yadımız yoxdur.

Əgər var isə insafın təhəmmül umma bizdən kim,
Bizim, ey səxtbazı, pənceyi-fuladımız yoxdur.

Bu misra tərçümanımdır, budur virdi-zəbanım kim,
Bəla dildəndir, ol dildar əlindən dadımız yoxdur.

Bu beş gün kim, veribdirilər aman, sən nalə çək, Qövsü,
Gələr bir gün ki, bülbüllər sanurlar adımız yoxdur.

* * *

Demə bitab könül gövhəri-qəltanə dəgər
Ki, bu bir qətreysi-kəmhövsələ ümmanə dəgər.

Nola ol səxt kəməngər mənə meyl etməsə kim,
Məndə can yoxdur, anın hər oxu bir canə dəgər.

Görməyən Yusifimin hüsni-cəmalın nə bilir
Ki, mənim əxtəri-bəxtim məhi-Kən'anə dəgər.

Yeri, ey çarədə ehmal qılan qafil kim,
Məni bir dərd həlak etdi ki, dərmanə dəgər.

Bilməyib qədrimi, Qövsü, məni odlarə sahr,
Nə bilir hüsni ki, yüz şəm'ə bu pərvanə dəgər.

* * *

Deyin Fərhadü Məcnun xabi-qəflətdən oyansunlar,
Əgər doğru deyirlər, dərdimə bir dəm dayansunlar.

Mənəm, ey çərxi-napakizəpərvər, safdır könlüm,
Nola seylabi-əşkim birlə dəryalər bulansunlar.

Anın ta kakilin gördüm, bu saman ilə bildim kim,
Pərişanlar gərəkdir aləmdə sərgərdan dolansınlar.

Məni bu şə'mi-gülrüxsar yandırmış ki, qeyrətdən,
Gərəkdir bülbülləri pərvanələr odlarə yansunlar.

Ölürlər rəşkdən, gər bilsələr xuni-cigər qədrin,
Bunu bidərdlər məndən eşitsinlər, isansunlar.

Bu xublar kim, cəfavü cövr qılmaqdan usanmazlar,
İlahi aşiq et, ta özlərindən həm usansunlar.

Mürüvvət olmasaydı maneim, Qövsü, deyərdim kim,
İlahi, mən kimi əğyar həm odlarə yansunlar.

* * *

Fəğan ki, bilmənəm öz könlümün bəlası nədir,
Bu hal ilə nə bilim yar müddəası nədir.

Fəğan ki, fariğ olub əl çəkər əlacımdən,
Təbib bilsə ki, dərdim nədir, dəvası nədir.

Anın rızası mənim mətləbim, muradımdır,
Bəla budur ki, anın bilmənəm rızası nədir.

Eşitsə naləmi zahid həvayi-kuyində,
Bilir ki, rövzeyi-rizvan nədir, həvası nədir.

Məni xəyali-vüsalində görməyən nə bilir
Ki, şəm'i-bəzm ilə pərvanə macərəsi nədir.

Mən istərəm səni, ey mah, yoxsa dünyanın,
Sitarəsi nəvü mehri nəvü vəfası nədir.

Neçün müzayiqə qətlində Qövsinin yarəb,
Anın bu zə'f ilə qanı nədir, bəhası nədir.

* * *

Fariğ olsam giryədən könlüm evi viran olur,
Bir nəfəs gər nalə ehmal etsə, bağrım qan olur.

Ülfətin, zinhar, məndən kəsginən, ey Xızr kim,
Abi-heyyan taleimdən atəşi-suzan olur.

Ah kim, gər dinməsəm dil nalə başlar sinədən,
Gər nəfəs çəksəm, qübari-xatiri-canan olur.

Açılırmı könlüm, ey sərv-i-rəvan, gülzərdən
Kim, behişt-i-cavidan sənsiz mənə zindan olur.

Bəs ki, ey ahuyi-kəmnəzzarə, kiradır gözün,
Öz nigahın həm əsiri-pənceyi-müjgan olur.

Ey mənim rüsvalığımdan inciyib ikrah edən,
Gün çıxar, aləm görər, aşiq haçan pünhan olur.

Xah üz döndərsən ondan, xah iqbal eyləsən,
Axır, ey əbrukəman, Qövsü sana qurban olur.

* * *

Məni-bitab əgər çəksəm nəfəs, bülbül fəğan başlar,
Əgər mən başlasam bir nalə, gül həm ələman başlar.

Çəməndə sərv qalmaz dudi-ahim piçü tabindən,
Mənimlə gər bu təkkin ilə ol sərv-i-rəvan başlar.

Yəman olmaz demək yaxşilərə, əmma budur dərdim,
Kim, ol bidadgər hərçənd yaxşidir, yəman başlar.

Kəçər aşıqlərə gər dad, əgər bidad edər canan,
Zəmin eylər möhəmmül hər rəviş kim, asiman başlar.

Mənim həm vəslü hicrandan hesabım var, kitabım var,
Əgər ərbabi-dünya qisseyi-sudü ziyan başlar.

Əgər aləm mənimçün mayeyi-səbr olsa, bitabəm,
Bu dərd ilə könül gər sənsiz, ey arami-can, başlar.

Deməni kakil sözün bu Qövsüsiyi-sövdai yanında
Ki, nəgəh yengidən bir intəhasız dastan başlar.

* * *

Aşiqi-bitab üçün arami-candır novbahar,
Xanimansız bülbülə darüləmandır novbahar.

Saqiyi-gülçöhrə zəhmət çəkməsin, gül verməsin,
Mən kimi məxmur üçün rətli-girandır novbahar.

Bülhəvəs bibəhrədir keyfiyyəti-didardən,
Laləzari-dağ əgər yoxdur, xəzandır novbahar.

Munca bərgü barına, ey bağban, fəxr etmə kim,
Tutmaq olmaz damənin, gənci-rəvandır novbahar.

Bir nihələm kim, nə bərgim var, nə barım var mənim,
Sanma bica, gər mənimlə sərgirandır novbahar.

Saqiya, kimdir gülü gülzarə iqbāl eyləyən
Kim, sənin dövründə binamü nişandır novbahar.

Səndən, ey novgül, mənim balü pərim pəjmürdədir,
Yoxsa kim, bülbüllərə ruhi-rəvandır novbahar.

Hər güli-sirab açarmı könlümü, ey əndəlib
Kim, mənə əzbəs ki dilgirəm, girandır novbahar.

Nəxli-ahim heç bu il sərsəbz olub bar vermədi,
Zahirən, Qövsü, əracifü yalandır novbahar.

* * *

Mənim canım ki, bir dərd anlayan cananə layiqdir,
Fəğan kim, bəxt əlindən atəşi-hirmanə layiqdir.

Məni-bitəbdən tutmaq kənar, ey şəm, bicadır
Dolamb yanmağa, aləm bilir, pərvanə layiqdir.

Xətadır üstüxanımdan mənim qət'i-nəzər qılmaq,
Bu neylər yaxşı neylərdir, gözüm peykanə layiqdir.

Nəfəs çəkmək xətdir mərdümi-hüşyar yanında,
Nə hər məhfildə, ey ney, naleyi-məstanə layiqdir.

Mənə sənsiz hilali-eydini izhar edər gərdun,
Sanur guya ki, hər əbrukəman qurbanə layiqdir.

Nə qəm gər natəvanəm kim, məhəbbət karsazında,
Biri kim, baş ilə candan keçər, meydanə layiqdir.

Cünun səhrasının Məcnunları vardır, vəli, Qövsü,
Bu meydan bir sənün tək atəşin cövlanə layiqdir.

* * *

Bülbül kimi baharü xəzan bilmənəm nədir,
Məstəm, təfavüti-meyü qan bilmənəm nədir.

Saqi müdam mey yerinə qan verir mənə,
Bilmiş, məgər ki, yaxşı-yəman bilmənəm nədir.

Sən məstü laübaliyü mən xaniman xərab,
Namusü nəngü namü nişan bilmənəm nədir.

Billah mundan özgə ki, isari-yar ola,
Aləmdə hasili-dilü can bilmənəm nədir.

Bir nalə ilə fəsli-baharım keçir mənim,
Hər dəm bir özgə ahü fəğan bilmənəm nədir.

Hərçənd şəm tək yanaram sübhədin, vəli
Pərvanəyəm ki, ahü fəğan bilmənəm nədir.

Sındurməsinmi şişəmi gərduni-səngdil
Kim, səngsar edərsə, aman bilmənəm nədir.

Bəsdır şərəbdən mənə, saqi, bu nəş'ə kim,
Cövri-sipehrü dövri-zəman bilmənəm nədir.

Eşq ilə var mənim dəxi bir özgə aləminim,
Qövsü, cəhanü xəlqi-cəhan bilmənəm nədir.

* * *

Heç şəm ilə ram olmaz, pərvanələriz bizlər,
Zəncirə baş endirməz, divanələriz bizlər.

Dünya ilə surətdə var ülfətimiz, əmma
Mə'nidə bu aləmdən biganələriz bizlər.

Seylabi-həvadisdən neylər bizə gərdun kim,
Tufani-kəşəkəşdən viranələriz bizlər.

Hərgiz səsimiz çıxmaz, heç kim dilimiz bilməz,
Hərçənd ki, dillərdə əfsanələriz bizlər.

Yox taqətimiz, əmma fariğ degilik, Qövsü,
Ol mah büti-Çindir, bütخانələriz bizlər.

* * *

Ey şəm, bu günlərdə mənim halımı gəl gör,
Hicran gecəsi surəti-əhvalımı gəl gör.

Ey sayeyi-sərvin ələmi-səbzü-qiyamət,
Məhşər günüdür nameyi-c'malımı gəl gör.

Sinəmdə əliflər çəkər oldum sitəmindən,
Divani-məhəbbətdə mənim fəlimi gəl gör.

Məlum degil danla, təbibim, nolacaqdır,
Zinhar, bu gün bir nəfəs əhvalımı gəl gör.

Hərçənd məni dövrü-fələk saldı ayaqdan,
Qət'i-rəhi-kuyində pərü balımı gəl gör.

Bütخانə məni Kə'bə kimi şəm ilə istər,
Ey qibleyi-ərbabi-dil, iqbəlümü gəl gör.

Qövs kimi əzbəs ki, zəmingirü zəifəm,
Can nəqdini tapşırmağa ehmalımı gəl gör.

* * *

Dəhr hər beş gündə bir atəşinan meydanıdır,
Hər zəman bir saqi-yi-nazafərin dövranıdır.

Ol ləbaləb cam ki, çeşmin mənə təklif edər,
Mey degil, yarəb, bu hansı bigünahın qanıdır.

Çün kəbab olmuş cigərlər rizqidir eşq əhlinin,
Hər kimin mehmanı olsa, aşiq öz mehmanıdır.

Türfə rövşəndir üzərin, xoş uzundur kakilin,
Hansının şəm'i kimin, yarəb, şəbi-hicranıdır.

Riştəyi-mehrü vəfadır aşiqi zəncir edən
Kakilin tək öz-özünün zarü sərgədanıdır.

Vardır nəzzarədə bir rəhm, bir iman, vəli
Çeşmi-məstin tək firəngin bəndeyi-fərmanıdır.

Çaki-sinəmdən mənim bilməzmidir peykan çəkən
Kim, bu ol əbrukəmanın navəki-müjganıdır.

Bağlamış bəs kim, hicabi-eşq Qövsinin gözün,
Gündə yüz qurban olur, bilməz kimin qurbanıdır.

Bu həman rəna qəzəldir kim, Füzuli söyləmiş:
“Doğru derlər, hər zəman bir aşiqin dövranıdır”.

* * *

Yarəb, bu il nə növ gəlib, keçdi novbahar
Kim, mən hənuz açmamışam çeşmi-intizar.

Ey söyləyən ki, səbrü şəkib ixtiyar qıl,
Tanrı bilir, nə səbr qalıbdır, nə ixtiyar.

Məcnun özün mənimlə bərabər xəyal edər,
Əmma bilir təfavütümüz, kim ki, əqli var.

Məlum olurdu kim, nə çəkir biqərarlar,
Çəksəydi öz yolunda gözüm nura intizar.

Bilməm nəzarənin necə tutmuş inanını
Əzbəs siyahməstdir ol çeşmi-pürxümar.

Hiç kimdə rəng qoymadı ol hüsni-nimrəng,
Hərçənd xəlqə tabu tərəvət verir bahar.

Zinhar, qəməsindən anın ehtiraz edin
Kim, ol bəlayə qanım içən olmasın düçar.

Məşuq aşiq olduğu sözdür, fəsanədir
Kim, böylə intizar çəkən verməz intizar.

Qövsü, bu ol qəzəl ki, demişdir bir əhli-dil:
“Axır gözüm qarasını ağ etdi ruzigar”.

* * *

Biz kimüz kuyində yarı, bir bölük avarələr,
Xəstələr, sərgəştələr, bitablər, biçarələr.

Eşq fərmanilə gərdun tirəruz eylər məni,
Tifl tək kim, bimi-ustad ilə məşqin qarələr.

Ahü naləm navəkəndən göz-göz olmuşdur fələk
Kim, deyər xəlq onlara sabitlərü səyyarələr.

Əqldən biganə eylər aşına sözlər, ğəli
Aşiqi-divanəni zəncir edər nəzzarələr.

Yanginən məhfildə öz kamincə, ey pərvanə, sən
Kim, məni ab etdilər bir parə atəşparələr.

Çəkmənəm əl kakilindən ol səhi sərvin əgər
Şaneyi-şümşad tək yüz yerdə bağrım yarələr.

Büt kimi vari gərəkdir səcdə etsinlər ona
Versələr insaf kafərgişlər, xunxarlər.

Ol kəlamidir Nəvainin bu, Qövsü, kim demiş:
“Bəs ki, tofrağ oldu eşqin dəştidə avarələr”.

* * *

Ol gün ki, zülfün ol sənəmin şanə qıldılar,
Zəncirə çəkdilər məni, divanə qıldılar.

Ol gün ki, rövşən etdi fələk şəm'i-arizin,
Məhr ilə mahın adını pərvanə qıldılar.

Bir tazə güldən ötrü məni əndəlib tək,
Sərfi-nəvayi-naley-i-məstanə qıldılar.

Ol gəncdən nişan mənə bir kimsə vermədi,
Bilməm ki, nə vəchdən məni divanə qıldılar.

Eşq ilə kim ki yandı, mən oldum kəbab ana,
Hər şəm'i yaxdılar, məni pərvanə qıldılar.

Çox mən kimi əsiri özündən bu xublər,
Bir azca iltifat ilə biganə qıldılar.

Gər xəlq unutsalar, nola Məcnun fəsanəsin,
Qövsü, bu növ kim, səni əfsanə qıldılar.

* * *

Yüz min qəm ilə xatirimi şad qıldılar,
Viranə etdilər məni, abad qıldılar.

Düşməz vətən sənin səri-kuyində yadıma,
Guya bu xakdən məni icad qıldılar.

Yalquz riyazət ilə Fəlatun mən olmadım
Kim, çoxları bu tifflər ustad qıldılar.

Üşşaq naləsini sevər bəs ki, rüzigar,
Bidad qıldı, hər nə qədər dad qıldılar.

Fəryad kim, yetişmədi fəryad bir yerə,
Hərçənd əhli-dil səni fəryad qıldılar.

Onlar güli-murad gülabını tutdular
Kim, əndəlibi bir gün ilə yad qıldılar.

Hər yerdə Qövsü başladı öz sərgüzəştini,
Üşşaq ahü naləni bünyad qıldılar.

* * *

Ey ki, hüsnün aşiqin xurşidi-aləmtabidir,
Qibleyi-taət mənə obrulərin mehrabidir.

Mən sənin bitabın, aləm bəlagərdən sənə,
Zülfi-purtabın sənin, yarəb, kimin bitabidir.

Surətin ayineyi-ərbabi-mə'nidir, vəli,
Aşiqi-bitab ol ayinənin simabidir.

Arizuyi-badeyi-biğəm qılan bilməzmi kim,
Xuni-dil xümxaneyi-çorxin şərabi-nabidir.

Əhli-halın bəzminə hüşyar olan layiq degil,
Bəkləyin meyxanə qapusin, bu cənnət babidir.

Sineyi-sədcəkdir eşqi-cigərxarın gülü,
Qanlı peykanlar bu bağın qönçeyi-sirabidir.

Zahidəm, qövsü, mənü könlüm evidir məscidim,
Ol yıxılmış məscidin xəm qamətim mehrabidir.

* * *

Ey ki, çeşmim həlqeyi-zülfi-pərişanıdadır,
Əqlimü huşum əgər vardır, sənin yanındadır.

Göz tikər tək sübh üçün بیمار olan rövzənlərə,
Ömrlərdir gözlərim çaki-giribanındadır.

Almamış nərgislərin bir yerdə məndən könlümü
Kim, anın hər parəsi bir növki-müjganındadır.

Dilrübaliq özgədir, hərçənd ahulər gözü,
Qarədir ol sürmədən kim, çeşmi-fəttanındadır.

Mümkün olmaz zəxmi-tiğ açsın tutulmuş könlümü
Kim, bu güllər qönçeyi-sirabi-peykanındadır.

Sənsən ol şirin ki, hər şur olsa sübh həşrədin,
Bir nəmök çeşdir bu düzdən kim, nəmökdanında var.

Bəndeyi-hər süfləsən, Qövsü, həvayi-nəfs ilə,
Çorx fərmanındadır, gər nəfs fərmanındadır.

* * *

Nola gər könlümdə eşq naləfərma gizlədir,
Bu könül bir qotrədir kim, onda dərya gizlədir.

Aşiqi-pakizəgövhər sinəsində xuni-dil,
Gizlədir, gər pərdeyi-minadə səhba gizlədir.

Bərqi-əbr altında pünhan qılmağı mümkün degil,
Naley-i-atəşinan könlümdə bica gizlədir.

Dörd olımdən dudi-ahim çün fələkpeymalədir,
Yaşınır xurşidi-tabanü Məsiha gizlədir.

Durmıyan, oturmıyan xəlq ilə bilməz kim, neçin
Yer üzündən qaçıban göylərdə İsa gizlədir.

Balü pərsiz bülbüləm, mümkünmidir görmək məni
Kim, yuvamın xarü xaşakində ənqa gizlədir.

Bir pəri peyvəstə vardır şişəsində Qövsinin,
Səngdil bütflər gözümdən sanma bica gizlədir.

* * *

Hər kimə ol səngdil səhba verir, qan ağladır,
Güldürür sübhi-vüsalü şami-hicran ağladır.

Fariğ olmaq bir nəfəs qəmədən mənə mümkün degil,
Saqi-yi-xuni-qərm əgər güldürsə, dövrən ağladır.

Üz tutub mehrabə ağlarsam, demin, zahid mənə,
Ey müsəlmanlar, məni ol namüsəlman ağladır.

Ey məni bəzminde yarın nalədən mə'n eyləyən,
Bülbüli-bitabi neyyir tək gülüstan ağladır.

Hər kimi gülməkdə görsem, məhv edər heyrot məni,
Bəs ki, müşkil güldürür gərdun, asan ağladır.

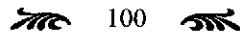
Piçü tabi-zülf ilə ol qönçeyi-xəndan mənəm,
Tarü pudim şəm tək eylər pərişan, ağladır.

Rövzesi-rizvan həvası məndə yox, əmma məni,
Arizuyi-rövheyi-şahi-Xorasan ağladır.

Ağlayan Qövsimidir, ya pəri-Kən'an kim, onu
Guşeyi-beytül-həzəndə mahi-Kən'an ağladır.

* * *

Aftabi var sipehrin, ana qarşı ayı var,
Səndən özgə xublardan hər kim olsa, tayı var.

Nola gər yoxdur səgi-kuyindən əndişəm mənim,
Hərcü mərci-həşrdə kimdən kimin pərvayı var.

Xublərdən saxla, ey kim, cilvəgahindir könül,
Avçisi var hər çölün kim, ahuyi-rə'nayı var.

Rind cami-badə, zahid şirü aşiq xuni-dil,
Piri-çərxin süfrəsindən hər kimin bir payı var.

Dinivü üqbə muradın bulmuş ol kim mən kimi,
Taleyi-nasazi varü yari-bipərvayı var.

Xüşkləb qoymaq məni mümkünmidir ol bəhr kim,
Əbr feyzindən anın hər qətrənin dəryayı var.

Natəvandır Qövsü, əmma qafil ondan olma kim,
Gər zəmingir olsa həm ahi-fələkpeymayı var.

* * *

Aşiqəm, binəvalığım vardım,
Yollar üstə gədəliğim vardır.

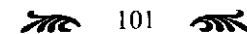
Kəsmişəm ülfət aşinalərdən,
Binifaq aşinalığım vardır.

Dolanım başına nə mətləb üçün,
Mən ki, bimüddəalığım vardır.

Mey müvafiq degil məzacım ilə,
Sanma kim, parsalığım vardır.

Hər qədər eşqdən rəsayəm mən,
Əql ilə narəsəliğim vardır.

Buriya fərşimü evim məscid,
Nə gözəl kədxudalığım vardır.

Uymuşam ta sənin xəyalın ilə,
Öz-özümçən cüdalığım vardır.

Qönçeyi-naşüküftəyəm, əmma,
Gül kimi dilgüşalığım vardır.

Görmənəm ruyi-aşına, Qövsü,
Nola deyir aşinalığım vardır.

* * *

Ah kim, səbrim binasin etdi viran intizar,
Eylədi odlarə yanmış bağırımı qan intizar.

Sayə salmaz başımə, bir gün gūzar etməz mənə,
Ey səbə, bilməzmi ol sərvə-xüraman intizar.

Tab vermiş hər biri bir yanə canım rüşətə,
Sübhi-ümmid iztirabü şami-hicran intizar.

Yollar üstə mən kimi, bir sən kimi birəhm üçün,
Hiç kafər çəkməsin, ey namüsəlman, intizar.

Mən bu dərdi, dustlər, çox çəkmişəm, məndən sorun,
Düşmənlə olmasın dəstü giriban intizar.

Aşiqi-bitəbdən damənkəşan olmaq neçün,
Bəs degilmidir ana ya bərqəvəlan intizar.

Sinədir bir zərreyi-naçizü həsrət kuh-kuh,
Didədir bir qətreysi-dəryayi-ümman intizar.

Təşnə çeşmə xüşkləb hasil ki, bir ümmid ilə
Ömrlərdir çəkmişəm, ey əbri-ehsan, intizar.

Asımanın daşınə Qövsü kimi üz sürtməyə,
Bağırımı ab etdi, ya şahı-Xorasan, intizar.

* * *

Fəğan ki, söz deməyə doğru sözlü yar azdır,
Şəbi-siyah çoxü şəm'i-şami-tar azdır.

Bu qəm ki var mənim cani-natəvanımdə,
Təmam xəlq mənə olsa qəmkusar azdır.

Güriz çağı sipahi-bəlavü möhnətdən
Ümid bağlamalı arxalu həsar azdır.

Hüzur qədri bilən əndəlibdən sor kim,
Xəzan bir-iki nəfəs çox, yüz il bahar azdır.

Bulunsə yarı-vəfadar, qoymənəm ətəgin,
Əlim-dilim kimi kütahdır ki, yar azdır.

Vəfavü mehrdə hərçənd imtiyazın var,
Hənuz ol ki, gərək yoxdur, ol ki var, azdır.

Bu arizulər ilə kim əhatə etdi mənə,
Min il muradım ilə dönsə ruzigar, azdır.

Əgər şərəb verirsən, ayağə dur, saqi
Ki, nagüvar çoxü abi-xoşgüvar azdır.

Əgərçi bülbüləm, əmma bahar üçün, Qövsü,
Gözümdə həsrətü könlümdə xar-xar azdır.

* * *

Şö'leyi-atəş ki, derlər çöhreyi-cananədir,
Mən xəvir atəşpərəstəm, könlüm atəşxanədir.

Surəti var eyləsə biganəlik canan vəli,
Yar hərçənd aşınadır, mənəyi-biganədir.

Sərgüzəştim fərqi Məcnun macərasından budur
Kim, bu sözlər doğru sözlərdir, olar əfsanədir.

Gər sipahi-eşqdən salsam sipər, eyb eyləmə
Kim, hərifi-mərd ilə pürxaş namərdanədir.

Ah kim, abü həvasından cünun gülzarinin,
Qönçeyi-sirab şəm'ü bülbüli pərvanədir.

Aşiqi-bitab seylabü təhəmmül xarü xəş,
Hüsn gəncü əjdaha eşqü cəhan viranədir.

Yansalar odlarə bitabanə bülbüllər, nola
Kim, bu gülzarın gülü həm şəm, həm pərvanədir.

Mən təəyyün, ya təkəllüf, ya təvazö bilmənəm,
Kim ki, viran könlümə yol bulsa, sahibxanədir.

Kə'beyi-məqsuddən kim, bəzmi-vəslindir sənin
Baş qoyar səhralərə Qövsü, məgər divanədir.

* * *

Ey fələk, canə yetirdin məni, cananə yetir,
Dərdi-gəncayışı yoxdur daxi, dərmanı yetir.

Öz ayağımla yoman getmişəm əldən, yarəb,
Başım üstə mənim ol sərvü-xüramanı yetir.

Mütribü borgü nəvavü meyi-nab istəmənəm,
Mənə, ey dövri-zəman, saqi-yi-dövranı yetir.

Suyə döndü ləbi-ləlin həvəsindən bağrım,
Cigərim başı kəbab oldu, nəməkdanı yetir.

Özünə eyləmə asan işi müşkil, Qövsü,
Sənə gər yetməsə canan, sən ana canı yetir.

* * *

Səba, durub yola düş, var ana, səlam yetir,
Alıb cəvabi-səlamım, dönüb pəyam yetir.

Səba, mənim yerimə yollar üstə dur neçə gün,
Ana səlamımı sübhü duamı şam yetir.

Məsih tək ki, gəlib mayeyi-həyat verir,
Yetir özün mənə, saqi, yetincə cam yetir.

Bu niyyət ilə ki, qanım sənə həlal olsun,
Əgər həlal ola səhba, əgər hərəm yetir.

Sirişki-al ilə ləxti-cigər gərək, Qövsü,
Meyi-rəsidi yetibdir, kəbabi-xam yetir.

* * *

Kuyində peyki-badi-səba hiçkarədir
Kim, Kə'bə içər qiblənüma hiçkarədir.

Üşşaq ilə uzundur əli zülfü kakilin,
Seyd olmasa kəməndi-rəsa hiçkarədir.

Bəzmində bəs sən nədir, ey səngdil, əlac
Kim, nalə hərzəgərdü dua hiçkarədir.

Darüşşəfayi-eşqdə kim, dərddir Məsih,
Məzuldür təbibü dəva hiçkarədir.

Mənzur hansı mənəb ola mülki-eşqdə
Kim, onda şah kədavü gəda hiçkarədir.

Fəxr etmə malü cahə ki, iqlimi-fəqrədə
Dövlət şikəstəbalü hüma hiçkarədir.

Ta Xızri-rahın olmaya öz sidq niyyətin
Qövsü, bu yolda rahnüma hiçkarədir.

* * *

Fəğan ki, anlananam söz nədir, nəzarə nədir,
Niyazü nazü təbəssüm nəvü işarə nədir.

Dilin zəkati üçün, ey təbib, söylə mənə,
Əsiri eşq ki, biçarə düşsə, çarə nədir.

Gözün gər içməz isə bigünahlər qanun,
Sözün həlaki olum, bəs bu qanlı yarə nədir.

Məhəbbət ortada ta safü pak mümkün ola,
Boyun bəlasın alım, naz, ya kənarə nədir.

Görər nigah ilə qətlində məsləhət çeşmin,
Gözüm çirağı, bu xeyr işdə istixarə nədir.

Mənə ki, bir sözü min yol demək hənzuz azdır,
Bu hal ilə nə bilim, qəmzə, ya işarə nədir.

Əgər gülün yox isə izzirabı bülbül üçün,
Deyin ana ki, giribani-parə-parə nədir.

Sipehr anın gözünü ac edər, günini qara,
Biri ki, bildi bu məktəbdə ağü qarə nədir?

Əgər nə çərx evi baziçəxanədir, Qövsü,
Bu xəxtəyi-fələkü möhreyi-sitarə nədir?

* * *

Can piçü tabi cismdə canan yetincədir
Kim, dərđ kamranlığı dərman yetincədir.

Səhni-çəməndə bülbüli-novxiz cilvəsi
Ol sərvü-səbzpuşi-xüraman yetincədir.

Qalmaz anın yanında daxi xublərdə rəng,
Gül abü tabi mehri-dirəxşan yetincədir.

Cövlanları aləm kimi gülçöhrə bütllərin
Ol şəhsüvari-ərseyi-meydan yetincədir.

Saqi əgər sitəm qıla, fəryadə kim yetər?
Gər cövri-dövr saqiyyi-dövrən yetincədir.

Dilmancı könlümün gözüm olmuş, həray kim,
Əşki-rəvanım ol güli-xəndan yetincədir.

* * *

Hər dəm könlüdə cilveyi-canənə yaxşıdır,
Bir böylə şişəxanə, pərixanə yaxşıdır.

Ol şəm'i-naz kim məni yandırdı ömrlər,
Gər bir zəman mənim oduma yanə yaxşıdır.

Səncidə nəğmənin əsəri cəstə-cəstədir,
Təsir üçün tərneyi-məstanə yaxşıdır.

Məşuq aqıl olsa, qürur eyləməz, vəli
Eşq əhli hər qədər ola, divanə yaxşıdır.

Məndən kəsilmə, özgəyə binisbət olma kim,
Gənci-rəvan yaşurmağa viranə yaxşıdır.

Məndən, gözüm çirağı, əbəs yüz çevirmə kim,
Dönməkdə şəm başına pərvanə yaxşıdır.

Təhsili-xab üçün gecələr sübhədin mənə,
Naseh deyən lövün-lövün əfsanə yaxşıdır.

Saqi, sənin əsirin olan binəvalərə,
Dərüləman guşeyi-meyxanə yaxşıdır.

Hərçənd olmaya sözüne kimsə aşına,
Qövsü, təlaşi-mə'niyi-bigənə yaxşıdır.

* * *

Sinəmdə könül mürği-giriftar ilə birdir,
Çəşmimdə mənim hər müjə minqar ilə birdir.

Sözdür bu ki, yarın dili əğyar ilə birdir,
Heç əbləh inanurmi ki, gül xar ilə birdir.

Bir şuxi-sitəmkarə əsirəm ki, büti-Çin,
Yanımda anın surəti-divar ilə birdir.

Olmaz bir ola yar ilə əğyar, neçün kim,
Əğyar ilə könlüm ikidir, yar ilə birdir.

Aşiq ki, səri-zülfinə can rıftəsi bağlar,
Təsbihə anın həlqeyi-zünnar ilə birdir.

Ol yandıği saətdə bu zirü zəbər eylər,
Seylabi-həvadis dili memar ilə birdir.

Eşq eylədi bir bağdə gülçin məni, Qövsü
Kim, xari anın novgülü-bixar ilə birdir.

* * *

Bəzmi-vüsələ baxma, dili-biqərari gör,
Başımdə gül görən, gəl ayağımda xari gör.

Bülbül, neçün xəzan sitəmindən məlulsan,
Gəl baxgilən, mənim gözümlə baharı gör.

Hərçənd sayə tək düşürəm xaki-pakinə,
Baxmaz ayağı altına, bimehr yarı gör.

Kuyində qədrdə itin ilə bərabərəm,
Xari-təmami-ələm ikən e'tibarı gör.

Aldanma şikvə adını şükr eyləyənlərə,
Şükr adını şikayət edən həqqüzarı gör.

Könlümdə məskən eyləginən, iztirabə bax,
Əylənginən gözümdə mənim intizarı gör.

Qövsü qəmində ah ilə yandırdı ələmi,
Yüz bərqdən ötürdi işi, bir şərari gör.

* * *

Aləmdə bu gün aşiqi-xunincigər azdır
Kim, xuni-cigər qədrü bilən simbər azdır.

Çoxdur həvəs ərbabı, vəli aşiqi-sadiq
Azdır, necə kim, nəğməyi-tər çox, əsər azdır.

Ey sinə verən qülzümü-xunxarinə eşqin,
Qövr et ki, bu dəryadə sədəf çox, göhər azdır.

Ol kuy soracağında verir xüld nişanın,
Vaizdə, sözün doğrusu, doğru xəbər azdır.

Məndən dilə, hərəgah kəbab istəsə könlün,
Hərçənd bu bitəbdə, saqi, cigər azdır.

Gər olsa sözü məhrü vəfanın, özü olmaz,
Dünya doludur laf ilə, əmma hünər azdır.

Ney daxi həzin nalə ilə bağrımı doğrar,
Guya dili-bimarə verən dərdi-sər azdır.

Əndişeyi-tufan çox olur bəhrdə, əmma
Sən ləngəri-təslim ələ alsan, xətər azdır.

Ol çəşmi-siyəhməsti görən kimsə bilir kim,
Qövsü kimi sahibdilü balıgnezər azdır.

* * *

Nizami-gərdişi leylü nəhar bir dəmdir,
Cəhanda ağü qara, hər nə var, bir dəmdir.

Mənim gözümdə qiyamət günilə tov'əmdir,
Sənin yanında əgər intizar bir dəmdir.

Qulağ ver, gözün aç, bağban, qənimət bil
Ki, mövsumi-gülü bangi-həzar bir dəmdir.

Boyun bəlasın alım, başına dolanmaq ilə
Əgər yüz il dolanur ruzigar, bir dəmdir.

Nə eyb, saqi-yi-gülçöhrə, damənin tutsam,
Əlimdə çünki mənim ixtiyar bir dəmdir.

Bu növ kim, görünür ilcə bir nəfəs sənsiz,
Mın il səninlə böylə ruzigar bir dəmdir.

Güvənmə malına, aldanma etibarına kim,
Səbati-dövləti-napaydar bir dəmdir.

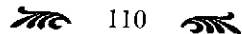
Nə rəng ilə ötə əyyam, nalə çək, Qövsü
Ki, gər xəzandır əgər, novbahar bir dəmdir.

* * *

Səba, təqsirimi, zinhar, ol bidadgərdən sor,
Səri-kuyinə gər yol bulmasan, ahi-səhərdən sor.

Nə bilsin sən kimi hüşyar olan bihuşlər halin,
Mənim əhvalımı mən tək özündən bixəbərdən sor.

Nihali-dudi-ahim səbz olur, əmma səmər verməz,
Səba, hər ikinin vəchin bu nəxli-basəmərdən sor.

Sipehrin tənqnasindən cünun səhrasının fərqi
Sözün doğrusunu aqıl deməz, divanələrdən sor.

Sən, ey ney, bağrımın surax-surax olduğu vəchin
Nəvayi-nalənin təqsiri yoxdur, var, əsərdən sor.

Mən ol deyir aşınanın müddəəsən bilmənəm, Qövsü,
Ləbi-şirinkələmin sorma məndən, çeşmi-tərdən sor.

* * *

Desəm nəzzarə qıl rüxsarını, məndən nihan eylər,
Desəm kim, bağrımı bidad ilə qan etmə, qan eylər.

Büti-Çin, ey brəhmən, bəndəpərvərlik yolun bilməz,
Bunu ol səngdil yaxşı bilir, əmma yəman eylər.

Onu könlüm dilər, sinəmdə əglənməz sitəmdir bu
Ki, bülbül gül sevər, əmma xəsusü xar aşıyan eylər.

Məgər ol şəm'ə halim rəşən olmaz kim, məni, yarəb,
Dirildir, öldürür, hər gündə yüz rəng imtohan eylər.

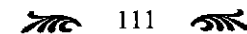
Vücuda zə'fdən əmvatə rəşk eylər, yəqindir bu,
Hərüz ol ahənin dil məndə canü dil güman eylər.

Nə qəm gər könlümü qılsam müşəbbək, dağ-dağ etsəm
Ki, aşiq pişə bir limuni yüz yerdən nişan eylər.

Təğafül iltifatamizü ülfət naz ilə töv'əm,
Bu ahu qanı mişknab, mişknabı qan eylər.

Nə qəm gər mən zəmingirəm kim ol sahir xüram etgəc,
Verir can surəti divarəvü hər yan rəvan eylər.

Məhəbbət kişvərində dudi-ah etməz əsər, Qövsü,
Anın abü həvəsi sərvü pamalı-xəzan eylər.

* * *

Qətrəni hərçənd derlər kövhər eylər novbahar,
Əşkimin hər danəsin bir əxkər eylər novbahar.

Göz yaşım xak ilə yeksandır mənim, fəryad kim,
Şəbnəmə gül yarpağından bəstər eylər novbahar.

Qalmışam bidəstü pa, insaf qıl, ey sərv kim,
Bülbülə gül bərgini balü pər eylər novbahar.

Haşəlillah kim, qoya biəşk çeşmim mərdumin,
Böylə kim, hər xar müjganın tər eylər novbahar.

Gər bu abü tab ilə gül şəm'ini rövşən qılır,
Bülbülün balü pərin xakistər eylər novbahar.

Dəmbədəm doğrar anın nəzzarəsindən bağırım,
Səbzə tiğın bəs ki, sahibcövhər eylər novbahar.

Rövşən oldu əbri-gövhərbar feyzindən mənə
Kim, mənim toprağıtı, Qövsü, zər eylər novbahar.

* * *

Əndəlīb ilə gülü hərçənd yar eylər bahar,
Bimi-hicran ilə bir dərdin həzər eylər bahar.

Gər bu rəng ilə mənim bağırım kəbabın qan edər,
Aləmi bir göz yumunca laləzar eylər bahar.

Safgövhərlər bilirlər eşqi-pakin qədrini,
Bülbülə peyvəstə gül nəqdin nisar eylər bahar.

Bağlasın meyxanə qapusın bu il meyxanəçi,
Bəski, abü tabdan dəf'i-xümar eylər bahar.

Böylə gər, çin-çin qılır mövci-nəsimin türresin
Çoxların huşın bu dam ilə şikar eylər bahar.

Artırır şurin, alır əqlin, üzür zəncirini,
Püdü tarin əhli-eşqin tarü mar eylər bahar.

Hər xəsi xəşaki, Qövsü, qaldırır toprağdən,
Aşiqi, yarəb, nə yüzdən xaksar eylər bahar.

* * *

Əgər bir namə məndən dustlər dildarə yazsınlar,
Gözüm əhvalın ağü əşki-çeşmim qarə yazsınlar.

Bəyani-surəti-əhvalıma kağız vəfa qılmaz,
Məgər kuyində cananın dərü divarə yazsınlar.

Səri-kuyində toprağ üstünə göz yaşımın şərhin,
Qələm müjganlarımdan eylesinlər yarə yazsınlar.

Əgər Məcnun, əgər Fərhad ola kim, dərd çəkmişlər,
Yığılsınlar, mənimçün hər biri bir çarə yazsınlar.

Çox etdim şikvə,heç şükr etmədim,yarəb ki, məhrəmlər
Onu bir parə pozsunlar, bunu bir parə yazsınlar.

Salır əşkim kimi şəbnəm gülü, gül şəbnəmi gözdən,
Sənin gər abü rəngin şərhini gülzarə yazsınlar.

Yazanda əhli-eşqin halımıərbabi-dil, Qövsü,
Məni-gümnamin adın yazsalar, avarə yazsınlar.

* * *

Etməmişdir, dustum, bağırın sənin qan intizar,
Düşməninlə olmasın dəstü giriban intizar.

Etməsin, yarəb, mükafat əməli-ruzi sənə
Kim, mənə çox verdi, ey sərvə-xüraman, intizar.

Gəlsə ol Leyli, mən, ey Məcnun, nə isar eyləyim,
Ruhi-pakinçün ki, məndə qoymadı can intizar.

Halimi, yarəb, nə rəng ilən ana məlum edim
Kim, mənə düşvardır, cananə asan intizar.

Özgələr məşuqimi derlər ki, aşiqdir, vəli
İftiradır iztirab ol mahə, böhtan intizar.

Sevdiğim qeyrin səri-rahin tutar, fəryad kim,
Heç bir az ol kafəri etməz müsəlman intizar.

Abruyi-xaki-rahinçün ki, Qövsü tək mənə
Mundan artıq vermə, ya şahı-Xorasan, intizar.

* * *

Qərəz könüldür əgər sinəm üzrə dağ yanar,
Məzarı üstə bu pərvanənin çırağ yanar.

Şərab birlə necə tərdimağ olum mən kim,
Ləbimdə sağəri-bütxanə tək ayağ yanar.

Oduna zahidi-xüşkün nəfəs-nəfəs aşiq,
Yanar nə növ ki, kibritdən çırağ yanar.

Əgərçi sinələri dağ yandırar, əmma
Hərərətimlə mənim lələ-lələ dağ yanar.

Kənar tutmagilən çşqdən, yaxın gəl kim,
Yanarsa atəşi-xurşiddən irəğ yanar.

Füruğ buldu gözüm pərdəsində çöhreyi-yar
Ki, şəm'i-şö'lə çəkər hər qədər ki, yağ yanar.

Nəzarəsindən anın gözlərim fūruğ istər,
Sanur ki, məş'əli-xurşiddən çırağ yanar.

Haçan təmiz qılır eşq küfri imandan,
Bu xeyrə bərq ilə, Qövsü, qaravü ağ yanar.

* * *

Mən ki, təsliməm sana, bəs dəxi istiğna nədir,
Başın üçün, mətləbin, ey ahuyi-rə'na nədir.

Bitəfavüt hər nə lütf etsən mənə, nuş eylərəm,
Bilmənəm ki, xuni-dil, gahi meyi-səhba nədir.

Söyləyin məndən səgi-kuyinə yarın, düstlər,
Müddəa gər can isə, qoy tapşurum, qovğa nədir.

Gər təbib anlarsa, dərd izharinə sima yetər,
Dil bilən anında qəmzü rəmz, ya ima nədir.

Ömrlər bəsdir, mənə bir gün zəbani-hal ilə
Sorsa kim, halın sənin, ey aşiqi-şeyda, nədir.

Fəhm edərmi eşqə könlün verməyən bidərd kim,
Macərayi-qətreysi-sərgəştövü dərya nədir.

Qövsinin əndişəsi yoxdur ölümədən, qorxuram
Ol həyati-cavidandan etdiyi pərva nədir.

* * *

Həvasın ol pərinin mən kimi divanələrdən sor,
Bu gənci-rayiganın qədrini viranələrdən sor.

Bu şəm'i-dudmani-hüsni hər əfsürdədən sorma,
Anınçün ruhi pərvaz eylən pərvanələrdən sor.

Onu bilməzlərərbabi-xirəd, sən eşq əsrarın
Özün bilməz, sözün zəbt eyləməz pərvanələrdən sor.

Məni biganə qıldın aşinalərdən, inanmazsan
Mənim əhvalımı, ey səngdil, biganələrdən sor.

Məni gör, eşqi məndən sor, yetər, ey Leyliyi-aləm,
Eşit Məcnunun əhvalın, keçən əfsanələrdən sor.

Nə bilsin qədrini ayinə rüxsari-ərəqnakin,
Sən ol əbri-gövhərbari bu yanmış danələrdən sor.

Sipənd ağəh dili-suzi-nihanımdan mənim, Qövsü,
Sorarsan sərgüzəştin aşiqin, pərvanələrdən sor.

* * *

Niyazımdır nəmazım, qibləgahim əbruyi-xəmdir,
Mənə ol taəti-məqbul əzəl başdan müsəlləmdir.

Məni həm mərdümi-aləm samib vəhşət qılan ahu,
Yavuş gəl kim, məhəbbət aləmi bir özgə aləmdir.

Məhali əqlidir izhari-razi-eşq məndən kim,
Bu gənc üstündə ol viranənin bünyadı möhkəmdir.

Yüzün xurşidi-taban, sübhi-sadiqdir mənə guşin,
Ləbin gül yapraqıdır, dişlərin xod oqdi-şəbnəmdir.

Nisari-xaki-rahinçün ki, abi-Xızrdan yegdir,
Təbibim, məndə can yoxdur, əgər yüz can desəm,
kəmdir,

Məni xəndan görüb surətdə, könlümdən xəbərsizlər
Nə bilsinlər ki, toydur munda, əmma onda matəmdir.

Özin şirü şəkər zövqilə şirinkam edən zahid
İnanurmi ki, cənnət vəsldir, hicran cəhənnəmdir.

Zəbani-hal ilə dərdim sorub, etdin əlac, əmma
Yəman halim pərişandır, təbibim, bilmirəm nəmdir.

Bələdir qeyr odinə yanmaqü dəm urmamaq, Qövsü,
Tərəhhümdür ana kim, aşiqin razinə məhrəmdir.

* * *

Ol səri-kuy mənə vəsldən, ey yar, yetər,
Gün əgər görməz isəm, sayeyi-divar yetər.

Nola eşq əhli əgər olmaz özündən xəbəri,
Bu qədər kim, ola mə'suq, xəbərdar yetər.

Şəm'i-pərvanəyə, bülbüllərə gül ərzani
Məni yandırmağa ol şö'leyi-rüxsar yetər.

Sitəmindən sənəin əflakə fəğanım yetdi,
Demə yetməz, yetər, ey şuxi-sitəmkar, yetər.

Gər təbib istəyə fəhm eyləyə aşiq dərdin,
Qanlı kiprikləri nəbzi-dili-bimar yetər.

Dilbərim cövrü-cəfasın mənə məxsus etmiş,
Yox isə dərd, vəfa onda bu kim var, yetər.

Əşki-gülrəng mənim bağı baharım bəsdir,
Mənə öz didələrim əbri-göhərbar yetər.

Natəvanlıq məni hərçənd zəmingir etdi,
Kuyinə əşk rəvan etdigi ilqar yetər.

Səri-tumari-nəsihət nə açarsan, zahid,
Sənəin olsun dilü din, Qövsüyə dildar yetər.

* * *

Axır bu dərdu dağə təbibim dəva qılar,
Hərçənd bilmənəm deyər, əmma yəqin bilər.

Meyxanəçi təkamül edər fəthi-babdə,
Zinhar salma, getmə kim, ol qapı açılar.

Ahəstə sanma aşıqin ahini kim, bu övc,
Peykani gərçi mum isə kim, daşə sancılar.

Bimarəm öylə gündə ki, göydən enib Məsih,
Əhvalimi sorub, gözümün yaşını silər.

Ney naləsilə mən daxi bir nalə başlaram
Kim, bənd-bəndi cümləsi bir-birdən ayrılar.

Cuşi-bahar əgər bu isə başla nalə kim,
Bir əndəlib açılmağa yüz qönçə açılar.

Dərlər ki, Qövsü ilə sənün var, şəfəqqətin,
Qurban olum sənə, onu Allah yeg bilər.

* * *

Olmuşam dilgir özümdən, qəmküsarım qandadır,
Şaxü balım sındı, yarəb, novbaharım qandadır.

Ey mənə təmkinü, səbrü taqət üçün mən' edən,
Gör mənə təskinim, aramım, qərarım qandadır.

Novbahar, əzbəs ki, biqədrəm fəramuş eyləmiş,
Daneyi-bihasiləm, bərqü baharım qandadır.

Yollar üstə bəs ki, pəmal olmuşam, hiç olmuşam,
Əl götür, ey sərsəri-hicran, qübarım qandadır.

Var təqsirim, bəli, Qövsü, mənə mə'zur tut,
Mən əsirəm öz əlimdə, ixtiyarım qandadır.

* * *

Badeyi-vəhdət içən aləmi-meyxanə bilir,
Fələkin gərđişini gərđişini-peymanə bilir.

Tifli-əşkim qərəzin aqıl olan fəhm etməz,
Bu uşaqlar dilini aşıqı-divanə bilir.

Doludur bəski nifaq ilə cəhan, sahibdil
Aşına surətini mə'niyi-biganə bilir.

Xalü xət seyrinə, zinhar, könül bağlama kim,
Damdır ol ki, anı əhli-həvəs dana bilir.

Bu gün ol şəm'i ki, mən mərdümi-çəşmim bilirəm,
Safi-müjganımı balü pəri-pərvanə bilir.

Cigərim qanını saqi meyi-gülfam sanır,
Təpişi-dil səsini naleyi-məstanə bilir.

Hər kişi eşq ilə pürxaş elə bilməz, Qövsü,
Kim ki, bir ömr yanıbdır, bu oda yanə bilir.

* * *

Qəradır rüzigarım, rüzigarım handadır sənsiz,
Xəzan pəmalıyam, zövqi-baharım handadır sənsiz.

Məni-bitəbdən gəh səbr umub, gəh taqət istərsən,
Mənə, ey səngdil, səbrü qərarım handadır sənsiz.

Deyər canan, tərqi-əql tut, səbr ixtiyar eylə,
Deyin məndən ana kim, ixtiyarım handadır sənsiz.

Vücutim gərçi olmuşdur qübari-xatirin, əmma
Mənə, ey gözlərim nuri, qübarım handadır sənsiz.

Anın kuyinə həm, Qövsü, xəbərsiz getməyəm səndən,
Mənə cənnətdə, ey qafil, qərarım handadır sənsiz.

* * *

Günüm gecəm kimi peyvəstə qarədir sənsiz,
Gözüm çıraqı, gözüm hiçkarədir sənsiz.

Cəhanda rəml ilə gənc axtaran həris kimi,
Mənim təmam işim istixarədir sənsiz.

Səninlə həm bu imiş qismətim, sanurdum kim,
Mənə nəsb dili-parə-parədir sənsiz.

Əcəb ki, mərhəmi-kafuri-vəsl ilən bitsin,
Bu növ kim, cigərim başı yarədir sənsiz.

Nə növ Qövsiyi-məhcur yanmasın gecələr
Ki, hər sitarə ana bir şərərədir sənsiz.

* * *

Zə'f ilə gərçi qönçələnibdir sitarəmiz,
Əflak xirməninə urar od şərərəmiz.

Qaş ilə göz dilini bilən əhli-dil bilir
Kim, bir kitab söz başıdır hər işərəmiz.

Aylar keçər ki, şəm'i-vüsalini bulmanuz,
Bu il bizi nə günlərə saldı sitarəmiz.

Hər bəxyənin gözü bizə bir çeşmi-zəxmədir,
Tutdum ki, bəxyə etmək ilə bitdi yarəmiz.

Bülbüllərə xəzanda verin müjdə kim, tutar,
Gül yapraqı yerin cigəri-parə-parəmiz.

Zinhar, bəxyəsini çox incitmə kipriyin,
Dönməz qılıclar ilə yüzündən nəzarəmiz.

Gər yar sərgiran ola, gər çərx biaman,
Biçarəlikdən özgə nədir daxi çarəmiz.

Gər lələ bitse qəbrimiz üstündə, raziyüz,
Yarıb ki, bitməsin bu bizim qanlı yarəmiz.

Qövsü, əgərçi eyləmədin ərzi-hal ana,
Bəsdür bizə gər anlayan olsa işərəmiz.

* * *

Arizin ayineyi-giytinümadən saxlamaz,
Saf olan öz sirrini əhli-səfadən saxlamaz.

Saxlar oldu hər həvəsdən könlümü eşqin sənin,
Gərçi hərgiz şəm fanusi həvadən saxlamaz.

Öz gözündən mən kimi hər dəm içər xunabələr
Kim ki, razın pərdələrdə aşınadən saxlamaz.

Kakili başında zənciri-bələdir, neyliyim,
Bir bələdir bu ki, öz başın bələdən saxlamaz.

Zülf tək axır yetər bir yerdə hər bibak kim,
Yüz əl ilə başını ol xaki-padan saxlamaz.

Xəttin əyyamında könlüm nalədən fariq degil,
Bu xəzan ol pərdədə məsti nəvadən saxlamaz.

Mahvəşlərdən neçün mən könlümü pünhan tutum,
Heç kim, ayinəsin, Qövsü, səfadən saxlamaz.

* * *

Əgərçi şəm kimi şö'lə-şö'lə od yemək olmaz,
Fəğan ki, eşq sözün hiç kimsəyə demək olmaz.

Şərabi xuni-cigər dəf'inə nə faidə sənsiz,
Boyun bələsın alım, qanı qan ilə yumək olmaz.

Səbayə qönçə kimi dil açardım ah, nə hasil
Ki, hər ötən-yetənə ol ki vardır, demək olmaz.

Onu görəndə könüldən, gözüm, nə qüvvət umursan
Ki, böylə öz gününə qalan özgəyə kömək olmaz.

Sənin yanında əgər öz sözünü bilməyə Qövsü,
Anıladır həq, doğrusu, həqdən incimək olmaz.

* * *

Möhnətimdən mənim ol məst xəbərdar olmaz,
Özü öz damınə səyyad giriftar olmaz.

Nə qədər uymuş ola, düşməni-dirin yekdir,
Qara bəxtim yuxudan şükr ki, bidar olmaz.

Zahirən kim, gözü görməz fələki-xunxarın
Məni bu gündə görən böylə sitəmkar olmaz.

Ey rəqib, eyləməz iqbal sənə könlüm alan,
Yusifü hiçə alan divə xəridar olmaz.

Olmadım bağdə bülbüllər ilə həmdəstan,
Bəli, söz anlayana cür'əti-göftar olmaz.

Xarlıqdan çəkinin, çəksin özündən etəgin
Kim, olan öz gözünə xar, daxi xar olmaz.

Eşqü pərvanə nə sözdür bu ki, aşiq Qövsü,
Can verir öylə ki, cananı xəbərdar olmaz.

* * *

Ərşdən ötdü, eyləməz yarə əsər fəğanımız,
Bir ycrə yetse yaxşıdır naleyi-natəvanımız.

Dillərə dəmbədəm salıb odlara yandırır bizi
Ah ki, daş bağırlıdır ahi-şərərfoşanımız.

Təng tutan bizə könül ol əgər, ol dəhan imiş
Hiç yox idi zərrəcə onlara bu gümanımız.

Vəsf-i-ləbində yüz verir mə'niyi-heyrət öylə kim,
Möhrlənir dəhanımız, qönçələnir zəbanımız.

Saqiyi-sərdmehər əgər könlü bizimlə düz degil,
Biz yenə oni istərtüz, qaynar anınla qanımız.

Bəxti-bədü zəbuni gör, talei-vajguni gör,
Hər kimə yaxşı söylərik, oldu bizim yəmanımız.

Aşiq olanların bizə Kə'bətək iqtidası var,
Gər həvəs əhli dinləməz namimizü nişanımız.

Başın üçün gəl, ey fələk, var, yaxamızdan əl götür,
Bəsmi degil bu kəşməkəş, zalim, üzüldü canımız.

Qoymaz anınla dərdi-dil etməyə, izzirabi-dil
Neylim oni ki, odludur şəm kimi zəbanımız.

Ol səri-kuydən xaçan getmək olur ki, hər zəman
Əşk öpər rikabımız, zə'f tutar inanımız.

Kimdir olan hərifimiz kim, bizim oldu eşqdən
Qəddi-düta kəmanımız, ərşi-bərin nişanımız.

Dərdimizə dəva yetər bu ki, təbib söyləyə
Qövsüyi-bizəbanımız, xəsteyi-natəvanımız.

* * *

Yan eşqlə kim, eşqdə nəqsü zərər olmaz,
Ol bəhrdə tufan olur, əmma xətər olmaz.

Didarına əzbəs ki, gözüm təşnəcigerdir,
Dəryalər ilə daməni-müjgani tər olmaz.

Pərvaz edərəm tiğ ilə gər başımə düşsə,
Hərçənd ki, aşiqdə dil olmaz, cigər olmaz.

Şəbnəm nola gər güllərə iqbal edə sənsiz,
Hər didəyi-tər sahibi-sahibnəzər olmaz.

Gər meyli-kəbab etsə gözüm nərgisi-məstin
Kimdir ki, od olmaz, nəmək olmaz, cigər olmaz.

Hərçənd qulaq olmaya heç kim sənə, ey ney,
Sən naləvü ah et ki, əsər biəsər olmaz.

Qövsü, nə gedirsən səri-kuyində özündən,
Aşiqdə səri-seyrü həvayi-səfər olmaz.

* * *

Olur hərçənd can şirin, vəli canan yerin tutmaz,
Bir, iki, üç nəfəs bir ömri-cavidan yerin tutmaz.

Məni bülbüllər ilə bir tutan bidərd bilməzmi
Ki, yüz min bülhəvəs bir aşiqi-heyran yerin tutmaz.

Meyi-gülün, şəbi-hicran nə keyfiyyət verir, saqi,
Ki, sənsiz çeşmeyi-heyvan bir avuc qan yerin tutmaz.

Əgər yüz min xiyaban şaxi-gül səbz olsa gülşəndə,
Yeri, ey bağban, ol sərvü-xoşgövlən yerin tutmaz.

Nə hasil möhnət arturmaq, nə lazım dərdi-sər çəkmək,
Təbib, ol dərdi-bidərman məgər dərman yerin tutmaz?

Könül hərçənd aliqədar olursa, mehrin ə'ladır,
Sədəf qəltan həm olsa, gövhəri-qəltan yerin tutmaz.

Sənə ərzeni, Qövsü, ağız açmaq, gülmək, açılmaq
Ki, yüz mərhəm mənim zəxmimdə bir peykan yerin
tutmaz.

* * *

Səndən nə gündür, ey məh, mehrin çıraqı yanmaz,
Kərdun qərar tutmaz, ta başına dolanmaz.

Aşiq təhəmmül eylər yüz versə yüz həvadis
Kim, bəhri-pakkövhər seyləbdən bulanmaz.

Hərçənd eylərəm mən izhari-dərd, əmma
Bibəkdir təbibim, bilsəm daxi inanmaz.

Ey Kuhkən, çox etmə izhar zuri-bazu
Kim, eşq arxa versə, yüz Bisütun dayanmaz.

Ta saldı xəlqə pərtöv, ey şaxi gül, fəruğun,
Bülbül gülü unutdu, pərvanə şəm'i anmaz.

Hər kim, öz işin işlər, hərçənd müşkil olsa,
Dövri-fələk anınçün bidəddən usanmaz.

Neyçün anın yanında bir dəm göz açmanam mən,
Gər bigünah Qövsü məhşər günü utanmaz.

* * *

Xət mənim qətlimdə gər yüz tutsa, tə'xir eyləməz,
Düşsə fürsət çeşmi-məstin hiç təqsir eyləməz.

Gər umarsan əql məndən, bəs neçün etdin əsir,
Aqılı hiç tıfl, hiç divanə zəncir eyləmöz.

Qafil eylər şəm feyzi-pərtövi-məhtabdən,
Şükr kim, viranəmi me'mar tə'mir eyləmöz.

Çəkmənəm hərgiz nəfəs kim, məddi-dudi-ahimi,
Natəvanlıq şəm'i-müflis tək nəfəsdür eyləmöz

Öylə kim, ram eyləmiş ol çeşmi-sahir könlümü,
Hiç ahu sadədil Məcnuni təsxir eyləmöz.

Sərfə yoxdur aqibətbinlikdə, eyərbabi-əql
Kim, təvəkkül eyləyən imdadı, tədbir eyləmöz.

Könlünü yıxmaqda, Qövsü, bülbüli-biçarənin
Bağbani-bimürüvvət hiç təqsir eyləmöz.

* * *

Yüz hüsn dilü dideyi-heyranə yetişməz,
Yüz gənc həqiqətdə bu viranə yetişməz.

Yüz bağü bahar olsa, mənim könlüm açılmaz,
Fəryadımə ta naleyi-məstanə yetişməz.

Ol atəşi-suzanə nə hasil yavuuq olmaq,
Ta yanmaya, məqsudinə pərvanə yetişməz.

Ey bülbüli-nadan, bu nə ahü nə fəğandır
Kim, bir yerə fəryadi-zəifanə yetişməz.

Gər yetməsə bülbül mənə, ey gül, əcəb olmaz
Kim, şaxi-gül ol sərvü-xüramanə yetişməz.

Bidərd, mənə müjdeyi-dərman nə verirən,
Qoy mən ölüm ol dərdə ki, dərmanə yetişməz.

Ey əbri-tünükmayə, məni sanma təhidəst
Kim, bəhri-göhər dideyi-giryənə yetişməz.

Dünyadə həris olma, unut əqlü məaşım
Kim, mur bu vadidə Süleymanə yetişməz.

Ol çeşmi-siyəhməsti görən kimsə bilir kim,
Yüz tiri-qəza navəki-müjganə yetişməz.

Gər yandura öz varını pərvanə, rəvadır,
Kimdir ki, qaranlıq gecələr canə yetişməz.

Təbriz açar könlümü, Qövsü, gər açılsa,
Hərçənd ki, firdovsi-Sifahanə yetişməz.

* * *

Aldı məndən aqibət can nəqdin ol əyyar göz,
Zalimü xunriz müjgan, kafəri-xunxar göz.

Öylə kim, mən bir zəman səndən götürmə könlümü,
Lütf elə, məndən götürmə sən daxi zinhar göz.

Ey dəyən kim, xəlx ilə xəndan gərəkdir adəmi,
Mən tutum kim, güldüm, açıldım, vəli ağlar göz.

Neyləsin, gər giryeyi-pünhanə məşğul olmasın,
Çünki qalmış sənsiz, ey göz mərdümü, bikar göz.

Dərd çəkmişlər bilirlər əhli-dərdin halini,
Vəchi oldur kim, təbibimdir mənim bimar göz.

Türfə kim, əfzun olur meylivü artar rəğbəti,
Bigünahlər qanini içdükcə ol xümmar göz.

Getmənam meyxanədən, ta cami-mey gərdisdədir,
Olmanam hüşyar, saqi, olmadın hüşyar göz.

Kimsə olmaz qan bilə sərxoş şərabi-nabdən,
Qan ilə guya siyəhməst oldu ol xümmar göz.

Bir işarətdir sipehrin sabitü səyyari kim,
Şamlər, Qövsü gərəkdir sübhədin bidar göz.

Bu həman rə'na qəzəldir kim, Nəvai söyləmiş:
“Sürməgün tünadə hicran şami tut bidar göz”.

* * *

Görmənəm bir həmnəfəs, ta eyləyim, izhar söz,
Yoxsa kim, ney tək mənim sinəmdə həm çox var söz.

Doğru söz hər kimsəyə təsir edər, naseh, vəli,
Aşiqi məst eylərü aqilləri hüşyar söz.

Sərfəsizdir gövhəri israf ilə sərf eyləmək,
Ta zərurət düşməyincə söyləmə, zinhar, söz.

Hikmət ögrən, uyma hər əfsanəyə zinhar kim,
Həm yuxuni artıq eylər, həm qılır bidar söz.

Mən onunçün göz götürməm çeşmi-məstindən anın
Kim, mükərrər andırır ima ilə bimar söz.

Dideyi-binurdir tə'sirsiz göftar kim,
Gövhəri-qəltan əsərdir, əbri-gövhərbar söz.

Bülhəvəs nəzarəsindən mən də fəryad etmənəm,
Söz bilən yanında həmvar olsa nahəmvar söz.

Acı ağız yeg bilir qəndi-mükərrər qədrini,
Etməsin məndən diriğ ol lə'li-şəkkərbar söz.

Hər nigahından gözüün bir özgə mə'ni anlanır
Kim, pərişanü müşəvvəş çox deyir bimar söz.

Hiç dil ilə şəm başdan eyləməz pərvanəni,
Eyləmə zayə mənə, ey atəşin rüxsar söz.

Bizəbanlıq eylədi aləmlərə rüsva məni,
Ol rəviş kim, özgələr ərzin qılır izhar söz.

Gövhəri-sirabi etməzlər xəzəfdən imtiyaz,
Yoxsa dəryalərcə, Qövsü, qətrələrdə var söz.

Han sözün səncidə qıl, Qövsü, Füzulidən eşit:
“Kim nə miqdar olsa, əhlin eylər ol miqdar söz”.

* * *

Ömrlərdir sədri-əshabi-məhəbbət bəklərsiz,
Padşahiz, məsnədi-ərbabi-dövlət bəkləriz.

Eşqimiz şüğlin məcazi sanma kim, mənide biz,
Mərifət kəsb etməyə bəzmi-həqiqət bəklərimiz.

Gəh, vüsalindən baharistani-söhbət guşəsin,
Gəh xəyalindən nigaristani-xəlvət bəkləriz.

Nam üçün biz keçməmiş namusdən ənqa kimi,
Guşeyi-bituşeyi-Qafi-qiyamət bəkləriz.

Gər qubaraluddur ayinəmiz, eyb etmə kim,
Asiyayi-çərxi-pürgörd içrə növbət bəkləriz.

Biz anınçün zəxmi-bidadınla fəryad etməmiş,
Kim, kəminü rüsxətü meydanı-fürsət bəkləriz.

Bir nigah iləni bizi rəhm et, götür toprağdən,
Çün səri-rahində biz xaki-məzəllət bəkləriz.

Xah kuyin, xah xaki-asitanın kim, yüz il
Hər yerə qılсан işarət, canə minnət bəkləriz.

Şəm tək hərçənd birdir vəhdətü kəsərət bizə,
Versələr töfvüq bir gün, künci-üzlet bəkləriz.

Nəqş der ayineyi-ixlasə kim, axır nəfəs,
Asitani-həzrəti-şahi-vilayət bəkləriz.

Qövsü, ol rə'na qəzəl keyfiyyətindəndir bu kim:
“Ey Füzulü, biz olar yatdıqca söhbət bəkləriz”.

* * *

Aldı hicran canımı, canan məgər can istəmən,
Axır öz murün məgər bir gün Süleyman istəmən?

Mən tutum kim, eşqi-dəryadil mənimlən yağdır,
Düşməninərbabi-himmət böylə viran istəmən.

Bir təbibü kim, əsirgər özgədən dərmanını,
Zahirən öz dərdinə aləmdə dərman istəmən.

Lütf qıl, yarəb, ona sən bir vəfavü mehr ver,
Yoxsa ol kafər özün hərgiz müsələn istəmən.

Baxma, zahid, xublər rüxsarinə kim, çeşmi-məst
Əqlü huşi müftə almaz, dinü iman istəmən.

Olmuşam bir yağiyi-dilbilməzin dustağı kim,
Bağrımı qan etmək istər, çeşmi-giryən istəmən.

Mən onun cəm istərəm gül qönçəsi tək xatirin,
Ol mənim tək sünbülü-zülfün pərişən istəmən.

Yüz lövün məzmun onun hər nöqtəsindən bəllidir,
Məhzəri-ərbabi-dərdü dağ ünvan istəmən.

Yar əgər, Qövsü, səri-kuyində cavidən səni,
İstəsə bica degil, kimdir ki, mehman istəmən.

* * *

Kə'bədən xəlq ötdülər, səhranəvərdəm mən hənuz,
Buldu aləm qürbi-mənzil, durkərdəm mən hənuz.

Ol Məsihadən təmən əmvat əhya buldular,
Vay, yüz min vay kim, pəmali-dərdəm mən hənuz.

Hər kəfi-xak olduərbabi-nəzərdən kimya,
Sərsəri-dövrən öncə müşt xakəm mən hənuz.

Oldu İsa həminən xurşidi-aləmtab ilə,
Vadiyi-təcrib qət etməkdə fərdəm mən hənuz.

Düşdülər Rüstəmsifətlər xakə Zali-çərxdən,
Böylə xunxar ilə, Qövsü, həmnəbərdəm mən hənuz.

* * *

Nüktəpərdaz ləbi-meygun nəfəs çağ eyləmən,
Qəmötü-mövzun görən, mövzun nəfəs çağ eyləmən.

Gah olur sərsər bu səhrədə və gahi girdbad,
Yetməyincə Leyliyə Məcnun, nəfəs çağ eyləmən.

Çərx altından çıxar bir yanə cani-binəfəs
Kim ki, bilmiş əbrəşi-gərdun, nəfəs çağ eyləmən.

Eşq bazusindədir əbru kəmanlar qüvvəti,
Olmayınca Kuhkən gülgün, nəfəs çağ eyləmən.

Əvvəlü axır olur dünyə sevən dünyayə sərf,
Qarə yer altında həm Qarun nəfəs çağ eyləmən.

Olmayınca badə safü rak, düşməz cuşdən
Kim, xümi-gərdundə Əflatun nəfəs çağ eyləmən.

Qət'i-rahi-eşqdə Qövsü nəfəs çağ eyləsə,
Oddaki na'leyn urar varun nəfəs çağ eyləmən.

* * *

Gərçi qoymaz çəkməgə kamimcə dövrən bir nəfəs,
Mən həman nuş eylərəm mey bir nəfəs, qan bir nəfəs.

Çün şərərlər var ki, işlər bərqi-bizinhar işin,
Yandırar bir ömr, hərçənd olsa hicran bir nəfəs.

Ey ki, daim badeyi-gülrəngdən sirabsən,
Nəş'ə istərsən mənimlə içginən, qan bir nəfəs.

Ey nəsimi-nalə, ol xunxar, gəlmək çağıdır,
Eyləmə övraqi-tərkibim pərişan bir nəfəs.

Şəm'ə hər dəm yandın, ey pərvanə, gördün ləzzətin,
İmtəhan üçün bizim odlarə həm yan bir nəfəs.

Göz yumub açincə vari tarü püdüm yandırar,
Ah, əgər iqbal edə ol bərqi-cövlan bir nəfəs.

Özgələr ney tək edərlər nalələr, fəyrədlər,
Qoy çəkım mən daxi, ey gərduni-gərdan, bir nəfəs.

Canə yoxdur nisbətın, ey dərđi-bidərman, sənın
Sən həyati-cavidansən, olsa gər can bir nəfəs.

Gülşəni-icad içində qönçeyi-təsvir tək,
Kim görübdür Qövsıyi-məhzuni xəndan bir nəfəs.

* * *

Cəmalındən sənın, ey şəm, heyranlıq mənə qalmış,
Pərişan kakilındən bir pərişanlıq mənə qalmış.

Həyatım nəqdini sər f etmədim əyyami-vəsl içrə,
Əlimdən imdi hicr almış, peşimanlıq mənə qalmış.

Şəbi-hicran asılmış hər müjəmdən bir cigər ləxti,
Bəli, gülçinligimdən bu güləfşanlıq mənə qalmış.

Gözüm peyvəstə bərqi-əbr tək, vəslin baharından
Əbəs bitəblıq, bihudlə gıryanlıq mənə qalmış.

Səba peykim, bəla xeylim, külahim şö'leyi-ahim,
Səririm məskənət, Qövsı, Süleymanlıq mənə qalmış.

* * *

Ol ki, cənnətdir adı, guşeyi-meyxanə imiş,
Abi-kövsər dedigin bir dolu peymanə imiş.

Eşq imiş hüsni-cahansuz, həqiqətdə onun,
Zahiri şəm, vəli batini pərvanə imiş.

Tiğın altında nəfəs çəkmədim, əmma bildim
Ki, bu meydanda ələm naleyi-məstanə imiş.

Bu nişanlar ki, mənim var, verirlər ondan
Oldu mə'lum ki, Məcnun necə divanə imiş.

Eşqdən qeyri ki, can tazə edər şügli onun,
Aləmin işləri baziçeyi-tiflanə imiş.

Ana hərçənd qulaq tutmaz idim, bildim kim,
Mənə naseh dedigi sərbəsər əfsanə imiş.

Əzmi-kuyin yetirir mənzilə hər gündə məni,
Salikin balü pəri himməti-mərdanə imiş.

Müflisi-aləm ikən duydu gözüm könlümdən,
Ey gədalər, yığılın, gənc bu viranə imiş.

Düşdü hər daş əlimə, sinəmə urdum, əmma
Ah, əfsus kim, ol sinə pərixanə imiş.

Ömlər aləmi-surətdə gəzərdim, Qövsı,
Aşına istədigim mə'niyi-biganə imiş.

* * *

Dili-bitab ərıtmiş bağırımı, gözdən rəvan etmiş,
Bu qan olmuş mənə saqi, meyi-gülguni qan etmiş.

Degil bimətləb ol lə'li təbəssümafərin, yarəb,
Dəhanın məndə guya ya könül, ya can güman etmiş.

Ləbin hökmilə xətti-səbz təsxir etdi dünyanı,
Xəğan kim, muri ol xatəm Süleymani-zəman etmiş.

Edim hansı dil ilə şükrin ol Yusif nəjadın kim,
Mənə zindan ikən aləm behiştı-cavidan etmiş.

Nıgahın hər kimə tir eyləmiş, keçmiş rəvan məndən,
Demiş hər kimsəyə bir söz, mənə xatırnışan etmiş.

Qanadı altına almış oxun cismim, bəhəmdülla, h,
Hümayi-övcı-dövlət başım üstə aşıyan etmiş.

Qübari-xətti-səbzın sürməyi-çəşm etmişəm, Qövsı,
Mənə ol tutıya Təbrız şəhrın İsfahan etmiş.

* * *

Məgər zəncırı-zülfın şanələnmış,
Səba zəncır üzüb divanələnmış.

Xəyalı-tabı-şəm'i-arızındən
Gözüm içrə nigəh pərvanələnmış.

Güli-rüxarın üstə şəbnəmi-xuy,
Əqiqi narə bənzər, danələşmiş.

Mənəm səhradə hənzəncırı-Məcnun,
Yenə divanələr həmxanələnmış.

Yolun düşdükdə nəgəh yapə lütfün,
Bu ümmid ilə dil viranələnmış.

Qalırkən bimürəbbı tıflı-əşkim,
Məhəbbət atə, möhnət anələnmış.

Mürüvvət qıl ki, Qövsı, səndən ötrü,
Özündən, özgədən biganələnmış.

* * *

Bəzmi-mey sənsız, həmana, bənd imiş, zindan imiş,
Badeyi-gülrəng eşitmişdim, biəynih qan imiş.

İstədim dərman təbibimdən, fəğan kim, bilmədim
Kim, anın hər dərđi yüz min dərđimə dərman imiş.

Göz yumunca canımı cananə təslim eylədim,
Mən onu düşvar sanmışdım, vəli asan imiş.

Eyləməzdim mən dili-bitabə pərva, ah kim,
Ol şərarı-natəvan bərqi-səbükcövlan imiş.

Atəşi-duzəx, deyər zahid, qəradır dud tək,
Doğru söylər, həqq deyər, gördüm şəbi-hicran imiş.

Kə'bədən bütخانədən, məsciddənü meyxanədən
Həqq bilir kim, hamı yerdə mətləbim canan imiş.

Kə'bə tövfin ömrlər bir gün dilərdim tanrıdan,
Şükr kim, kuyində hər gün eyd imiş, qurban imiş.

Yüz dil ilə çərxə, Qövsı, yalvarıb əcz eyləmə,
Kim, bu vadilərdə gərdun daxi sərgərdan imiş.

* * *

Vəslin əgər bulunmasa, gözdən nədir qərəz,
Mətləb aradə olmasa, sözdən nədir qərəz.

Şəm'i-murad yanmaz imiş daği-eşq ilə,
Yarəb, bu yanar oddanü gözdən nədir qərəz.

Divanənin düz olmaz imiş könlü şəhrdə,
Mə'lumum indi oldu ki, düzdən nədir qərəz.

Aşiq gözini ağü, günin qarə etməsə,
Bəs xami-səbzdən, qara gözdən nədir qərəz.

Şirin sözü cəhanə yetər şur salmağa,
Bilməm ləbində dad ilə duzdən nədir qərəz.

Canan ilə təkəllüm əgər mümkün olmaya,
Dildən murad nəlavü sözdən nədir qərəz.

* * *

Aşiqə nə ne'məti-əlvan, nə cənnətdir qərəz,
İki aləmdən ana şügli-məhəbbətdir qərəz.

Bülbüli-zar ilə fərqi var mənim yerdən göyə
Kim, ana gülbün, mənə ol səvi-qamətdir qərəz.

Dəmbədəm tiğindən ölməkdən mənə məqsud kim,
Sayeyi-bali-hümadən xəlqə dövlətdir qərəz.

Ey deyən kim, təlx olur göftari-şirin ləblərin,
Nəş'ədir məqsud səhbadən, nə ləzzətdir qərəz.

Bilirəm kim, e'tibar olmaz bu gündən danlayə,
Can nisar etməkdə tə'xir olsa, fürsətdir qərəz.

İçürür cami-zər içrə zəhri-qatil təşnəyə,
Ol ki, ehsandan ana təhvili-minnətdir qərəz.

Mətləbim ləzzət degil əhli-həvəs tək kim mənə
Vəslədən bir özgə dərdü daği möhnətdir qərəz.

Meyvə üçün bağban hər nəxli eylər tərbiyə, t
Xilqətindən növ'i-insanın məhəbbətdir qərəz.

Qönçeyi-gül sən tək, ey bülbül, bitirməz yarəmi
Kim, mənə mənzur mə'nidir, nə surətdir qərəz.

Qeyrə yoxdur nisbət, ey səbz-təhgülgün sən
Kim, pərivəşlərdən ancaq bir mələmətdir qərəz.

Suyə meylin təşnənin mövci-sərab əfzun edər,
Qövsiyə eşqi-məcəzidən həqiqətdir qərəz.

* * *

Sinədə könlüm sərayin rövşən eylər şəm'i-dağ,
Öz ayağı altına hərçənd işiq salmaz çırağ.

Ta açarsan ağzını göftərə, könlüm açılır,
Qönçəni şəbnəm kimi bir qətrə eylər tər dimaq.

Saqiya, məstəm, əlim tutmaz, nə tədbir eyləyim.
Ol ki, qismətdir yetər, əmma gərəkdir əl-ayaq.

Ərşdən ötmək gərəkdir, ta kuyinə yetmək gərəkdir,
Səbr qıl, ey nalə kim, yol sə'bdir, mənzil uzaq.

Bağlamış zöhd əhlinə qapusını meyxanənin,
Hörməti lazım gərəkdir, hərçənd kafərdir qonaq.

Sanma kim, bihudə otlandım sərapa şəm tək,
Varisəm, yandırmışam qəbrində Məcnunun çırağ.

Ta dilim var bu çəməndə, ey bahari-arzu,
Əndəlibü gül kimi məndən fəğan, səndən qulaq.

Gülsitanə ta nəsimi-kuyin, ey gül, getməyə,
Qönçeyi-atəşzəbanın ağzını açmaz bıçaq.

Mən ötürdüm dərdi-sərli naləni seylabdən,
Arxa lütfündür mənə, seylabə dağlardır dayaq.

Nalə bir dəm yandırır, bir dəm saçır xakistərim,
Gah olur xamuş, gahi otlanur yeldən çıraq.

Nərgisi-təsvir heyrandır sənə çeşmim kimi,
Lalə tək rəşk atəşindən olmayımmı səngi-dağ.

Var ümidim qoymaya peymaneyi-çeşmim təhi,
Ol ki, xani-rəhmətindəndir fələk bir boş çanağ.

Qövsü, o rə'na qəzəldir Füzulinin bu kim:
“Ey füzuli, çək ayaq ol bəzmdən, ya çək əyaq”.

* * *

Aldı məndən yarə layiq canı hicran, heyf-heyf,
Sərfəsiz sərf eylədi ol nəqdi canan, heyf-heyf.

Etmədim mən dinimi, imanımı ondan diriğ,
Söz qılır məndən, diriğ, ol namüsəlman, heyf-heyf.

Etmədin can rıştəsin peyvənd tari-zülfünə,
Can üzüldü, ömr azaldı, keçdi dövran, heyf-heyf.

Hər xəşü xaşak sirab oldu əşkimdən mənim,
Başım üstə gölməz ol sərv-i-xüraman, heyf-heyf.

Hər özün bilməz sözü tə'sir edər dildarimə,
Hər nəsim ol qönçəni eylər pərişan, heyf-heyf.

Görmək üçün nimxam olmuş cigərlər ləzzətin
Olmadın, saqi, mənə bir ləhzə mehman, heyf-heyf.

Qövsiyə kim, abi-kövsər dəhrdə şayistədir,
Qanə-qanə gərdişi-gərdun verir qan, heyf-heyf.

* * *

Yoxdur səbatı fəsli-gülün ey həzar, heyf,
Bir göz yumub açınca keçər novbahar, heyf.

Düşdüm gedə-gedə iki aləm bələlərə,
Bir qatla ol bəla mənə olmaz düçar, heyf.

Mən daxi bir gül olsa idi, tərzəban idim,
Ol novbahar unutdu mənə, ey həzar heyf.

Bülbül kimi mənə daxi çox var sözlərim,
Lal oldu qönçə tək dilim, ey gülüzar, heyf.

Dövri-zəman əgərçi şərərbardır bu il,
Bidərddir dəyən ki, keçən ruzigar, heyf.

Me'racə yetdi gərçi səbüklik, şikəstəlik,
Olmadım öz müradım ilə xaksar, heyf.

Hiç kimsə dərd qədrini bilməz mənə kimi,
Qədrimi bilmədim heyf, ey ruzigar, heyf.

Səyyadə seyd qədrini vəhşət bilindirər,
Qövsü, mən ol kəməndə tez oldum şıkar, heyf.

* * *

Nə hərzə möhnəti dərdü qəmi-bəldadır eşq
Ki, gənədir dili-viranə, əjdəhadır eşq.

Bir özgə mətləb üçün əql tək dəlil degil
Ki, əsl məsələvü eyni-müddədir eşq.

Od ilə od, suya su, topraq ilə topraqdır,
Həvayi-nəfəsə uyan kimsəyə həvadır eşq.

Sədəf nəşib bulur vüs'ətincə dəryadən,
Əgər sən olmayasan narəsa, rəsadır eşq.

Nəzakət əhlinə bağü baharü ne'mətdir,
Bəla sevənlərə səhrayı-Kərbəladır eşq.

Xirəd sənəmgədə hər arizusi bir bütdür,
Sınıq könüllər evi Kə'bəvü səfadır eşq.

Əgərçi qiblənümadır xirəd ibadət üçün,
Gözü görənlərə ayineyi-xudadır eşq.

Onu gər istər isən fəqr damənin tut kim,
Həlaki-xalü xətü nəqşi-buriyadır eşq.

Sipahdır qəmi möhnət, nəvayi-nalə, ələm,
Cünun vəzirü könül xəxtü padişadır eşq.

Düşər ayaqlara, əmma sipehrə baş əyməz,
Diyari-hüsndə həm şah, həm gədadır eşq.

Qəmi-cəhan ilə aşiq qəmi cəhan çəkməz
Ki, həm girehdir özi, həm girehgüşadır eşq.

Bu hamı qüdrət ilə təşneyi-təzəllümdür,
Sözün həqiqəti sultani-Kərbəladır eşq.

Gər olsa mətləbin, ey can, həyati-cavidan,
Kənar tutma ki, sərçəşmeyi-bəqadır eşq.

Yeri, yeri yoluna, ey əsiri-dövlət, hey
Ki, mal ilə ələ düşməz, giranbəhadır eşq.

Anın özü, sözü gər dərdü daği-ələmdir,
Vəli nə dərdin olursa, ana dəvadır eşq.

Nə qəm gər atıq edər hüsn gündə yüz dərdim,
Bu bəs degilmi ki, min dərdimə dəvadır eşq.

Müxalətət əzəlidir, müsahibət əbədi,
Əgər sən olmayasan yad, aşınadır eşq.

Nəzərdə gər görünür eşq natəvan, əmma
Şükühi-hüsn pəriqahü kəhrəbadır eşq.

Hümayi-dövlət əgər etməz iltifat, nə qəm
Fitadələr başma sayeyi-xudadır eşq.

Pəyamı, naməsi gər sərbəsər şikayətdir,
Həqiqət anlar isən, məzhəri-rizadır eşq.

Mən ixtiyar ilə ol kuyə getməyəm, Qövsi,
Mənə bu vadiyi-xunxarə rəhnümadır eşq.

* * *

Dönər pərvanətək mə'suqinin başınə hər aşiq,
Bulunmaz mən kimi ələmdə bir bibalü pər aşiq.

Yolunda bəs ki, eşq əhlin görər toprağ ilə yeksan,
Sanır ol tifli-bazıguş kim, yerdən bitər aşiq.

Qəribi-ələməm, hər yerdə olsam mən bu yüzdən kim,
Özüm tək görmənəm dünyadə bir xunincigər aşiq.

Bu hamı taqəti-fəryad ilə aşiqmidir bülbül,
Ki çəkməkdən nəfəs məddin olar zirü zəbər aşiq.

Ana hərçənd surət bağlamaz cəm'ıyyəti-xatir,
Pərişan cəyləməz ərbabi-surət tək nəzər aşiq.

Əgər zahirdə eşq əhli özündən bixəbərlerdir,
Verir mə'nidə öz canani könlündən xəbər aşiq.

Anın mə'zur san, gər özgələr tək bilməsin qodrin,
Ki, Qövsü tək sanırsan hər kimi, ey bixəbər aşiq.

* * *

Ey səba, tanrıçün et bir dəm mənimlə yarlıq,
Yarə ərz et kim, gəlirmi yardan əğyarlıq.

Ta meyi-gülün ola, məst olmayan divanədir
Kim, bilir hüşyar olan naçardır hüşyarlıq.

Taqətim yoxdur, təbibim, var, məndən əl götür
Kim, bu dərdilə mənə düşvardır qəmxarlıq.

Mən anıçün şükr edib yalvarmanam gordunə kim,
Yeg gəlir nakəs dəvasından mənə bimarlıq.

Aşiq olmaz olmaya dilgir kim, mümkün degil,
Eşqdən xoşhallıq, seylabdən mə'rarlıq.

Cismü candır bir-birilə eşqü hüsünün nisbəti,
Olsa gər azarlıq, mümkün degil bizarlıq.

Dəhrdə ta var Qövsü lazimü məlzumdur,
Əqli-naqis padşahlıq, eşqi-kamil xarlıq.

* * *

Xoş şügli-dilnişindir əhbabə mehribanlıq,
Pərvanə ilə birlik, şəm ilə həməzəbanlıq.

Surətdə namülayim, mə'nidə xoşnümadır,
Üşşaqü sərgiranlıq, məşuqu canfəşanlıq.

Dərsən ki, xublərdən kəs məhrin, ictimab et,
Yaxşılar ilə, zahid, yaxşıtımdır yamanlıq.

Sorsan nədir muradın cami-cəhannümadən,
Mərdanə canfəşanlıq, məstanə mehribanlıq.

Başım alıb çıxardım gərduni-dun evindən,
Gər nalə tək inanım tutmeydi natəvanlıq.

Hərçənd cür'ət etməz ərzi-niyazə aşiq,
Əmma bir odlu dildir mə'nidə bizəbanlıq.

Hər bir nəzarəsindən yüz nüktə fəhm edərsən,
Qövsü, sənə müsəlləm aləmdə nüktədanlıq.

* * *

Şəm tək, ey əşki-xunun, məndə sən göz qoymadın,
Qapusunda, sənin həm, ey göz mərdümi, üz qoymadın.

Hər nə etdin, etdin, əmma hiç bildin neylədin,
Dinmədin, dindirmədin, üz vermədin, söz qoymadın.

Ol gülə şərh eylə dildən düşdüngüm keyfiyyətin,
Sən ki, ey bülbül, məni heç yerdə yalqız qoymadın.

Tərli rüxsarın anın görsəm yığarsan damənin,
Bəs ki, ey gün, yerdə şəbnəm, göydə yulduz qoymadın.

Hansı abü gildən, ey eşq, cülədin Məcnuni xəlq,
Çün əzəl başdan vücudimdən mənim tuz qoymadın.

Vəh nə rə'nasən ki, bəri-şərmdən Qövsü kimi,
Bu çəməndə bir nihalin qamətin düz qoymadın.

* * *

Mənə bidərd səhba verməsin, dərd əhli qan versin,
Bu vəsf əhlin görən, Allah üçün, gəlsin nişan versin.

Gözüm biəşkü dil biqəm, bədən asudədir, yarəb,
Yetir bir yarı-İsadəm ki, bu əmvatə can versin.

Gözüm vardır bu il kim, əbri-gövhərbar, dəryadil,
Mənə öz rəngi-zərdimdən bahari-bixəzan versin.

Mənim canım ki, biaramdır isar üçün, saqi,
Yetər məqsudinə, gərdun əcəldən gər aman versin.

Nisarinçün sənin əşki-rəvan, ey sərvnaz, azdır,
Gözüm var xazini – qismət mənə gənci-rəvan versin.

Gözüm mərdümləri peyvəstə istər daneyi-xalın,
Bu muri-natəvan rizqin Süleymani-zəman versin.

Əgər dövran mənim rayımcə dönməz bir zəman, Qövsi,
Ümidim var ki, könlüm mətləbin sahibzəman versin.

* * *

Əlimdən aldı gözüm, saqi, ixtiyar gözün,
Şərab daxi nə hacət mənə ki, var gözün.

Qaşın nə tiği-bəla, kipriğin nə giradır,
Gözün nə qanlıdır, ey atəşinüzar, gözün.

Haçan edər təhi-mina əlaci-dəryakeş,
Nə növ qanım ilə sındırır xümar gözün.

Həm aldı şirlərin ahulər gözi odunu,
Həm etdi ahuyə Leyliləri şikar gözün.

Şərabı-nab edər icad özündən ol sağər,
Neçün hənzək çəkər zəhməti-xümar gözün.

Mədari-dövri-zəman, gərdişi-fələk netsin,
Gözüm çıraqi-məni etdi biqərar gözün.

Səni bu hüsn ilə Yə'qub görsə, ey Yusif,
Deyər qiyamətədin Qövsiyə ki, var gözün.

* * *

Zə'fdən düşdüm ayaqdan məni-sərgərdanın,
Yeri, ey kakili-yar, öz əlin, öz damanın.

Xirədü dinü dilü canımı aldın, saqi,
Yoxdur, ey kafəri-xunxar, hənzək imanin.

Ol səri-kuy ki, duzəx kimi yandırdı məni,
Nə rəva tə'nə ura rövzəsinə rizvanın.

Səndə kim, dərdi vəfa yox, nə deyim dərd sənə,
Səndə kim, mehr bulunmaz, nə tutum damanın.

Ah kim, atəşi-suzində ikən ab kimi,
Hər həvadən üzülür silsileyi-peymanın.

Cümlənin kami inən döndünü məndən döndün,
Ey fələk, dön ki, əcəb dönməlidir dövranın.

Məni-bidil səni bütəxaneyi – Çin bilməz idim,
Yoxsa, ey Kə'beyi-eşq, olmaz idim qurbanın.

Neçə bir bihdə həzyani-müsəlsəl Qövsi,
Nə olubsən, yetər, ey xəstə, üzülsün canın.

* * *

Ey deyən Məcnun hanı, Məcnun mənəm, Leyli gərək,
Surəti-divar çoxdur, dəhrdə mə'ni gərək.

Hər kimi görsən, məhəbbətdən, vəfadən dəm urur,
Də'viyi-batıl nə hasil, şahidi-də'vi gərək.

Aşiqə təmkinü istiğnavü taqət pinədir,
Kim deyibdir kim, gədanın təb'i müstəğni gərək.

Mən səmumi-hicrdən bəbadəm, ey badi-bahar,
Ya nəsimi-sübhi-məşşər, ya dəmi-İsa gərək.

Eşq isbatında, ey pərvanə, yandın, bilmədin
Kim, bu sürtəxanədə də'vayi-bimə'ni gərək.

Hüsne eşq əhvalını ərz etmək asandır, vəli
Arada nəzzarə tək bir dil bilən elçi gərək.

Ey cünun, bil qədrini, çox çalma daşdan-daşə kim,
Səhldir, Məcnuni Fərhad olmasa, Qövsü gərək.

* * *

Hərçənd yetməsə mənə dövranı saqinin,
Bəsdir nəzareyi-ləbi-xəndanı saqinin.

Gər şuri-əşki-təlximi görsə kəbab tək,
Qaynar mənə şərab kimi qanı saqinin.

Tutmaz dilim mey istəməgə bu xümar ilə,
Piri-Muğan kimi uludur şanı saqinin.

Çün fərq ayaqdən əlim etməm, nə faidə
Gər düşsə bir zəman ələ damanı saqinin.

Qövsü xümandan aparır can, əgər qoya
Başın ayağına, ola qurbanı saqinin.

* * *

Varın, ey sərvlər, ol şiveyi-rəftarı görün,
Yığılın, qönçələr, ol lə'li-göhrəbarı görün.

Dərdi-sərlər mənə hər ləhzə verən bülbüllər,
Gül kimi guş olun, ol ləhceyi-gövtarı görün.

Taleim yulduzunu mən kimi yandırmaq üçün,
Şö'lə çəkmiş gögə ol atəşi-rüxsarı görün.

Ey mənim rəngimə bivəç gülən bülbüllər,
Varın ol çöhrə ilə yari-sitəmkarı görün.

Ey mənim naləmi əfsus qılan nadanlar,
Gəlin ol səngdilin kuyinə, zinharı görün.

Qara günlərdə özünü itirən aşıqlər,
Kim, demişdi sizə ol türreyi-tərrarı görün.

Özgəyə guşeyi-çəşm ilə verirsen sağər,
Mənə qanlar içirən saqiyyi-xünxarı görün.

Hər kimi yaxdı, kəbab etdi mənə atəşi-rəşk,
Özgəni yapmağa yıxdı mənə, me'marı görün.

Söylə bülbüllərə, pərvanələrə, badi-səba
Ki, gedin, tanrı üçün, Qövsüyyi-bimarı görün.

* * *

Niqab aç, vaizin bağla dükənini, şöhrətin, getsin,
Yığıb zülfün, pərişan et anın cəm'iyyətini, getsin.

Könül, olma onun abi-həyatı-tiğinə təşnə,
Çıxar başından ol əmri-məhalın rəğbətini, getsin.

Səməndərsən, sənə pərvanəvü bülbül nə nisbətdir,
Bu dilbilməzlərin tərki eylə, ey dil, söhbətini, getsin.

Gər istərsən ola zahir sənə hər nüktə səhba tək,
Xümi-mey damənini tut, qoy Fəlatün hikmətin getsin.

Əgər bir mehr göstərsə, çəkər min tiği-kin gərdün
Saqın, ağuludur, tək bu hərifin şərbətini, getsin.

Nigari-türk mehri Zali-dünya ilə cəm olmaz,
Əgər Rüstəm sevirsen, kəs bu divin ülfətin, getsin.

Bu Qövsü könlüdür, salma ayağə, izzətin, saxla,
Əgər layiq degil, namehriban ver rüxsətin, getsin.

* * *

Düşmədin dildən, könül, dildarə yalvarmaq görək,
Ta nəfəs var, saqi-yi-xunxarə yalvarmaq görək.

Bir dil ilə aşiqi-biçarə netsin, neyləsin,
Yarə yalvarmaq görək, əğarə yalvarmaq görək.

Dərdimi, ta hər yetən bidərdə izhar etməyə,
Ləhzə-ləhzə ahu-atəşbarə yalvarmaq görək.

Rahət istərsən, müqəyyəd olmayıb pərvanə tək,
Hər nəfəs bir atəşin rüxsarə yalvarmaq görək.

Hər gecə ol sərvqəd yadilə şəm'in başinə,
Bir havur dönmək görək, bir parə yalvarmaq görək.

Əczimə aldanma zinhar, öldür, ey qatil, mənə
Kim, ölüncə aşiqi-biçarə, yalvarmaq görək.

Gah gövtar ilə, Qövsü, gəh nigahi-əcz ilə,
Hər dil ilə kim, bilirsən, yarə yalvarmaq görək.

* * *

Nola, ey saqi-yi-xunxar, əgər qaynar mənə qanın
Ki, qanımdan mənim sirabdır gülbərgi-xəndanın.

Ləbin "ba", nöqtə xalın, dişlərin "sin", "mim" ağzındır,
Bieynih məddi-bismillahdır sərv-i-xüramanın.

Yetirdim bir yerə baziçeyi-zünnari kim, mənə
Brəhmənlər arasında deyilməz adı Sən'anın.

Şərabi-lalərəngü xuni-dil daxil verir, saqi
Məgər xublar yanında fərqi olmaz dərdü dərmanın.

Aparmışdı mənə əldən-ayaqdan natəvanlıqlar,
Mürüvvət eyləyib, saqi, əlimdən tutdu damanın.

Könül ta vardır, dərdü bəla əksik degil məndən,
Məgər bilməz yolun seyli-fəna, yarəb, bu viranın.

Xəsü xaşak hərgiz saxlamaz seylab onun, Qövsü,
Nə ümmid ilə tutdun damənin ol bərqi-cövlanın.

* * *

Nə şirindir sözü kim, tanrı ondan göz-qulağ olsun,
Nə yaxşı gözlərin vardır, yəman gözdən irəğ olsun.

Çəkib bir sağəri-gülün, ayağ gülsarə qoy, saqi
Ki, güllər abi-ruyindən qızarsın, lalə dağ olsun.

Ayağımdan olim fərqi etmənəm, əzbəs ki, məstəm mən
Fəğan kim, böylə mənildə gərək rəhrov oyağ olsun.

Gözü könlüm mənim, saqi, sənə layiq degil, əmma
Əgər mey fərqi-əvvəldir, nə qəm sağər çanağ olsun.

Tərəş et hər nə var başında, qoy dursun həman kakil,
Qırılsa qəm degil ləşkər, gərək sərdar sağ olsun.

Təfavüt eyləməz sənsiz mənə, ey sərv-i-səngindil,
Məkanım xah gülxan, xah səhra, xah bağ olsun.

Ümidi-iltifati-yar ilə kəsməz dilin aşiq
Ki, sel əfğan edər, hərçənd kim, dağlar dayağ olsun.

Vüsalin gör nədir bir yerdə kim, ey atəşin cövlan,
Xəyalın sübhi-xurişdü şəbi-hicran çıraq olsun.

Gözə nöqsan yetişməz xəbdən bidar isə könlün,
Rəiyyət yatsa eyb olmaz, əgər sultan oyağ olsun.

Nə yaxşı söyləmiş, Qövsü, Vəhidi-pakgövhər kim,
“Məni yandırdı bir atəş ki, düşməndən irəğ olsun”.

* * *

Abi-heyvandır ləbi-lə’li-dürəşanın sənin,
Məddi-ömri-Xızrdır sərvü-xüramanın sənin.

Zəxmi-xunəşan degil sinəmdə, ey əbrukəman,
Eyləmiş gül qönçeyi-sirabi peykanın sənin.

Ey pəri boynumda zənciri-cünunumdur mənim,
Riştəyi-mehrü vəfavü əhdü peymanın sənin.

Nola gər sirab qılsan qönçeyi-ümmidimi,
Çəsmeyi-xurşiddir rüxsari-tabanın sənin.

Kaş olaydı yüz min il sərmayeyi-ömrüm mənim,
Ta olaydım hər nəfəs çəkməkdə qurbanın sənin.

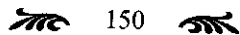
Təşneyi-caviddir, yarəb, nə üzdən qanimə,
Çünki sirabi-əzəldir tiği-müjganın sənin.

Nola gər yanmaqda şəm’i-bəzm tək xəndan olam,
Dilgüşadır sübh tək çaki-giribanın sənin.

Vəsfı-halımdır mənim, Qövsü, bu ki, Sahir demiş:
“Öldürür axır məni ol çeşmi-fəttanın sənin”.

* * *

Abu əzbəs ki, rüxsarində peydadır sənin,
Aşiqin yüz pərdədə, ey şəm, rüsvadır sənin.

Gözlərin əhya verir əmvatə hər nəzzarədən,
Ol Məsihadən ki, bimarın Məsihadır sənin.

Sərbəsər aləm, könlü, bir kəsə qandır, şükr kim,
Hər yana əzm eyləsən, rizqin mühəyyadır sənin.

Bilgilən zinhzarərbabi-bəsirət qədrini,
Ey düri-tər qiymətin çün çeşmi-binadır sənin.

Kakilin tək baş çəkir yüz ol qədər ahim mənim
Məddi-sərvi-qamətin hərçənd rə’nadır sənin.

Dağdan çıxmaz səda ta bir həm avaz olmaya,
Aşiqə kuyində itlər naləfərmadır sənin.

Ol qəzəl feyzindən üz vermiş mənə, Qövsü, bu kim:
“Ta Füzuli xəstəyə vəslin təmənnadır sənin”.

* * *

Eşqi-dəryadil mənim könlümdə pünhan olsa yeg,
Gənci-gövhər mənzili hərçənd viran olsa yeg.

Eyləməz biqədr aşiq könlünü bitablıq,
Gövhəri-sirab hər miqdar qəltan osla yeg.

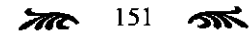
Ey dəmadəm çeşmi-pürxunimdən ikrah eyləyən,
Hər qədər kim, əbri-gövhərbar giryən olsa yeg.

Namünasibdir bitürmək zəxmi-peykanın sənin,
Qönçeyi-ümmidimiz açılsa, xəndan olsa yeg.

İnqilabi-dəhrdən agah olan arif bilir,
Təxtü tacindən cəhanın bəndü zindan olsa yeg.

Çünki mən göz açmanam, gər tirəruz istər məni,
Pərdeyi-çəşmimdə ol xurşid pünhan olsa yeg.

Hər zəman kuyində Qövsü naləsin eyb etmə kim,
Öylə bülbul, böylə gülzar içrə nalan olsa yeg.

* * *

Navəkin sinəmdə, ey əbrukəman, xəmə bolmasın,
Göz bulağından nihali-qamətin kəmə bolmasın.

Etmək istər bülhəvəs avarə kuyindən məni,
Öylə kim, şeytan dilər cənnətdə adəm bolmasın.

Eybdir ar eyləmək əşki-rəvanımdan mənim
Kim deyibdir Kə'beyi-kuyində zəməzəm bolmasın.

Xanəzadi-əql kim, peyvəstə öz bəndindədir,
Düşməsin səhralərə, bir özgə aləm bolmasın.

Sohldir gör piçü tabi-hicrdən bitab olam,
Kaş dərdü dağın, ey arami-can, kəmə bolmasın.

Arizin, ey səbzi-təhgülün, xoyəfşan olsa yeg,
Heyfdir kim, səbzəvü gül birlə şəbnəm bolmasın.

Əşkdən, Qövsü, qübarı-qəm tutubdur çeşmimi,
Pakdir zəngardən ayinə ta nəm bolmasın.

* * *

Gər nalə çəkməsin dili-bimar, neyləsin,
Aşiq gözüüm gər ağlamasın zar, neyləsin.

Seyri-gül etmək ilə işin nalədir sənin,
Ey əndəlib, pəs bu giriftar, neyləsin.

Ey aşiqi dəmadəm edən mən' nalədən,
Bir böylə dərdi etməsin izhar, neyləsin.

Dərdü bəlayə öz gözü könlüm salır məni
Yarın nə cürmi var ola, əğyar neyləsin.

Balü pər açmasın, səri-kuyin dolanmasın,
Axır bu bülbül, ey güli-bixar, neyləsin.

Sənsən əgərçi aşiqə bidad edən, vəli
Yüz min günahə etməsin iqrar, neyləsin.

Qövsü, səninmi halına bir əhli-dil demiş:
“Qoymaz məni fələk göz açım, yar neyləsin”.

* * *

Neçün məndən yüzün döndərdinü əbruyə çin urdun,
Mələmət tiğini çəkdi, təğafül yayını qurdun.

Könün kuyində yarın sineyi-suzanı yad eylər,
Qonan mənildə rəhrov fəhm edər qədrin köçən yurdun.

Gözüm, bir ömr əgər qan ağladın kim, sildi müjganım,
Bu hamı mehr göstərdin, könül, kimdən vəfa gördün.

Səri-rahində bir ümmidilə, ey nalə, qonmuşkən,
Sitəm qıldın, mənim toprağımı əflakə sovurdun.

Məni yüz min təbibin minnətindən eylədin fariğ,
Nigahi-guşeyi-çeşm ilə ta əhvalimi sordun.

Yüzü xalü ləbü çahi-zənəxdanü buxağınla,
Məni, ey atəşi-suzan, qərbi odlarə qavurdun.

Mənim Məcnunə, Qövsü, hiç yoldan nisbətım yoxdur,
Həmin də'vi degil bu, onu eşitdin, bunu gördün.

* * *

Ey nalə, yəman könlünə yarın əsər etdin,
Getdin ki, xəbərdar edəsən, bixəbər etdin.

Aşıqlər üçün qəbri anın oldu nəzərgah,
Bu gözlər ilə hər kimə bir yol nəzər etdin.

Ey əbri-bahar, eyləmə su könlümü sən kim,
Hər qətrəni dəryayi-kərəmdən göhər etdin.

Ahim yeli tək yandırır əflaki nəsimin,
Ey bad, kimin kuyinə, yarəb, güzər etdin.

Rüxsari-ərəqnək ilə ötdünmi çəməndən
Kim, lələni dağü gülü xunincigər etdin.

Qan yaşımə etməzdi vəfa didələrim kim,
Hər zəxmi-şərərbarimi bir çeşmi-tər etdin.

Gəh seyli-sirişk ilə, gəhi ah ilə, Qövsü,
Gərdun evin yıxdınü zirü zəbər etdin.

* * *

Xoş abü tablıdır əbri-novbahar bu il,
Ümid kim, ola kamimcə ruzigar bu il.

Bu abruy ki, gülşəndə var, qərib degil,
Gər olsa novgülü-bixar novki-xar bu il.

Düçar olur mənə, mən həm ana düçar oluram,
Ol ahu gözlüyə kim, olmuşam düçar bu il.

Gözümdə məskən edər içrə mah kimi,
Mənə gözüm işığı verməz intizar bu il.

Əgərçi bir neçə gün xar zəhmətin çəkdin,
Vəli yeg oldu günün gündən, ey həzar, bu il.

Kəməndi-nalə ilə şirlər əsirim ikən,
Məni bir ahuyi-çin eylədi şikar, bu il.

Gözüm çıraqı, gözüm var kim, vüsulə yetə
Nə arzu ki, mənim gözlərimdə var, bu il.

Ayaq başa çəkib, baş ayağına qoyaram,
Gözün səbukəşiyəm, çəkməkəm xümar bu il.

Nigarxaneyi-Çin oldu gözlərim, Qövsü,
Bu abü rəng ilə kim, gəldi novbahar bu il.

* * *

Aşıqə sübhi-ümidü şami-hicrandır xəyal,
Bülbüli-məhcürə həm gül, həm gülüstandır xəyal.

Dərd dərman ilə toəmdir, əgər bina isən,
Hər qədər kim, vəsdir düşvar, asandır xəyal.

Gah yox yerdən açar yüz qəm niqabın çöhrədən,
Gah yüz min dərdi-bidərmanə dərmandır xəyal.

Bilmənəm kim, handayam, mən yerdəyəm, ya
gögdəyəm,
Bəs müşəvvəşdir dimağ, əzbəs pərişandır xəyal.

Əhli-himmət mihmansız qalmağı düşvardır,
Şükrillillah kim, gözü könlümdə mehmandır xəyal.

Hər nə gəlsə aşıqə dildərdən dildərdir,
Düşməsə canan ələ, can çəkmə, canandır xəyal.

İnsü çinnü divü dəd vari müsəxxərdir ana,
Zahirən kim, xatəmi-mülki-Süleymandır xəyal.

Anlayan bir nitqdən yüz min kitab anlar sözün
Kim, könül bir qətrədir, dəryayi-ümmandır xəyal.

Zərrə-zərrə, üzv-üzvüm, hər biri bir yerdədir,
Bəs ki, Qövsü arzu cəmə pərişandır xəyal.

* * *

Çərxi-sərgərdan ilə dəstü giribandır könül,
Girdbadi-daməni-səhrayı-ımkandır könül.

Sinədə həm qətrə, həm dəryayi-ümmandır könül,
Gah bir meyxanə, gahi bir ovuc qandır könül.

Kakilin tək kim, dönər öz mötləbincə başına,
Bir tərəfdən cəm'ü yüz yandan pərişandır könül.

Göz yumunca əglənib bir yerdə durmaz sinədə,
Sanasan simabdən sirabi-peykandır könül.

Lütf edib me'mar anı yüz rəng təmir eylədi,
Bilmənəm, yarəb, nə yüzdəndin ki, virandır könül.

Gövhəri-qəltani sərf etməkdə imsak eyləməz,
Didədir əbri-baharü bəhri-ümmandır könül.

Ah kim, xurşidi-ələmtab sübhi-vəsl ikən,
Şəm'i-bəzmi-bifürüğü şami-hicrandır könül.

Öz evin bica degil mən tək fəramuş eyləsə,
Ömrlərdir kim, sənin kuyində mehmandır könül.

Zövqsiz sanmın onu gər əzmi-cövlan eyləməz,
Böylə kim, aləmdə, Qövsü, tənği-meydandır könül.

* * *

Xəndeyi-zirləbi üçün olma xunindil, könül,
Açılır ol qönçeyi-sirab, sən açıl, könül.

Bağrına bas dağını, zəxm içrə yaşur bəxyəsin,
Xublər ehsanının, zinhar, qədrin bil, könül.

Gündə bir nəzzarə bəsdir çeşmi-məstindən mənə,
Bir sözü min hərf birdir, anlar isən dil, könül.

Cami-meydən oldu xurşidi-qiyamət aşkar,
Yatmış isən, aç gözün, gər məst isən, ayıl, könül.

Çəkmək istərsən nəfəs bəzmində yarın, ah kim,
Bir nəfəsdir vəsl əyyamında ayü il, könül.

Çün bilir əhvalını danistə, sormaz halını,
Özgədir xublər dili, gər bilməz isən, bil, könül.

Qövsinin yüz yerdə qəm tiği sökübür sinəsin,
Sən daxi bu rəxnələrdən aç gözün, açıl, könül.

* * *

Salıbdır odlara ta şəm'i-rüxsarın məni, ey gül,
Mənimçün həm yanar pərvanə həm pərvaz edər bülbül.

Əgər can tazələr çeşmin, nigahın can olur, əmma
Əgər zəncir ola zülfün, vəli zəncir üzər kakül.

Çırağı yandı eşqin məndənü mən eşqdən yandım
Bəli, məşhurdur küldən od olmaq zahir, oddan kül.

Münasibdir gözümdə əglənib aram əgər tutsan
Ki, sən sərvü mənim kipiqlərimdir səbzə, çeşmim gül.

Mənə yol göstərib səhra yolun ol başladı əvvəl
Ki, Məcnun evi tək, könlüm kimi, yarəb, çöl olsun çöl.

Əgər xəlqi nəsimi-sünbülüstən tərdirəğ eylər,
Vəli ol zülfi kakil nükhətindən ab olur sünbül.

Nə bakim var əgər sərgəştədir dil, qəd düta Qövsü
Ki, dəryalərdə könlüm kəstidir, çaylarda cismim pül.

* * *

Baği-cənnətdən əgər göz yumsa Adəm, qəm degil,
Rövzeyi-kuyin sənün tərək eyləyən adəm degil.

Ey dolanım başına, bilsəm ki, sən qəmxarsən,
Yüz qəmə möhnət giribanım tutarsa, qəm degil.

Eşq dərdin bülhəvəs yanında izhar etmə kim,
Hər özün bilməz bu gəncin sirtinə məhrəm degil.

Şəbnəmi, ey çeşmeyi-xurşid, gözdən qoyma kim,
Az düşər sahibnəzər, hərçənd aşıq kəm degil.

Təşnəçəşmə mən, məgər könlüm mənə sirab edə,
Yoxsa dəryalər hərifi-dideyi-pürnəm degil.

Hatəm oldur kim, güanından keçər bir mücrimin,
Aləmin malü mənəliyindən keçən Hatəm degil.

Əl-ayaq çox çalma, təslim ol, özün incitmə kim,
Böylə möhlük zəxm, Qövsü, qabili-mərhəm degil.

* * *

Zəxmi-tiğin xəlqdən bihudə yaşırımış könül,
Mümkün olmaz etməyə ol qönçeyi-sirab gül.

Şəm tək, zinhar, od yandırma, ey xurşidü mah
Kim, edər tədris ilə hər əxgəri əflak kül.

Bitəkəllüflərdən ol bibak ötməz sərgiran,
Bilsə kim, idrak mizanında ağırdır yüngül.

Özgə xublər həm tutar çeşmimdə o sərvün yerin,
Bülbüli-məhcur əgər şəm istəyə, pərvanə gül.

Gəlmə, ey Məcnun, mənə ardımca, əqlin var isə,
Ahudan qət'i-nəzər qıl kim, yəman çöldür bu çöl.

Sənsiz, ey sərvü-səhiqamət, bu ağlar, ol gülər,
Könlümü almaqdan ötrü xah bülbül, xah gül.

Qaməti-xəm nola gər əşkim inanın tutmasa,
Bağlamaq mümkün degil dəryayi-bipayanə pül.

Ol qəzəl feyzindən üz vermiş sənə, Qövsü, bu kim:
“Bu imiş qismət Füzuli, xah ağla, xah gül”.

* * *

Həmişə şəm kimi, sərfi-piçü tab oldum,
Zəmanə hər kimi yandırdı, mən kəbab oldum.

Könlüdən ötrü gözəl ömrümü təbah etdim,
Bu bir xərabə üçün xanimanxərab oldum.

Anın cəmalinə hər kim ki, baxdı, mən əridim,
Çəməndə özgəsi gül dərdi, mən gülab oldum.

Əgərçi xəlq deyər, gün çıxar, görər aləm,
Mənə göz açmadı hiç kim, gər afitab oldum.

Fəğan ki, dəhdə bir pül bəhamə vermədilər,
Əgərçi xuni-cigər birlə lə'li-nab oldum.

Oda düşən od olur, bəxti-vajguni görün,
Ki, mən bu odlar içində ərindim, ab oldum.

Yaxamdan əl götür, ey dil, nə aşinalıqdır
Ki, mən sənün oduna yandırdım kəbab oldum.

Necə gördüm sənün ilə bərabər əğyarı,
Gözüm, sən ayinə aldın ələ, mən ab oldum.

Bu iztirab ilə hicran hekayətin Qövsü,
Demə, demə ki, sənün halına kəbab oldum.

* * *

Bağban, gül sənin, ol şöleyi-rüxsar mənim,
Badeyi-nab sənin, saqiyyi-xunxar mənim.

Çəməninin sərvləri vari sənə ərzani,
Ol nihali-qədü ol şiveyi-rəftar mənim.

Sərbəsər rövzeyi-rizvan sənin olsun, zahid,
Bir avuc xaki-dəri-yari-vəfadar mənim.

İltifat eylə, gözün sədqəsi, könlün xeyri,
Sil gözüm yaşını, al könlümü, ey yar, mənim.

Hər bilür-bilməzə əzbəs ki, məni yalvardır,
Aparır irtizimi axır dili-bimar mənim.

Xudnümaliq yetər, ey nalə, nə qovğadır bu,
Qəmimi hər yetənə eylədin izhar mənim.

Hər ötən kimsə gülür gül kimi sənsiz günümə,
Gecəmə şəm kimi hər yetən ağlar mənim.

Hər qədər uymuş ola, düşməni-dirin yegdir,
Qara bəxtim yuxudan olmaya bidar mənim.

Nola gər ağzımı şirin edə bir gün, yarəb,
Bir-iki hərf ilə ol lə'li-şəkərbar mənim.

Əridər dağları dudi-nəfəsim şəm kimi,
Kaş əhvalimi heç sormaya dildar mənim.

Neyi-bibərgü bərəm, gərçi vücudim yoxdur,
Nə qədər dərd desən, yox demənəm, var mənim.

Qorxuram kim, dönüb insaf verib yar olalar,
Qəmi-pünhanimi gər bilsələr əğyar mənim.

Qara bağrım su olar, könlüm açılmaz, Qövsü,
Dilimi xamə kimi açmasa göftar mənim.

Qövsü, bu ol qəzəli-nəğzi-Füzulidir kim:
“Nalə ilə başım ağrıtdı bu bimar mənim”.

* * *

Ney kimi ləbrizi-fəryadəm, əsər müştəqiyəm,
Novnihali-gülşəni-dərdəm, səmər müştəqiyəm.

İllərü aylar vətəndən ayrılan avarətək,
Bir zəman kuyindən ayrılısam, xəbər müştəqiyəm.

Öylə kim, bibalü pər quş meyli-pərvaz eyləyə,
Əl-ayağım bağlıdır, əmma səfər müştəqiyəm.

Var dərdim çox, vəli dərd əhli azdır dəhrdə,
Gövhəri-biqiyətəm, sahibnəzər müştəqiyəm.

Sərvqədlər çeşmimə xarsəri-divardır,
Bəs ki, mən ol novnihali-simbər müştəqiyəm.

Balü pərsiz quşların öz aşyanı damdır,
Bu səbəbdəndir ki, kuyindən səfər müştəqiyəm.

Odlanır balü pərim, Qövsü, xəyali-dəhrdə,
Xub mühəyyə xərmənəm var, bir şərər müştəqiyəm.

* * *

Çox Kə'bədə sə'y etdim, meyخانəyə tuş gəldim,
Ta hər ikidən keçdim, cananəyə tuş gəldim.

Cəhd ilə nəсібindən kimsə keçəməz, zahid,
Mən məscidə əzm etdim, meyخانəyə tuş gəldim.

Bir yağiyi-dilbilməz adını könül etmiş,
Zəncirə baş endirməz divanəyə tuş gəldim.

Öz şəm'ini unudu, yandı mənim odumğa,
Hicran gecəsi gər mən pərvanəyə tuş gəldim.

Ülfətlü pəriveşlər şükrün deməməklərdən,
Axır bir özündən həm biganəyə tuş gəldim.

Öz babını hər kimsə hər yerdə tapar, Qövsü,
Mən hər yana kim, getdim, divanəyə tuş gəldim.

* * *

Ey ki, hərgiz səhv birlə etmədin yadım mənim,
Yadın ilə xatirimdən oldu məhv adım mənim.

Könlümü qoydum göz üstə, oldu viran, dustlər,
Aqibət, ol rəxnədən bu möhnətabadım mənim.

Sübhi-məhşər kim-kimə pərva qılır, hicran günü,
Nola ölsəm, etməsə bir kimsə imdadım mənim.

İztirabım qeydi-bimindən degil, qorxum budur
Kim, çıxa can, olmaya agah səyyadım mənim.

Tiği tündü dəstü bazusi qəvidir, heyf kim,
Eyləməz pərva, ötər bibak cəlladım mənim.

Ta qəm artar, ömrüm artar, çıxsə qəm, canım çıxar,
Bəs ki, xu salmış qəminlə cani-naşadım mənim.

Qamətin yadilə hərgəh naləvü ah eylərəm,
Xəm bulub gördün edər tə'zimi-fəryadım mənim.

Qanlusudur könlümün, Qövsü və əşkim şahidim,
Yetdi tiğin qövrümə, sən daxi ver dadım mənim.

* * *

Xətti-yaquti-ləbindən baş çıxarmaz hiç kim,
Bəs ki, çahi-qəbqəbindən baş çıxarmaz hiç kim.

Çərx kimi gah yıxarsan, gah yaparsan könlümi,
Bu müşəvvəş mətləbindən baş çıxarmaz hiç kim.

Gündə xalın yüz siyəhbəxtin günün eylər qara,
Ol zavallı kövkəbindən baş çıxarmaz hiç kim.

Eşigində hiç sultanın gədədən fərqi yox,
Padşahim, mənşəbindən baş çıxarmaz hiç kim.

Şikveyi-bica ilə Qövsü, icabətdən utan,
Sən ki, yarəb-yarəbindən baş çıxarmaz hiç kim,

* * *

Gecə şəm'i-ruxün yad eyləyib məhtabə yalvardım,
Səhər mehrin anıb xurşidi-ələmtabə yalvardım.

Nəmazimdən mənin təət degildi mətləbim, saqi,
Xəmi-əbrulərin mənzur edib, mehrabə yalvardım.

Mənim hər kiprigim bir odlu dildir şəm tək, əmma
Gözümü bağlayandan sonra ol qəssabə yalvardım.

Təsəlli vermədi sübhi-giribanından ol şəm'in,
Çırağı yanmamış viranədə məhtabə yalvardım.

Səba bir sözbəşi bitablərdən açdı, əmma mən,
İki yüz dil töküüb ol sünbülü-purtabə yalvardım.

Şəbi-hicran usanmaz, hiç vəchilə səbah olmaz,
Dünən hərçənd mən xurşidi-ələmtabə yalvardım.

Əgər düşmənlərə yalvarsa idim, rəhm edərlərdi,
Bu rəng ilə ki, mən yavuncidim, əhbabə yalvardım.

Sipənd etdi məni hərçənd kim, bəzmində cananın,
Zobani-hal ilə, Qövsü, dili-bitabə yalvardım.

* * *

Handa bir dərd əhli var, bağü baharımdır mənim,
Hər kimin bir dağı olsa, lələzarımdır mənim.

Çeşmi-ümmidim çırağıdır yanan pərvanələr,
Naleyi-bülbül nəsimi-novbaharımdır mənim.

Ləxt-ləxt olmuş cigərlərdir kəbabım bəzmdə,
Kasə-kasə xuni-dil abi-xümarımdır mənim.

Qəti'i-rahi-Kə'beyi-kuyində tənhayəm, vəli
Himməti-ərbabi dərdü dağ yarımıdır mənim.

Gər sən, ey Leyli, məni-Məcnuni zəncir etməsən,
Şirlər ahuyi-mişkin tək şikarımdır mənim.

İltifat etmək nə lazımdır, təbibim, özgəyə,
Hər qədər dərmanın olsa, dərd varımdır mənim.

Yar netsin, neyləsin, oğyar kim, hər dəm məni,
Yandıran odlarə yanımış ruzigarımdır mənim.

Ey bəlayi-əhli dil, biçarəyəm, ver könlümü
Kim, bu viran ev bələlərdən hisarımdır mənim.

Gər yəmandır xarlıq, Qövsü, sən et pərva ki, mən
Aşiqəm, aşiq bu ovci-e'tibarımdır mənim.

* * *

Hərçənd keçdi, bülbül, yüz rəng ilə baharım,
Bir nalə ilə yetdi öncəmə ruzigarım.

Gəldivü getdi, saqi, əyyami-novbaharım,
Bir sağər ilə, zalim, sındırmadın xümarım.

Ta iltifat oduna yandırmaq ola mümkün,
Layiq degil təğafül, ey atəşin üzərim.

Eşq içrə aftarəm, əmma sənün yanında
Ey kaş ki, olaydı bir zərrə e'tibarım.

Mən handa, şəhr handa, ey Leyli, aç ayağım
Kim, ahulər çəkirlər çöllərdə intizarım.

Başım alub çıxardım dünyayi-bivəfadən,
Olsaydı gər əlimdə bir ləhzə ixtiyarım.

Bir ömr mən yanınca odlarə möhnət ilə
Bir gün nolurdu, yarəb, yansaydı ruzgarım.

Ey nalə, tarü pudim ol bəzmdə dağıtma
Kim, başə savururlar pərvanələr qubarım.

Sən verməyincə, saqi, bir sağər öz əlindən,
Dəryalər ilə dolmaz peymaneyi-xümarım.

Ol ruzgardən kim, Məcnun salıb gedibdir,
Dəşti-cünun çəkibdir peyvəstə intizarım.

Mən bilmənəm təkəllüf, hər kim qonağım olsa,
Meyxanələr evimdir, viranələr hisarım.

Qövsü, bu ol qəzəldir kim, söyləmiş Füzuli:
“Ha böylə möhnət ilə keçsinmi ruzigarım”.

* * *

Mən axır könlümü çün zülfünə, ey yar, bağlardım,
Əzoldən kaş kim, Sən'an kimi zünnar bağlardım.

Əlində aciz oldum, əl götürdüm öz xərabəmdən
Ki, mən seylab önün, ey bəhri-ləngərdar, bağlardım.

Ayaqdan saldı mina tək məni peymaneyi-çəşmin
Ki, mən gərdun əlin, ey saqiyyi-xunxar, bağlardım.

Nəvayi-naləmi gər istəsəydi kim, nə qanundur,
Çalardı çərx ol tənbur kim, mən tar bağlardım.

Haçan təsbihə, zahid, aşiqi-heyran könül bağlar,
Əlim tutsaydı, ey bəqibət, zünnar bağlardım.

Xəbərdar olmadım göz arizin əvvəl görən yerdə
Ki, mən ol rəxnəni hər rənglə kim var, bağlardım.

Haman sən yandırırдың könlümü odlarə sinəmdə,
Əgər mən göz yolun, ey atəşinrüksar, bağlardım.

Dələrdi sinəmi könlüm mənim peykan kimi, Qövsi,
Əgər mən eşq razından ləbi-izhar bağlardım.

* * *

Yox özümdən xəbərim, ney kimi ta var əsərim,
Yanaram şəm kimi, yoxdur özümdən xəbərim.

Qönçeyi-lalə kimi bağlıdır ağızım, əmma
Görünür pərdədə xuni-dilü daği-cigərim.

Yandırır naləmi heç vəchlə təqsir etməz,
Xarü xəsmi bilir ol şö'lə mənim balü pərim.

Cüstücuylə anın gərçi itirdim özümü,
Mənim ol gövhəri-yekdanə itirməz nəzərim.

Getdimü bir yerə yetdim ki, bu səhrələrdə,
İstəyənlər məni Məcnundən alırlar xəbərim.

Gərçi əhvali-xərabım sənə puşidə degil,
Könlümün halını bir sorginən, ey didələrim.

Səri-sövdazədə əfsun ilə gəlməz özünə,
Yeri, ey daği-cünun, verməginən dərdi-sərim.

Qövsi, bu ol qəzəli-nəğzi-Füzulidir kim:
“Necə ah eyləməyim, ah, yanıbdır cigərim”.

* * *

Natəvanlıqlar mənim əzbəs əritmiş peykərim,
Eylər ağırlıq mənə sərbar tək balü pərim.

Mən daxi üşşaq içində nola gər mümtaz olam,
Dilrəbalər arasında çün ələmdir dilbərim.

Şəm'i-hər pərvanəyəm, ta şəm'inə pərvanəyəm,
Tutiyayi-dideyi-əhbəbdır xakistərim.

Mən mühəqqər zərrəyəm, ey mah, sən xurşidsən,
Olmasa gər pərtövi-hüsnün, görünməz peykərim.

Kövkəbi-iqbalımı sanmın qaradır çərxdə
Kim, olur pərvərd ol xakistər içrə əxkərim.

Gün fəruğundan olur tək sabitü səyyarə məhv,
Cismü canım eşqdən yanmış, dağılmış ləşkərim.

Səngbar eylərdi çərxi-təngçəşm ayinəmi,
Şükr kim, simab tək gözdən nihandır cövhərim.

Ah, bilməm neyləyim bir böylə kasid mülkdə
Kim göz örtüb hiçə həm satmam, girandır gövhərim.

Qövsü, ol rəna qəzalidir Füzulinin bu kim:
“Şahi-mülki-möhnətəm, tutmuş cəhanı loşkərim”.

* * *

Ömrlər bağrımı mına kimi qan eyləmişəm
Kim, anı saqi əyağınə rəvan eyləmişəm.

Hiç kim, könlümü bilməz kim aparmış, əmma
Mən anın ağzını bir zərrə güman eyləmişəm.

Dilnişin navəkini kimsə mənim tək tanımaz
Ki, anın zəxmini yüz yerdə nişan eyləmişəm.

Kimə kim, nəqdi-rəvanım deyəsən, tapşurdum
Ki, sənə nəzr onu, ey sərvi-rəvan, eyləmişəm.

Basmışam bağrıma peykanın ilə zəxmin anın,
Birin dil, birinin adını can eyləmişəm.

Bir nəfəs fariğ oturmaz mənim azarimdən,
Bilmənəm çərxlə, Qövsü, nə yaman eyləmişəm.

* * *

Bu səhrələrdə gər xari-müğilandan cəfa gördüm,
Səni, ey Kə'beyi-məqsud, xoş gördüm, səfa gördüm.

Sipehri-süflədən ömrümdə ta gördüm, cəfa gördüm,
Nə bir mehr aftarından, nə mahindən vəfa gördüm.

Həmin iksir tək bir ad eşitdim aşinalıqdan,
Həqiqət mənzilində kafərəm gər aşına gördüm.

Məhəbbət safü biğəş kimyadır, düşsə bil qədrin
Ki, çox bimüddəalər çöhrəsindən müddəa gördüm.

Cəhan xəlqindən umman əşkü ah, ey əhli-dil kim, mən
Anın şahu gədəsin bəndeyi-abü həva gördüm.

Pəs ol gənci-nihan kim, axtarırlar, handadır, yarəb
Ki, hər viranə baş çəkdim, onda əjdaha gördüm.

Dolanın başına ol məsti-nazın kim, anın, Qövsü,
Səgi-kuyinə gər bir mehr göstərdim, vəfa gördüm.

* * *

Aşiqəm, mən dövlətü malü mənali neylərəm,
Bərgü bərdən yummuşam göz, şaxü bali neylərəm?

Yeg gəlir bir qönçeyi-məstur yüz güldən mənə,
Yari-sahibdil gərək, sahibcəmali neylərəm?

Handa olsam buyi-gül tək rövzeyi-kuyindəyəm,
Namövü peyğam üçün badi-şimali-neylərəm?

Səbzələr üstündə şəbnəmdən dolubdur gözlərim,
Hüsni-mə'ni istərəm, mən xəttü xali neylərəm?

İstərəm vəslin ki, yarım aşına olmaz mənə,
Gər xəyalın ram ola, bozmi-vüsali neylərəm?

Sən nəfəs çağ elə, ey ney, gər usandın nalədən,
Mən-həvayi-kuyi-çşqəm, e'tidali neylərəm?

Gər veribsən dövləti-didari-canan, vcr, fələk,
Yoxa mən mehmani-fəqrəm, mülkü mali neylərəm?

Tarü pudi aləmin əfsanəvü neyrəng imiş,
Mən bu batıl xabi-bihasil xəyali neylərəm?

Ləzzəti-didardən, Qövsü, mənə heyrot yetər,
Əldə ta ayinə var, abi-zülali neylərəm?

* * *

Sanma könlüm tək mənim dərd əhli çox var, ey həkim,
Var, əmma az düşər bir böylə bimar, ey həkim.

Qorxum oldur kim, təbibim əl çəkib bika ola,
Yoxsa pünhan dərdimi eylərdim izhar, ey həkim.

Anlamaz hər kimsə dilsiz xəstənin imasını,
Tanrı üçün, olginən məndən xəbərdar, ey həkim.

Gər dəvadır cami-mey, əvvəl məni məst eylə kim,
İçmək olmaz böylə acı suyi hüşyar, ey həkim.

Gərçi müşkildir bu qanun tarini saz eyləmək,
Odlu nəbzimdən mənim əl çəkmə, zinhar, ey həkim.

Et əlacım var isə, dərman sup bimarinə
Kim, məni bir özgə dərd etmiş giriftar, ey həkim.

Laf bəsdır gər əlacın Qövsiyi-biçarənin
Eyləsin, eylər Fəlatun əczə iqrar, ey həkim.

* * *

Anın qədin nihali-ömri-cavidanə bənzətdim,
Sözün abi-həyatü lə'li-nabin canə bənzətdim.

Anın can tazələrkən növki-müjganın, xəta qıldım
Ki, zəhri-çəşmilə sirab olan peykanə bənzətdim.

Əzəl başdan bu səhvi etdi Məcnun, sanma kim yalqız
Gözün ahuyə cananı məni-divanə bənzətdim.

Sənin, ey şaxi-gül, sərvə-rəvanın iztirabında,
Bu bağın şəbnəmin göz, səbzəsin müjganə bənzətdim.

Əgər zahirdə könlüm təngzərfü məstü rüsvadır,
Onu bir gənci-gövhər yaşıran viranə bənzətdim.

Muradım, mətləbim pərvanə könlün şad qılmaqdır,
Əgər hər şö'ləni ol atəşin cövlanə bənzətdim.

Gözüm hərçənd sirab oldu, saqi, doymadı könlüm,
Bu viran olmuşu dəryayi-bipayanə bənzətdim.

Qədi-mövzuninə, Qövsü, uyub məhv olduğundandır,
Ki, hər bir misrəin mə'nidə bir divanə bənzətdim.

* * *

Məndə can olsaydı, ey qatil, nisar etməzmidim,
Məndə cism olsaydı, bir avuc qübar etməzmidim.

Keçdigiçün ruzgarım eşqi-xoşfərcam ilə,
Gər dilim tutsaylı, şükri-ruzgar etməzmidim.

Yar olub dövlət, əgər düşsəydi bir gün firsətim,
Saxlayınca canımı təslimi-yar etməzmidim.

Mən ki, xaki-astanın ixtiyar etdim sənin,
İxtiyar olsaydı tərki-ixtiyar etməzmidim.

Xuni-dil keyfiyyətin gər bilsə idim, qönçə tək,
Gülməgü açılmağı mən həm şüar etməzmidim.

Şəm'i-şami-hicr əgər yandırmasaydı canımı,
Aftabi-vəsl ilə bir gün nisar etməzmidim.

Qoysa idi səndə asari-vücut üftadəlik,
Mən səni, Qövsü, özüm tək xaksar etməzmidim.

* * *

Saqiya, pəraneyi-şəm'i-şəbi-hicranınam,
Düşdüm, ey bidərd, ayaqdan, mən ki, sərgərdanınam,

Kə'beyi-kuyin təvafından məni mən' etmə kim,
Hər qədər olsam zəif, axır sənin qurbanınam.

Müddəti-cydi-vüsəlin göz yumub açıncadır,
Sən baharü mən sənin bərqi-səbükcövlanınam.

Nola gər yetsəm sənin pabusinə kakil kimi,
Mən ki, bir ömri-əbəddir zarü sərgərdanınam.

Ey təbib-i-dərdi-bidərman, əlacın var isə,
Neyləyim mən kim, əsiri-pəncəyi-müjganınam.

Qoyma minnət, gər dili-bitəbi tə'mir eyləsən
Kim, bu viran ev sənindir, mən sənin mehmanınam.

Bəs ki, ey əbrukəman, sənsiz gülüb açılmanam,
Mərdumi-ələm sınırlar qönçeyi-peykanınam.

Dərdməndəm mən, işim yoxdur gülü gülzar ilə,
Nalə çək, bülbül ki, məhvi-naləvü əfğanınam.

Hər özün bilməzdən umdun dördü yandın, ağladın,
Mən sənini, Qövsü, kobabu dağınam, büryanınam.

* * *

Mən ki səndən nəzarə istərdim,
Cigəri parə-parə istərdim.

Gözlərin can dilərdi, əmma mən
Qaşlarından işarə istərdim.

Bulmağa vəsli-xali-rüxsarın,
Tanrıdan bir sitarə istərdim.

Şö'lə-şö'lə od urdu xərmənime
Eşqdən bir şərərə istərdim.

Görürəm kimlərin yüzün mən kim,
Öz gözümdən kənarə istərdim.

Saqi ilə müvafiq olmaq üçün
Şişəmi səngxarə istərdim?

İmdi dərd ilə bəsmələm, Qövsü,
Getdi ol gün ki, çarə istərdim.

* * *

Gəlin, ey əhli-tərəb, sağəri-mey nuş edəlim,
İki dünyasını bir yerdə fəramuş edəlim.

Əqlimi, huşimi ol saqi alıbdır ki, deyir,
Huş kim, kimsədə yox, biz kimi bihuş edəlim.

Necə bir səbr gəlin naley-i-məstanə ilə,
Qönçə tək bağda bülbülləri xamuş edəlim.

Yığılm bəzmdə yekrəng olalım saqi ilə,
Kim ki, hüşyar ola, əvvəl onu mədhuş edəlim.

Heyfdir kim, yuxuya sərf ola əyyami-bahar,
Yaxşıdır tovbəni biz xabi-fəramuş edəlim.

Gecələr xəbə uyunca, uyalım saqiyə biz,
Kəsb-i-feyzi-nəzəri-sübh binaguş edəlim,

Gər kənar eyləsə saqidənü meydən Qövsü,
Onu xəmyazə ilə sərbəsər ağuş edəlim.

* * *

Badeyi-nabi-güvara mənə olmaz, neylim,
Hər qədər qan içirəm, könlüm açılmaz, neylim.

Gər edib rəhm təbibim mənə qəmxar olsa,
Bilsə bir dərdimi, yüz dərdimi bilməz, neylim.

Astin bilsə gözüm yaşımı hicran gecəsi,
Könül ayinəsinin zəngini silməz, neylim.

Mənim əhvalimi eşq içrə soran həmdəmlər,
Var dərdi-dilim, əmma dilə gəlməz, neylim.

Məni gül seyrinə təklif edib avarə qılan,
Gözüm açılsa mənim könlüm açılmaz, neylim.

Mənə hicran gecəsi carı yanan pərvanə,
Bizəbanlar dilin ol şəm ki, bilməz, neylim.

Ey ki, məqsud sənə Qövsini öldürməkdir,
Səxt candır, keçinər dərd ilə, ölməz neylim.

* * *

Ol sitəmgör dilbərin cövrincə əhsan görmüşəm,
Dərdini çox çəkmişəm, dərdincə dərman görmüşəm.

Ruzi-məhşərdən əbəs qorxutma, ey vaiz, məni,
Mən mükərrər sübhi-vəslü şami-hicran görmüşəm.

Bu cəməndə səndən özgə bir nihali-dilnişin,
Görməsin çeşmim, gər ey sərv-i-xüraman görmüşəm.

Ömrlərdir kim, dəmadəm sinəmi çək eylərəm,
Mən ki, səndən bir güzər çaki-giriban görmüşəm.

Gər ötersə ruzigarim piçü tabilən, nola
Kim, kəməndi-kakilü zülfi-pərişan görmüşəm.

Bavər etməm könlümi, hərçənd tə'mir eylədin,
Mən bu viran olmuşu əzbəs ki, viran görmüşəm.

Bir yerə mümkün degil cəm eyləyə zənciri-zülf,
Bəs ki, Qövsü, könlümün halin pərişan görmüşəm.

* * *

Cahanımın rızasını mən candan istərəm,
Öz mətləbü muradımı canandan istərəm.

Mə'zur tut könlüdən, əgər göz götürməyəm,
Ol gənci-rayiganı bu virandan istərəm.

Hərçənd açıldı qönçeyi-gül, mən göz açmadım,
Əmma tələfi ol güli-xəndandan istərəm.

Bimehri-hüsndən dilərəm piçü tabi-eşq,
Ol dərd nəş'əsini bu dərmandan istərəm.

Dörd olsa gözlərim, əcəb olmaz ki, müttəsil,
Ayineyi-vüsəlini dörd yandan istərəm.

Asayışı-abad dilərəm dərdi-eşqdən,
Badi-murad mövceyi-tufandan istərəm.

Bir aşına ki, Kə'beyi-məqsudə Xıızr ola,
Qövsü, qəribi-xaki-Xorasandan istərəm.

* * *

Saqiya, yeksan tut ağaz ilə əncamım mənim,
Hər qədər bihüş olam, ləbrizdir camım mənim.

Könlümün aramı sənsən, sən mənim könlümdəsən,
Bəs neçün, yarəb, nə səbrim var, nə aramım mənim.

Var ümidim piçü tabindən kəməndi-nalənin,
Varə-varə ahuyi-məqsud ola ramım mənim.

Türreyi-zərtari eylər dudi-ahi-şöləbar,
Kakilin sevdası, ey şəm'i-güləndamım mənim.

Yanmayım oddan, oda neylim ki, daği-eşq ilə,
Şom ikən pərvanələnmış yari-xudkamım mənim.

Ah kim, öz taqətin bir yerdə vermiş qarətə,
Ol ki, tədric ilə tarac etdi aramım mənim.

Zərrəyəm, hərçənd əmma aftabi-şöhrətəm,
Ta onun lə'lində, Qövsü, nəqşdir namım mənim.

* * *

Əlindən içsə idim camü badə, qansa idim,
Ayağın öpsə idim, başına dolansa idim.

Dönə-dönə dolanıb yandı şəm'ə pərvanə,
Nolurdu mən daxi bir böylə odda yansa idim.

Əmanət ilə mənə dust eşqi tapşırdı,
Xəyanət idi əgər mən bu şüğli dansa idim.

Zəman-zəman əsəri-naləvü fəğanımdan,
Usandı xəlqi-cəhan, kaş mən usansa idim.

Deyirlər imdi ki, mehrü vəfayə rağibsən,
Birin inanmaz idim, gər birin inansa idim.

Yox idi hiç qəmim xabi-mərgdən, Qövsü,
Bu uyxudan göz açıb aqibət oyansa idim.

* * *

Ömrlərdir yollar üstə zarü nalan qalmışam,
Ey səba, yol bilmənəm heç yanə, heyran qalmışam.

Ey bir az ehsan ilə aləmləri tə'mir edən,
Mən nə təqsir ilə, yarəb, böylə viran qalmışam.

Var ikən can, canımı cananə qurban etmədim,
İmdi əldən firsətim getmiş, peşiman olmuşam.

Şəm tək bir aftabin həsrətilə sübhədin,
Şö'lənuşü sinə büryan, didə giryan olmuşam.

Lə'li-nabü zülfi-pürtabinə isar olmağa
Qönçə tək cəm olmuşam, gül tək pərişan olmuşam.

Bir yuxarı baxginən zinhar, ey me'mar, hey
Gör nə yoldan əl-ayaq altında viran qalmışam.

Rubəru oldu səninlə, Qövsivü ab olmadı,
Ol sınıq ayinənin tabinə heyran qalmışam.

* * *

Cismi-zarımdan mənim hicran nə istər, bilmənəm,
Bu sınıq kəştidən ol tufan nə istər, bilmənəm.

Məndə yox hiç arzu, könlüm həman bitabdır,
Zəxm yoxdur sinədə, peykan nə istər, bilmənəm.

Çeşmi-xunxarın sən cismimdə çün qan qoymadı,
Qanə dolmuş didəyi-giryan nə istər, bilmənəm.

Kasə-kasə qan verir, şükr eyləyib nuş eylərəm,
Daxi məndən gərdişi-dövrən nə istər, bilmənəm.

Çünkü yoxdur hasilim, ta iltifat etsin mənə,
Məndən ol bərqi-səbücövlan nə istər, bilmənəm.

Hə nə var aləmdə, bir-birdən betər sərgəştədir,
Qətrə ümman axtarır, ümman nə istər, bilmənəm.

Lalə istər dağına mərhəm nəsimi-sübhdən,
Ağzın açmış qönçeyi-xəndan nə istər, bilmənəm.

Aşıqın zənciri tari-zülfü kakildən gərək,
Riştəyi-zünnardən Sən'an nə istər, bilmənəm.

Can xu cahən malıdır bəs daxi məndən, dustlər,
Can nə istər bilmənəm, canan nə istər bilmənəm.

Gövhəri-qəltan gözi taci-büləndəxtərdədir,
Qətreysi-gümnami-sərgərdən nə istər, bilmənəm.

Eşq edər könlümdə cövlan, mən hərifi-bəsmələm,
Şəhsüvari-ərseyi-meydan nə istər, bilmənəm.

Mən xu tapşurdum ana yüz candan artuq könlümi,
Daxi canımdan mənim canan nə istər, bilmənəm.

Qaşi-yayından anın, yarəb, bu hammi qürb ilə,
Navəki-bərgəştəyi-müjgan nə istər, bilmənəm.

Ey dəmadəm eyləyən təklifi-məscid Qövsiyə,
Aşıqi-bitəbdən iman nə istər, bilmənəm.

* * *

Nalə ilə bəs ki, yağmayı-dilü huş eylədim,
Binəva bülülləri gülşəndə xamuş eylədim.

İstərəm cananimə ərz eyləyəm əhvalimi,
Düşdi çox söz yadımə, əmma fəramuş eylədim.

Ey müəllim, sən kimi mədrəsədə mən həm ömlər,
Eylədim məşqi-cününü adımlı huş eylədim.

Mən anınçün olmuşam gövtərdən bigənə kim,
Hər nə ögrəndim, həman saət fəramuş eylədim.

Xətti-səbzın ismi rəsmi şamü ruzü vəsl ikən,
Adını mən mətlei-sübhi-binaguş eylədim.

Hər kimin insafı yoxdur, saqiya, imanı yox,
Mən tutum kim, hər nə sən verdin mənə, nuş elədim.

Nola, Qövsi, gər nəsibim günbəgün əfzun ola,
Şükriyə etdim əda, hər nişi kim, nuş eylədim.

* * *

Bu gün dönə-dönə ana yalvara bilmənəm,
Biçarəlik yolun məni-biçarə bilmənəm.

Dinməkdə, söyləməkdə yəman sərgiranlanı,
Mən netmişəm, nə söyləmişəm yar, bilmənəm.

Hər kimsədən sorəğ alır olsam, səbəb budur
Kim, mən özümdən özgəni avarə bilmənəm.

Məndən bunun-anın kimi gül dərmək uyma kim,
Dilxəstə bülbulün cigərin yarə bilmənəm.

Bir ömrüdür ki, can-cigərim dərdi-eşq ilə,
Ondan hənzür canımı qurtarə bilmənəm.

Bəzində bilmənəm özümü, qılma eyb əgər
Söz bilmənəm, tərqiyyə-nəzzarə bilmənəm.

Qövsi, nə gəlsə eşqdə təslim qıl ki, mən
Ol dərdə bundan özgə daxi çarə bilmənəm.

* * *

Xanəxahi-fəqrəmi səhra otağımdır mənim,
Çərx fanusıdır, ayü gün çırağımdır mənim.

Gah əgər mehman olum kuyində, minnət qoyma kim,
Hər gecə yüz min qəmi dərdin qonağımdır mənim.

Ah kim, Fərhad tək eşqində ol Şirinləbin,
Bisütuni-səbrimi sandım dayağımdır mənim.

Novnihalın nalənin sirabü sərsəbz etməyə,
Bağbanımdır təbibim, dərd bağımıdır mənim.

Saqi, nazi-afərinin minnətindən fariğəm
Kim, şərabim xuni-dil, çeşmim əyağımdır mənim.

Dudi-ahim sünbülumdür, zəxmi xunəfşan gülüm,
Lalədir çeşim, səvadi-didə dağımdır mənim.

Xoşqədən yaşurmağa dağı-nihanım qarəsin
Ahuyi-mişkin kimi çöllər yatağımdır mənim.

Hər yetən biməğz çəkməz başə mən nuş etdigim
Kim, fələk sərpuşümü aləm çanağımdır mənim.

Qövsü, olmaz yari-bipərva mənə rəhm etməyə,
Eşqdə bidəstü palıq əl-ayağımdır mənim.

* * *

Xəzan əyyamı girdim bağə, yadi-novbahar etdim,
Nəvayi-nalə ilə bülbülün dərdin həzar etdim.

Görək min canı təslim cüləmək cananə bir yerdə,
Fəğan kim, mən ana bir canı yüz min yol nisar etdim.

Mükərrər üstüxanım sürmə oldu məğzi-canım tək
Ki, bu bazardə ayinəmi mən biqübar etdim.

Məni göz yaşım ilə naleyi-zarım cəvan etdi,
Bu əbrü ol nəsim ilə xəzan fəslin bahar etdim.

Ana tapşur inanım, müddəalərdən kəsil kim, mən
Özümdən eylədim qət'i-nəzər, ta yarı yar etdim.

Mənə ərbabi-dil tapşurdular gənci-rəvan, Qövsü,
Özümcün hər yetən viranəni bəs kim, hisar etdim.

* * *

İstəyəm lə'li-şəkərbarına qurban olum,
Dilinə, ağzına, göftarına qurban olum.

Gözünə, qaşına, müjganına, xalü xətinə,
Hüsnünə, rənginə, rüxsarına qurban olum.

Xal tək daneyi-təsbihinə canım sədəqə,
Zülf tək hələqeyi-zünnarına qurban olum.

Rəsmdir xəstəyə aləmdə təsəddüq, mən həm
Nola gər nərgisi-bimarına qurban olum.

Bir zəman sərvü-qədin sədqəsi olsun qoy kim,
Dolanım başına, rəftarına qurban olum.

Ey məni böylə qara günlərə danəstə salan,
Mən sənin türreyi-tərrarına qurban olum.

Ey məni qülzümü-xunxardə biləngər edən,
Nə göhərsən ki, xəridarına qurban olum.

Nə çəməndir, bu nə şəbnəm, bu nə gövhər, yarəb
Ki, sənin əbri-göhərbarına qurban olum.

Bu nə güldür, bu nə bülbül, bu nə hüsnü, bu nə eşq,
Bağban, bağına, gülzarına qurban olum.

Məni axır nə yoman canə yetirdin, Qövsü
Ki, sənün yarına, dildarına qurban olum.

* * *

Fikrara hərəgah ağzın qönçəsin yad eylərəm,
Hiçdən yüz nükteyi-sərbəstə icad eylərəm,

Bir uşağın eşqi ilə bilmənəm öz adımlı,
Mən ki, Əflatunı tıflı tıflı ustad eylərəm.

Sübhlər bülbülərə hərçənd dəmsəz olmanam,
Şamlar pərvanəyə yanmaqda imdad eylərəm.

Ey təğafülpişə, mən kim, fariğ olmam nalədən,
Gər yetişsən dadıma, gəl gör nə bidad eylərəm.

Şahidi-təb'im əgər yaşursa üzün pərdəsin,
Leylini Məcnun qılıb, Şirini Fərhad eylərəm.

Şad qılmaq kimsəni bəs kim, mənə mərəğubdur,
Açılır könlüm, əgər bir kafəri şad eylərəm.

Mən könül almaqda, Qövsü, dust-düşmənlər bilmənəm,
Hər nədir, gər Kə'bə, gər bütخانə, abad eylərəm.

* * *

Əgər bir ömr cananın xəyalın canə tapşurdum,
Bihəmdüllah ki, axır canımı cananə tapşurdum.

Səri-zülfün tutub təsbihdən, zünnardən keçdim,
Birini zahidə verdim, birin Sən'anə tapşurdum.

Dili-sədpərəmi cəm etdi zülfün bir yerə, əmma
Kimin nəzzarəyə verdim, kimin müjganə tapşurdum.

Əgər dərdin alıb verdimsə könlüm, sərfəsiz sanma
Mənə sən gənc verdin, mən sənə viranə tapşurdum.

Qaşın mehrabına kim, qibleyi-ərbabi-hacətdir,
Mənə çün şəm məqdur olmadı, pərvanə tapşurdum.

Hesabi-dərdü dağ istərsə canan, vay canımçün
Ki, mən ol səngildən hər nə aldım, canə tapşurdum.

Edibdir könlümü bir qətrə su, hiç bir deyən yox kim,
Sənə, ey bimürüvvət, gövhəri-yekdanə tapşurdum.

Əgər sərgəştə çox gəzdimsə vadilərdə mən, Qövsü,
Apardım qətrəni, dəryayi-bipayanə tapşurdum.

* * *

Eşqi-dəryadil xətlərdə pənahımdır mənəm,
Mən anın dərvişiyəm, ol padşahımdır mənəm.

Nalə hər yerdən durur, gözlər səri-kuyin sənün,
Bu səbəbdən öz fəğanım Xızri-rahımdır mənəm.

Bilmənəm xətti-binaguş içrə ol məhtəl'ətin
Xaldır, ya kövkəbi-bəxti-siyahımdır mənəm.

Bağrımı sən qan edibsən, qeyrə töhmət qoyma kim,
Handa getsəm çöhreyi-alın güvahımdır mənəm.

Nola olsam cani-şirinim bəlagərdən sənə
Kim, bəlalərdən səri-kuyin pənahımdır mənəm.

Gündə yüz təqsir əgər qılsam, peşiman olmanam
Kim, anın ehsanı, Qövsü, üzrxahımdır mənəm.

* * *

Qoymaz əldən eşq damanını əqli var olan,
Etməz ol səhbəyi-biğəş tərkinə hüşyar olan.

Dərdü daği-eşqi məndən sor, nə hər bədərddən.
Kim, təbibə-həziqin qədrin bilir bimar olan.

Hər gecə bidar edir fəryad ilə yüz kimsəni,
Bir gecə ahü fəğanımdən mənim bidar olan.

Hüsni-biğəş qarşu eşqi-safdil ayinədir,
Məhvi-dudə-ah olur hər atəşin rüxsar olan.

Fəqr damanını əldən qoyma kim, bəbhərdir,
Xəbi-rahətdən əsiri-dövləti-bidar olan.

Xəki-daməngiri-eşqəm, dilnişindir səhbətim,
Yar olar bir ömr, bir saat mənimlə yar olan.

Hiç yoldan çəkmə qəm, Qövsü, əgər bina isən,
Qəm nəçün çəksin qulami-Heydəri-Kərrar olan.

* * *

Gədayi-kuyinəm, baş əgmənəm gərdünə nəxvətdən
Ki, yegdir nəvəkin bəli-hümayi-övcü-dövlətdən.

Nə hacətdir mənə zahid xəbər vermək qiyamətdən,
Kim, etmişdir qiyamətlər qiyam ol sərvə-qamətdən.

Xəyalindən pürü şişəmdə var, əndişəm ondandır,
Vəgərnə olmayınca dönmənəm səngi-mələmətdən.

Yüzünlə gər müqabil düşsə ayinəm, nə bəkim var
Ki, gər ab olsa həm axır olar ayinə heyrətdən.

Məgər ol şax kəmanın qönçeyi-peykani qalmışdır,
Ki, gül-gül qan axar sinəmdəki möhlük cərahətdən.

Təbibim, etmədin kəm sayeyi-iqbal başımdən,
İlahi, düşməsin hərgiz mizacın istiqamətdən.

* * *

Vəh ki, könül rəxnəsin bir-bir yaşurdum dağ ilən,
Atəşi-suzanı xəspuş eylədim toprağ ilən.

Hər kimin kim, könlü rövşən, ruzigari qərədir,
Tərki-adətdir sözü ağ üstə yazmaq ağ ilən.

Gər bilirsən çəşmi-xunbarım qılır gəmmazlıq,
Pəs bu iki rəxnəni tut bir avuc toprağ ilən.

Eşq olur bəziçə, düşmən dağ, dağım kim nəçün,
Ömrlər Fərhadi-atəş dəst duymaz dağ ilən.

Cami-meydən ruzə gər möhri-ləb olsa, qəm degil
Kim, onu bir gün hilali-eyd açar dırnağ ilən.

Savururam başə sənsiz hər dəm öz xəkistərim,
Tifli-nadan tək dəmadəm oynaram toprağ ilən.

Sən anınla dinnməsen, ey şaxi-gül, açılmasın
Açılırmı Qövsinin könlü baharü bağ ilən?

* * *

Ey biqərar, sinədə nəştərmisən, nəsen?
Peykəmişən, könlüməsən, əxgərmisən nəsen?

Bir dəm səni ol atəşi-rüxsar yaxmadı,
Sən, ey hicab, səddi-Skondərmisən, nəsen?

Rəhm eyləməz fəğanına ol dilruba, könül,
Sən gəbrimi, firəngimi, kafərmisən nəsen?

Hiç kimsə səndə eyləməz iqbal kimsəyə,
Ey kuyi-yar, ərseyi-məhşərmisən, nəsen?

Kəsdin çirağımın işığı şami-hicrdə,
Ey dudi-nalə, girdeyi-sərsərmisən, nəsen?

Məhv etdi cavidan məni şirin təkəllümün,
Ey lə'li-yar, çeşmeyi-kövsərmisən, nəsen?

Hər dəm bir özgə surət ilə bağladın gözüüm,
Ey abü rəngi-hüsn füsüngərmisən, nəsen?

Bir nalə naləm ilə həmahəng etmədin,
Ey əndəlib lalmısan, kərmisən, nəsen?

Ey qanlı dağ, açılmadın, əfsürdələnmədin,
Təsviri-bərgi-laleyi-əhmərmisən, nəsen?

Hərçənd yandı odlara, Qövsi, usanmadın,
Axır, sən ey od evli, Səməndərmisən, nəsen?

* * *

İlahi, könlümi qurtar bu aləm macərasından,
Məni döndər anın biganəsindən, aşinasından.

İlahi, könlüm et rövşən, məni göstər mənə, yarəb,
Anın ayineyi-dəryadili-aləmnümasından.

İlahi, könlümü öz eşqin ilə et ləbaləb kim,
Usandım qədrbilməzlər qəmə dərdü bəlasından.

İlahi, rövşən eyle çeşmimi öz xaki-rahından
Ki, yegdir zülfü xəttin sürməsindən, tutiyasından.

Həvaləndir məni ərbabi-dil övci-məqamında,
Bu dun fitrətlərin qutar səri-kuyi-həvasından.

Mükəddər eylədi ayinəmi qəflət tozu, yarəb,
Xəbərdar et məni öz Kə'beyi-kuyin səfasından.

İlahi, bir məqam et Qövsiyi-biçarəyə ruzi
Ki, yeg gəlsin ana dərdin sən qeyrin dəvasından.

* * *

Ey əbri-atəşin, vərəqi-gülmisən, nəsen,
Ey bərqi-məddi-naley-i-bülbülmisən, nəsen.

Ey şam edər qara ələmin tirə aləmi,
Sən hicr ləşkərinə qaravulmisən, nəsen.

Ey bari-dil xəmidəsi, əbruyi-pürgireh,
Bazuyi-ahənini-təğafülmisən, nəsen.

Ey bir avuc qübarimi min yanə dağıdan,
Seylabi-xanümani-təhəmmülmisən, nəsen.

Ey xal, vey tərəşşöhi-xu, ey üzari-yar,
Şəbnəmmisən, güləbmisən, gülmisən, nəsen.

Ey nim qətrə xun ki, könül qoyduñ adını,
Kuhi-şəkibü bəhri-təhəmmülmisən, nəsen.

Hər bir nəfəsdə tazələnilir nükhətinlə can,
Ey dudi-ah, dəsteyi-sünbülmisən, nəsen.

Qəddin büküldü, olmadı kəm yaşı gözlərin
Qövsi, bu qanlı çaylara sən pülmisən, nəsen.

* * *

Məni yalquzladı dərdü bəlayı-yar bir yandan,
Sipəhr əndişəsi bir yandanü əğyar bir yandan.

İki yandan urursan tiğ, bəs neyçün bülənd olmuş,
Sədayi-afərin bir yandanü zinhar bir yandan.

Məni təklif edən gülzardən səhrayə bilməz kim,
Tutar damənimi gül bir tərəfdən, xar bir yandan.

Məgər kafi degil ol səngdil könlüm şikəstində
Ki, sən həm hovladın, ey çərxi-bizinhar, bir yandan.

Necə mən olmayım rüsva kim, eylər şərh-i-əhvalim,
Bir üzdən rəngi-zərdü ahi-atəşbar bir yandan.

Məni yandırdı bir yandan nəvayi-şö'ləbari-ney,
Şərabi-pakü süzi-saqiyi-xunxar, bir yandan.

Cünun şəhbaziyəm, şəhr ilə səhradır iki balım,
Dərü divarlər bir yandanü kuhsar bir yandan.

Binasın könlümün simab edərkən nəşəkibalıq,
Təğafül birlə yıxma sən həm, ey dildar bir yandan.

Bəsirətsizlərin tə'nilə bağrım dağ ikən, Qövsü,
Fəğan kim, başlayıblar pənd ülüləbsar bir yandan.

* * *

Ey mənə bağü baharı bəndü zindan eyləyən,
Özgəyə dünyanı sərtasər gülüstan eyləyən.

Ey qəfəsdə bülbüli-xoşləhcəni dilsiz qoyan,
Bir neçə dilbilməz ilə seyri-bustan eyləyən.

Ey təkəllümdən iki gül yaprağın icad edən,
Hiç yerdən qanlı bağrın bülbülün qan eyləyən.

Ey nəsimi-ləhceyi-gövtar ilə bülül kimi,
Qönçənin övraqını gül tək pərişan eyləyən.

Ey edən şami-qəriban şəm'i-bəzməfruzimi,
Gün çırağın daği-aləmsuzi-hicran eyləyən.

Ey ötən bizdən səba tək ruyi-atəşnakilə,
Su kimi toprağ ilə uşsaqi yeksan eyləyən.

Ey qoyan dərman bir özgə dərdi-bidərman adın,
Adımı bədnam edib dərdimə dərman eyləyən.

İstər olsun badeyi-gülrəng, istər xuni-dil,
Hər nədir, ləbriz ver, ey bağrımı qan eyləyən.

Düşməsin hicranə, yarəb, atəşi-hicran ilə
Qövsinin bağrın kəbabü dağü büryan eyləyən.

* * *

Neçə gündür gözlərim məhrumdur didardən,
Etmə nomid, ey fələk, hiç bülbüli gülzardən.

Ey güli-tər, qoyma gözdən müddəəsiz bülbüli,
Gərçi eyni-müddəadır hər nə gəlsə yərdən.

Yandırır göz parəsin, saqi, xəyali-arizin,
Ta nələr görmüş niqab ol şö'leyi-rüxsardən.

Bundan özgə kim məni rüsvayi-afaq eylədi,
Görmədim bir özgə tə'sir ahu-atəşbardən.

Naməmə, yarəb, nə yazsınlar kiramülkatibin,
Etmək olmaz fərq çün təsbihimi zünnardən.

Gər alır könlüm, əgər almaz, nə vəchilən ki var,
Qıblədən dönsün üzü, hər kim dönər dildərdən.

Açmanam, Qövsü, gözüm xəlvətdə həm əzbəs məni
Ahü əfğanım utandırdı dərü divardan.

* * *

Müsəlmanlar, mən nakam çəkdim yar hicranın,
İlahi, tutmasın hiç kafərin hicran giribanın.

Məni hər ləhzə bir naşi təbibə yar yalvardır,
Məgər göndərdigi dərdin özi bilməzmi dərmanın.

Olubdur parə-parə bülbülün bağı ki, aşiqdir,
Nə üzdən eyləmiş sədçək gül həm öz giribanın.

Nə ox kim, bülhəvəs seydinə qədrin bilməyib atsan,
Tutar, ey səngdil, bu aşiqi-biçarənin yanın.

Bu bir bayram iki oldu məni-nakamə, ta bildim
Kim, istər Kə'beyi-kuyin zəifi-zar qurbanın.

Olubdur butəsi ol nazəninin hansı səngindil,
Ki, birəhmanə bizdən döndəribdir növki-müjganın.

Sənin, Qövsü, nə bilsin sözlərin, ol tifli-məktəb kim,
Fəlatun anlamaz bimari-dərdi-əşq dərmanın.

* * *

Gəh zülfini, gah kakilini şənə qılırsan,
Hər dəm məni bir rəng ilə divanə qılırsan.

Nə könlümü aldın, nə gözüm yaşını sildin,
Bidərd, məgər aləmi viranə qılırsan.

Mən eşq oduna min yanıram, biri yanınca,
Hər şəm'i yaxarsan, məni pərvanə qılırsan.

Ol həlqeyi-zülfün yenə başında bir iş var,
Ey vay mənə, kim məni divanə qılırsan.

Ey könlümü yapmaqda edən nazü bəhanə,
Bismillah, əgər bir daxi viranə qılırsan.

Gül şəm'ini gör rəşk oduna böylə yaxarsan,
Varə-varə bülbülləri pərvanə qılırsan.

Məhtabdə mey ver qara günlülərə, saqi,
Ay haləsini çün xəti-peymanə qılırsan.

Yaxşivü yəman uydu qəmu uyxuya, Qövsü,
Vəqtidir əgər naleyi-məstanə qılırsan.

* * *

Sübhi-vüsal üçün gəzirom şəm'i-dağ ilə,
Ol aftabi axtarıram bu çırağ ilə.

Göz yaşım ilə sineyi-pürdağı bəslərəm,
Bu lələzərə su verirəm ol bulağ ilə.

Bir zalimin ki, arxası var, aləmi yıxar,
Olmuş bir evli çahi-zənəxdan buxac ilə.

Qan içə-içə yaşlı gözüm lə'lini görər
Kim, şəm çökkə-çəkkə yanar duzlu yağ ilə.

Yaxşı mətə içində yəman gərçi çərx olar,
Sərf etmə acı sözləri şirin dodağ ilə.

Bəzmi-vüsaldə yaşır üzün niqabını,
Yüzsüzlük eyləmə gözə qarşı qonağ ilə.

Zöhd əhli qorxudan çəkinir bəzmi-badədən,
Hər qatı başlı əlləşə bilməz əyağ ilən.

Çərxi-xəsis əl verənə verməz astin,
Qalmış çəməndə qönçə, tutulmuş dimağ ilən.

Tandıqda şəm'i-vəslin onun göz götürmə kim,
Kimsə keçən günü tapa bilməz sorağ ilən.

Qabil qulaqda gövhər olar yaxşı söz ki, mən,
Bu nüktəni sədəfdən eşitdim qulağ ilən.

Sən Qövsinin həyatda qədrini bilmədin,
Çox qəbri üstə axtaracaqsan çırağ ilən.

Bu ol qəzəl cəvabi ki, Ağarəzi dedi:
"Bu yolu başə apararam bir əyağ ilən".

* * *

Gərçi bilməz zülfün əhvalim pərişan olduğun,
Ləblərindən sor ki, bilmiş bağrımın qan olduğun.

Bəxyəvü mərhəm cəfasın çəkməz idim ömrlər,
Bilsə idim zəxmi-nasurimdə peykan olduğun.

Görmək istərsən məni-divanənin ətvarını,
Bərqi-xəndan olduğun gör, əbri-giryan olduğun.

Olduğün çöl kimi bir sən tək ahu məskəni,
Eylədim mə'lum könlüm şəhri viran olduğun.

Etməyimmi zə'fi-ruzəfzünə yüz min şükr kim,
Kimsə görməz könlümün eşqində talan olduğun.

Eylədim öz əşki-sorxü rəngi-zərdimdən qiyas,
Novbahar ilən xəzan dəstü giriban olduğun.

Sən özün bilməzsən, əmma nərgisi-məstin bilir,
Qövsinin könlü kəbabü dağü büryan olduğun.

* * *

Cəhanə şur salmış duzlu göftarın ədalərdən,
Səni, ey cani-şirin, saxlasın tanrım bəlalərdən.

İşim peyvəstə buyi-zülfün almaqdır səbalərdən,
Gədəlik eylərəm, əzbəski dərvişəm gədələrdən.

Xəbərdar olmayan me'raci-mə'nidən nə bilsin kim,
Sənin yerdən gögə var imtiyazın dilrübələrdən.

Günəş iqbalini gör, qətreysi-şəbənmlə kim hüsnün
Yetişsə ərşə başi göz götürməz binəvalərdən.

Kərəm qıl, rışteyi-məddi nigahın kəsmə məndən kim,
Üzöldü rışteyi-can, ta üzöldüm aşinalərdən.

Həvayi-nəfsə, zinhar, ey Züleyxa, qoyma eşq adın
Ki, hüsnü-pak çəkməz damənin bımüddələrdən.

Ona nəqdi-həyatın öz əlinlə tapşır, azad ol
Ki, mən düşdüm bəlayə, hər qədər qaçdım bəlalərdən.

Könül ayinəsin göz nola çalsa daşdan-daşə
Ki, fərzi-eyndir qət'i-təəllüq xodnümələrdən.

Nigahi-aşınadən vəhşəti-tir eylərəm, Qövsi,
Eşitdim bəs ki, mən biganə sözlər aşinalərdən.

* * *

Nə qanlar ola ki, dil içməmiş üzərən əlindən,
Nələr ki, görməmiş ola öz intizarın əlindən.

Nə fitnə kim ola qaşü gözün olur ana bais,
Nəzərsiz ol kim, edər nalə ruzgiranın əlindən.

Yüngül qılır yükünü, gərçi dağıdıb tələf eylər,
Könül əbəs doludur çeşmi-əşkbarın əlindən.

Birisi dağların eylər mənim kimi kəmərin xəmə,
Bu dağlar ki, mənim var ruzigarın əlindən.

Kəbabi-ləxti-cigər kasə-kasə qanımı içməz,
Qərib nişanəsi var hər nə gəlsə yarın əlindən.

Buyurma nalə, sitəm etmə çox ki, qapına hər gün
Sipehr dadə gələr, Qövsiyi-fikarın əlindən.

* * *

Saqiya, eylə mənim canımı pürxun, pürxun,
Etmədi çöhrəmi çün badeyi-gülğun, gülğun.

Eşq əhlinə gərək hövsələ derya, derya,
Nə qədər şur cünun üz qoya hamun, hamun.

Deyirəm nalövü ah eylə ki, canan, canan,
Qəm güni xəlq deyən yerdə ki, gərdun, gərdun.

Eşq sərrafı qılır nalə ki, bina-bina,
Çağırır hüsn xəridarı ki, məğbun, məğbun.

Əql istər ola divaneyi – Leyli, Leyli,
Eşq yanında gərək Leyliyi – Məcnun, Məcnun.

Mənə artıq gəlir ol qaməti-rə'na, rə'na,
Yek gəlir mərtəbeyi-misrei-mövzun, mövzun.

Ola bir gün deyə ol mah ki, Qövs, Qövs,
Söyləyən vaxtdə dərd əhli ki, Məcnun, Məcnun.

* * *

Böylə məst olduğumu saqiyyi-xunxar nə bilsin,
Mən özüm, bilmənəm əhvalimi, dildar nə bilsin.

Nalə izhar qılır mətləbini bülbüli-məstin,
Mən ki lələm, dilimi ol güli-bixar nə bilsin.

Ömrlər gövhər alıb satmayan əhli-nəzər olmaz,
Tildir, tift, könül qədrini dildar nə bilsin.

Versə gər rüxsəti-nəzzarə, tamaşa edə bilməm,
Rəvişi-seyri-çəmən mürği-giriftar nə bilsin.

Əşki-çəşim yügürür xarü xəcil hər yana, Qövs,
Bəli, öz qiymətini gövhəri-şəhvar nə bilsin.

* * *

Ey sünbülü-zülf, ol güli-rüxsarə düşərsən,
Öz başına fikr et ki, ayaqlərə düşərsən.

Zinhar əlinə ayinə, ey səngdil, alma,
Öz canına rəhm eylə kim, odlarə düşərsən.

Tə'xirü şəkibin dəxi gəncayışı yoxdur,
Gör fikrə dəvayı-dili-bimarə düşərsən.

Gər versə könül taqəti-nəzzarə firibin,
Zinhar ona aldanma kim, zinharə düşərsən.

Mən dami-bəlayəm, yeri, məndən həzər eylə
Kim, oduma, ey Qövsiyi-biçarə, düşərsən.

* * *

Can sözü'n qurbanı, ey icadi-göftar eyləyən
Kim, dohanındır sənə yoxdan məni var eyləyən.

İstərəm kim, kakilindən üzməsin can rıftəsini,
Bir-birinə şəm ilə pərvanəni yar eyləyən.

Var ümidim etməyə nomid ol güldən məni,
Aləmi gülzar edən, bülbülləri zar eyləyən.

Hiç ləfz olmaz libas ol mə'niyi-biganədən,
Bilmənəm, yarəb, nə söylər eşqi izhar eyləyən.

Gərçi naqisdir vücudim, feyzsiz olmaz vücud,
Göz götürmə məndən, ey yoxdan məni var eyləyən.

Nalə gər imdadimə hər ləhzə, hər dəm yetməsə,
Hali-zarimdən səni kimdir xəbərdar eyləyən.

Nola, yarəb, hal evində açsa bir gün söz başın,
Qövsiyi-atəşzəbani məhvi-göftar eyləyən.

* * *

Qoydum əldən iki aləmdə nə kim var ətəgin,
Böylə mərdanə tutar kim ki tutar yar ətəgin.

Söyləmin dərdimi, zinhar, Məsihayə ki, mən
Ölərəm, qoymanam əldən dili-bimar ətəgin.

Nisbətın hiç gülə yoxdur sənın, ey gül ki, tutar
Güllərin bülbüli-şeyda kimi hər xar ətəgin.

Könlümü dağların tutduvü təsxir eylədi,
Öylə kim, sikkə tutar dirhəmə dinar ətəgin.

Qanı öz boynuna mina kimi ol səngdilin
Kim, olub məst, tutar saqiyyi-xunxar ətəgin.

Necə Məcnun ilə Fərhadə deyirlər aşiq
Ki, tutubdur biri səhra, biri kuhsar ətəgin.

Gözümü vəsl günü heyrət əgər bağlamasa,
Tutarım pənceyi-müjgan ilə dildar ətəgin.

Məni çün əldən-ayaqdan aparır xabi-ədəm,
Nə ümid ilə tutum dövləti-bidar ətəgin.

Tuta bilməz ətəgin çərxi-müəlla, Qövsü,
Kim ki sidq ilə tutar Heydəri-Kərrar ətəgin.

* * *

Xəlil gülşəni içrə nihali-dilkəşsən,
Əgərçi aləmi-zahirdə nəxli-atəşsən.

Sənın yanında meyi-laləgun nədir, saqi
Ki, sən mən istədigim safü pak biğəşsən.

Fəğan ki, şikvəyə oxşar bu rəng suz verənə,
Əgərçi xaksən, ey eşq məhz atəşsən.

Həmişə istədigin dərdü dağ yetdi sənə,
Hənuz, dili-xunun, neçün müşəvvəşsən.

Səni mən oxşadım hansı yayə, ey əbrü
Ki, sən kəmani-fələk tək həmişə pərkəşsən.

Əgərçi şaxi-gülü sərvə-naz rə'nadır,
Boyun bələsım alım, yüz olarca sərkəşsən.

Diyari-eşqdə, Qövsü ki, toprağı qandır,
Sənə yəman demək olmaz, yəman bəlakeşsən.

* * *

Səhldir təsxir qılmaq sərbəsər dünya yüzün,
Padşah oldur ki, Məcnun tək tutar səhra yüzün.

Ey tutmuş pərtövin xurşid tək dünya yüzün,
Zərrəcə gör aradə bir gün bu xaki-pa yüzün.

Olmuşam bir Leyliyi-nazafərin Məcnuni kim,
İtləri toprağə sürtər ahuyi-rə'na yüzün.

Ol hicabalud gül rüxsari görsün görməyən,
Pərdeyi-əbr içrə xurşidi-cəhanara yüzün.

Dustlər, ol nim rəngin bəs ki, mən yekrəngiyəm.
Gözlərim mümkün degil görsün güli-rəna yüzün.

Ey firəngi hüsnlü, bu rəng ilə kim, məndə var,
Görmək olmaz hiç gəbrü kafəru tərsa yüzün.

Bülhəvəs gər eşqdən laf ursa, tut mə'zur kim,
Xarü xəs həm mövc tək tutmaq dilər dərya yüzün.

Bilmənəm, yarəb, nə söylər səbzi-təh gülgünimə,
Hər görən qafil bu rəngilə məni-şeyda yüzün.

Aləmi Məcnun edibdir hüsnü yüz min pərdədə,
Ah, əgər məqdur olaydı görmək ol Leyla yüzün.

Hər xəşü xarə təhəmmül eyləyən dərya kimi,
Gövhəri-sirab ilə axır tutar dünya yüzün.

Dideyi-ahu bicynih daği-bərgi-lalədir,
Bəs ki, Qövsü, dudi-ahim yaşurar səhra yüzün.

* * *

Eşq dəryasında orəngi-sipəhri-bisütun,
Hər kəfi-bilməğzi-dərya bir həbbi-sərnigun.

Ol ləbaləb sürfədən kim, mən onun mehmanıyam,
Çərxdir bir sinivü xurşiddir bir tas xun.

Yer gögü gög yer gərək, mə'kusi-sədrü astan,
Öz yerində cabəca əglənsə hər alvü dun.

Xar baxma, gər zəifəm kim, bükülmüş qamətim
Həlqeyi-zənciri-Məcnundur, eyərbabi-cünun.

Ey sözü Şirin, mənim Fərhadə yoxdur nisbətim
Kim, sənin müjganinə bir ləhzə dözmüş Bisütun.

Bəs degilmi zirdəstü paymal etmək məni,
Bir yuxarı baxginən, ey çərxi-duni-sərnigun.

Gəlsə ol sərvə-səhi, bəs handa, yarəb, əglənir,
Sinədir səhrayı-atəş, didədir dəryayı-xun.

Ol xəşü xaşak tək kim seyli-fərmanındadır,
Bir zəman öz halimə, Qövsü, məni qoymaz cünun.

* * *

Saqiyi xunxar, kimdir bağrımı qan eyləyən,
Din alan, dil verməyən, yəğmayı-iman eyləyən.

Mümkün olmaz kim, xəşü xaşaki od yandırmasın,
İxtiyar ilə degil ol bərqi-cövlan eyləyən.

Dilrübaliq siz dəxi eylərsiz, əmma özgədir,
Ey firəngizadələr, ol namüsəlman eyləyən.

Tanrı üçün, gündə bir yol, dustlar, kimdir məni
Ol firəngin Kə'beyi-kuyində qurban eyləyən.

Bilmənəm, yarəb, nə oddur eşqi-məğzəfruz kim,
Artır ol dərdi-bidərmani dərman eyləyən.

Aç təbəssümdən, təkəllümdən tutulmuş könlümü
Ey həvasim qönçəsin gül tək pərişan eyləyən.

İntizarım pərdeyi-çəşmimdə pünhan eyləmiş,
Bərqi-aləmsuzi əbr altında pünhan eyləyən.

Lə'lü tabi-arizü çeşmü nigahindir sənin,
Qan içirdən, qan içən, qan ağladan, qan eyləyən.

Yaşururlar bülbülün, Qövsü, nəvayi-naləsin,
Bəs ki, var gülşəndə biahəng əfğan eyləyən.

* * *

Saqiya, mey ver ki, bağrım mən kimi qan olmasın,
Kakilin tək xatiri-cəm'in pərişan olmasın.

Olmasın kəm hərgiz ol sərvə-rəvanın kölgəsi,
Yarəb, ol mehrabi-əbrü taq nisyan olmasın.

Can yoxdur natəvanlıqdan məni-bitabdə
Kim, deyəm hər yerdə canan olmasa can olmasın.

Bir könül kim, olmuş, ey gənci-rəvan, məskən sənə
İstərəm seylabi-təşviş ilə viran olmasın.

Kim ki bilməz zənzəmi-əşki-rəvan keyfiyyətin,
Eşqi-pakin Kə'beyi-kuyində qurban olmasın.

Yandı bağrım əndəlibi-binəvanın halinə
Kim, yolunda hiç əsirin xari-hicran olmasın.

Çərx ilə pərxaş, Qövsü, nəngi-himmətdir mənə,
Kimsə namərd ilə, yarəb, mərdi-meydan olmasın.

* * *

Gözüm hərçənd, qanlar tökdü, çərxin odlu dağından,
Bihəmdüallah ki, axır yandı şəm'im gün çirağından.

Nə məhv olmuşsan, ey şəbnəm, güli-xurşid arasında
Ki, görsən göz götürməzsən onun simin buxağından.

Sədəfdə daneyi-gövhər dişinlə bəhs edər, əmma
Gərəkdir kim, bunu dərya çıxarsın öz qulağından.

Binaguşü xəti-səbzün nə bənzər sübhə, kim sübhün
Təmiz olmaz qarası qarəsindən, ağı ağından.

Bu güllər içrə ey gülpirəhən, şəbnəm xəyal etmə
Ki, düşmüş qönçə bixud, qan axar hər dəm

diməğindən.

Bulanır çünki su, sərçəşmədən şahid nə lazımdır
Ki, rövşəndir mənim hali-dilim çeşmim bulağından.

Şərabi-laləgun pür zurdur, mə'zur tut, saqi,
Əgər fərq eyləməz öz başını Qövsü əyağından.

* * *

Könlümdəki muradım, ey yar, sən bilirsen,
Hər dil ki, bilmənəm mən, dildar, sən bilirsen.

Hərçənd bizəbanəm, ləbrizi-ələmanəm,
Mən məsti-cavidanəm, hüşyar, sən bilirsen.

Mən sanma meypərəstəm, saqidən ötrü məstəm,
Mən bir binayi-pəstəm, me'mar, sən bilirsen.

Qəmzən atanda bir ox, qaşın yayın çəkər çox,
Könlümdə tab gər yox, gər var, sən bilirsen.

Gəlməz fəğan əlimdən, üzr istə qatilimdən,
Ona mənim dilimdən, yalvar, sən bilirsen.

Gər könlümü alırsan, gər yüz çin öldürürsən,
Dildar, sən bilirsen, qəmxar, sən bilirsen.

Qövsü sənün xərəbün, içmiş sənün şərəbün,
Olmuş sənün kəbabın, xunxar, sən bilirsen.

* * *

Hicran günü suzi-dilü tabi-cigərimdən,
Pərvanələnin şəm'i-fələk balü pərimdən.

Bilmək dili-bimar mizacını çox işdir,
Billah, təbibim, necəsən dərdi-sərimdən.

Görməz gözü, ey mərdümi-çəşmi-nigəranım,
Gər şəm'i-cəlalın ola qayıb nəzərimdən.

Mən daxi bir ümmid ilə xaki-rəhin oldum,
Ey sərvi, diriğ etməgilən sayə sərimdən.

Əğyar çəkər zəhməti-bica, nə bilir kim,
Yüz tutmaz ayırmaq məni öz didələrimdən.

Ey çərxi-dəni, pasi-ədəb saxlagınən kim,
Durmaz daxi hər kim ki düşübdür nəzərimdən.

Kəm tutmagınən kövkəbi-bəxti-siyəhim kim,
Əndişə qılır bəhri-bəla ol şərərimdən.

Yandırmadı hiç kimsə məni-zarı ki, cismim,
Od tutdu Səməndər kimi öz balü pərimdən.

Hər bir müjə bir nişi-rikü-əbri-bələdir,
Ey şəm, xəbər sormagınən çəşmi-tərimdən.

Tuşidə degil hali-xərabim sənə, əmma
Hiç vəchilə guya xəbərin yox xəberimdən.

Qövsü, bu həmandır ki, demiş Sahiri-mahir:
"Gər yağmasa həsrət yağışı çəşmi-tərimdən".

* * *

Cümleyi-aləm mənə əğyar olubdur yar üçün,
Ah kim, əğyarım olmuş yar həm əğyar üçün.

Günbəgün düşdüm gözümdən aqibət şəbnəm kimi,
Mən ki, xari-aləm oldum ol güli-bixar üçün.

Kasə-kasə qan içib odlərə saldım könlümü,
Ta kəbab etdim mühəyya saqi-yi-xunxar üçün.

Əl götürdüm sübhəvü səccadədən Sən'an kimi,
Ey firəngizadələr, bel bağladım zünnar üçün.

Ömrümi sərfi-hünər qıldım bu kasid mülkdə,
Kim, hünər təhsil edərlər dirhəmə dinar üçün.

Şö'leyi-hicran məni yandırdı axır, ah kim,
Saxlamışdım canımı ol atəşin rüxsar üçün.

Çəşmi-şuri-çərxi-minarəng, Qövsü, badə tək,
Təlxi-kam etmiş məni bir şuxi-şirinkar üçün.

* * *

Ey mənim zülm ilə könlüm kişvərin viran edən,
Dəmbədəm bir özgə nirəng ilə bağrım qan edən.

Ey məni min dərdu dağ ilə fəramuş eyləyən,
Bitəkəllüf hər yetən bidedə yüz dərman edən.

Ey məni gözdən qoyan axşamadin pərvanə tək,
Tarü püdim sübhədin şəm'i-şəbi-hicran edən.

Ey dəmadəm tifli-bazıguşi-bipərva kimi,
Bisəbəb yüz zəhmət ilə yadığın viran edən.

Guşeyi-çəşmi-tərəhhüm kəsdi məndən aqibət,
Ruzi-əvvəldə məni şərməndeyi-ehsan edən.

Xoş qurubdur taqi-əbrutək təğafül yayını,
Sinəmi amacgahi-navəki-müjgan edən.

Gər tƏbibi-lütfün iqbal etsə, yarəb, çağdır.
Kim, nə bir dƏrdim soran, vardır, nə bir dƏrman edən.

Naxuni-sə'y ilə Qövsinin açılmaz üqdəsi,
Sən yetiş fəryadə, ey hər müşkili asan edən.

* * *

Səbrü qərarım aldı bir arami-can bu gün,
Bir yaxşı yarə könlümü verdim yəman bu gün.

Bildim nigahi-guşeyi-çəşmi nə şivədir,
Mə'lumum oldu fitneyi-axırzəman bu gün.

Ey kim nəsibi-rətli-giran etdilər sənə,
Məxmurlərdən ötməginən sərgiran bu gün.

Bie'tibar danlə verir cür'ə-cür'ə mey,
Dövri-sipehr hər kimə içdirse qan bu gün.

Hər kim bu gün nə əksə biçər danlə bigüman,
Zinhar, etmə yaxşılar ilə yəman bu gün.

Bir qaşı yay əlində çəkərsən nədamətin,
Öldürmə naz ilə məni, ey şax kəman, bu gün.

Qövsü, dünən çəmən sənə dami-bəla ikən,
Yarəb, nə yüzdən oldu qəfəs aşıyan bu gün.

* * *

Gəl bu meydən, saqiya, iç bir nəfəs qan bir zəman,
İmtəhan üçün bizim odlarə həm yan bir zəman.

Aqibət cananə təslim eylədin can nəqdini,
Şükr kim, kamimcə axır döndü dövrən bir zəman.

Tiz ümidim məzrəi sirab olub, sərsəbz olar,
Eyləsin istadəlik, ey əbri-ehsan, bir zəman.

Məğzi-canım yandırır bu sür'ət ilə, ah əgər
Öz inanın saxlaya ol bərqi-cövlan bir zəman.

Ol ki, bir ömr atəşi-hicranə yandırmış məni,
Çəkməsin, yarəb, mənim tək daği-hicran bir zəman.

Çəksələr insaf mizanında artıqdır hənuz,
Sübhi-vəsli-cavidandan şami-hicran bir zəman.

Ta nəfəs vardır, səni Qövsü unutmaz bir nəfəs,
Sən həm ondan qafil olma, yad edib an bir zəman.

* * *

Aşiq oldum yengi başdan bir pərirüxsarə mən,
Məst mən, biəql mən, divanə mən, biçarə mən.

Bir sipəndi-şuxyüz məcmərdə yanmaq seyri var
Nola versəm könlümü hər gündə bir dildarə mən.

İstərəm pərvanə suzin, sevmişəm bülbül sözlün
Kim, inanim vermişəm ol şəm'i-gülrüxsarə mən.

Aqibət bir yerdə bifikrəm, fəramuş eylərəm,
Kaş tapşursam həyatım nəqdini dildarə mən.

Gözləri qan içməkə qan tökmək istər kipriği,
Canımı bu qorxudan təslim qıldım yarə mən.

Görmədim bir zərrə eyb ağzında ol şirinləbin,
Diqqət ilə eylədim hərçənd ana nəzzarə mən.

Nöqtəyi-xalından, ey göz mərdumi, pərgar tək,
Əşkrizan olmuşam sərgəştə mən, avarə mən.

Şənbəvü adına çox gördüm, vəli gün görmədim,
Ta bu məktəbxanədə fərq etdim ağü qarə mən.

Eyləməz, Qövsü, tedarük bir nəfəs üsyanımı,
Ömri-cavidan əgər sərif etsəm istiğfarə mən.

* * *

Sızıldar üstüxanim, bilməm, ey can, sən nə sızlarsan,
Yanar bərqi-bələdən ol neyistan, sən nə sızlarsan.

Könül, xuni-cigərdən cami-gülünin ləbaləbdir,
Bu hamı eyş ilə, ey xanəviran, sən nə sızlarsan.

Bu gün mən bizəbanəm, bənd-bəndim yansa eyb
olmaz,
Sənə mümkündür, ey ney, ahü əfğan, sən nə
sızlarsan.

Yanarsan mətləbincə, ey sipəndi-şux odlarda,
Mənim tək görməmişən daği-hicran, sən nə sızlarsan.

Mən, ey ney, olmuşam bitab öz fəryadü naləmdən,
Bu yanar od məni etmiş neyistan, sən nə sızlarsan.

Gərəkdir kim, qəfəs qeydində mən fəryad edəm,
bülbül,
Müəssərdir sənə seyri-gülüstan, sən nə sızlarsan.

Sınıb mina kimi mən sızlasam bica degil, Qövsü,
Bükülmüş qədd ilə, ey taqi-nisyan, sən nə sızlarsan.

* * *

İlahi, könlümi ya badə, ya qan istərəm səndən,
Bu viran mülki, ey me'mar, viran istərəm səndən.

Zəmingir olmuşam bimehrləkdən sayə tək, yarəb,
Bu yoldan bir yegin sərvi-xüraman istərəm səndən.

Sənin mən kakilin tarinə könlüm bağlaram axır,
Onu zülfin kimi əmma pərişan istərəm səndən.

Könül bir qətrə qan artıq degil verdim sənə, əmma
Gözüm, ol qətrəni dəryayi-ümman istərəm səndən.

Qərəz, sənə təbibim, hər nə istərsən budur vəchi
Ki, həm dərd istərəm, hər dərdə dərman istərəm
səndən.

Bitirmək heyfdir, zəxmi-nüməyanın, bu üzdəndir
Ki, əvvəl mərhəm, ondan sonra peykan istərəm
səndən.

Deyirlər öldürübsən Qövsini hicran ilə, əmma
Onun qanını mən, ey namüsəlman, istərəm səndən.

* * *

Bir sən kimi gül yoxdur bu güllər arasında,
Yox mən kimi bülbül həm bülbüllər arasında.

Hərçənd siyəhbəxtəm, bil qədrimi yaxşı kim,
Pərvərdə olur daim od güllər arasında.

Tərk etmə gözü könlüm kim, sənə tutar məskən,
Ya çeşmələr üstündə, ya güllər arasında.

Gəh vəsl məni saxlar, gəh hier qılır pünhan,
Bu odların içində, ol güllər arasında.

Ol çöhrəsidir, yarəb, bu kakili-mişkin mey,
Ya qalmış ola nəsrin, sünbüllər arasında.

Hərçənd məhi-Kən'an hüsn ilə sərəməddir,
Layıqdır onu saysan gər qullar arasında.

Ol nəğmənin, ey bülbül, bil qədrini, şükr eylə,
Fəryad nədir, kafər, novgüllər arasında.

Peyvəstə olurdun sən ahulər ilə həmdəm,
Mən yalquzam, ey Məcnun, bu çöllər arasında.

O şah sənə axır bir sayə salır, Qövsü,
Sail kimi qoy başın, yat yollar arasında.

* * *

Hərçənd tiğ kimi qədin xəlqi doğrıya,
Doğra ki, yox zəval iki aləmdə doğrıya.

Fəttan gözün oğurladı oğrı nigahdən,
Min könlü kim, həlaldir oğrıdan oğrıya.

Müjgan demin ana ki, mən sadə uğradım,
Bir çalıcı həramiyə, bir əgri oğrıya.

Yarpəb, dönüncə bir daxi ol qanlı mey görə
Kim, ötə qan tutanlara doğrıya-doğrıya.

Qövsü kimi qiyamətədin tanımaz özin
Ol tərki-məst hər kimə bir qatla oğrıya.

* * *

Yetərmi rısteyi-can gövhəri-yeganəsinə
Ki, gün kəməndi anın yetməz astanəsinə.

Məni-mühəqqəri seyd etdi ol hilaləbru
Ki, çərxi rəşk aparar yayinə, nişanəsinə.

Nədir həyati-dilü din ki, etməyim bir-bir,
Fəda girişməsinə, nazinə, bəhanəsinə.

Hərəmi könlümə tapşırdı zərnişan oxlar
Ki, hər birisi dəgər padşəh xəzanəsinə.

Nola fəğanım eşitsin ki, gül qulağ olmuş,
Ayağdan başadin bülbülün tərənəsinə.

Qəmi-bədən yetər, ey dil ki, novbahar keçər,
Verincə mürği-çəmən rövneq aşıyanəsinə.

Əgər xəbər bula quş zövqi-guşədən, Qövsü,
Bəlayi-dami edər ixtiyar danəsinə.

* * *

Bir ömr bağladım nəzərim məhliqələrə,
Sərf eylədim gözüm işığın tutiyələrə.

Saldı təkəllümün bizi ağzın xəyalinə,
Çoxlar düşər söz üstə görünməz bəlalərə.

Bizdən əsirgəmə dilər isən bəqayı-hüsn,
Ne'məntdən ol qalır ki, verirlər gədalərə.

Yad etmək aşinaləri eyb olmaz, ey səba,
Söylə bizimlə yadlənən aşinalərə.

Axır xəyali-muyi-miyanın sənənin məni,
Uğratdı göz görə nə görünməz bəlalərə.

Ol cismi-natəvan bərəgü üstüxanmıdır,
Ya bir qübar qonmuş ola buriyalərə.

Nəm yerdə nəmli pərdə çürür, sərmədin günə,
Vəchi budur ki, göz dikirəm dilrübələrə.

Yay arxasın çevirmədən almaz nişanını,
Qövsü, duadə arxa çevir müddəalərə.

* * *

Gər can diləso lə'li-ləbin, canım üstünə,
Dil istər isə, dideyi-giryanim üstünə.

Gözdən nə görmüş ola dili-parə-parə kim,
Səf bağlanmış, gəlir səfi-müjganım üstünə.

Təbxal olar sitarələri mehr ilə fələk,
Bir əl basarsa sineyi süzanım üstünə.

Tərdamənəm cəhanda, vəli bitəəllüqəm,
Dünya tozu yapışmadı damanım üstünə.

Ləngərli tiğdən necə zəximim göz örtə kim,
Şəbnəm girandır ol güli-xəndanım üstünə.

Topraqdən məni götürün, xaksar olur,
Toz qondu bəs ki, gövhəri-qəltanım üstünə.

Qövsü, deməm ləbindən anın ol gərək mənə,
Düşnamü busə, hər nə gəlir canım üstünə.

* * *

Müəssər oldu bu gün vəsli-yar kamımca,
Açıldı qönçəvü oldu bahar kamımca.

Hənuz azdır əgər şükr edəm qiyamətədin
Ki, bir gün oldu mənim ruzigar kamımca.

Füruği-vəslədən odlandı şəm'i-müjganım,
Kül etdi aqibət ol növki-xar kamımca.

İlahi, naləm ilə şami-hicrə yanmayasan
Ki, döndüm, ey fələki-bilmədar, kamımca.

Xətadır ol ki, deyər bir gül ilə yaz olmaz
Ki, oldu bir nəfəs ol novbahar kamımca.

Bir arxa kim gələ su, var ümid bir də gələ,
Olursa ömr, olur bir də yar kamımca.

Sənin muradın ilə oldu gər zəman, Qövsü,
Mənim də bir gün olar ruzigar kamımca.

* * *

Sözüm yoxdur fələk gər baxmasa gözdən axan yaşə,
Budur qorxum kim, ol seyli-bəla bu körpüdən aşə.

Nigahü didə bir-birin unudu sən niqab açgəc,
Bəli, məhşər günü kimdir baxan hər yarə, yoldaşə.

Birin zahid, birin mehrab sandım, canı tapşırdım,
Əmanətmi verirdim ol hərami göz ilə qaşə?

Bu yüzdən tutmanam yaşım inanım kim, degil kamil
Biri kim, dəgməmiş aləmdə başı daşdan-daşə.

Təəccüb yox, çəkərsə könlümə göz tiği-müjganım
Ki, daim dəhrdə qan yuddurar qardaş-qardaşə.

Nəla gər bulmasa təğyir zahid könlü hüsnündən
Nə təsir eyləsin xurşidi-rövşəngir qara daşə.

Şikəstə Qövsiyə göstərmə istiqna yüzün munca,
Kiçikdir zərf, odun çox güclü etmə, olmaya daşə.

* * *

Baxan kimdir gülü gülzarə ol rüxsar olan yerdə,
Hüsnü xaşakə kim, iqbəl edər gülzar olan yerdə.

Qəmi-eşqin məni dünya qəmindən fariğ etmiş kim,
Şərər biddəstü padir bərqi-bizinhar olan yerdə.

Anın yanında, ey göz, tökmə əşkü içmə qan, ey dil,
Meyü sağər nə lazım saqi-yi-xunxar olan yerdə.

Bələdir ixtilati-mərdümi-əfsürdədil, vaiz,
Məni meyxanələr məst eyləmər huşyar olan yerdə.

Mən əldən getmişəm, ey xublər, məndən nə istərsiz
Ki, himmət əhli hərgiz yox deməzlər var olan yerdə.

Könüldən iş gəlir hərçənd surət natəvan olsa
Bədən bikardır, əmma könül bimar olan yerdə.

Meyi-gülfam olanda ta dilim var, hayü huyim var,
Vəli ağzım açılmaz, zahid, istiğfar olan yerdə.

Xoş ol saət ki, çeşmi-zəxm üçün bitablıq, Qövsi,
Sipənd etsin məni ol atəşin rüxsar olan yerdə.

* * *

Nəşati-mey qənimətdir qəmi-hicran olan yerdə,
Xümaraludə səhba şükran eylər qan olan yerdə.

Xəyalin sinədə, könlüm ayağ altındadır, saqi,
Oturmaz sədrdə ev sahibi mehman olan yerdə.

Cünunə tənəynayi-kuçəvü bazar afətdir,
Mənim cövlanimi görmək gərək meydan olan yerdə.

Demə bərqi-baharandır ki, əbri-dudi-ahimdən,
Şərərlərdir çıxan ol atəşin cövlan olan yerdə.

Mən ol miqdar vəhşət eylərəm əğyar yanından
Ki, aram ilə könlüm əglənər canan olan yerdə.

Rəfiqindən olar yaxşı-yəmanı hər kimin zahir
Ki, zəncir ilə əglənməz mələk şeytan olan yerdə.

Bu zə'f ilə mənim qəddim necə xəmə bulmasın, Qövsi,
Sipehr səxtbazü qaməti çövkən olan yerdə.

* * *

Bihəmdüllah, yatıbdım sinəm içrə dağ-dağ üstə,
Bəli, məşhur sözdür ol məsəl kim, yağ-yağ üstə.

Qaradır ruzigarı hər kimin kim könlü rövşəndir,
Bilir hər tifli-məktəb kim, yazılmaz ağ-ağ üstə.

Qiyamət həmə olursa durmanam ol sərv ayağından,
Sənə ərzeni, bülbül, gül-gül üstə, bağ-bağ üstə.

Ayaqdan salmayıb minayi-gərdun möhlətin versə,
Yüz il əl bağlaram qulluqda, saqi, bir ayaq üstə.

Nə tə'sir eyləsin, yarəb, nə vəch ilə görünsün kim,
Fələkdə ulduzum bir lələdir bir qarlı dağ üstə.

Demə ki, bilmənəm eşqində dərdu dağ qədrin kim,
Könül titrər gözüm, pərvanlər tək bu çırağ üstə

Nə gülşəndir bu bir gülşən ki, ta işlər gözüm, Qövsi,
Həmin bülbül görər bülbül yanında, zağ-zağ üstə.

* * *

Sipəndi-bisədayəm şö'leyi-avaz olan yerdə,
Neyəm ney, aşəti-bərgü nəvayəm saz olan yerdə.

Bu dilsizlər dilin hərçənd ney həmə məndən ögrəndi,
Nəvayi-naləmi görmək gərək dəmsaz olan yerdə.

Mən ol bidəstü pa seydam, mən ol bibalü pər mürğəm
Ki, pərvaz eyləməz ruhum mægər şəhbaz olan yerdə.

Onun yanında siz pamalsız, ey sərvi-qamətlər,
Görünməz səbzeyi-xabidə sərvi-naz olan yerdə.

Təvəccöh şö'ləsi sözündə təkdir sərgiranlıqdan,
Həqiqət aləmində naz yoxdur naz olan yerdə.

Sənin dövründə kafər bütlərə iman gətirməz kim,
Füsünü sehri-batıl namədir e'caz olan yerdə.

Məhəbbət aləmində, dustlər, hər mə'ni üz versə,
Deyin kim, könlüm əglənməz bu sözlər az olan yerdə.

Sanır bülbül məni bibalü pər, əmma nə bilsin kim,
Yüz il pərvaz edər şövq əhli həm pərvaz olan yerdə.

Ana əhvalimi sən, ey nigahi-əcz, sərth et kim,
Dilim tutmaz mənim çeşmi-süxənpərdaz olan yerdə.

Nə bilsin əndəlib ayinədir gülçöhrələr könli
Ki, fəryadü fəğan eylər nəfəs gəmmaz olan yerdə.

Ümidim var şəhidi-Kərbəladən bir nəzər, Qövsü,
Səfi-mohşərdə hər yaxşı-yəman mümtaz olan yerdə.

* * *

Təşneyi-gülzari-daği-lələzarəm, ah, ah,
Təxtəyi-məşqi-cünuni-novbaharəm, ah, ah.

Seyl viran eyləyən ev qabili-tə'mirdir,
Neyləyim mən ki, xərabi-ruzigarəm, ah, ah.

Qüdrətim yox çərx evindən başım alıb çıxmağa,
Bir üzü bağlı, gözü bağlı şikarəm, ah,ah.

Nələdən xali qılır gahi sipənd öz könlünü,
Ah kim, mən bizəbanəm, biqərarəm, ah, ah.

Öylə kim, seylab önündə xarü xəş pamal olur
Paymalı-giryeyi-biixtiyarəm, ah, ah.

Seydə gər yüz yerdə zəncir olsa, mümkündür xilas,
Mən giriftarı-kəməndi-zülfü-yarəm, ah,ah.

Heyf, Qövsü, çərxi-sübhi-piçü tabəm, heyf, heyf,
Ah neylim, şəm'i-şami-intizarəm, ah, ah.

* * *

Xəfifü xardır hərçənd bülbül xar yanında,
Anın pərvazını görmək gərək gülzar yanında.

Yetən bidərdə dərdi-dil demin kim, zəhri-qatildir,
Meyi-gülrəngi-ləzzətəfərin hüşyar yanında.

Sərabi-xüşk tək zahid mən'i gər hiçə həm almaz,
Girami gövhərəm dəryayı-ləngərdar yanında.

Dözürmi sineyi-suzaninə xurşidi-üşşaqın
Ki, gərdun bir tütündür ahi-atəşbar yanında.

Fəramuş eyləyim dünyavü mafihayi, eyb olmaz,
Mənim kim, yadı mü huşim qalıbdır yar yanında.

Qara günlülərin xurşidi-aləmtabdır könli,
Nə hacət şəm'ə məhfil didəyi-bidar olan yerdə.

Meyi-gülfəmdən, saqi, məni məst eylədi Qövsü
Ki, abi-kövsər içsin saqi-yi-əbrar yanında.

* * *

Ağrımaz bülhəvəs eşq əhli xarü zar olan yerdə,
Nədir zağü zəğən miqdarı bülbül xar olan yerdə.

Mənə hər bir sözi min yol demək, saqi, hənuz azdır,
İşarət yaxşıdır, əmma tərəf hüşyar olan yerdə.

Deyərlər xəlq kim, dərmanı var aləmdə hər dərdin,
Təbibim, bəs nədir dərman könül bimar olan yerdə.

Mənim şəbnəm kimi dünyadə asayiş gözüm yoxdur,
Umarmı kimsə rahat çərx atəşbar olan yerdə.

Təmənna eyləmin, ey xublər, dilgərmlik məndən
Ki, mən pərvanəyəm ol atəşin rüxsar olan yerdə.

Gözümdən yar hərgiz qayıb olmaz, ta görüm qeyri,
Demin kim, könlüm əglənmiş mənim əğyar olan yerdə.

Nə bakim var mənim gərduni-minafam olan yerdə
Ki dövran yarıdır, saqi, mənimlən yar olan yerdə.

* * *

Saldı ol sərvi-rəvan sayə həvaxahlərə,
Ayağı bağlılara, əlləri kütahlərə.

Qanı öz boynunadır keçməyən öz qanından,
Gər nigahin düşə məhşər günü xunxahlərə.

Kakilin fikrinə mən öylə ki, çulqışmış idim,
Çıxar idim gögə yapışsa idim ahlərə.

Sayeyi-lütf salır başıma bir sərkeş kim,
Boyun əgmöz səri-kuyində gəda şahlərə.

Aləmin dərdi-səri əql imiş, ey bixudlar,
Bunu məndən eşidirsiz, deyin agahlərə.

Ey cərəs hər qədəm öz qarşına rəhzən çağırar
Kim ki, bu vadidə yol göstərə gümrahlərə.

Hər qədər yandırar ol şami-qəriban, Qövsü,
Verərəm şəm kimi arxa səhərgarlərə.

* * *

Kuyində yarın itlər yetməz mənə vəfadə
Kim, bəndi-pirəhendir boynumdakı qiladə.

Dövri-rüxündə xəttin var özgə abü tabi
Kim, səbzəsiz çəməndir rüxsari-safü sadə.

Gər mehrini yaşurmaq möhri-ləb olmasaydı,
Xakistərin sipehrin naləm verirdi badə.

Pərvanə qane olsa məhtab şəm'i bəsdir,
Ta var yadi-vəslin, düşməz vüsəl yadə.

Yandırdı məğzi-canım ney şəm tək, nə bilsin.
Kim, tabi-nalə olmaz üşşaqi-binəvadə.

Təsxiri-əşkü ah et, abü həvayə uyma,
Kim çağı-dəhr qalmaz dörd fəsl bir həvadə.

Boynumda xoşnümədir zəncir yoxsa, Qövsü,
Bir at ki, xu salıbdır hacət degil qiladə.

* * *

Hanı məndən deyən ol sərvi-səhi-balayə
Ki, kəşakəş nə rəvadır bu bükülmüş yayə.

Aşiq oldum yenə bir sərvi-səhiqamətə kim,
Məhi-tabanı bəgənmez, günə salmaz sayə.

Dərd sövdagəriyəm, eşq ilədir bazarım,
Var, başımdan savul, ey əqli-tünük sərmayə.

Çəkməz əl nasehi-bidərd giribanimdən,
Nə veribdir, ala bilməz məni qəmfərsayə.

Hərfi-qəmmaz məgər verdi dəhanın xəbərin
Ki, vücudim yenə peyğam aparır ənqayə.

Səbzə tək mən də bir ümmid ilə pamal oldum,
Nola, ey sərvî-rəvan, başıma salsan sayə.

Yeri, yanımda çox, ey seyli-baharan, daşma
Ki, bu bir qətrə boyun əgsə əgər dəryayə.

Bilmənəm dəhrdə, yarəb, nə vəfa görmüş ola,
Biri kim, könlünü bağlar bu fəna dünyayə.

Güvənir qəsrinə, eyvanına dünyası olan,
Xanəbərduş gəzən orş ilədir həmsayə.

Naz edər zərrəyə xurşid, məgər bilməz kim,
Pəst olduqca bu me'racdə artar payə.

Boyamış yazı yüzün, lələsitan sanma ki, mən
Göstərib dağımı, qan ağladırəm səhrayə.

Qatlanır cism, gözüm yaşına heyranəm kim,
Dözür ol pəstcə divar bu daşğın çayə.

Gecələr naleyi-dilsuz bələdir, Qövsü,
Olmasın aşiq ilə kafər olan həmsayə.

Gülruş sərvî-qədlim cameyi-əlvan neylər
Ki, yetər xuni-dili-Qövsü, ana pirayə.

* * *

Ey vay ki, əldən gedirəm yar gəlincə,
Dildən düşürəm başıma dildar gəlincə.

Hər kim nə bilir mən kimi mey qədrini kim, mən
Qanlar içərəm saqiyyə-xunxar gəlincə.

Mə'zur tutun, gər bu xümar ilə çöməndə,
Səbr eyləməyəm əbri-göhərbar gəlincə.

Yarəb, bu qədər yol ki, mənə zə'f aparıbdır,
Gəlsəydi təbibim mənə-bimar gəlincə.

Pərvanə kimi günlərim əzbəs ki, qaradır,
Ömrüm yetər əncamə şəbi-tar gəlincə.

Fəryad ki, seylabi-səbükseyri-həvadis,
Dağıtdı mənə üstümə me'mar gəlincə.

Əlbəttə nəşat öldürəcəkdir mənə, Qövsü,
Hərçənd qəm öldürməsə qəmxar gəlincə.

* * *

Təbibim başıma bir gün gəlir, vallah, billah,
Mənə tapşırıldığı canı alır, vallah, billah.

Deyirlər halımı sormaz, sorur, bir özgə dildir bu,
Sanırlar dərdimi bilməz, bilir, vallah, billah.

Mənə, ey şuxi-səngindil ki, tiğünün həlak oldum,
Sən öldür, yoxsa həsrət öldürür, vallah, billah.

Mənim hərçənd könlüm rövzeyi-rizvandan açılmaz,
Əgər sən açılırsan, açılır, vallah, billah,

Deyirlər ömri-müstə'cəl gedər, gəlməz, nə sözdür bu
Ki, sən gəlsən keçən günlər gəlir, vallah, billah.

Sən al, ey iltifati-yar məndən nəqdi canım kim,
Təğafül ondan ötrü yalvarır, vallah-billah.

Əlin rəngindir, ey bülbül, ayaq altına baxmazsan,
Tələfilər tədarüklər olur, vallah, billah.

Gözüm hərçənd Qövsü dərdini pünhan tutar səndən,
Xəbərdir ol kim, ol bidar olur, vallah, billah.

* * *

İstəməzmi ol sitəmkər kim, məni şad eyləyə,
Könlümü tə'mir edə, yüz Kə'bə abad eyləyə.

Yıxdığıyçün könlümü küffarə vacibdir gərək,
Ya məni azad edə, ya min qul azad eyləyə.

Padşahlar eyləməzlər özləri cəlladlıq,
Ta fələk vardır, nə lazım yar bidad eyləyə.

Hər ələ yüz tiğ tutmaq hansı qatildən gəlir,
Çeşmi-məstin etdigin haşa ki, cəllad eyləyə.

Olmasın, yarəb, fəramuş ol mürüvvət pişə kim,
Bimürüvvət yarımı görçək məni yad eyləyə.

Eyləsə bimari-eşqin dərd edər dərmanini,
Qorxum oldur kim, təbibim tərki-bidad eyləyə.

Badeyi-gülguncə keyfiyyət verir hərgah kim,
Saqi-yi-nazafərin, Qövsü, məni yad eyləyə.

* * *

Mən ki, əldən getdim ol sərvə-rəvan, gəl görgilə,
Qalmadan can məndə ol arami-can, gəl görgilə.

Acı etmişkən bu gün səfrayi-hicran ağzımı,
Dustlər, ol dilbəri-şirinzəban, gəl görgilə.

Gəlməmişkən kimsədə arami-taqət qoymadı,
Ol bəlayi-cani-aşiq, nagəhan, gəl görgilə.

Eyləmişkən navəki-hicran müşəbbək sinəmi,
Nagəhan bir guşədən ol şaq kəman, gəl görgilə.

Ağlamaq qan eyləməkdir, dustlər, ol bozmdə,
Göz yolundan əşk seylabilə qan, gəl görgilə.

Canımı hicran odu yandırmamışkən pakü saf,
Üstümə ol atəşi-atəş nişan, gəl görgilə.

Hamı yandan dərdü qəm, Qövsü, alarkən canımı,
Bir tərəfdən ol həyati-cavidan, gəl görgilə.

* * *

Fəğan ki, daği-dil əfsürdələndi yar gəlincə,
Bu gül açıldıvü dağıldı novbahar gəlincə.

Yetincə yar məni intizar canə yetirdi,
Boranə verdi xəzan hasilim bahar gəlincə.

Demə ki, qurtararam intizardan gələr olsan,
Ki, gözlərəm yolunu çeşmimə qubar gəlincə.

Nə bərq var şəbi-hicran, nə şəm, bəs bu nə işdir
Ki, yandırır məni ol atəşinüzar gəlincə.

Gələndə yar, üzülür məddi-nalə rıftəsi, vəh kim,
Kəməndi-fürsətim əldən gedər şikar gəlincə.

Bu piçü tabilə mümkünmüdüür üzülməyə canım,
Kəşakəşi-şəbi-hicran gedincə, yar gəlincə.

Bu növ kim, onu əldən nəvayi-bülbül aparmış,
Gəlib bahar keçər, Qövsü, fikar gəlincə.

* * *

Qan içmə, könül, saqi-yi-xunxar gəlincə,
Səbr eylə, gözüm, növbəti-didar gəlincə.

Əlbəttə bu yol ərz edərəm dərdi-nihanım,
Qəm salmasa dildən məni qəmxar gəlincə.

Güllər düşəcəkdir gözümə xuni-cigərdən,
Gün seyrinə ol novgülü-bixar gəlincə.

Fəryad ki, hicran məni bərbad edəcəkdir,
Ol atəşi-suzani-şərərbar gəlincə.

Ey vay ki, heyrət məni dildən salacaqdır,
Ol nuşləbi-ayinərüxsar gəlincə.

Əfsus ki, həsrət məni məndən alacaqdır,
Bazarimə o arico dinar gəlincə.

Birdir mənə mərhəm gələ, ya gəlməyə, Qövsü,
Kim, tazələnir yarələrim yar gəlincə.

* * *

Xəyali-arizin kim, vəsldir hicran libasında,
Verir hər dəm mənə səhbəyi-biğəş qan libasında.

Vüsal ilən əlaci-eşqi-ruzəfzun degil mümkün,
Dəvayi-namünasib dərddir dərman libasında.

Nə mə'nidir bu, yarəb kim, məni-heyrandə can
qalmaz,
Görəndə özgəni həm nagəhan canan libasında.

Bu surətxandə hər surəti-bicanə aldanma
Ki, çoxdur bülhəvəslər aşiqi-heyran libasında.

Ləbi-xəndan ara bərqi-bələ məsturdur, əmma
Nihandır əbri rəhmət didəyi-giryan libasında.

Təmə kəs malü cahindən cəhanın kim, sənə gərdun
İçirdir xuni-nahəq ne'məti-əlvan libasında.

Təvazö bərtərəf, Qövsü, məhəbbət ittihadından,
Səri-kuyində sahibxanədir mehman libasında.

* * *

Peyvəstə xar olur güli-xəndan ilən belə,
Sübhi-vüsal ötər şəbi-hicran ilən belə.

Cananə canı verməz isəm vəchi var ki, mən
Çox dərdu dağ bəsləmişəm can ilən belə.

Bir gün bunuvü bir gün onu versə qəm degil,
Dövrən mənə şərəb verir qan ilən belə.

Dərvişə xar baxma ki, Qur'anda səbtdir,
Muri-zəifin adı Süleyman ilən belə.

Yer qalmadı ki, gəzmədimü yarı bulmadım,
Deyrü hərəmdə gəbrü müsəlman ilən belə.

Öldür mənivü könlümü al kim, bu Kə'bədə,
Hacı gərək fəda ola qurban ilən belə.

Yarəb, ləbin nə sehr ilə bir yerdə cəm edər,
Abi-həyatı atəşi-suzan ilən belə.

Qorxum budur ki, çün çıxa peykanı yarədən,
Cani-zəif çıxmaya peykan ilən belə.

Dünyadə daxi cənnət olurmuş ki, bir nəfəs,
Durdum, oturdum axırı canan ilən belə.

Qövsini yalquz ol iki-üç zalim öldürür,
Çəşmə nəzarə navəki-müjgan ilən belə.

* * *

Hüsn eşq ilə bərabərdir, giriftar olmasa
Kim, göhər xak ilə yeksandır, xəridar olmasa.

Eyləmə ikrah məndən kim, təbib-i-haziqin,
Qədr-i namə'lumdur, hər yerdə bimar olmasa.

Daneyi-xalın qılır zöhhadi fariğ sübhədin,
Riştəyi-zülfün yetir tərsayə zünnar olmasa.

Ruzi-hicran ummasın məndən məhəbbət kimsə kim,
Qaynamaz qanım mənim ta çeşmi-xunxar olmasa.

Tarü pudim bir-birindən ayrılır simab tək,
Məyeyi-araməm ol ayinərüxsar olmasa.

Xərməni-ümmidimə öz şö'leyi-ahim yetər,
Sabitü səyyarədən gərduni-şərərbar olmasa.

Eşq tərkin etməyən bilməz bu dövlət payəsin,
Məstlik qədrin nə bilsin kim ki, hüşyar olmasa.

Üzdü canın riştəsin qəm, kimsə agah olmadı,
Vay, yüz min vay canan həm xəbərdar olmasa.

Bəs ki, müddətlərdir öyrənmiş kəməndi-zülf ilə,
Baş qoyar səhralərə Qövs-i giriftar olmasa.

* * *

Səba, sən ərz qıl bir rəng ilə əhvalimi yarə,
Vəli yavuncaya-yavuncaya, yalvarə-yalvarə.

Sənə ol qaməti-mövzun ilə mümkün degil həmta,
Bəli, möhtac olarmı misrei-səncidə təkrarə.

Əgər mö'min, əgər kafər əsiri-tari-zülfündür,
Kimi təsbinə oxşatmış onuvü kimsə zünnarə.

Gəl, ey növxət, rəva görmə ki, sənsiz böylə gülşəndə,
Çəkrib hər səbzə bir tiği-cəfavü bağırımı yarə.

Ölüb qurtardı öz canın, əcəb bidad imiş Məcnun,
Yəqin kim, dərd bilməz böylə dərdə istəyən çarə.

Xətü xalından özgə kim, qaradır ruzigarım tək,
Kimin mən tək günü xurşidi-taban eyləmiş qarə.

Zəbani-halilə sordum ləbindən qanlımı, Qövs-i,
Dedim gözdür, dedim sözdür, dedi nəzzarə, nəzzarə.

* * *

Mənimlə saqi-yi-gülçöhrə yar ola, nə ola,
Başında sayeyi-əbri-bahar ola, nə ola.

Bahar fəsl-i müradincə bülbülün gəldi,
Mənim də kamim ilə ruzigar ola, nə ola.

Əgərçi könlüm evin yıxdı, yaxdı, yandırdı,
Bu dərd ta ki, cəhan var, var ola, nə ola.

Qərarü səbrim alan nazəninim öz könlün,
Mənim kimi oturub biqərar ola, nə ola.

Qavurdu bağırımı rəşk atəşi, budur dərdim,
Ki, qeyr-qeyr oluban yar, yar ola, nə ola.

Bu abü rəng ilə gər sən gülə-gülə gələsən,
Gəlib çəmən açılıb gül bahar ola, nə ola.

Müşəvvəşəm bu cəhanda ki, nəqdi canım ana,
Nisar olmaya, yarəb, nisar ola, nə ola.

Yəman qavurdu məni aftabi-mey, Qövs-i,
Başında sayeyi-əbri-bahar ola, nə ola.

* * *

Zinhar, atma sitəm daşını divanələrə
Ki, pərilər yığılıbdır bu pərixanələrə.

Eşq hərçənd gəzir hüsn deyə qapı-qapı,
Öz ayağılə gəlir gənc bu viranələrə.

Gözü könlüm, səni, ey leyliyi-afaq, istər,
Nola bassan ayağın gər bu siyəxanələrə.

Zülfü kakil sözi ilə gecəmi sübh edərəm,
Tifli-nadan kimi ögrənmişəm əfsanələrə.

Bu xümar ilə nola badə içib yalvarsam,
Boyi mina, özi saqi, gözi meyhanələrə.

Qaralıbdır bir-iki şəm'ə gözün məhfilə,
Uymamışsan şəbi-məhtabdə viranələrə.

Gül degil, şəm degil Qövsiyə mənzur, əmma
Sübh bülbüllərə oxşar, gecə pərvanələrə.

* * *

Ömürlər xuni-dil içdim, gül'üzarım, səndən ötrü,
Axırı dağlarə düşdüm, lələzarım, səndən ötrü.

Sinəmi oxlar dəlibdir, qanlı peykanlar qalıbdır,
Canımı qəmlər alıbdır, qəmküsarım, səndən ötrü.

Aşiq olan keçər əldən, başü candan, canü dildən,
Dəmənin tək getdi əldən ixtiyarım, səndən ötrü.

Gözlərim qan ilə doldu, bilmənəm könlümə noldu,
Kakilin tək qarə oldu ruzigarım səndən ötrü.

Qövsi ilə həmdəm oldum, həmdəmi-dərdü qəm oldum,
Xarü zari-ələm oldum, nazlı yarım, səndən ötrü.

* * *

Dildən-dilə düşdüm dili-divanədən ötrü,
Urdum özümü odlara pərvandən ötrü.

Bitəqət olur aşiq üçün hüsn-zəbərdest,
Seylab düşər dağlara viranədən ötrü.

Bənzətmə məni bülbüli-bidərdə ki, ney tək,
Dildən düşərəm naley-i-məstanədən ötrü.

Bir avuc unumdan mənim əflak nə istər,
Derlər ki, dəyirman dolanır danədən ötrü.

Səyyad kimi ahuyi-rə'na tələbində,
Qövsi dolanır mə'niyi-biganədən ötrü.

* * *

Yıxır viranəmi gərdun, sanır kim, xanəmandır bu,
Nə bilsin kim, qanatsız quşlar üçün aşiyandır bu.

Müsəlmanlar, ləbi-meygunə aldanman ki, qandır bu,
Könül yaxşılara zinhar vermin kim, yəmandır bu.

Yığıb, damanını aşiqdən, ey sərv-i-rəvan, ötmə
Ki, hüsnün çağı beş gündür, öter, gənci-rəvandır bu.

Deyirlər kim, nişan bulmaq, dəhanından müyəssərdir,
Qələtdir, iftiradır, məhz sözdür bu, yəlandır bu.

Keçər müjganların daşdan çəkəndə göz qaşın yayın,
Əgərçi bir xəmidə oxdur ol, bir natəvandır bu.

Məni məst etdi dövri-xəttin, ey bədməst, hüşyar ol,
Bahar isə mənə, əmma sənə fəsli-xəzandır bu.

Deyirdim kim, sənın muvi-miyanın var ola, əmma
Eşitdim ol xəyalın sırrınə məxfi gümandır bu.

Bahar ötməkdədir, Qövsı, gözün aç, qönçə tək uyma,
Yetişər köçməgə növbət sənə həm, karvandır bu.

* * *

Düşübdür xəstə könlüm məndənü mən yarıdan ayrı,
İlahi, düşməsin kafər dilü dildardan ayrı.

İahi, ağzı şirin olmasın zövqü vüsal ilə,
Həyatım təlx edən ol lə'li-şəkkərbardan ayrı.

Qılır gülşəndə gül yanında bülbül nəşəkibalıq,
Necə səbr eyloyim mən ol güli-rüxsardan ayrı.

Çəmən səhnində xuni-mürdə tək əsfürdədir, saqi,
Şərabi-lalərəng ol nərgisi-xümmardan ayrı.

Gülü gülşəndən, ey bülbül, cüda düşdünsə şükr et kim,
Mənim tək düşmədin ol sərvi-xoşrəftardan ayrı.

Könül həmrəzlərdən bəs ki, görmüş bimürüvvətlik,
Şəbi-hicran içər qan dideyi-bidardan ayrı.

Nişatü vəsl umar bidərd olanlar kim, mənim, Qövsı,
Qaradır ruzigarım ahi-atəşbardan ayrı.

* * *

Xəbərdar olginən mina degil, saqi, könlüdür bu,
Ağır qiymətli dir, hərçənd gövhər tək yünüldür bu.

Degil müjkanlarımda ləxt-ləxt olmuş cigər kim, mən
Məhəbbət gülşənindən dərmışəm, bir dəstə güldür bu.

Bilir hərçənd könlüm halını ol ahuyi-rə'na,
Vəli Məcnun olanlar yeg bilirlər kim, nə çöldür bu.

Doludur damənım, ey bağban, əmma cidal etmə,
Buna derlər cigər pərkələsi, bir özge güldür bu.

Mənim meyxanədən, ey zahidi-qafil, yolum urma,
Həzər qıl, bənzəməz şəmşiri-ləngərdərə, yoldur bu.

Nəçün, ey atəşin rüxsar, bilməzsən könül qədrin
Ki, sahibdil yanında tutiyadır, gərçi güldür bu.

Olur məqdur, Qövsı, saxlamaq seylab önün, əmma
İnanın tutmaq olmaz hiç vəchilən, könlüdür bu.

* * *

İnanım aldılar əldən, dili-zar ayrı, yar ayrı,
Məni divanə qılmışlar, xəzan ayrı, bahar ayrı.

Cigərgahım sökərlər, tabü taqət məndən istərlər,
Sipəhr ayrı, şəbi-hicranın ayrı, ruzigar ayrı.

Xəzan fəslində, bülbül, guş səndən, ələman məndən
Ki, ayrı şivədir səbrü təhəmmül, zinhar ayrı.

Xəyali-arizin könlümdə pünhan, dağ köksümdə,
Məni məst eylədi seyri-gül ayrı, lələzar ayrı.

Bu il, yarəb, nə güllər dərmisən gülzərdən, bülbül,
Əgər mən ayrı töksəm göz yaşı, əbri-bahar ayrı.

Necə xamuş olum, ey qönçə, sən tək mən bu
gülşəndə
Ki, məndən nalə istər bülbül ayrı, novbahar ayrı.

Boyundan ayrı nəqşi-pay tək əldən gedər Qövsı,
Xüramından sənın, ey ahuyi-mərdümişkar, ayrı.

* * *

Şərabın bağı qandır saqi-yi-xunxardan ötrü,
Kəbab olmuş, kəbab ol atəşin rüxsardan ötrü.

Deyirdim kim, tutum damənin, ey sərvi-rəvan ötsün,
Fəğan kim, getdim əldən şivəyi-rəftardan ötrü.

Neçün irşadimə bel bağlamazsan, ey bərəhmən kim,
Üzöldü rişteyi-canım mənim zunnardan ötrü.

Ana artar mürüvvət aləmində yüz min ümmidim,
Əgər yüz qəm giribanım tutar qəmxardan ötrü.

Hüsnü xaşak tutmaz şö'leyi-bibak damanın,
Əbəs tutmuş qübar ayinəmi əgyardan ötrü.

Hünər tək düşmən olmaz, ey hünərvər han xəbərdar ol
Ki, şəm'i yandırarlar dideyi-bidardan ötrü.

Mənim tək hiç kim pərvanəvü bülbül dilin bilməz
Ki, mən odlarə yandım ol güli-rüxsardan ötrü.

Bu ol şirin qəzəldir kim, demiş ol söz bilən, Qövsü:
"Həqiqətsiz, mürüvvətsiz, vəfasız yardan ötrü".

* * *

Hiç bilmənəm nə ariz, yarəb, nə rəngdir bu,
Billah küfr olurmu, dersəm firəngdir bu.

Gər dinü dil aparsa ol xəttü xal səndən,
Zinhar aparma adın, zinhar ki, nəngdir bu.

Çün əqlü din alırlar, səhrayə baş vururlar,
Gülçöhrələr bilirlər rəsmi-firəngdir bu.

Dünya bir əjdəhavü dudü dəmi fələkdir,
Leylü nəhar sanman mari-dürəngdir bu.

Gölməzsən öhdəsindən, çərx ilə etmə pərxaş,
Sülhinə həm inanma kim, pişi-cəngdir bu.

Gərduni-dun fəzasın darüs-sürur sanma,
Kim, əhli-dil yanında kami-nəhəngdir bu.

Qövsü, qübari-qəmdən xəət könlüm etdi sadə,
Ayinəsinə qeyrin hərəçənd zəngdir bu.

* * *

Dideyi-ümmid kim, didarın eylər arzu,
Tutiyayi-xətti-ənbərbarın eylər arzu.

Qətreysi-şəbnəm degil kim, gül sərəpa guş olub,
Göz tikibdir ağzına göftarın eylər arzu.

Sinəsin eylər müşəbbək, xar-xar iştiyaq,
Kim ki, mən tək navəki-xunxarın eylər arzu.

Olmasınmı şərhe-şərhe bir şikarın bağı kim,
Cövhəri-şəmşiri-ləngərdarın eylər arzu.

Könlüm, ey qatil, mənim ol seydi-navəxordədir
Kim, öluncə tiği-bizinharın eylər arzu.

Ey büti-Çin, nola gər qulluqda mən bel bağlasam
Kim, bərəhmən həm sənün zünnarın eylər arzu.

Xərmənimdə danələr olmuş sipəndi-biqərar,
Bəs ki, hər dem əbri-atəşbarın eylər arzu.

Çün Səməndərtinotü pərvanəməşrəbdir könül,
Yanə-yanə şö'leyi-rüxsarın eylər arzu.

Etməsinmi arzu Qövsü bükülmüş qədd ilə,
Sərvi-rəna həm sənün rəftarın eylər arzu.

* * *

Aşiq sən oldun, ey dili-şeyda, mən olmalı,
İnsafdır, sən olmahsan, ya mən olmalı.

Çoxlar hərayi-eşq ilə divanə oldular,
Yalnız bu işdə olmuşam, əmma mən olmalı.

Zəxmim yetirsə çərxi-şərərbərə ələtəş,
Tiğın ana gər eyləyə pərva, mən olmalı.

Ey nalə, piçü tab kəməndindən əl götür,
Ram olmasa ol ahuyi-rə'na, mən olmalı.

Gər səndə sidqi-niyyət ola, ab olur sərəb,
Sən istə, gər bulunmasa, ənqa mən olmalı.

Öldürməyincə aşiqi-dərdi-giran rikab,
Dərmanə vaqif olsa Məsiha mən olmalı.

Sən tiğ çəkmə qətlinə zinhar Qövsinin,
Öldürməsə onu bu təmənna mən olmalı.

* * *

Nə qəm gər hər nəfəs xuni-dil içsəm, adətimdir bu,
Nola ölsəm, dirilsəm dəmbədəm, xasiyyətətimdir bu.

Məni sayəndən olmaz fərq qılmaq, bəs ki, pamaləm,
Bəli, fərmanrəvayi-mülki-fəqrəm, şövkətimdir bu.

İnanımdan tutar əşki-rəvanım qət'i-rahında,
Mənə təmkin satar simab, səbrü taqətimdir bu.

Biyabani-cünun mülküm, palasi-fəqrdir malım,
Yığılmış dərdü dağın başıma, cəm'iyətətimdir bu.

Nola gər xaksarü natəvanü paymaləm kim,
Diyari-eşqdə me'rac şanü şövkətimdir bu.

Kəmalı-xarlıq övci-qəbuli-eşqdir, Qövsü,
Sanırlar xələq kim, nöqsan, qədrü qiymətimdir bu.

* * *

Sanırsan xaki-rah, əmma mənim xakistərimdir bu,
Xəyali-nəqşi-pa eylərsən, əmma peykərimdir bu.

Könül bitabdır, mən safdil, əşki-rəvan qəmmaz,
Özüm ayinəyəm, simabim oldur, cövhərimdir bu.

Özün bil cismü cani-zarilə, ey sərvi-naz, əmma
Dili-bitabimi sındırma kim, balü pərimdir bu.

Fəğanü naləvü ahü qəmə dərdü bəla sanma
Ki, təsxir etməyə gərdun hisarın ləşkərimdir bu.

Sipəhrin gərdeşindən özgələr əndişə çəksinlər,
Mən ol dəryakeşəm kim, bir mühəqqər sağərimdir bu.

Alırsan könlümü, viran edirsən, hiç demirsən kim,
Nə lazım çalü çap etmək, mənim öz kişvərimdir bu.

Görürsən yollar üstə Qövsini, danəstə, baxmırsan,
Demirsən, bivəfa kim, bir qədimi çəkərimdir bu.

* * *

Nola bitəqrib əgər eylərsəm izhar arzu,
Novniyəm eşqdə, könlümdə çox var arzu.

Mən kimi ta canü dildən kimsə bizar olmaya,
Canü dildən eyləməz aləmdə dildar arzu.

Arzular dərdü qəmdir böylə qəmlər dəf'inə,
Saqivü səhbadən özgə etmə, zinhar, arzu.

Bəs ki, bir sahibbəsirət dəhr bazarında yox,
Yusif-i-gül pirəhən etməz xəridar arzu.

Eyb olmaz arzu, mə'zur tutsunlar məni,
Qılsa həsrət gözlərim mətləbcə didar arzu.

Gəh təbəssüm, gəh təkəllümdən gülüstan olmağa,
Bağrımı qan etdi, ey lə'li-şəkərbar arzu.

Mən bu hal ilə necə, yarəb, çəkim hicran yükün
Kim olubdur zə'f əlindən könlümə bar arzu.

Bəs ki, Qövsü, arzu dörd yandan almış çevrəmi,
Fürsətim yoxdur edim cananə izhar arzu.

* * *

Nə ləbdir, vəh nə ağızdır bu, yarəb, vəh nə sözdür bu,
İrağ olsun yəman gözdən, nə müjgandır, nə gözdür bu.

O rüxsar ilə qarşu ab olmaz durduğu yerdə,
Nə üzdür, bu gözüm, ayinədə, yarəb, nə üzdür bu.

Dəmadəm həsrətindən bağrımın qan olduğu vəchin,
İnanır gözlərin, əmma ləbin sanır ki, sözdür bu.

Dəgil nöqsan iki dünyayə alsan aşiqin könlün,
Mənü tanrıvü mizani-məhəbbət kim, ucuzdur bu.

Əgər gərdünə Qövsü əcz edib yalvarsa, cyb olmaz
Kim, ol biçarə bir yalnız bəlakeşdir, doquzdur bu.

* * *

Gördüm yuxuda yarı, əcəb yar imiş yuxu,
Çəşmə çırağı-dövləti-bidar imiş yuxu.

Ondan nigarxaneyi-çin oldu gözlərim,
Bəh-bəh, nə abü-rəngli gülzar imiş yuxu.

Vəslinlə ta qara gecəmi rövşən eylədi,
Bildim ki, nuri-dideyi-bidar imiş yuxu.

Mən xüşkəmi eylədi sirabi-cavidan,
Abi-həyati-təşneyi-didar imiş yuxu.

Göstərdi əksi-çöhreyi-cananı bihicab,
Ayinədari-şöleyi-rüxsar imiş yuxu.

Qövsü, gətirdi başıma axır təbibimi,
Darüşşəfayi-aşiqi-bimar imiş yuxu.

* * *

Əsiri-eşq olanlar, yetişdi yar haray,
Xəzan şikəstələri, gəldi novbahar haray.

Yetişdi bülbüli-dilxəstənin harayinə gül,
Yetiş, yetiş bu günümdə haray, yar haray.

Sənə, gözüm işığı, ərzi-hal etmək üçün,
Bir ittifaq ilə həm olmadım düçar haray.

Nə hali-zarimi sordun, nə könlümü aldın,
Boyun bəlasın alım, keçdi ruzigar, haray.

Məni bu gün də salıb yar keçdi ömr kimi,
Haray kim, yox imiş ömrə e'tibar, haray.

Səni bu rəng ilə gülşəndə görməyən nə bilir
Ki, mən kimi nədən ötrü qılır həzar haray.

Nəvayi-nalə sevənlər, dilim açıldı, gəlin
Cünun əsirləri, gəldi novbahar haray.

Yetirdi şəm'inə pərvanə nəqdi-can, Qövsü,
Mən öz mühəqqirimi etmədim nisar, haray.

* * *

Bağrımı qan etdi dövrən, naleyi-sərşar hey.
Canımı yandırdı gərdun, ahi-atəşbar, hey.

Canə yetdim piçü tabi-hicrdən, ey yar, hey,
Getdim əldən, ey dolanım başına, dildar, hey.

İltifai et, saqiye-əbrar, Heydər eşqinə,
Bax ayağın altına, ey saqiye-xunxar, hey.

Gərçi bərbad eylədin pərvanə tək xakistərim,
Xamsuzəm şəm tək, ey atəşinrüksar, hey.

Getdi ol günlər ki, təsbih ilə həmdəstan idim,
Gəl bu gün növbət sənindir, hələqeyi-zünnar, hey.

İrzini dərd əhlinin yaxdın diyari-səbrdə,
Naleyi-cansuz bəsdir, ey dili-bimar, hey.

Sən ki, yetdin lülfile hər şurəzarın qövrinə,
Yet mənim həm dadimə, ey əbri-gövhərbar, hey.

Əkdi, biçdi, hər kimin töxmi-ümidü var idi,
Getdi fürsət, keçdi dövrən, didəyi-xunxar, hey.

Yaxşıdır bikəslərin gahi yetişmək halinə,
Qövsüye-biçarə həm biyardır, qəmşar, hey.

* * *

Gözü könlüm kimi, saqi, sevirəm minanı
Ki, onun cümlədən artıq mənə qaynar qanı.

Ömrlərdir edirəm dancəyi-xalın vəsfən,
Mən ki, bir nöqtədə təfsir edirəm Qur'anı.

Eşq bir şö'leyi-oddur ki onun hər şərəri,
Baş verir xərmənimə bərqi-səbükövlanı.

Gərçi əğyar məhəbbətdən olurlar mane,
İltifat eyləməyib öldürə gör şeytani.

Dolanıb yanmağa pərvanədən əksik degiləm,
Dolanım başına, qurtar məni-sərgərdanı.

Çəkdi mizanə nəzər, bir səri-mu fərq etməz,
Zülfü xalü xətt ilə dinü dilü imanı.

Bülhövəs tək əsəri-dağ degil sənəmdə,
Yığılar lələ kim bir yerə bağrım qanı.

Qövsü, bu ol qəzəli-nəğzi-Füzulidir kim:
“Yəcnə dövr etdi pərişan məni – sərgərdanı”.

* * *

Ta övc tutdu bülbüli-dəstansərə səsi,
Gahi gəlir qulağıma, bir aşına səsi.

Naləm köntüllər açdıvü könlüm açılmadı,
Ney üqdəsin haçan açar öz dilgüşa səsi.

Etdi məni dəlik-dəlik ol qəmzə bixəbər,
Çıxmaz gələn zamanda xədəngi-qəza səsi.

Hər kimsə təbli-köçün eşitməz səsin ki, gül
Dari qulaqdır, ona yetməz səba səsi.

Lovsi-qərəzdən arınıban eylə nalə, kim,
Tə'sir edər bu qapıda bimüddeə səsi.

Birdir mənə ki, kölgəsi başımdan aşmasın,
Ol navəkin qijiltısı bali-hüma səsi.

İxfayi-zari-dil məni rüsvətər etdi kim,
Dil yığmağ ilə artıq ucaldı dərə səsi.

Rəhzən bu yolda Xızr libasında ön verir,
Qövsü, necə təmiz bula rəhnüma səsi.

* * *

Qurtar, ey hey-rət, bəlayi-vəslü hicrandan məni
Kim, yəman yalquzladı hər biri bir yandan məni.

Canımı tapşırtdı ta lə'li-ləbi-can bəxşinə,
Eylədim mə'lum kim, eşqin sevər candan məni.

Ömürlər sərf etmişəm, ta tutmuşam damanını,
Tanrı üçün, ey fələk, ayırma canandan məni.

Tökmək üçün qanımı yerdən gögə minnət qoyar,
Ol güli-rə'na sanırsan qurtarar qandan məni.

Gərçi yoxdur bəldə zünnar, əldə təsbihim mənim,
Əhli-mə'ni eyləməzlər fərqli Sən'andan məni.

Hüsn, yarab, bəs degilmi aləmi yandırmağa
Kim, çağırmış eşqi-aləmsuz bir yandan məni.

Dur ver, ey Məcnun, özün insaf kim, mən dinməyəm,
Gör sayırlar eşqdə əvvəl səni, andan məni.

Çətri-əbrü fərşi-səbzə cuşi-gül, nərəngi-mey,
Havlayıblar səngdillər dördlü dörd yandan məni.

Etmək üçün türk nəzmiyə müsəxxər aləmi,
Tapdılar ərbabi-mə'ni bilmənəm handan məni.

Bilmənəm kim, yerdəyəm, ya gögdəyəm Qövsü, kimi,
Eşq icad eyləmiş xabi-pərişandan məni.

* * *

Bülbül mənim əfğanimə qatlanmadı uçdu,
Yarım gecə qönçə yuxudan durduvü köçdü.

Mən tak tikib mey yerinə xuni-dil içdim.
Sözdür bu ki, hər kəsə nə əkri, onu biçdi.

Hicran gecəsi güldü yenə yaşım, ey vay,
Hərçənd yəman keçdi günüm, şükr ki, keçdi.

Qurtulmadı, yarab, cigərim qanı, nə sirdir,
Hərçənd ki, göz tökdü əyağə, könül içdi.

Vəsf-i-rüxi-gülrəngin onun başladı Qövsü,
Gülzardə bülbül yenə gül dəftərin açdı.

* * *

Kəc təğafül birlə məndən, ey edən şeyda məni
Kim, bu gündə görməsin hiç kafəri tərsa məni.

Zülf tək çulqəşdım ol muyi-miyanın fikrinə,
Saldı bir incə xəyalə bu uzun sevda məni.

Məst olan saqi əlindən şişəni almaq gərək,
Könlümü al kim, yəman aldı bu istiqna məni.

Düşdümü durdum yolunda hər qədər mina kimi,
Bir ayağ toprağınə yetirmədi səhba məni.

Zə'fi-rüzəfzun edər gər böylə pünhan cisimmi,
Sən tək, ey Məcnun, çox istər, az tapar səhra məni.

Qətrəyəm, hərçənd əmma var sənə bir nisbətım,
Nola qurtarsan bu vadilərdə, ey dərya, məni.

Hacılar bayramıdır, sən daxi üşşaqın birin,
Kə'beyi-kuyində qurban etginən, əmma məni.

Çərx yayın çənbər etdim qüvvəti-təslim ilə,
Yüz yıxıldı, durdu, bir yol yıxmadı mina məni.

Ta əyağə başımı yetirmədi, ram olmadı,
Həlqeyi-dam eylədi ol ahuyi-rə'na məni.

Etdi, Qövsü, jövhərim peyda məni ayinə tək,
Hər qədər simab tək bəxt etdi napeyda məni.

* * *

Sən ki saldı çöllərə Məcnun tək, ey Leyla məni,
Qoyma kim, seyd eyləsin hər ahuyi-rə'na məni.

Yüz xəta qılsam, ümidim var könüldən salmasın,
Salsa gözdən yüz gəzər ol nərgisi-şəhla məni.

Axır, ey eşqi-sitəmgər, könlümü verdin ana,
Demədin kim, öldürür zalim bu bipərva məni.

Ta bilibsən kim, sənün cövründən, ey mah, inciməm,
İncidirsən bu səbəbdən hər nəfəs bica məni.

Qanlı istərtər kəbabı rindlər, meyxarələr,
Çox daxi yandırmagil, ey məsti-bipərva məni.

Var ümidim kim, əlimdən saqi-yi-kövsər tuta,
Hər qədər salsa ayaqdan günbədi-mina məni.

Astanından sənün öz astanın istərəm,
Qövsü tək məhcur qoyma böylə, ya mövla, məni.

* * *

Hərçənd heçə satdı isə asiman məni,
Ol Yusifəm ki, bir daxi satmaz alan məni.

Ey, zə'f, varə-varə nihan etmə peykərim
Kim, bir gün axtarar yenə gözdən salan məni.

Ey dəstü tiği tünd, degil mətləbim həyat,
Tanrı üçün, göz açmağa qoy bir zəman məni

Mütrib, yetir ki, məndə fəğan huş qoymadı,
Saqi, yetiş kim, aldı bu sağər yəman məni.

Gəl yeni ildə bir neçə qul başına çevir,
Əvvəl məni, yenə məni, axır həman məni.

Hərçənd kim, sitəmgər isə düşmənin özü,
Bidad edib bu günlərə, yarəb, salan məni,

Hər zəxmi-çəşm həsrət olur özgə zəxm üçün,
Bir ömür butə etsə gər ol şəq kəman məni.

Qövsü, məgər tuta əlimi sahib-əzzəman,
Kim, saldı çox ayaqlara dövri-zəman məni.

* * *

Zəxmi-qəmində ol kəmərin sorma halimi,
Bir muy piçü tabə salıbdır xəyalimi.

Hər nəxl əgərçi başın əgər bərgü bardən,
Bibərgü barlıq mənəm əgdi nihalimi.

Eşq atəşində surəti-halim soran mənəm,
Gör yar surətini, qiyas eylə halimi.

Gəl, gəl ki, sonsız, ey güli-rəna, qəfəs kimi,
Sındırdı tənəynayi-çəmən şaxü balimi.

Çulqaşmaq istərəm belinə tari-zülf tək,
Sövdaiyəm, görün bu xəyali-məhalimi.

Qövsi, bu vəchdən ki, var ol qaşə nisbötüm,
Gərdunun aftarinə verməm hilalimi.

* * *

Etdigin çövrü mənə əmdən qılaydın kaş ki,
Öz dilin, ey tifli-dilbilməz, biləydin kaş ki.

Handa kim, mən gəlsəm, ordan sən gedirsən naz ilə,
Mən özümdən getdigim yerdə gələydin kaş ki.

Ağız açıb, açmadın bir dəm gözü könlüm mənəm,
Ey gözü könlüm mənəm, sən açılaydın kaş ki.

Cövr daim olsa yekdir lütfi-biəncamdan,
Gözləməzsən çün məni, gözdən salaydın kaş ki.

Dustlər yanında ölməkdən betərdir xarlıq,
Könlümü çün almadın, canım alaydın kaş ki.

Ta görəydin kim, nələr hicran gətirmiş başıma,
Ey sitəmkar, getdigin saət gələydin kaş ki.

Cam əlindən çəkmədin, hərçənd çəkdin damənin,
Munca can çəkmək nədir, Qövsi, öləydin kaş ki.

* * *

Üz verəli üzündəki xalü xətin nəzarəsi,
Gözlərimin biri-birə qarışır ağü qarəsi.

Sinəm evi sipənddir, şəm'i-xəyalın ayü gün,
Qanlı düğünlərim anın hər biri bir sitarəsi.

Mən necə yarəb, anlayım qaş ilə göz dilini kim,
Ol sənəmin çəkər məni min yana hər işarəsi.

Min güli-əşk saçdı göz bir güli-vəsl dərmədi,
Oldu bahari-ömrümün laləsi, qanlı parəsi.

Çərx kiminə ayinə, kiminə qarə daşdır,
Kövkəbü mehrü mah anın cövhərivü şərarəsi.

Eşqdə ta mən etmədim sinə sipər bəlalərə,
Dağı-çırağı yanmadı, işləmədi sitarəsi.

Qövsiyə çarə, düşmənin dağı-nihanın anladın,
Çarə nədir, təbib, əgər bitməli olsa yarəsi.

* * *

İstədim hərgah lə'lin vəslini səhba kimi,
Bağrımı qan eylədin bir al ilə mina kimi.

Nameyi-e'malim əzbəs doldu vəsfi-zülf ilə
Baş çıxarmaz hiç kim andan xəti-tərsa kimi.

Ahənü fuladı od sərkeşligilə yumşadır,
Xubları ram eyləməz yalvarmaq istigna kimi.

Kimsə sağər tək baş endirməz xəti-fərmanına,
Pakdamənlər ayağın öpməsə mina kimi.

Sinəni çox dağlara qarşı sipər qılmaq gərək,
Ta sənənlə ülfət ahular tuta səhra kimi.

Qanı qaynar badə tək ol lə'li-sirabın sənə,
Gər sən odlu kürələrdə qaynasan mina kimi.

Munja hər daşdan daşa seylab tək dəgməz başın,
Gər ayağın yığsan öz damanına dərya kimi.

Yetməyən söz suzinə şurin nə bilsin mə'nisin,
Ağzı şirin eyləməz həlva demək həlva kimi.

Göz yumub açınca gövhərlə tutar dünya üzün,
Hər xəsü xarə təhəmmül eyləyən dərya kimi.

Mən kimi, Qövsü, yetərdi ərşə bülbül naləsi,
Olsa idi şaxi-gül ol qaməti-rə'na kimi.

* * *

Zəncir həlqəsi mənə divanələr kimi,
Yegdir ki xəlq söhbəti fərzanələr kimi.

Zülf ilə kakilindən anın əl götürməyəm,
Yüz yerdə yarsalar cigərim şanələr kimi.

Gər şəm'i-bəzmim olsa daxi sərvi-qamətin,
Taqət gərək dolanmağa pərvanələr kimi.

Zahirdə gərçi olmamışam aşına sənə,
Mə'nidə baxma kəm mənə biganələr kimi.

Hərçənd rəşki-bütəkədədir könlü Qövsinin,
Mən nəqs yoxdur onda sənəmxanələr kimi.

* * *

Bir zaman al könlümü, ey dildar, başın sədqəsi,
Gəl ki, əldən getdi ol bimar, başın sədqəsi.

Zəf'i-ruzəfzun məni, saqi, zəmingir eylədi,
Tut əlimdən ta ayağın var, başın sədqəsi.

Ol qədər saət ki, çeşmim şəm'ini rövşən qılam,
Durginən, ey atəşinrüksar, başın sədqəsi.

Bir daxi yaxşı degil yıxmaq fələk yıxmışları,
Bax ayağın altına, ey yar, başın sədqəsi.

Əbri-gövhərbar tək çün sayə saldın başımə,
Keçmə tez, ey tiği-ləngərdar, başın sədqəsi.

Durginən sən bir zəman, sən daxi bir dəm getginən,
Yar, başın sədqəsi, əğyar, başın sədqəsi.

İntizarın çəkmişəm bir ömr, ey heyrət, anın,
Olma bir dəm pərdeyi-didar, başın sədqəsi.

Ey təbib, ol cani-şirin olmaya, dilgir ola,
Eyləmə dərdim ana izhar, başın sədqəsi.

Ol zəman kim, məndən ol sərvi-səhibala ötər,
Çəkmə baş, ey ahi-atəşbar, başın sədqəsi.

Çəksə qeyrət gül ayağından məni səhralərə,
Damənimdən tutginən, ey xar, başın sədqəsi.

Naseha, verməz təsəlli böylə sözlər aşiqə,
Var, başımdan savul, ey biar, başın sədqəsi.

Bir gecə gər olsa, Qövsü, şəm'i-balinin təbib,
Etmə çox təlvəsə, ey bimar, başın sədqəsi.

* * *

Xub yetişdin, yaxşı aldın könlümü, ey yar, hey,
Ey dolanım başına, ey nazənin dildar, hey.

Abu-heyvan, ruhi-qüdsi, ya Məsihasən, nəşən,
Hər nəşən, canım fəda olsun sənə, ey yar, hey.

Cavidan yansın çıraqi-dövlətin xurşid tək,
Rövşən etdin çeşmimi, ey atəşinrüksar, hey.

Çəkmədin əbri-baharın minnətin, rəhmət sənə,
Səbz qıldın danəmi, ey bərqi-bizinhar, hey.

Ağız açıb qönçə tək etdin gözü könlüm mənim,
Öz sözü tək aşiqi heç yerdən etdin var, hey.

Bəhri-rəhmət mövcə gəldi, ələtəş bəsdir, könül,
Abi-kövsər başdan aşdı, mürği-atəşxar, hey.

Qanımı mey, bağrımı qan, könlümü etdin kəbab,
Çəşm hey, nəzzarə hey, ey şö'leyi-rüksar, hey.

Sərvi qıldın paybəndü bülbülü lal eylədin,
Şiveyi-rəftar, hey, ey ləhccyi-göftar, hey.

Gərçi min yol şəmtək öldüm, dirildim şərmdən,
Yaxşı girdin qanıma, ey taqəti-didar, hey.

Fariğ etdin mərgdən Xızrə Məsiha tək məni,
Ey həyati-cavidan sərçəşməsi göftar, hey.

Düst öldürdü məni, ey düşmən, ölmək çağıdır,
Yar yandırdı məni, yan indi, ey əğyar, hey.

Mən unutsam aşiqəm, əmma unutmun siz məni,
Kə'bə hey, bütخانə hey, təsbih hey, zünnar, hey.

Gər sağalmaq könli dərdin, Qövsü, olmaz, olmasın,
Çün təbibin qarşı gəldi, bəsdir, ey bimar, hey.

* * *

Əğyar tutdu çevrəmi, canan, haray, hay,
Aldı bu dərdlər məni, dərman, haray, hay.

Bitab ikən dolanmağa başına Qövsinin,
Saldı ayaqdan məni dövrən, haray, hay.

Zinhar ta dilim tutarü gözlərim görər,
Bir dəm yetiş hərayimə, canan, haray, hay.

Ey sərvi, həsrət ilə kəman oldu qamətim,
Bir qatla olmadım sənə qurban, haray, hay.

Hicrə xümarü mədrəsə künci əsiriyəm,
Saqivü camü səhni-gülüstan, haray, hay.

Zağü zəğəndən oldu çəməni tənq qönçəyə,
Gülbangi-əndəlibi-xoşəlhan, haray, hay.

Kafərdir ol, əgərçi müsəlman uşağıdır,
Tərsa, haray, hay, müsəlman, haray, hay.

Könlüm tutuldu xaki-vətəndən yəman mənim,
Ey məşhədi-qəribi-Xorasan, haray, hay.

Zəngari-qəm göz ayinəsini tutdu Qövsinin,
Ey xaki-sürməxizi-Sifahan, haray, hay.

* * *

İstər gözüm ki, göstərə dildarə könlümü,
Kimdir ki, bir yerə yığa sədparə könlümü.

Nə tabi var vüsələ, nə hicranə taqəti,
Saldı fələk nə odlara biçarə könlümü.

Bilməm ki, harda buldu sənin məst gözlərin,
Meyxanələr səbukeşi avarə könlümi.

Ey şəm, sən ki, məhrəmi-bəzmi-vüsalsən,
Zinhar, bir sifariş ilə yarə könlümi.

İmdad qara günlilərə yaxşıdır, səba,
Ol kakil arasında mənim arə könlümi.

Rəhm eylə, girmə qanına ol qanla dolmuşun,
Ey xal, vermə qəmzeyi-xunxarə könlümi.

Qövsü, şikayət özgə əlindən rəva degil
Kim, saldı öz gözüm mənim odlarə könlümi.

* * *

Bağrımın qönçəsini həsrət ilə qan qılıcı,
Nola gər qanım ilə etsə gül əfşan qılıcı.

Qaralır göz, ürəgim titrərü qanım qaynar,
Ələ qanlı qılıcm çün ala ol qan qılıcı.

Nə rig əbri-bahar olsa, gərək kim eylər,
Qanımın qətrələrin gövhəri-qəltan qılıcı.

Bülbülü gülrəvişi şəbnəmi xurşid kimi,
Dideyi-heyret olubdur məni heyran qılıcı.

Əməgin eyləmə zayə, özünə rəhm eylə,
Ey mənə rəhm eləyib dərdimə dərman qılıcı.

Ey qoyan bülbülü peyvəstə qəfəs qeydində,
Neçə dilbilməz ilə seyri-gülüstən qılıcı.

Öylə qurban məni kuyində ki bulmaz bu şərəf,
İldə bir qoç-quzunu Kə'bədə qurban qılıcı.

Bənzəməz tiği-zəban zəxmi qılıc yarəsinə,
Yaxar öldürdüyünü şəm'i-şəbistan qılıcı.

Hiç iş dəhrdə bimesləhət olmaz, Qövsü,
Etmış abad cəhanı məni viran qılıcı.

* * *

Əsasi-tövbeyi-mey üstüvar böylə qalırımı,
Bizə müdam südəi-xümar böylə qalırımı.

Gəlir bir özgə zəmanə, dönər fələk, dolanar gün,
Rəqibə başərəfi-e'tibar böylə qalırımı.

Şərab nırxinə, ey bağban ki, sirkə satırsan,
Çəmən həmişə baharü bahar böylə qalırımı.

Dönə-dönə içirirsə bəsirət əhlinə qanlar,
Sipəhrə həm bu qərarü mədar böylə qalırımı.

Libasü surətə məğrur olub təğafül edənlər,
Sizə bu dövləti-napaydar böylə qalırımı.

Keçər təğafül edib yar naz ilə sənə, Qövsü,
Keçər bu bir neçə gün, ruzgar böylə qalırımı.

* * *

Gəl öz əlinlə rövşən elə şəm'i-dağımı,
Ey aftab, bir gecə yandır çırağımı.

Həmçəşmlər xəcaləti, saqi, yəman olur,
Mey gər yox isə, qan ilə doldur əyağımı.

Gümnam qıldı bəs ki, məni-xaksarı eşq,
Ənqayi-binişandan aşırlar sorağımı.

Çıxmaz nəvayi-çəng kimi pərdədən səsim,
Ustadı-eşq bəs ki, burubdur qulağımı.

Ta dağ qanlı zəxminə kül basdı lələnin,
Rəşk atəşi qavurdu, sızıldatdı dağımı.

Oldu füzun gözüm işığı ahü əşkdən,
Yandırdı qönçə kim yelü su çıraqımı.

Sərçəsməyə bulanmağı suyun dəlildir,
Hali-dilim sorunca görün göz bulağımı.

Bir bəzmdə ki, fərq oluna sədrü asitan
Zənciri-zülf bağlaya bilməz ayağımı.

Qövsü, yaxardı misli-qəmi cavidan məni,
Yandırmasaydı misrei-rəngin çıraqımı.

* * *

Gər behşitə mail olsam, kuyi-yarım bəs degilmi,
Duzəxə gər qail olsam, intizarım bəs degilmi.

Dəştü kuhə gər cünunum olmadisə rəhnümunum,
Şahidi-suzi-dərunum, ahü zarım bəs degilmi.

İstəsəm bağü bahari, cuybari, lələzari,
Səbzəttim, sərvəddim, gül'üzarım bəs degilmi.

Neçə bir namehribanlıq, bivəfəliq, sərgiranlıq,
Gər səzavari-cəfayəm, ruzigarım bəs degilmi.

Şadü fariğ çağlamışsan, kinəmə bel bağlamışsan,
Ey sipəhri-bimürüvvət, mənə yarım bəs degilmi.

Gər anın yanında zarəm, itlər ilə sazkarəm,
Bu qədər kuyində yarın e'tibarım bəs degilmi.

Kam bulmaz söhbətindən, fariğ olmaz möhnətindən,
Qövsiyə əğyar cövri, qəmküsarım, bəs degilmi.

* * *

Fələk kim idi, əgər yar yarım olsaydı,
Nə qəm çəkərdim əgər qəmküsarım olsaydı.

Bu gün ki, eylədi xarü zəlil eşq məni,
Qapunda yaxşı idi e'tibarım olsaydı.

Məni yaxar gecə pərvanə rəşk oduna, vəli
Mənim də bir günümü ruzgarım olsaydı.

Bu il sənə içirirdim nə qanlar, ey bülbül,
Əgər mənim daxi bir novbaharım olsaydı.

Əgərçi rüxsəti-izhar dərdi-dil verməz,
Nolardı gər bu günümdə düçarım olsaydı.

Bir özgə rahü rəviş ixtiyar edərdim mən,
Əlimdə bir-iki gün ixtiyarım olsaydı.

Anın qərarın əlindən alardı təmkinim,
Əgər sipəndə, Qövsü, qərarım olsaydı.

* * *

Şirin edər ləbin belə xəttin kinayəsi,
Şaninə gögdən endimi ol rəhmət ayəsi.

Məhşər günü şəhidlərə sayə salmanam,
Bir gün məzarım üstə anın düşsə sayəsi.

Ağzın vücudini edər isbat sözlərin,
Var olanın yoxa nə əcəb yetmə vayəsi.

Məcnun cünun binasını gər möhkəm eylədi,
Əmma mənim kəmalim ilə artdı payəsi.

Qövsü gələndə şəm kimi yandın, ağladın,
Gəldi məgər sipahi-cünunun tolayəsi.

* * *

Hər qədər yandın özün, rəşk ilə yandırdın məni,
Ey sipənd, ol şəm'i-məhfildə utandırdın məni.

Bilməz idim kim, bilirsen dərdi-bidərmanımı,
Lütf qıldın, canımı aldın, inandırdın məni.

Etmədin rövşən sərayım bir gecə ol şəm ilə,
Yanəsən, ey əxtəri-tale ki, yandırdın məni.

İmdi dönmək çağıdır ol kəcküləhın başına,
Ey fələk, öz başına bəsdir dolandırdın məni.

Sən ki, ey göz, qılmadın bəxti-siyahım çarəsin,
Lələtək al qanlara neyçün dolandırdın məni.

Tanrı yandırсын çırağın cavidan xurşid tək
Kim, onun bəzmində, ey pərvanə, andırdın məni.

Bir-birindən fərqi yoxdur canu cananın, könül,
Yoxsa söylərdim ki, canımdan usandırdın məni.

Oldu, Qövsü, peykərim bir qətrə su şəbnəm kimi,
Bəs ki, ol xurşidi-məhşərdən utandırdın məni.

* * *

Mənə Məcnun deyən ol ahuyi-rə'nayi görsəydi,
Məni qan ağladan ol nərgisi-şeydayı görsəydi.

Mənə hər daş bağırılı kim, gülər giryən görəni saət,
Əlində saqının camı-meyü minayi-görsəydi.

İlahi, ol büti-nazafərin kim, qan edər bağrım,
Bir özi kimi dilbilməzdən istəğnayı görsəydi.

Mənim göz yumduğum iki cəhanda mən' edən naseh,
Yumub açınca göz kaş ol güli-rə'nayi görsəydi.

Neçə bidərd ilə gül yaprağı tək qavuşan, yarəb,
Gözi şəbnəm kimi yolda məni-tənhayı görsəydi.

Mənim tək ayinə bağlardı min zünnar cövhərdən,
Üzündə həlqə-həlqə ol xəti-tərsayı görsəydi.

Olardı həlqeyi-girdəbdən sərgəştətör dərya,
Belində piçü tabi-zülfü-ənbərsayı görsəydi.

Çıxıb səhralərə ahuları ram eyləyən Məcnun,
Bu ahular kəməndində məni-şeydayı görsəydi.

Daxi məhşər günün, Qövsü, gözüm görməzdə
heyrətdən,
Qiyamətdə əgər ol qaməti-rə'nayi görsəydi.

* * *

Atəşin rüxsarımın hərəcayidir nəzzarəsi,
Bu səbəbdən bülhəvəs ilə yegindir arəsi.

Mən kimi, yarəb, kimin var sən tək atəşparəsi,
Hiç kimin varmı sən tək mən kimi biçarəsi.

Ey təbibü-bimürüvvət, qoyma mərhəm kim, mənim
Könlümün əgləncəsidir dağü bağrım parəsi.

Raziyəm hərgiz mənə gər etməz isə iltifat,
Kaş yarın düşməsin əğyarə həm nəzzarəsi.

Kimdir ol bibək bağrın qan edən Leylilərin,
Mən kiməm, Məcnun kimi mülki-cünun avarəsi.

Bir fələkdir sinəmə onda xəyalın ayü gün,
Qanlı-qanlı dağlardır sabitü səyyarəsi.

Xalın axır tazələtdi köhnə dağın Qövsinin,
Ah kim, nasur olur ahuyi-mişkin yarəsi.

* * *

Lütf ilə, ey atəşin rüxsar, ab etdin məni,
Bəs ki, üz verdin, bu üzdən həm kəbab etdin məni.

Bu nə sirdir kim, meyi-gülgün əlindən içmədən,
Ey könül əgləncəsi, saqi, xərəb etdin məni.

Karvani-eşq içində zərreyi-gümnam ikən,
Mehr ilə, ey mahi-Kən'an, aftab etdin məni.

Payı-busun həsrətindən ey dolanım başına,
Kakilin tək vari sərfi-piçü tab etdin məni.

Üz yaşırma məndən, ey gənci-mələhət, çünki sən,
Cilveyi-məstanə seyindən xərəb etdin məni.

Aldın əldən günbəgün səbrü qərarü tabımı,
Layiqi-zənciri-zülfi-nimtab etdin məni.

Qövsiyi-xəmgəşteyi-sərgəşteyi-avarə tək,
Həlqeyi-girdabi-bəhri-iztirab etdin məni.

* * *

Gedə-gedə aralıqdan götürmüşəm özümü
Ki, xaki-pəyinə yarın yetirmişəm özümü.

Ölüm bu həsrət ilə, görməyim cəmalın əgər,
Səni görəndə, gözüüm nuri, görmüşəm özümü.

Fəğan ki, axtarıram, tapmanam qiyamətədin,
Bu növ kim, məni-heyran itirmişəm özümü.

Gəl imdi et məni-məxmuri bixəbər, saqi
Ki, sən aparmaq üçün mən itirmişəm özümü.

Sözüm özüm kimi gər namülayim olsa nola,
İtirmişəm sözümü, çün itirmişəm özümü.

Vüsul kuyinə mümkün degil xəyal ilə həm,
Düşüb, durub, yüqürüb bəs ki, yormuşam özümü.

Yetərmi gərdimə baziçə ilə pərvanə
Ki, mən lövün-lövün odlarə urmuşam özümü.

Ayağ, başın üçün, tutma, ey hərif, mənə
Kim, öz ayağım ilə mən itirmişəm özümü.

Sən indi get rəhi-namüsü nəng tut, Qövsü,
Ki, mən bu mərhələlərdən ötürmüşəm özümü.

* * *

Zəifü zərd clədi rəngi-səbzi-yar məni,
Xəzan müsəvvədəsi etdi novbahar məni.

Tərəhhüm et, səri-kuyinə, ey nəsim, yetir,
Bu gün ki, bir pəri-kah etdi intizar məni.

Gözüm tək öylə cigər qanı ilə mö'tadəm
Ki, düşməso əlimə, öldürər xümar məni.

Bir-iki gün daxi mehmanınam sənin, saqi,
Rəvamıdır ki, ayaqdan sala xümar məni.

Əgərçi sel aparar gərdü xarü xaşaki,
Qübari-xatir etər çeşmi-əşkbar məni.

Qəbuli-ami-bələdir, nə çarə eylər idim,
Gər etməsəydi fələk xəlqə nagüvar məni.

Bu xaksarlığa razı eyləmiş, Qövsü,
Dənaəti-həvəs, övci-e'tibar məni.

* * *

Hiç yaxmaz öz əlilə sinəmdə şəm'i-dağı,
Yandırdı ol məni kim, yansın anın çırağı.

Bir yol eşitməz ol mah əfğanımı, nə sözdür
Kim, güllərin həmişə bülbüldədir qulağı.

Məğlubi-hüsndür eşq gər Rüstəmi-zəmandır,
Fərhadı çapdı Şirin, Fərhad çapdı dağı.

Xəti-ləşgərinə çox həm üz vermə, ey gözəl kim,
Bir daxi yox onun tək sultani-hüsne yağı.

Şami-fəraqi-halin hicran təlafisində,
Bir sübhədom sual et, ey gözlərim çırağı.

Mən eşq vadisində sərgəştə olmayımmı
Kim, bu çölün görünməz hiç bir ucu, bucağı.

Hər kimə dövri-gərdun ya badə verdi, ya xun,
Bir-bir mənim başımda sındırdı boş çanağı.

Aldanma versə gərdun tajü külahi-dövlət
Kim, bu hərif oynar peyvəstə dağı-dağı.

Qəsdinə bir inandır leylü nəhari-aləm,
Hər kim ki, fərq eylər, Qövsü, qaradan ağı.

* * *

Nola ol gül bilsə mən tək binəvalər qədrini
Kim, bilir bimüddəa bimüddəalər qədrini.

Qara daş ilə göhər birdir, xiridar olmasa,
Padşahim, bilginən mən tək gədalər qədrini.

Mən hərifi-durbinəm, kimsə bilməz mən kimi,
Şiveyi-tərzi-təmaşavü ədalər qədrini.

Padşəhlər sərf edərlər sədqə üçün gənclər,
Bilginən, dövlətli sultanım, gədalər qədrini.

Həmnəfəslər qədrini hicran günü məndən sorun,
Düşməyən dəryayə bilməz naxudalər qədrini.

Şəkvə həm bir işvədir eşq əhli üçün, yoxsa kim,
Bilməyən, aşiq degil cövrü cəfalər qədrini.

Nola vaiz dönməyə kuyində itlər başinə,
Ol sözü bilməz nə bilsin aşinalər qədrini.

Xaki-rahindən, gözüm, zöhd əhli eylər ictimab,
Kuri-madərzad bilməz tutiyalər qədrini.

Sərvqədlər eşqinin zövqini məndən qıl sual,
Yeg bilirlər pirlər, Qövsü, əsalər qədrini.

* * *

Təzəllümdən usandım, zülmədən dildar usanmazmı,
Gəfavü cövrədən əğyar usandı, yar usanmazmı.

Usandı badəyi-gülrəngdən meyxanə ovbaşı,
Məgər məzlumlər qanından ol xunxar usanmazmı.

Tutuşdu şəm'i-könlüm dəmbədəm pərvanə
yaxmaqdan,
Bu mə'nidən mægər ol atəşinrüksar usanmazmı.
Sipəhri-ahənindil atəşin ahimlə mum oldu,
Sənin könlün sitəmdən axır, ey dildar, usanmazmı.
Çəməndə canə yetdi bağban bülbül nəvasından,
Mənim fəryadü ahimdən mægər əğyar usanmazmı.
Olur axır mükəddər gər həyati-cavidan olsa,
Bu biəncam işdən aşiqi-biar usanmazmı.
Yuxu aləmlərə təlx oldu Qövsinin fəğanından,
Bu aciz naləlikdən, yarəb, ol bimar usanmazmı.

* * *

Yarəb, kim ola surəti-bican edən məni,
Hər gün bir özgə müinə heyran edən məni.
Seylab tək özi daxi bilməz nə işdədir,
Əzbəs ötər şitab ilə viran edən məni.
Əczami daxi eyləyə bilməz yüz ildə cəm,
Bir göz yumub açınca pərişan edən məni.
Bilməm bu ev sənəmkədə, ya Kə'bədir, nədir
Kim, gözlərimi bağladı qurban edən məni.
Bilmiş ki, hiç əldə daxi tutmanam qərar
Kim, hiçə satdı gövhəri-qəltan edən məni.
Hərgah bilsə hansı çəmən lələzariyəm,
Salmaz ayaqlara cigərim qan edən məni.
Verməz daxi fişar, əgər bilsə bismiləm,
Qövsü, şikari-pənceyi-müjgan edən məni.

* * *

Yıxılmış çünki bir seylabdən viranələr vari,
Bu mə'nidən sevrələr bir-birin divanələr vari.
Məni bir yerdə kim, ol şö'leyi-rüksar yandırdı,
Mənimçün bircə-bircə yandılar pərvanələr vari.
Sual etmə məni-sərgəştədən Məcnunin əhvalin
Ki, könlümdən fəramuş oldu ol əfsanələr vari.
Necə olsun bərabər arizinlə şəm'i-məhfil kim,
Bu oddan bir şərər həm olmaz atəşxanələr vari.
Verib hərçənd keyfiyyət şərabi-lalərəng, əmma
Gözün bir yanə, saqi, bir yanə meyخانlər vari.
Edərlər eşqdə bülbülləri pərvanələr də'vi,
Sanırlar özlərini aşına biganələr vari.
Mənim könlümdə həm hiç arzu yoxdurmu, ey dərya
Ki, əbr rəhmətindən gövhər oldu danələr vari.
Nə bağlarsan könül viranəyə, ey cüğdi-qafil kim,
Qonaqdırlar fəna dünyədə sahibxanələr vari.
Könül ol mə'niyi-biganədir agah yanında
Ki, bir surətdir ondan Kə'bələr, bütخانələr vari.
Əgər sərxeyl Məcnundur, vəli piri-cünunəm mən,
Uşaqqlar tək mənim ardımcadır divanlər vari.
Sızıldar bir tərəfdə bülbülü bir yanda ney, Qövsü,
Mənim balü pərimdir naleyi-məstanələr vari.

* * *

İstərəm hərgah halım söyloyim cananimə,
Bilmənəm, yarəb, nə mə'nidir ki, lal eylər məni.

Hiç aqıl öz-özün divanə izhar eyləməz,
Çöllərin sərgəştəsi ol novqəzal eylər məni.

Hər qədər kim, yengi aylar bədr olar xurşiddən,
Ol qədər xurşidi-tabanım hilal eylər məni.

Gözdən ağlar xəlq, əmma mən könüldən ağlaram,
Paymal ol qətreysi-dəryamisaşl eylər məni.

Sən özün hökm et ki, mən, ey naləfərma, neyloyim,
Xəlqə rüsva naleyibie'tidal eylər məni.

Böylə gər sevdəyi-zülfün cismim eylər natəvan,
Varə-varə ol kəməz tək bir xəyal eylər məni.

Qönçə tək, bülbül, mənə badi-səba hacət degil
Kim, nəsimi-nalə həm aşüftəhal eylər məni.

Ol qəzəldəndir bu, Qövsi, kim, Füzuli söyləmiş:
"Sayo tək sevdəyi-zülfün paymal eylər məni".

* * *

Ey odlu nalə, kuçəvü bazar əmanəti,
Ey ahu-atəşin, dərü divar əmanəti.

Ey hər kimə bir özgə əlac eyləyən təbib,
Can işi səhldir dili-bimar əmanəti.

Gül kimi könli nazik olur binəvalərin,
Ey şaxi-gül, bu mürği-giriftar əmanəti.

Ömrüm nə gündə keçsə mənim qəm degil, vəli
Ey kambəxş, sübbi-əzəl yar əmanəti.

Məcnuni-eşq ayağını zəncir bağlamaz,
Ey piri-deyr, riştəyi-zünnar əmanəti.

Gülzari-eşq rövzeyi-rizvanə bənzəməz,
Ey bağban, bu bağdə hər xar əmanəti.

Sinəmdə qaldı təşnə əgər, qanlı dağlar,
Ey əbri-novbahar, bu gülzar əmanəti.

Kimdir deyən təbibimə bir özgə rəng ilə
Kim, Qövsiyi-şikəstəyi-bimar əmanəti.

* * *

Eşqində ol pərinin əfsanə olmayımmı,
Zəncir üzüməyimmı, divanə olmayımmı.

Öz rütbəsinə hər kim zillət çəkər cəhanda,
Mən gənci-rayiganəm, viranə olmayımmı.

Mən özgədən, özümdən, öz könlümü gözümdən,
Ol aşınadən ötrü biganə olmayımmı.

Ol cilvə salmasınmmı bir gün məni ayaqdan,
Bir böylə seyl önündə viranə olmayımmı.

Ey gülbüni-nəzakət, hərçənd bülbüləm mən,
Sən şəm'i-məhfil olsan, pərvanə olmayımmı.

Çöllərdə varmayımmı Məcnun ilə sərəsər,
Divanəyəm, onunla həmxanə olmayımmı.

Leylalənilir ol ahu tədris birlə, Qövsi,
Mən daxi varə-varə divanə olmayımmı.

* * *

Natəvanlıqlar məni, saqi, zəmingir eylədi,
Dideyi-heyran məni həmçəşmi-təsvir eylədi.

Can nisar etməkdə təqsir etmin, ey üşşaq kim,
Yetmədi məqsudinə hər kim ki, təqsir eylədi.

Sökdi peykan tək cigərgahim mənim hər kipriği,
Ol kəmanəbru nigahın çün mənə tir eylədi.

Ayü gün tək hüsn mə'nisin sən etdin aşkar,
Gərçi hər Yusif onu bir rəng tə'bir eylədi.

Gah zülfün piçü tabim verdi, gahi kakilin,
Eşq bir divanəni yüz yerdə zəncir eylədi.

Mən mükərrər canımı cananıma tapşırmağa,
Eylədim iqbal, əmma bəxt təqsir eylədi.

Mən bərabər bilmənəm, toprağılə öz qanımı,
Xuni-dil toprağımi hərçənd iksir eylədi,

Çox mənə, ey sərv-i-xoşqamət, rüunət satma kim,
Çoxları Qövsü tək ol rə'na igit pir eylədi.

* * *

Könül, ol sərv-i-səbükseyr xüraman oldu,
Müjdə, ey kəştiiyi-təslim ki, tufan oldu.

Aləmi-nurdan icad olalı sübhi-vüsal,
Yığılıb zülməti-aləm şəbi-hicran oldu.

Dili-bitabə əzəldən bu gümanım yox idi,
Varə-varə bu şərər atəşi-suzan oldu.

Məndə yoxdur könül, ey didə ki, sən gördüyün ev,
Tapdı bir rəxnəvü tədricilə viran oldu.

Bu degil məshəfi-övraq ki, şirazə edim
Cəm olmaz dəxi hər dil ki, pərişan oldu.

Dəhənin nisbəti heç qönçəyə, ey dil, yoxdur,
Qönçə hər xarilə açıldivü xəndan oldu.

Girdi əbr altına xurşid üzün şərmindən,
Gözümün nuri kimi pərdəydə pünhan oldu.

Dəmi-şəmşir ilə açıldı tutulmuş könlüm,
Şükr-lillah mənə ol qönçə gülüstan oldu.

Vəslinə təşnətər oldu səni gördükcə gözüm,
Badə ol kaseyi-varunda dönüb qan oldu.

Hansı dağın mən edib şükrini hansı dil ilə
Ki, anın hər biri bir dərdimə dərman oldu.

Məndə məscid kimi təklifü təvazö yoxdur,
Oldu ev sahibi hər kim, mənə mehman oldu.

Odlara, közlərə, Qövsü, su səpikən saqi,
Yetişincə mənə bir atəşi-suzan oldu.

* * *

Dilər bütخانəni tərsavü istər Kə'bəni hacı,
Səri-kuyindir, ey rə'na, dili-bitab me'racı.

Deməz hiç kimsəyə hərçənd eşq anlar dilin hüsnün,
Bəli, pərvanələrdir şəm'i-bəzməfruz dilmacı.

Çanağ ilə verir hərçənd könlüm qan, gözüm doymaz,
Müsəlmanlar, iraq olsun, bəladır qonşunun acı.

Nə rə'na qamətin vardır ki, iqbalın bülənd olsun,
Nə şirindir sözün, saqi ki, ağzın olmasın acı.

Həman istər ki, başın astanın daşınə qoysun,
Əgər qəndil ərşi-ə'zəm olsa aşiqin tacı.

Dəmi-ruhülqüds, ya abi-heyvan qeyrə ərzani
Ki, bimarın sənin olmaz Məsihü Xızr möhtacı.

Məni bülbül görəndə qönçə tək xamuş gülşəndə,
Nola gər etməsə iqbal kim, tox tanımaz acı.

Nə yaxşı söyləmiş, Qövsi, Vəhidi-ələmi-mə'ni:
“Nigahi-biməhabadır dili-bitab dilmacı”.

* * *

Qədrini bildim sənin, ey dil, nisar etdim səni,
Aləmin varü yoxundan ixtiyar etdim səni.

Səndə yandırdım, könül, öz mətləbimcə dağlar,
Ey zəmini-sadə, axır lələzar etdim səni.

Başladım bir nalə, ey gərdun, səni məhv eylədim,
Axır, ey dəryayi-atəş, bir şərər etdim səni.

Sən həman məğrursan, ey nəfs, atəşsən, nəsən,
Ta əlimdən gəldi, zalim, xaksar etdim səni.

Ta eşitdi naləmi ol şaxi-gül bülbül kimi,
Nalə ilə, ey xəzan, fəsli-xəzan etdim səni.

Sən həman gövhər nisar etdin mənim toprağımə,
Hər qədər, ey əbri-rəhmət, şö'ləbar etdim səni.

Qövsi, asdım yayını taqi-büləndi-çərxdən,
Ta əsiri-guşeyi-əbruyi-yar etdim səni.

* * *

Aparmaz hiç kim əldən məni dildardən qeyri,
Özümdən özgə nəm var, ya kimim var, yərdən qeyri.

Əgər tiksəm könül bağında yüz min nəxli-baravər,
Biri səbz olmaz ol sərvə-səbükərfərdən qeyri.

Nə ərz eylərsən, ey pərvanə, şəm'i-məclisəfruzə,
Məni kim yandırar ol atəşinrüksardən qeyri.

Nə bizinharsan, ey dərdi-bidərmani-hicran kim,
Eşitməz kimsə məndən hiç söz zinhardən qeyri.

Şəbi-hicran mənim hərçənd dağım var, çırağım var,
Çırağım yandıran yox ahi-atəşbardən qeyri.

Bu bir həmdərd əlindən canə yetdim, ah, neylərdim,
Əgər bir kimsəm olsaydı dili-bimardən qeyri.

Dolanmaq başına pərvanələr tək yanmağü ölmək,
Əlimdən vari mümkündür gələ gövtardən qeyri.

Mənimlə kuhkən dağlarda gər həmkardır, əmma
Həməvazım bulunmaz seyl tək kuhsardən qeyri.

Bələdir özgəni həmxanə görmək yar ilən, Qövsi,
Bihəmdüallah, gözü könlümdə yoxdur yərdən qeyri.

* * *

Olmayınca şərhe-şərhe qanlı bağrım gül kimi,
Hiç kim tutmaz qulaq əfğanına bülbül kimi.

Qoy dolanım başına, ey səngdil, kakül kimi,
Sən ki, çərxi-piçü tab etdin məni sünbül kimi.

Yaxşı Məcnunlar görübdür könlüm, ey Leyla, mənim,
Olmaq olmaz ələmi-insafda bu çöl kimi.

Ötsə salik badi-sərsərdən yetişməz mənzilə,
Hər ayaq altında pənal olmayınca yol kimi.

Axtarıb xurşidi-rüxsarın nəsimi-ah ilə,
Xərmənin gərduni-xunxarın savurdum kül kimi.

Öylə könlüm seyri-çəşm etmiş məni-dəryakəşi
Kim, gəlir dəryayi-əxzər çəşmimə bir gül kimi.

Gərçi zənciri-cünun Məcnun ayağın bağladı,
Olmaz əmma Qövsini zəncir edən kakül kimi.

* * *

Aşiqəm, ələmdə bir aşiq bulunmaz mən kimi,
Çünki surət bağlamaz mə'nidə bir büt sən kimi.

Emənəm əndişə çərxi-səngdildən, çün mənim,
Tə'nə daşımından gögərmiş peykərim cövşən kimi.

Dustən, ey düst, əmma çəşmi-xunxarın sənin,
Tiği-müjganilə doğrar bağrımı düşmən kimi.

Çərx urar başban-başa hərçənd fəryad eylərəm,
Qarlı dağlar içrə seylab eyləyən şivən kimi.

Gərçi könlüm badbanü sinə qan dəryasıdır,
Hər həvadən bir yana meyl eyləməz yelkən kimi.

Gər sən iqbal etsən, ey Yüsif, iraqlıqdan, nə qəm,
Öz işin işlər məhəbbət buyi-pirahən kimi.

Qoymadın əldən inanım, ta dolanım başına.
Dustlər hərgiz yol urmazlar, gözüm, düşmən kimi.

Boynum olmuş qıl kimi, yarəb, neçün zəncirdən,
Çünki incitməz bu ahən bəndi-pirahən kimi.

Pərdeyi-çəşmimdə aram etsə ol xurşidvəş,
Bəs ki məhv olmuş könlü, görməz gözüm rovdən kimi.

Olma bir dəm çərx ilə, ey tiri-ahım, rubəru
Kim, üzü ol dilsiyahin bərkdir ahən kimi.

Mən daxi bir nalə imdad eylərəm bülüllərə,
Tirədil kəc nəğmələr lal olsalar susən kimi.

Qövsü, ol rə'na qəzalidir Füzulinin bu kim:
“Gəh əl öpmək astin tək, gəh ayaq damən kimi”.

* * *

Əritdi bağrımı həsrət nəzarə, hay, haray,
Haray, hay təbəssüm, işarə, hay, haray.

Yetişdi saqi-yi-nazafərin yəman sərxoş,
Kəbab olan cigəri-parə-parə, hay, haray.

Yanıb sipənd, məni rəşk dağı yandırdı,
Nə rahət ilə yatıbsan sitarə, hay, haray.

Anın kimi ki, alırlar arayə bimarı,
Əhatə etdi məni dərd, çarə, hay, haray.

Yetişdi bir neçə pərvanənin hərayinə şəm,
Mənim də xərmənimə bir şərərə, hay, haray.

Mənim səfinəmə girdabi-dilnişin oldu,
Bu bəhrdən yetişənlər kənarə, hay, haray.

Fəğan ki, olmaz imiş hiç vəch ilə, Qövsü,
Əlaci-naleyi-biixtiyar, hay, haray.

* * *

Fələkpeymalığı, ey Nuh, tufan məndən ögrəndi,
Giran ləngərliyi dəryayi-ümman məndən ögrəndi.

Mənim hər müşt xakim seyr edər bir özgə aləmdə,
Bu sərgərdanlığı gərduni-gərdan məndən ögrəndi.

Girib bütəxanəyə asan degil zünnarə qurşanmaq,
Dua təkbiri var kim, piri-Sən'an məndən ögrəndi.

Şəbi-tarikdən rəngi-küdurət bağlamaz könlüm
Ki, seyqəlgərliyi xurşidi-rəxşan məndən ögrəndi.

Pərü balim görənələr qönçələnmiş sənsiz, ey novgül,
Nə bilsinlər ki, gül çəki-giriban məndən ögrəndi.

Mənə yol başlayan gülzarə, ey sərvə-rəvan sənsiz,
Nə bilsin kim, səbə rahi-gülüstan məndən ögrəndi.

Qədi-xəmgəştə ilə nola gər olsam ələm, Qövsi
Ki, öz namü nişanım taqi-nisyan məndən ögrəndi.

* * *

Kənar tutmağı divanə məndən ögrəndi,
Yanıb dolanmağı pərvanə məndən ögrəndi.

Təranə satma mənə, ey sipənd kim, bülbül,
Nəvayi-naleyi-məstanə məndən ögrəndi.

Əgərçi çərxi-zəmingir qıldı toprağım,
Sipəhr cilveyi-məstanə məndən ögrəndi.

Qəmi-nihanimi zinhar, dustlər, sormun
Ki, gənc hiفزini viranə məndən ögrəndi.

Fəğan ki, başına bir yol dolanmadım, saqi,
Əgərçi gərđişi peymanə məndən ögrəndi.

Füsun yetər, yeri başımdan, əl götür, naseh
Ki, yüz sənin kimi əfsanə məndən ögrəndi.

Mənə nəsihət edən zöhd əhli həm, Qövsi,
Təmiz məscidü meyxanə məndən ögrəndi.

* * *

Rüunət şaxi-gül, ey sərvə-bala, səndən ögrəndi,
Xüram, ey nazənin, ahuyi-rə'na səndən ögrəndi.

Mənə bimar çeşmin sədqəşiçün bir nigah eylə
Ki, dərman etməği yüz min Məsiha səndən ögrəndi.

Nə yüzdəndir məni gül qönçəsi tək bizəban qoyma
Ki, bülbül naləni, ey naləfərma, səndən ögrəndi.

Mənim tək şəm'siz pərvanədən pərtöv diriğ etmə
Ki, seyrü dövri-mahi-ələmərə səndən ögrəndi.

Bu surətxanədə gər mə'niyi-biganədir, Qövsi,
Vəfadə aşinalıq rəsmi əmma səndən ögrəndi.

* * *

Könül, gər ömri-cavidan dilərsən, yar yetməzmi,
Bahari-bixəzan istərsən, ol rüxsar yetməzmi.

Nə lazım lələ tək xuni-dil içmək, dağ yandırmaq,
Sənə ol abü rəngü şö'leyi-rüxsar yetməzmi.

Qərəz gər cami-malamaldan bihüş düşməkdir,
Nigahi-nimməsti-saqiyi-xunxar yetməzmi.

Əgər bülbül kimi əldən-ayaqdan getmək istərsən,
Nə hacət şaxi-gül, ol sərv-i-xoşrəftar yetməzmi.

Büti-Çin bəndəpərvərlik tərifiqin məndən ögrəndi,
Bu sözdə şahidi-halim özi dildar yetməzmi.

Yəman toz basmış, ey viranə, rüxsarın, nədir halın,
Məgər zinharına seylabi-bizinhar yetməzmi.

Gül ilən cuş urarsan, daxi, ey bülbül, nə sızlarsan,
Qulaq verməzmi gül fəryadına, gülzar yetməzmi.

Təbü tabim mənim, faş etməgə, ey dil, nə sızlarsan,
Ləbi-təbxalə çuşü ahi-atəşbar yetməzmi.

Əgər həqdən göz örtüb qətlimi inkar edər qaşın,
Təbibim, çeşmi-məstin etdigi iqrar yetməzmi.

Desəm pərvanəyəm, Qövsü, degilmi şahidim halim,
Desəm şəm'əm, güvahim dideyi-xunxar yetməzmi.

* * *

Zahid gərək bu gün görə ol sərv-i-qaməti,
Hər bibəsir ki, danla inanmaz qiyaməti.

Nolur ki, şərhi-hüsnə ola dil vərəq-vərəq,
Qur'anda səbtdir məhi-Kən'an hekayəti.

Hər dem bir özgə şaxi-gülün xarü zar edər,
Bülbül məzacinin yox imiş istiqaməti.

Gəlməz giran fəğanim ana bilsə yar əgər
Kim, şükrdür libasdə aşiq şikayəti.

Min sərvnaz nazi anm qamətindədir,
Vardır yüzündə yüz güli-rə'na nəzakəti.

Gülbangi-əndəlib alır əldən inan, vəli
Bəndindədir nəvayi-neyin huş qarəti.

Mən başladım ilan sözi tək kakilin sözün,
Hərçənd bilmışəm ki, bulunmaz nəhayəti.

Təvfiqi-nalə ver mənə, yarəb ki, sə'bdır,
Zağü zəğən şəmaməti, bülbül xəcaləti.

Qövsü, əgərçi cani-mühəqqər zəifdir,
Bidərd, kimsə böyləmi saxlar əmanəti.

* * *

Ey ki, hicranında aramü qərarım qalmadı,
Gəl ki, səbrim getdi əldən, ixtiyarım qalmadı.

Əql başdan, könlüm əldən getdi, canım cisimdən,
Neylədim, yarəb ki, əsbabi-nisarım qalmadı.

Sən yetir kuyinə yarın bir avuc toprağımı,
Ey nəsimi-nalə, səndən qeyri yarım qalmadı.

Meyvə üçün nəqli eylərlər uşaqlar səngsar,
Saxla, ey gərdun əlim kim, bergü barım qalmadı.

Qaniq almazsan gözüm meyxanələrdən şükr kim,
Gərdisi-çeşminlə məst oldum, xümarım qalmadı.

Gözlərim çox çəkdi xaki-payinə həsrət, vəli
Canımı tapşırardım axır, intizarım qalmadı.

Varə-varə getdi əldən, düşdü dildən, ah kim,
Qövsidən hiç bir əsər, ey gül'uzarım qalmadı.

* * *

İkidir gərçi pəriçöhrələrin göftarı,
Bir imiş bunların iqrarı ilə inkarı.

Fikr tə'mirə könül bağlamayan viranə,
Çəkməz əndişə əgər sel aparır me'marı.

Qəfəsi guşeyi-cənnət bilir ol bülbül kim,
Doludur səbzeyi-biganə ilə gülzarı.

Şəbü ruzum nola yeksan ola bir mülkdə kim,
İmtiyaz olmaya yarından anın əğyarı.

Bizə tuş gəlmədi bir Yüsifi-pakizəgöhər,
Ömrlərdir ki, əbəs bəkləmişiz bazarı.

Dərdi-dil şərhinə bir dərd bilən yar görək,
Çün səvad əhli bulunmaz, nə açım tumarı.

Qövsü, bu ol ki, Füzuli demiş öz halinə kim:
"Müştəri yox, necə bir bəkləyəlim bazarı".

* * *

Ey xoş ol günlər ki, könlüm tək hisarım var idi,
Əqli-hərcayı kimi darül-qərarım var idi.

Ey xoş ol günlər ki, bir namüsü arım var idi,
Əqlü huşü səbrü aramü qərarım var idi.

Ərz qıl məndən səgi-kuyinə sananın, səba
Kim, mənim həm onda bir gün e'tibarım var idi.

Var idi xuni-dil içməklərdə səbrim, taqətim,
Hər qədər dərya idim, əmma kənarım var idi.

Şişeyi-çərx ol meyi-pürzurə dözməz, ah kim,
Saqiyi-bidil sanır kim, ixtiyarım var idi.

Ey cünun, yoxdurmu qeyrət səndə, nəng olsun sənə,
Əql əlində bir günüm, bir ruzigarım var idi.

Yandı suzi-sinədən köksümdə bir-bir ahlər,
Getdi ol günlər ki, ahi-şöləbarım var idi.

Yollar üstə bəs ki, pəmal olmuşam, hiç olmuşam.
Hanı ol günlər ki, bir avuc qübarım var idi.

Şaxü balım noldu, Övsi, yarəb, ol günlər hanı
Kim, nihali-dərd idim, min bərgü barım var idi.

* * *

Mənim şuxi-sitəmkarım təğafüldən usanmazmı,
Fəramüş olmayan yarım məni bir qatla anmazmı.

Meyi-gülfam içən məhvəş, edən azar, dərdi kəş,
Şorabi-safiyi-biqoş məgər bir gün bulanmazmı.

Hərayimdən sipəhri-dun, təkər əncüm gözündən xun,
Usandı cövrədən gərdun, hənz ol mah usanmazmı.

Təbibü-fariğübalım ki, sındırmış pəru balım,
Mənim bilməzmi əhvalim, desəm, yarəb, inanmazmı.

Dilindən bülbüli-zarın rəvadır vəsfi gülzarın
Görəndə arizin yarın yüzi-yüzdən utanmazmı.

Gəlib ol sərvi-naz ötdi, dili-bitabi məhv etdi,
Qiyamət gəldüvü getdi, bu qafil hiç oyanmazmı.

Nədir təşirir, ey kafir, sözü neyrəng, özü sahir,
Bu Qövsü başına axır dolanarmı, dolanmazmı.

* * *

Hicabi-şö'leyi-rüxsarın etdi ab məni,
Fəğan ki, pərdədə yandırdı aftar məni.

Hənuz kakili-pürtabin olmamışdı kəmənd
Kim, etdi muyi-miyan sərfi-piçü tab məni.

Mənə zərur degil şö'lə-şö'lə od, saqi
Ki, mən kəbab oluram, etməsin kəbab məni.

Nəsimi-nalə ki, arambəxşi-əşiqdir,
Qılır səfineyi-dəryayi-iztirab məni.

Fəğan ki, itmiş ikən yaxşılar arasında,
Qəmi-zəmanə yəman qıldı inticab məni.

Səni görəndə sənə yaxşımı deyər, nə deyər,
Görən bu rəng ilə, ey xanəman, xərab məni.

Cəməndə qətreysi-şəbnəmədən əskigəm, Qövsü,
Yerindədir ki, sahr gözdən aftar məni.

* * *

Ümmidvar qılmış ikən bərgü bər məni,
Cuşi-bahar eylədi zirü zəbər məni.

Yüz yerdə yardı bağrımı alması-imtəhan,
Ol gün ki, etdi xazini-hikmətgöhər məni.

Naləm yetirdi göylərə cismim qübarini,
Ahü fəğan ki, etdi əsər biəsər məni.

Saqi, əyağa qanıma gər tökmək istəsən,
Bari şərabi-nab ilə et bixəbər məni.

Bir ömr ona kəbabı-sərəncam vermişəm,
Sərxoş gözün hənuz sanır bicigər məni.

Aşiqdə əqlü huş gərəkdir nisar üçün,
Çox daxi etmə bixəbər, ey bixəbər məni.

Dövri-zəmanü gərdişi-əflak neyləsin,
Qövsü, salıbdır öz nəzərim dərbədə məni.

* * *

Təbibim bir zəman, yarəb, məni-bimarə yetsəydi,
Bu möhlik dərd əlində ölməmişkən çarə yetsəydi.

Bu oddan kim məni pərvanə tək yandırdı, ey bülbül,
Nolaydı bir şərər ol şəm'i-gülrüxsarə yetsəydi.

Yanardı ömrlər, hərçənd bibakü sitəmgərdir,
Əgər əhvalimin bir şəmməsi dildarə yetsəydi.

Mənimçün qan içərdi, gərçi daşdır bağrı minanın,
Xümarım sərgüzəşti saqiysi-xünxarə yetsəydi.

Onu ya namə, ya peyğam ilə agah edərdim mən,
Əgər badi-səba ol sərvü-xoşrəftarə yetsəydi.

Edərdim cür'əti-izharü dərdü nalə başlardım,
Gər ol bidadgər suz qövr edib zinharə yetsəydi.

Dili-sədpərəmin hər parəsin bir daşə çalmazdı,
Əgər fəryadıma ol səngdil bir parə yetsəydi.

Mənə rəhm eyləyib əhvalıma ağlardı qan, Qövsü,
Fəğanım ol firəngi-kafəri-xunxarə yetsəydi.

* * *

Məndə yoxdur hiç can, olsaydı yüz can kaş ki,
Hər birin bir rəngilə alsaydı canan kaş ki.

Razıyam yansın vücudi-bivücudim xərməni,
Ötməsin biiltifat ol bərqi-cövlan kaş ki.

Gər xümaralud qalsam, qalmasam mən, səhldir,
Saqiya, dönsün sənin rə'yinlə dövran kaş ki.

Xatirin cəm oldu, ta oldum pərişan xatirin,
Olmasın, yarəb, sənin könlün pərişan kaş ki.

Olsa gər könlüm evi viran, təbibim, qəm degil,
Qalmasın dərdin sənin bixanü biman kaş ki.

Ta olaydım bəlkə öz kamimcə pəmalın sənin,
Xaki-rah olsaydım, ey sərvi-xüraman, kaş ki.

Hər nə ki, son istəməzsən, istəmüz könlüm mənim,
İstəsəydin dinü dil, ey namüsəlman, kaş ki.

Düşdüm ol gün kim, sənin zənciri-zülfün qeydinə,
Yarəb, olsaydım əsiri-kafəristan kaş ki.

Sinəmə gər düşsə yüz min rəxnə, üz döndərmənəm,
Dönməsin peykanın, ey bərgəştə müjgan kaş ki.

Ol zəman kim, var idi cismində bir can Qövsinin,
Ey kəmanəbrusinə olsaydı qurban kaş ki.

* * *

Bülbül mənim hərayimə yetsəydi kaş ki,
Yüz qanlı yarəmin biri bitsəydi kaş ki.

Bir qönçə ilə ömrüm ötər əndəlib tək,
Bir əhli-dil hərayim eşitsəydi kaş ki.

Ləbtəşnə danəmi mənim əbri-şərərfəşan,
Yarəb, bu sərzəmində unutsaydı kaş ki.

Yalquz salıb məni gözü könlümdən ol pəri,
Getmiş özi, xəyali də getsəydi kaş ki.

Naqis ümiddən yeg olur naümidlik,
Sərrişte çün bulunmadı, itsəydi kaş ki.

Bibərgü barlıq mənim əgdi nihalimi,
Əyyami-novbahar tez ötsəydi kaş ki.

Hərçənd anlamaz dilini kimsə Qövsinin,
İzhari-dərd üçün dili tutsaydı kaş ki.

* * *

Səbr eylə aqibət mey olur qan dedikləri,
Sübhi-vüsəl olur şəbi-hicran dedikləri.

Ta mən eşitmədim, dili-bitabə bilmədim
Kim, gənc imiş libasdə viran dedikləri.

Ərşi-bərin qübarın onun tutiya qılır,
Hərçənd müştə-xakdir insan dedikləri.

Bişur sanma aşiq əgər aramidədir
Kim, qönçədir bu qətrədə tufan dedikləri.

Lə'lində camü badə kimi cəm'dir sənin,
Abi-həyatü atəşi-suzan dedikləri.

Bəzm içrə başladın yenə bir odlu nalə kim,
Pərvanələndi şəm'i-şəbistan dedikləri.

Qövsü, gərək ki, Kə'bə deyib iqtida qıla,
Təbriz qülləsinə Sifahan dedikləri.

* * *

Ömrlərdir seydi navək xürdiyəm, səyyad, hey,
Nimbismil qoyma, başınçün məni, cəllad, hey.

Nəqşimi kəm tutma, dadımdan mənim göz yumma kim,
Mən hərifi-pakbazəm, sadəyəm, nərrad, hey.

Bimürüvvət, bihəqiqət yar əlindən, dustlər,
Ahü fəryadü fəğan hey, dad hey, bidad hey.

Əşki-şur ilə əbəs təlx eyləmə əyyamini,
Xublərdən kami-Şirin olmaz, ey Fərhad, hey.

Hər qədər, Qövsü, fəğanü naləvü ah eylərəm,
Hiç kim yetməz mənim fəryadım, fəryad hey.

* * *

Əgər sən böylə bəklərsən bu rüxsar ilə bazarı,
Xəridarənə Yusif axtarır, tapmaz xəridarı.

Tutum kim, anlamazsan, dörd, ya dərman əsirgərsən,
Gəlib bir xoş dil ilə sorginən barı bu bimarı.

Daxi məhşər günü görməz gözi tüğyani-heyrotdən,
Mənim çeşmimlə hər kim görsə ol ayinərüxsarı.

Onun bəzmində həm biintəhasız intizarım var,
Gözüm əzbəs ki, adət eyləmiş axtarmağa yarı.

Çəmən seyrinə əzm etmişmi ol gül pırəhən, yarəb
Ki, bülbül nalədən qan ağladır əbri-göhərbarı.

Ana bir göz yumunca janını verdim, gərçi müşkildir,
Bəli, asan edər tovfıq iqbal etsə, düşvarı.

Mənə ol səngdil rəhm etmədi, hərçənd mən, Qövsü,
Gətirdim nalədən seylab tək fəryadə kuhsarı.

* * *

Aqibət yavuncıdır yüz min dil ilə dil məni,
Axır ol bidərdə yalvardar bu layəqil məni.

Qanı çıxmaz zəxmimin yüz xəncəri-bidad ilə,
Həsərət ilə bəs ki, qan ağlatdın, ey qatil, məni.

Bəs ki, yadin pərdeyi-heyrot çəkibdir çeşmimə,
Ah kim, səndən yavudur eyləyə qafil məni.

Bəhri-rəhmət seyli-əşki-laləgun bəndindədir,
Etmə ondan binəsib, ey çeşmi-dəryadil, məni.

Ah kim, bihasiləm hərçənd bərgü bar üçün,
Etdi dehqanı-əzəl məşğuli-abü gil məni.

Tişeyi-Fərhad tək xəmə buldu, Qövsü, qamətim,
Bəs ki, daşdan-daşə çaldı çərxi-səngindil məni.

* * *

Gözüm çıraqısan, ağlatma zar-zar məni
Ki, yollar üstə çox ağlatdı intizar məni.

İmami-şəhrə uyub e'tiqad etməz ikən,
Fəğan ki, eşq firəng ilə etdi yar məni.

Boyun bəlasın alım, gündə bir xüram mənə
Qərar ver özünə, eylə biqərar məni.

Qübarı-rahinilə rövşən oldu didələrim,
Yetirdi mənzili-məqsudə intizar məni.

Sənin xəyalın ilə çox unutmuşam özümü,
Unutma guşeyi-üzlətdə zinhar məni.

Fəğan ki, zər kimi rəngim saraldı həsrətdən,
Hənzur ayağına yar eyləməz nisar məni.

Qaşın hilalinə Qövsü tək uymuşam ta mən,
Xəmidə qədd ilə taq etdi ruzgar məni.

* * *

Nə getdin əldən-ayaqdan, dili-fikarım, hey,
Sənə nə oldu, mənim külli-ixtiyarım, hey.

Bəlavü möhnətə hərçənd mən səzavərəm,
Vəli mədəd günüdür dövri-ruzgarım, hey.

Məni hərarəti-xurşidi-eşq yandırdı,
Sitadəlik çağıdır, əbri-novbaharım, hey.

Mənim peyamımı, ey peyk, əşki-yarə yetir
Ki, intizar yetər, çeşmi-intizarım, hey.

Məni bu hal ilə gör, kimsəyə könül vermə,
Qərarü səbrim alan səbrimü qərarım, hey.

Anın ələjini etməzsən, ey təbib, əmma,
Deyə-deyə qalasan Qövsüyi-fikarım, hey.

* * *

Keçmə məndən, saqiya, sərvə-rəvanın sədqəsi,
Çəkmə başımdan əyağın, asitanın sədqəsi.

Görginən çeşmin zəkəti rəngimi, əhvalimi,
Var isə rəhmin, mənə rəhm eylə, canın sədqəsi.

Aşiyansız quşların əhvalinə, ey bağban,
Gah-gahi iltifat et, xanəmanın sədqəsi.

Xəstədil, biçarə, bibərgü nəva bülbülləri,
Yad edib an bir gül ilə, gülsitanın sədqəsi.

Ötmə qafil, qafil olma piçü tabimdən mənim,
Üzmə canım rıştəsin, muyi-miyanın sədqəsi.

Bizəbanlardan sual etməkdə təqsir eyləmə,
Ol ləbi-canbəxşdən, şirin zəbanın sədqəsi.

Çox məni, Qövsü, anın yanında rüsvay eyləmə,
Olma biaram, ol arami-canın sədqəsi.

* * *

Eylədi sərgəştə Məcnundan betər səhra məni.
Hiç fərqi yoxdur ondan, ha onu gör, ha məni.

Vəh ki, sərgərdan edib başımdakı sevda məni,
Eylədi pərgar tək kuyində pəbərca məni.

Ey büti-xunxar, neyçün tanımazsan sən hənzur
Kim, bilir bu şəhrdə hər kafəru tərsa məni.

Başına dönməkdə bitabəm, nədir tədbir kim,
Eyləmiş sərgəştə ol kakildəki sevda məni.

Zülfü-zəncir ilə yüz yerdən dili-sədpərəmi,
Bir yerə yığdın, pərişan eylədin əmma məni.

Böylə kim, aləmdə binamü nişanəm, dustlər,
Gər mən itsəm zə'fdən, kimdir qılan peyda məni.

Bibəsirətlər xəridar axtarırkən dəhrdə,
Aldı məndən hiçə, Qövsü, yarı-bipərva məni.

* * *

Çeşmi-məstin hiç kimdə dinü iman qoymadı,
Dəhrdə ol namüsəlman bir müsəlman qoymadı.

Məndə canan, dustlər, dil qoymadı, can qoymadı,
Gah əgər rəhm üstə canan gəldi, dövran qoymadı.

Vəsl, yarəb, ta nola kim, və'deyi-didar ilə,
Arzu könlümdə ol sərvə-xüraman qoymadı.

Gəh təğafül, gah ülfət, hər zəman bir rəng ilə,
Hansı gün ol namüsəlman bağrıma qan qoymadı.

Könlümü ol sahiri-tərdəsti-nirəngafərin,
Gündə yüz yol yıxdı, əmma yapdı, viran qoymadı.

Vərə-varə yığdı yüz yandan dili-sədpərəmi,
Kakilin sərgəştələr cəm'in pərişan qoymadı.

Qövsiyə iqbal et, ey kim, əbri-əhsanın sənin,
Kimsəni aləmdə toprağılə yeksan qoymadı.

* * *

Nola gər lütf eyləyib sormazsa bir gün halımı
Kim, özümdən yeg bilir canan mənim əhvalımı.

Öyləyəm kim, Leyli etməz bir-birindən imtiyaz,
Çəksələr bir səfhədə Məcnun ilə timsalımı.

Ey güli-rə'na, mənə sənsiz nədir tədbir kim,
Təngnəyi-gülsitan sındırdı şaxü balımı.

Gər yanarsa odlara pərvanə, şəm ilə yanar,
Yanaram mən şəm'sizlikdən, görün əhvalımı.

Tab vermiş mubəmu əzbəs ki, çərxi-pir ona,
Gər yüz il çəksin, üzülməz rışteyi-amalımı.

Can nisar etməkdə tə'xir olsa, fürsət gözlərəm,
Məndə yoxdur səbr, sanmın səbrdən əhmalımı.

Sanma, Qövsü, qövlimi kirdarsız, tə'sirsiz
Kim, tutarlar əhli-dil hal ilə yeksan qalımı.

* * *

Əlindən canə yetdim könlümün, dildar yetməzmi,
Bu viran olmuşun imdadinə me'mar yetməzmi.

Güvahi-hal üçün çıxmazsa peykanın cərahətdən,
Mənim qətlimdə çeşmtən etdiyi iqrar yetməzmi.

Hənzur insaf edib cövrü cəfadən əl götürməzsən,
Bu hamı etdigin, ey çərxi-kəcroftar, yetməzmi.

Bu gün məndən saralmış rəngimin vəchin soran qafil,
Əgər bina isən, ol şö'leyi-rüxsar yetməzmi.

Nə lazım hər yetən bidərdə, ey göz, dərd izharı,
Əgər həmdərd istərsən, dili-bimar yetməzmi.

Bu hamı bö'd ilə zinharə gəldi çərxi-səngindil.
Sənə fəryadım, ey xunxarı-bizinhar, yetməzmi,

Tutubsan yeni başdan eşqdə Məcnun yolun, Qövsü,
Sənə bir ömr ol bazicə, ey biar, yetməzmi.

* * *

Bahar əyyamı əbr dudi-ahim şö'ləbar etdi,
Nəsimi-nalə çeşmim püdi tarin tarümar etdi.

Fələkdən bəs ki, etdim dəmbədəm bica şikayətlər,
Məni bir kafəri-birəhmə, ol zalim düçar etdi.

Neçün üşşaqə ol gül pirəhən lütf eyləməz, yarəb
Ki, gül bülbüllərə gülşəndə öz nəqdin nisar etdi.

Fəğan kim, eşqini bazicə sanmışkən anın başdan,
Məhəbbət varə-varə qətrəni seyli-bahar etdi.

Mənimçün qanlı bağı dağ olub əbri-göhərbarın,
Cəhanı sərbəsər göz yaşı ilə laləzar etdi.

Kəsin, ey Kə'bəru yoldaşlər, məndən rəfaqət kim,
Bu çöllərdə məni bir ahuyi-rə'na şikar etdi.

Deyirdim kim, bahar əyyamı, Qövsü, açılar könlüm,
Fəğan kim, bülbülün fəryadı bir dərdi həzar etdi.

* * *

Nə xoşdur, nə xüruş bahardır, hey, hey.
Nə yaxşı il, nə gözəl ruzgardır, hey, hey.

Cəhanı eylədi sirabi-əşk gülgünim,
Nə didədir, bu nə əbri-bahardır, hey, hey.

Nə gül, nə səbzə, nə abü həva, nə bülbüldür,
Nə nalədir, nə simi-bahardır, hey, hey.

Arayə aldı məni çar mövcə dörd yandan,
Buna hənuz deyirlər kənardır, hey, hey.

Yavüqdür eləyə meyli-şərab zahidi-xüşk,
Nə abü tablı əbri-bahardır, hey, hey.

Əgərçi mən tələbində ayaqdan düşdüm,
Vəli gələm öz ayağılə yardır, hey, hey.

Sipəhr saxlaya bilməz anın önün, Qövsü,
Nə odlü naleyı-biixtiyardır, hey, hey.

* * *

Başım üstündən, təbibim, getmə canın, sədqəsi,
Üzmə canım rıştəsi, muyi-miyanın sədqəsi.

Ta ayaqdan salmamışdır zə'fi-ruzəfzun məni,
Qoy dolanım başına, sərvi-rəvanın sədqəsi.

Balü pərsiz, aşiyansız əndəlibəm, bağban,
Çox da məndən qafil olma, xanəmanın sədqəsi.

Anginən bir dəsteyi-gül birlə öz bimarini,
Bağü bostanın zəkəti, gülsitanın sədqəsi.

Guşeyi-üzlətdə günnamın fəramuş eyləmə,
İsmü rəsmü şöhrətü namü nişanın sədqəsi.

Hər nə etsən könlüm ilə, eylə kim, mən qılmışam,
Ol bir avuc qanı xaki-asitanın sədqəsi.

Eydi-qurban gəldi, sən həm nimbəsmil Qövsini,
Kə'beyi-kuyində qurban eylə, canın sədqəsi.

* * *

Rıştəyi-canım mənim muyi-miyandır doğrusı,
Piçü tab ol rıştədə arami-candır doğrusı.

Ey məni sərməstü bipərva görə, rəşk eyləyən,
Badəyi-gülgün degil camimdə, qandır doğrusı.

Dəmbədəm qeyrətdən, ey həmçəşmlər, hicran günü,
Eylərəm izhari-tab, əmma yalandır doğrusı.

Gərçi yüz dərü bəla avlağıdır kuyin sənin,
Aşiqi-bitab üçün darülemandır doğrusi.

Qeyr tək zahirdə mən həm tutmuşam üz Kə'bəyə,
Qibleyi-ərbabi-dil ol asitandır doğrusi.

Bir-birindən aləmi-surətdə gər biganədir,
Kəbövü bütxanə, zahid, tovəmandir doğrusi.

Xublər eşqində, Qövsü, dərđi-sər çoxdur, vəli
Yaxşıdan qət'i-nəzər qılmaq yəmandir doğrusi.

* * *

Mənə mümkün degil məqal dili,
Ah, əgər olsa idi hal dīli.

Pərdəyə məhrəm olmayan nə bilir
Ki, nə dildir neyin bu lal dili.

Məhv olub vəsfin etməgə qaşın,
Nola gər dal ola hilal dili.

Gərçi sehr olsa, eyləmöz tə'sir,
Hiyləvü şidü məkrü al dili.

Etmöz izhar razi-kamili-eşq,
Leyk qəmmaz olar kəmal dili.

Bərgi-güldür özü dil anlayana,
Əndəlibi-şikəstəbal dili.

Biri yüz dil bilir, vəli birdir,
Qaş ilə göz, xəst ilə xal dili.

Dilinə afərin edərdi əgər,
Qönçənin olmasaydı lal dili.

Surətin mə'ni etginən, yarəb,
Qövsiyə dil ver, ondan al dili.

* * *

Nola, yarəb, əgər gələ sevdigim, silə əşki-şorərə
fəşanımı
Görə rəngimi, sora hailmi, verə dərđini, ala canımı.

Nə xocəstə məkan ola ol məkan ki, yetincə şövq
təmam ilə,
Ura damin belə qatirim, çəkə tiğini, tökə qanımı.

Gözilə həlakiyəm ol qaşın, necə bir gözün, necə bir
qaşın,
Ata bülhəvəslərə navəkin, dələ bağırmı, tuta yanımı,

Qədi-pürxəm ilə nəfəs-nəfəs alıram bəlasını qamətin,
Ola kim baharə bəddəl edə bu nihali-tazə xəzanımı.

Nə çıxar səsi, nə rəvan olar, elə bəs ki, heyrət edər
durar,
Görər olsa seyli-bahar onun yolu üstə əşki-rəvanımı,

Sənə ahü naləsi aşiqin əsər eyləmöz, əsirin olum,
Kimə yalvarım, kimə əzc edim, sənə verdi eşqin
inanımı.

Həvəsində qaşın hilalının mənəm ol qapundakı Qövsi
kim,
Yorular qolu, bükülər beli, çəkər olsa sipəhr kəmanımı.

* * *

Ağlamaqda şəm tək hərçənd ehmal olmadı,
Rəngi-zərdim əşki-gülgün kimi həm al olmadı.

Oldu ondan aqibət rəngin nigarın əllərin,
Şükr kim, gör qanımı tökdünse, pamal olmadı.

Eşq qeydi var aləmlərcə, əmma dəhərdə
Hiç kim aşiqdən özgə fariqülbal olmadı.

Təxtü tacə baş əgərmi himmətim kim, fəqrde
Ətləsi-gördün ki, derlərdi mənə şal olmadı.

Şəm tək xamuş isəm bəzmində heyretdən, nola
Kim səni ol çöhrə ilə gördü kim, lal olmadı.

Türk nəzmi, farsı ləfzi ilə sözlər söylədim,
Ah kim, bir şəmmə, Qövsü, şərhi-əhval olmadı.

* * *

Ol kəbabım kim, məni yandırmamış köz qalmaqda,
Zəxmi-xunəfşanimə sərf olmamış duz qalmaqda.

Ahulər Məcnun ilə ram oldular, fəryad kim,
Kimsə bu çöllərdə məndən qeyri yalquz qalmaqda.

Ərzi-hal etmək dilərdim, ah kim yetgəc, təbib,
Dərdlər bir-bir fəramuş olduvü söz qalmaqda.

Ta sən, ey xurşidi-taban, rövşən etdin yer üzün,
Düşdi gərdunin gözündən, kögdə ulduz qalmaqda.

Eşq başdan qalibi-əfsurdəmi xak eylədi,
Varə-varə öylə bərbad etdi kim, toz qalmaqda.

Bəs ki, bitəqrib sənsiz nalə çəkdim, ağladım,
Məndə, ey göz mərdümi, göz qalmaqda, söz qalmaqda.

Gah vəslindən, təbibim, gəh xəyalindən sənin,
Hiç yerdə Qövsüyi-dilxəstə yalquz qalmaqda.

* * *

Kəbab ikən məni, saqi, xümar yandırdı,
Qavurdı bağrımı hier, intizar yandırdı.

Nəfəs-nəfəs nə yəman, yanmağa mühəyyayəm
Ki, lalə tək məni badi-bahar yandırdı.

Fəğan ki, dözməz ikən iztirabə vəsl günü,
Fəraq odunda məni intizar yandırdı.

Mürur ilə nola nasur ola ki, dağ üstə,
Bu tazə daği-xəti-müşkbar yandırdı.

Dedim sipənddən öz könlümin nişatin alım,
Yanə-yanə məni ol biqərar yandırdı.

Fəğan ki, tövbəm evin iztirab edib bərbad,
Qalınca, hövsələmi intizar yandırdı.

Füruği-hüsni-cəhansuz eşq odundadır,
Ki, gül çıraqımı, Qövsü, həzar yandırdı.

Tərkibbəndlər

1

Ey vay ki, əldən gedərəm yar gəlinçə,
Dildən düşərəm, başımə dildar gəlinçə.
Fəryad ki, seylabi-səbükseyri-həvadis,
Dağıtdı məni üstümə memar gəlinçə.
Pərvanə kimi günlərim əzbəs ki, qaradır,
Ömrüm yetər əncamə şəbi-tar gəlinçə.
Yarəb, bu qədər yol ki, məni zə'f aparıbdır,
Gəlsəydi təbibim məni-bimar gəlinçə.
Güllər düşəcəkdir gözümə xuni-cigərdən,
Gül seyrinə ol, novgülü-bixar gəlinçə.
Toprağımı hicran odu bərbad edəcəkdir,
Bir gün yol azıb əbri-göhərbar gəlinçə.
Əfsus ki, həsrət məni əldən alacaqdır,
Bazarıma ol aricə dinar gəlinçə.
Hərçənd ki, heyrot məni dildən salacaqdır,
Ol nuşləbü ayineyi-ruxsar gəlinçə.
Fəryad edərəm, kimsə əgər dadıma yetmə,
Naləm səbəbin sorsavü fəryadıma yetmə.

Ol naşi təbibin ələ düşməzsə dövası,
Bəsdir mənə, yüz mən kimiyyə dərdü bəlası.
Sövdəyi edibdir, məni sərgəştə qılıbdır,
Başımdakı ol kakili-pürtab havası.
Hansı üz ilən arizinə qarşı durum kim,
Gün güzgülü həm olmaz onun ruynuması.
Yarəb, bu nə qəddir, bu nə rəftar kim, olmuş
Hər cəlvəsi yüz aşiqi-bitab bəhası.
Ol şaxi-gülün yadı ilə ah edərəm mən,
Çün övc tutar bülbülü-bibərg nəvası.
Meydir ləbi, əmma bu meyin nəşəsi cavid,

Güldür üzü, əmma bu gülün var beqası.
Gər baxmasa əhvalıma canan, nə sözü var,
Kim mən kimi çoxdur səri-kuyində gədəsi.
Kiyində əgər əşkilə ahim belə artar,
Gər bağü baharın bu isə abü həvası:
Ey hay ki, bülbül yenə nalan olacaqdır,
Aləm hamı bir qit'ə gülüstan olacaqdır.

Nola mənə gər verməsə xəmyazə baharım,
Kim nəşə verir badeyi-şirazə baharım.
Aşiq gözünə qaməti-rəna işin işlər,
Bəs kim, gətirər sərv ağacın nazə baharım.
Gül nüsxəsi tək balu pərim oldu pərişan,
Ta qönçə kimi eyləyə şirazə baharım.
Bir qönçələbin bülbülüyəm mən, əcəb olmaz,
Gəl adımı gül dəftərinə yazə baharım.
Mən qanda bu viranədə, ol qanda məgər kim,
Nagah səbatək yolunu azə baharım.
Sanman mənəm ahəng tutan kim, gətiribdir
Məcnuni-zəifin sümüyün sazə baharım.
Mən bilmənəm əhvalımı, hər rəngilə bilsə,
Ərz eyləsin ol novgülü-tənnazə baharım.
Hərçənd deyir aşiqi-bitab dilindən,
Bülbül təhi-dildən deyir, ey tazə baharım:
Yüz böylə çəməni qönçeyi-xəndanına qurban,
Min şaxi-gül ol sərv-xüramanına qurban.

Ey ayinəri, aşiqi-heyranə nəzər qıl,
Xəndan ləb ilə giryyəi-giryənə nəzər qıl.
Sən kim meyi-gülrəngə gözüm razı degilsən,
Camimdə mənim başın üçün qanə nəzər qıl.
Hər nemətə bir şükr görək, qılma təğafül,
Bir özüne bax, bir dəxi dörd yanə nəzər qıl.
Sor halımı, əmma əlinə ayinə həm al,
Gör dərdi-dilim, zülfi-pərişanə nəzər qıl.
Gülşəndə qədin yadı ilə naləm eşitsən,
Başinə dönüm, sərv-xüramanə nəzər qıl.

Bülbül kimi gül yüz lövün odlarə düşübdür,
Öz arizinə baxma, gülüstanə nəzər qıl.
Ey kövhəri-qəltan, gözü könlümdə məqam et,
Gör qətreysi-sərgəştəni, ümmanə nəzər qıl.
Ta rövşən ola daği-mükafat nə oddur,
Pərvanə ilə şəm'i-şəbistanə nəzər qıl.
Yandırma mənim canımı, öz canına rəhm et,
Su səp oduma, şəm'i-şəbistanına rəhm et.

Qurbanım olum, Qövsii-məhcur sənindir,
Şirin söz ilə xəlqə salan şur sənindir,
Aşiq ki, zəif olsa, onu yazıya salma,
Hərçənd Süleyman olasan, mur sənindir.
Məst olsamü dursam, dolanıb başına dönsəm,
Təqsirimə qalma, meyi-pürzur sənindir.
Gər öldürər olsan, əgər əhya edər olsan,
Öz istədiyən eylə ki, dəstur sənindir.
Yadımla gözüm mərdümüdür qətrayi-əşkim,
Gər var çıraqımda mənim nur, sənindir.
Ey gənci-rəvan, guşeyi-bituşədən ötmə,
Kəlgil ki, bu gəncineyi-gəncur sənindir.
Hərçənd ki, hər guşədə, hər bağda, ey gül,
Bülbül mənim qönçeyi-məstur sənindir.
Mən eyləmənəm tərzi-təmənna, sözüm anla,
Dindirmə məni, dilsizəm, amma sözüm anla.

2

Əyyami-bahar oldu, fəğan başladı bülbül,
Bir növ' ki, gülbənginə məhv oldu onun gül.
Qəm kişvəri könlüm kimi zirü zəbər olmuş,
Ta oldu tərəb ləşkərinə səbzə qaravul.
Gər əbri-kərəm böylə yağar səbzələr üstə,
Seylabə gedər xarü xəşü səbrü təhəmmül.
Mina kimi qaldırdı ələm şaxi-gül, əmma.
Qəlbinə salır tövbənin ol rəngi-təzəlzül.

Kim naleyi-məstaneyi-mütrib əsərindən,
Yüz yerdən edər qönçeyi-sirab qədəh gül.
Bir böylə bahar ayı ki, həngami-tərəbdir –
Saqi, dolanımlaşınə, ey bəhri-təğafül,
Sən badeyi-gülrəng yetir, ta xəbərim var
Kim huş aparır kakili-müşkin kimi sünbül:
Pəh-pəh, bu nə bağı bu nə gülşən, bu nə güldür
Kim, şəbnəmi göz, qönçeyi-sirabi könlüdür.

Səhba qızarı gül kimi sünbüllərə qarşı,
Sünbül gögərir səbzə kimi güllərə qarşı.
İsar üçün açmış girehin qönçeyi-pürzər
Kim, ərzi-təcəmmül qıla bülbüllərə qarşı.
Rəşk atəşi dağ etdi məni, lələ sifət kim,
Nərgis neçün açmış gözünü yollara qarşı.
Ol gül məni gər qönçə kimi salmasa dildən,
Görmək gerek ahəngimi bülbüllərə qarşı.
Meyxanə yolun başladılar el, sanasan kim,
Pərvaz qılırlar sonalar göllərə qarşı.
Saqi, dolanımlaşınə, ey şuxi-sitəmkər,
Gör iczü niyazım bu təğafüllərə qarşı.
Dur, lələ kimi qoymaya gər əldən ayağı
Kim yeg görünür sağəri-mey güllərə qarşı:
Pəh-pəh, bu nə abü bu nə tabü nə çəməndir
Kim, xari onun gül, xəşü xaşaki səməndir.

Ey hüsnü firəngi, ərəbi xalları hindu,
Rəftarı dilərə, özi nazik, qədi dilcu.
Yarəb, bu nə navək, bu nə müjgani-rəsadır,
Bəh bu nə kamandır, bu əbrü, bu nə bazı?
Sərgəştə qılıbdır məni ol dəsteyi-kakil,
Girdabə salıbdır məni ol həlqeyi-geysu.
Məcnun ilə Fərhad mənim girdimə yetməz,
Ey ləbləri Şirin, sözü Leyli, gözü ahu.
Ol çeşmi-siyəhməst mənim əqlim apardı,
Məzurəm əgər eyləmişəm cam ilə yekru.
Hərçənd ki, cami-meyü gül huşrübadır,

Saqi, dolanım başına, ey gözləri ahu.
Əmma necə əhvalimi səndən yaşırım kim,
Divanə edibdir məni ol nərgisi-cadu.

Pəh-pəh, bu nə sahir, bu nə nərgis, bu nə gözdür
Kim, hər müjəsi bir dilü nəzzarəsi sözdür.

Yarəb, nola gər dərdimi cananə desinlər,
Əhvalimi ol zülfi-pərişanə desinlər.
Sərkəştəliyi vəsfini bir muri-zəifin,
Ərdabi-kərəm nola Süleymanə desinlər.
Ol Leyliyə qurban oluram mən təhi-dildən,
Qoy bir neçə bitəh mənə divanə desinlər.
Pərvanələr ögrəndi dönüb yanmağı məndən,
Razi deiyəm kim, mənə pərvanə desinlər.
Onlar ki, deyirlər bu nə fəryadü fəğandır,
Barı bu sözü ol güli-xəndanə desinlər.
Saqi, dolanım başına, ey hövsələ düşmən,
Ta el sənə gəncü mənə viranə desinlər.
Hər yerdə ola tut meyü qoy zahidü vaiz
Deyrü hərəmə məscidü, meyxanə desinlər.

Pəh-pəh, bu nə məhfil, bu nə meyxanə, nə meydır,
Kim abidi mütribdir onun, vaizi neydir.

Gülzardə yüz min dil ilə bülbüli-xoşxan
Təkrar qılır midhəti-nəvvab Zaman xan.
Gəncüri-hünərdir, xirədü məxzəni-daniş,
Dəryayi-kərəm, bəhri-səxa, mənəbəyi-ehsan.
Xülqi-həsəni bəzm günü əbri-göhərbar,
Mövci-qəzəbi rəzm günü atəşi-suzan.
Vəsfindən onun acizəm, əmma dilərəm kim,
Ta dair ola daireyi-aləmi-imkan.
Öz istədigincə ola ol ərş cənabın,
Seyri-fələkü dövri-zaman, gərdişi dövrən.
Hərçənd tünük hövsələvü məstü xümarəm,
Saqi, dolanım başına, ey sərv-i-xüraman.
Öz başın üçün dur bir əyağ ilə əlim tut,
Kim əldən apardı məni ol mürği-xoşəlhan:

Pəh-pəh, bu nə bülbül, bu nə əfğan, nə nəvadır,
Kim şəddi dubaladır onun, maddi rəsadır.

Ey kim, utanır çərx sənəni şanıma görgəc,
Keyvan əgilir rif'əti-eyvanını görgəc.
Gər tövsəni-gərdun səbükseyr yegindir,
Heyrətdə qalır sahəti-meydanını görgəc.
Gizlənsə əgər bəhr hübab içrə rəvadır,
Dəryayi-mühit gər kəfi-ehsanını görgəc.
Od tutsa səba girdi-rəhindən əcəb olmaz
Kim bərq ərir atəşi-cövlanını görgəc.
Kimdir ki meyü saqiyü səhba həvəs etməz,
Eysü tərəbü bəzmini, dövrənini görgəc.
Saqi, dolanım başına, ey məsti-güzarə,
Hərçənd ötersən məni-nalanını görgəc.
Əmma məni gör kim, nə qədər getsə ayağım,
Əldən gedərəm sərv-i-xüramanını görgəc.
Pəh-pəh, nə gözəl sərv-i-rəvandır, bu nə qəddir,
Kim, sayəsi candır, səməri ömri əbəddir.

Hərçənd siyəh məstdir ol nərgisi-şəhla,
Kəsməz nəzərin Qövsiyi-kəmzərdən əmma
Ayineyi-sirabın açar hüsn niqabın,
Gər təşneyi-əşq abi-həyat etsə təmənna,
Fəryad ki, bir vadiyə düşmüş güzərim kim,
Şurindən onun qönçələnin və qətreysi-dərya.
Yarəb, bu nə aləm, nə tərəşşöh, nə həvadır,
Bilməm bu nə məhfil, bu nə meydır, bu nə mina.
Yüz şükr kim, etmiş nəzəri-saqiyi-kövsər
Tovfiq müyəssər bizə əsbab mühəyya.
Bir yarü kababü meyi-gülgünü mənü sən
Saqi, dolanım başına, ey ahuyi-rəna.
Bir böylə gözəl fəsl ki, ləbrizi-cünundur
Gəl başın üçün, gəl turalım daməni səhra:
Pəh-pəh, bu nə səhra, bu nə firdovsi-bərindir
Kim avı bəşər, avçıları ahuyi-Çindir.

Tərcibəndlər

1

Ey hay kim, açıldı yenə ey həzar, gül,
Çeşmi-tərimdən eylədi əbri-bahar gül.
Əzbəs ki, abü tab ilə ləbrizdir çəmən
Sanmın qərib əgər ola hər növki-xar gül
Gər lalə-lalə göz yaşına baxmasan nola,
Kim öz-özün ayağınə eylər nisar gül.
Şəbnəm tək üz yaşırmaq üçün nə'li oddadır,
Bəs kim üzündən oldu sənin şərmsar gül.
Ta olmuşam xəyalinə, ey rəşki-novbahar,
Ta məhvəm abu rənginə, ey abdar gül.
Eylərmi qönçətək məni bidar əndəlib,
Bülbül kimi qılır mı məni biqərar gül.
Dövri-fələk bu sür'ət ilə nənnidir mənə,
Seylab naləsi tənəna-tənnidir mənə.

Gül birlə etdi aləmi ləbrizi-zər bahar,
Hər bağ küncün eylədi gənci-gönər bahar.
Abi-rəvani eylədi simin şükufədən,
Toprağı qıldı səbzə ilə müşktər bahar.
Bidəstü pa qoyarmı məni ol nigar kim,
Gül bərgin etdi bülbül üçün balü pər bahar.
Ol gül'üzərə qarşı məgər könlüm açıla,
Verməz təsəlli aşiqi-bitabə hər bahar.
Məhvi-nəzarə olsa gözüm eyb görmə kim,
Ondan mənə xəbər verir, ey bixəbər, bahar,
Vaiz, yetər fəsənə ki, ta fərşdir çəmən,
Mütrüb, çox etmə nalə ki, ta cuş urar bahar.
Dövri-fələk bu sür'ət ilə nənnidir mənə,
Seylab naləsi tənəna-tənnidir mənə.

Hər kim ki, ol sitəmkər ilə yar edər məni,
Əhya verə mənə, yox ikən var edər məni.
Şərmi-nəzareyi-güli-ruyin nəfəs-nəfəs
Gəl gör nə abü rəngli gülzar edər məni.
Bəs kim çəmənədə yadin ilə əşk tökmüşəm
Hər gül xəyali-əbri-göhərbar edər məni.
Hərgah bir göz açmağa ahəng edər könül,
Heyrəngi-tazə surəti-divar edər məni.
Ayinətək sərəsər bazari-dəhrdə
Heyrət bu hamı şügl ilə bikar edər məni.
Əbri-baharü naleyi-bülbül, nəsimi-sübh
Hərçənd ləhzə-ləhzə xəbərdir elər məni.
Dövri-fələk bu sür'ət ilə nənnidir mənə,
Seylab naləsi tənəna-tənnidir mənə.

Üşşaqə vaizini nəfəsindən nə faidə?
Mənzildə karvan cərəsindən nə faidə?
İki cahanda zahidə çün mey hərəm imiş,
Cənnət həvasinin həvəsindən nə faidə?
Naseh müdam tövbəyə tərgib edər məni,
Yarəb, ona bu mültəməsindən nə faidə?
Bikardır bədən dili-pürşur olmasa,
Çün əndəlib yox, qəfəsindən nə faidə?
Zülfün nə lazım eyləyə zəncir könlümü,
Ol seydi-bəsməlin mərəsindən nə faidə?
Ey həmsəfər, mənim kimi bir tifləməşrəbə,
Bidərdə təbli-köç səsindən nə faidə?
Dövri-fələk bu sür'ət ilə nənnidir mənə,
Seylab naləsi tənəna-tənnidir mənə.

Saqi, gətir şərab, içəlim hay-hay ilən,
Keçsin baharımız necə bir ahü vay ilən.
Öz sinəm etmişəm sipərü qarşı durmuşam,
Bir gözləri hərəmi ilən, qaşı yay ilən.
Üşşaq gün görərmi bu dövrendə kim, çıxar
Ol aftab gah il ilən, gah ay ilən.
Bir əhli-dil bilir nə çəkər didədən könül,

Kim qonşu olmuş ola gözü ac gəda ilən.
Baxmazsan əşki-alimə, ey səngdil ki, mən
Dəryayə rəxnə salmışam ol qanlı çay ilən.
Mətləb məni oyatmaq iso, bir usanginən
Ağritma xəlq başını, Qövsü, haray ilən.
Dövri-fələk bu sür'ət ilə nənndir mənə,
Seylab naləsi tənəna-tənnidir mənə.

2

Zahid, dolu camimdəki ləbriz səfadır,
Dürdi-meyi-gülrəng deyil, abi-bəqadır.
Təsbihimi, zünnarımı gizlətmənəm eldən
Kim, tərki-riya aləmi-mənide riyadır.
Şəbnəm kimi bir gün gözün aç, gör bu çəməndə
Ömr öylə öter kim, sanasan badi-səbadır.
Ərz etdi təbibü-dili-bimarə mükərrər,
Əhvalimi saqivü dedi: badə dəvadır.
Gülşəndə ki, hər lələ dolu sağərə bənzər
Kafər, necə məxmur gəzim, gör nə həvadır!
Hərçənd şəbi-cüm'ə gərək taətə məxsus,
Hərçənd ki, adına günü ruzi-duadır:
Hey-hey dolanım başına, ey saqi-yi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Saqi ki, yegin qəddü rəsa qaməti vardır,
Ol qaməti-rənayə görə himməti vardır.
Hərçənd ləbin hər kimi öldürsə dirildir,
Öldürmədə üşsaqi əcəb rəğbəti vardır.
Əşkim göhərin badə kimi tökmə əyağə,
Ey zalım, onun qədrini bil, qiyməti vardır.
Hər bitəhü bidərd könül qədrini bilməz,
Al saxla bu yaquti ki, xasiyyəti vardır.
Sinəmdə könül badeyi-gülrəngçün oynar,
Qan içməyə hərçənd onun adəti vardır.
Hərçənd deyirlər ramazan ayı yavuşdur,
Hərçənd ki, mahi-rəcəbin hörməti vardır:

Hey-hey dolanım başına, ey saqi-yi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Əzbəs ki, bu möhfildə fəğan eylədi mütrib,
Ayinəmizi abi-rəvan eylədi mütrib.
Bəzm əhlini yandırdı, sızıldatdı, qavurdu,
Yaxşı oxudu, leyk yəman eylədi mütrib.
Ömr etsinü pir olsunü tapsın məzəyi-ömr
Kim, pirləi vari cavan eylədi mütrib.
Bir rəng təmam etdi səmai-yi-rəvani
Kim, cismimizi ruhi-rəvan eylədi mütrib.
Mən həm elə ahəng ilə fəryad elədim kim,
Yavıncıdı, yalvardı, aman eylədi mütrib.
Çün nəğməyi-tər etdi vücudum bir avuc su,
Çün nalə ilə bağrımı qan eylədi mütrib.
Hey-hey dolanım başına, ey saqi-yi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Ta könlümü asan aparub müşkülə saldın,
Dildən məni saldın, məni dildən-dilə saldın.
Saqi, dolu minani, məni-xanəxərabi
Neyrəngilə sındırdın, ayaqdan belə saldın.
Əglənmiş ikən rövzeyi-rizvan arasında,
Yarəb, nədən ötrü məni abu gilə saldın.
Yüz həlqə edib zülfi-pərişanımı çin-çin,
Bir həlqə ilə boynuma bir silsilə saldın.
Ol badəni kim, əqlimi başdan aparıbdır,
Sundun mənə, mən sadədili işgilə saldın.
Hərçənd tünük hövsələyəm bəzmi-bələdə,
Hərçənd ayaqdan məni bir cam ilə saldın:
Hey-hey dolanım başına, ey saqi-yi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Ol bağda ki, eylədi Mirzə onu zahir,
Mirza ki, onun həqq ləqəbin eylədi Tahir.
Ol bağda kim, ayineyi-dövr nümadır,
Firdövs onunla ola rif'ətdə nə qadır.

Təsvir edə bilməz onu yüz rəng ilə Mani,
Təqlid edə bilməz onu neyrəng ilə sahir.
Heç fərqi onun rövzeyi-rizvanilə yoxdur,
Ol cənnəti-qaibdirü bu cənnəti-hazır.
Dünyadə bu rif'ətdə məqam kim eşidibdir
Kim, aləmi-mənzur olavü aləmə nazir.
Bir vəqtdə ki, əbri-bahar ola göhərbar,
Ol bağdə kim, badə çəkər möminü kafir:
Hey-hey dolanım başına, ey saqiyyi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Ol bağdə kim, eylədi Təbrizi gülüstan,
Ol bağ ki, bir guşəsidir rövzeyi-rizvan.
Bir həddi Səhənd olmuş, o bir həddi Urumi,
İki yanı Sürxabdır ol kuhi-Bədəxşan.
Fəvvarələri çeşmeyi-xurşidə tökər su,
Dəryaçələri rəşkilə dəryayə verir qan.
Minayi-meyü laləvü xaşxaşü şəqaiq,
Bir rəng bular etdilər ol bağı çırağan.
Kim, pərtövi-xurşid kimi bağ fruği,
Etdi fələyin sabitü səyyarini pünhan
Ol bağdə kim, göllər olar bəhri-göhərxiz,
Bir vəqtdə kim, əbri-bahar ola dürəfşan:
Hey-hey dolanım başına, ey saqiyyi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Ol bağdə kim, qəl'əsi əflakə çəkib sər,
Ol qəl'ədə kim, dari-sünehrlə bərabər.
Cövşi-gülü nərgisü rəyahinü qərənfil,
Dünya üzünü eylədi rənginü müəttər.
Pəh-pəh, nə gözəl sərvləri var bu bağı
Kim, faxtəsi kerkəsi-gərdun ilə oynar.
Gül butələri dilkeşü er'ərləri mövzun,
Cənnət yoludur çar xiyabani sərəsər.
Axır necə hüşyar oturum mən bu çəməndə
Kim, qönçəsi mina kimidir, laləsi sağər.

Ol qəl'ədə kim, bağ kənarına düşübdür,
Dörd canibi bişübhə səkkiz cənnətə bənzər:
Hey-hey dolanım başına, ey saqiyyi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Mütrib, belə gülzari-tərəbxanə gərəkdir,
Mey nuş elə kim, naleyi-məstanə gərəkdir.
Həm məbədi, həm meykədəsi var bu bağı
Kim, özgəyə məscid, bizə meyxanə gərəkdir.
Hər qönçə bu gülzardə bir Leyliyə bənzər,
Hər kimsə ki, Məcnun ola, divanə gərəkdir.
Bu abi-havadan ki, verir aşiqə əhya,
Var canımız, əmma bizə cananə gərəkdir.
Ol bağdə mən sinəmi sədçək edərdim,
Sünbüllərinin kakilinə şahə gərəkdir.
Bir fəslə kim, səbzə silər zəng könüldən,
Ol bağdə kim, bülbülü-pərvanə gərəkdir.
Hey-hey dolanım başına, ey saqiyyi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Hicran sitəmi bağrımı qan eylədi, ey vay,
Ey dilbəri-hərcayiyü xunxar, mədəd hay.
Qövsü necə dursun xəmi-əbrulərə qarşı,
Ol baziyyü pürzurilə netsin bu sınıq yay.
Əzbəs ki, ərindim ləbi-ləlin həvəsindən,
Dəryayi-mühit oldu gözüm, didələrim çay.
Mina kimi, nolur, bu sınıq könlümü alsan,
Bir sağəri-ləbriz ilə, ey kafəri-xudray.
Gəl-gəl ki, içib mey döşənək bərgi-xəzan tək,
Hər bağdə kim, badi-bahar ola səmənsay.
Mehmanlara var saf suyun özgə səfası,
Dərlər ki, yavuşdur ola on dörd gecəlik ay:
Hey-hey dolanım başına, ey saqiyyi-yağı,
Öz başın üçün qoymaya gör əldən əyağı!

Gətir, saqi, qədoh kim, novbahari-eyşü işrətdir,
 Bu gündən böylə cuşi-eşqü tüğyani-məhəbbətdir.
 Bu gün kim, camü güldən bangi-nuşanuş urar bülbül,
 Meyi-gülrəngdən hər kim ki, qafil, məsti-qəflətdir.
 Verir badi-bahar əmvatə əhya sübhədən sən həm
 Oyaq ol, fürsəti fəvt etmə kim, fürsət qənimətdir.
 Nola gər cami-minadan düşərsə aləmə qovğa
 Ki, bu xurşidi-məşhər, ol qiyam etmiş qiyamətdir.
 Gətir səhba ki, baqidir səlahü tövbənin çağı,
 Bu beş gün kim, qələm yoxdur bizə, əyyami-möhletdir.
 Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahib ruzigarında
 Ki, xaki-rəhgüzarı sürməyi-çəşmi-bəsirətdir.
 Bihəmdü Allah ki, dudi-ahimiz əbri-bahar oldu,
 Qaradan çıxdı, dağü bağü səhra, laləzar oldu.

Gətir, saqi, şərabi ver mənə, əmvatə əhya tək,
 Ləbi-canbəxşini məndən diriğ etmə Məsiha tək.
 Nə xoş güllər düşübdür çəşmimə gülzardən sənsiz,
 Əcaib dağlar var lələdən sinəmdə səhra tək.
 Məni mə'zur tut, gər olmuşam məst, istərəm səndən
 Vəfa kim, adı var, yoxdur özü aləmdə ənqa tək.
 Nola gər rəşkdən bülbül töküb göz yaşı qan ağlar
 Ki, möhv olmuş gülə şəbnəm biəynih çəşmi-bina tək.
 Mənim tək nola gər məstanə söylər bülbülü qumru
 Ki, gəl cami-meyi-gülgün kimidir sərvi-mina tək.
 Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahib ruzigarında
 Ki, danış gövhərilə var mala-mal dərya tək.
 Bihəmdü Allah ki, dudi-ahimiz əbri-bahar oldu,
 Qaradan çıxdı, dağü bağü səhra, laləzar oldu.

Gətir, saqi, qədoh kim, arizu bağrım kəbab etmiş,
 Meyi-gülrəng tək qeyrə məni həsrət xərab etmiş.
 Mənim göz yaşımı zinhar gur et, sərgiran baxma
 Ki, suzi-dil onun hər qətrəsin bir ləli-nab etmiş.
 Mənim hər misreyi-ahim urar divan ilən pəhlu
 Ki, divani-qiyamından məni eşq intixab etmiş.

O günlər kim, keçibdir tövəbvü zöhdü vərə' birlə
 Fəğan kim, xameyi-təqdir ömrümdən hesab etmiş.
 Bahar əyyami olma nəleyi-məstanədən qafil
 Ki, rəhmət naləsin məstin duayi-müstəcab etmiş.
 Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahib ruzigarında
 Ki, hər bir zərrəni şəfqət gözüylə aftab etmiş:
 Bihəmdü Allah ki, dudi-ahimiz əbri-bahar oldu,
 Qaradan çıxdı, dağü bağü səhra, laləzar oldu.

Gətir, saqi, şərabi-nab kim, ömrün həzar olsun,
 Açılısın qönçələr tək xatirin daim bahar olsun.
 Ayaqdan düşmüşəm, tutsan əlimdən bir ayağ ilə,
 İlahi başədin əyyami-eyşin paydar olsun.
 Mənə müşkül keçir dövrən, qədoh seyrilə asan et,
 Binayi-xatiri-müşkilpəsəndin üstüvar olsun.
 Qara dünlərdə qot'i-rah edərkən tövsəni-ömrüm,
 Gətir gülgün meyi kim, əbr tək gərdunsuvar olsun.
 Kəməndi-piçü tabi rüşteyi-saz olmadan mütrib
 Mahali-əqlidir ol ahuyi-müşkin şikar olsun.
 Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahib ruzigarında
 Ki, olsun dövlətilə cavidan ta ruzigar olsun.
 Bihəmdü Allah ki, dudi-ahimiz əbri-bahar oldu,
 Qaradan çıxdı, dağü bağü səhra, laləzar oldu.

Gətir saqi, qədoh ver kim, bu dövrən yaxşı dövrəndir,
 Könüllər qönçəsi açılmağa aləm gülüstandır.
 Peyapay tut əyağın sədqəsi, tez keçmə məndən kim,
 Həyat onsuz mənə müşkil gəlir, gəl qeyrə asandır.
 Behşiti-nəqd olubdur gərçi aləm lələvü güldən
 Vəli səhbəyi-gülgün olmayınca bəndü zindandır.
 Nola Təbrizi gər Qövsi behişte ixtiyar etsə
 Kim, anın xak-payı sürməyi-çəşmi-Sifahandır.
 Həvayi-Gəncə, ol firdovsi-sani var başımda,
 Fəğan kim, natəvanlıq maneü cəm'im pərişandır.
 Uğurlu xan Ziyad oğlu Müsahib ruzigarında
 Ki, biz onun qulu, ol bəndeyi-Sultan Süleymandır.
 Bihəmdü Allah ki, dudi-ahimiz əbri-bahar oldu,
 Qaradan çıxdı, dağü bağü səhra, laləzar oldu.

Müsəbbəs-tərcibənd

Gəlin, ey əhli-vərə', aşqü xümmar olalım,
Hamı bir müqbəcə yanında giriftar olalım,
Ney kimi nalə çəkib, çəng kimi zar olalım,
Necə kim böylə gözəl fəslə hüşyar olalım.
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Camlər zəhrilə məmlü şəbi-hicran içdik,
Eylədik tövqə əgər göz görə, pünhan içdik,
Hər nə kim verdi bizə saqi-yi-dövrən içdik,
Bu fəna dərhdə bəsdır bu qədər qan içdik.
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Necə bir şamü səhər xabü xəyal ilə ötə,
Necə kim əxtəri-məs'ud zəval ilə ötə,
Yüz nişat ilə gəlib ömr, məlal ilə ötə,
Heyfdır böylə bahar ayı bu hal ilə ötə.
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Xublər vari çəmən seyrinə zinhar gəlin,
Cəm' olun qönçə kimi, gül kimi bir dəm açılın,
Eşidin bülbülün ahəngini, qədrini bilin,
Dustlər mövsümi-gül getmədən əldən yığılın.
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Yarə can eylədik isar, budur niyyətimiz,
Tutarıq damənini yar ola gər dövlətimiz,

Biz onun bəndəsiyik, səcdəsidir taətimiz,
Ömr əgər möhlətimiz versə, fələk fürsətimiz:
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Fariğ olman fələki-mübrimin ibramından,
Hiç kim sə'y ilə qurtulmaz onun damından,
Dustlər, dövri-zaman gerdişi-əyyamından
Etəməmişkən bizi bihuş əcəl camından:
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Nola gər çərx ilə yekru qıluram mən Qövsü,
Dust gər yar ola neylər mənə düşmən, Qövsü,
Büt ilə xəlvət edən yerdə brəhmən Qövsü,
Gəl ki, bir guşədə saqiyü mənü sən Qövsü:
İçəlim bir neçə gün badəvü sərşar olalım,
Bizə yar olmasa saqi, biz ona yar olalım.

Müxəmməslər

1

Məni hicr eyləmiş zirü zəbər, vallah-billah,
Könül abü kəbab olmuş cigər, vallah-billah,
Məhəbbət qoymamış məndən əsər, vallah-billah,
Deyin məndən ona, dustlör, vallah-billah.
Yetər, zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

Gülün peyvəsteyi-könli açılır fəryadı-bülbüldən
Ki könli qönçə olsun bülbüli mən' eyləyən güldən,
Yıxıbdır səbr evin eşqü ötübdür iş təhəmmüldən,
Sənə məqsud əgər üşşaqi yıxmaqdır təğafüldən,
Yetər zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

Bu kim, könlümdə od, köz pərdəsində təhbətəh qandır,
Səninlə içdigim meydır ki, adı abi-heyvandır,
Əgərçi aşiqə məşuqdən hər dərd dərmandır,
Cəfa səndən vəfadır, cövr səndən görçi ehsandır,
Yetər zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

Səni kim, durbinlər eşq ilə sərgiran derlər,
Bu zahir zülmo heç bilməm nəçün lütfi-nihan derlər,
Vəli oğyar ilə var cuşeyi-çəşmin yəman derlər,
Nigahın sədqəsi kim, fitneyi-axırzəman derlər
Yetər zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

Məgər görməzmi halim çərx, fəryadım eşitməzmi,
Tərəhhüm eyləyib bidadın axır axır etməzmi,
Gəlib sübhü vüsälü şami-xunaşam getməzmi,
Mənim naləm ki, yetməz kuyinə, əflakə yctməzmi,
Yetər zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

Bilir mən tək gəzən Məcnuni-bipərva libasında
Ki, Leyli cilvə eylər ahuyi-rəna libasında,
Bu məndən şükrdür, gör şikveyi-bica libasında,
Bu səndən lütfdür, hərçənd istiqna libasında,
Yetər zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

Mənə hərçənd bidad eylərü imdadıma yetməz,
Əgər çərxin binasın sel aparsa, yadıma yetməz,
Sipehri-səngdil beş gün əgər fəryadıma yetməz,
Sanırsan Qövsinin fəryadı bir gün dadıma yetməz,
Yetər zalim, yetər, kafər, yetər, vallah-billah.

2

Ey şami-qəmim zülfi-pərişanına qurban,
Sübhi-tərəbim çaki-giribanına qurban,
Sevdazədə başım xəti-fərmanına qurban,
Ey nəqdi-həyatım ləbi-xəndanına qurban,
Şirin sözüne, lə'li düreşanına qurban.

Bax bir nəzəri-lüftilə sinəmdəki dağə,
Rəhm eylə mənə, qəməzən oxun atma qırağə,
Ey hiçə satan bülbüli-xoşləhzəni zağə,
Yarəb, ola bir gün kim olam başdan-ayağə,
Başdan-ayağa sərvə-xüramanına qurban.

Ey başım iyəsi, olayım başına sədqə,
Həm özünə, həm yarına, yoldaşına sədqə,
Ey ahuyi-Çin, dağınavü daşına sədqə,
Ey əqlimü huşum gözünə, qaşına sədqə,
Xalu xətinə, çahi-zənəxdanına qurban.

Hərçənd qərib etdi məni eşq vətəndə,
Bir sən kimi novgül bulunur hansı çəməndə,
Bihudi degil bəslər isəm canı bədəndə,
Ey kaş ki, tük başına bir can ola məndə
Ta bir-bir ola navəki-müjganına qurban.

Hərçənd verib dərđ, dəvanı unudursan,
Qövsi kimi bir süxteyi-canı unudursan,
Ol aşıqi-binamü nişanı unudursan,
Hərçənd ki, tez mehrü vəfanı unudursan,
Ey bağı bütün əhdinə, peymanına qurban.

3

Daneyi-ləbtəşnəyəm, ey əbri-göhərbar hey!
Aşiyansız bülbüləm, ey şəm'i-gülrüxsar hey!
Yüz qəmə dərđü bəla pəmalıyam, qəmxar hey!
Canə yetdim piçü tabü eşqdən, ey yar, hey!
Getdim əldən, ey dolanım başına, dildar, hey!

Əhli-dil kim, çeşmi-tərdən qan qatarlar aşım,
Əşkimə seylabi-xunü pül demişlər qaşım,
Sən ki, şəm'i-bəzm tək rəhm eyləyib göz yaşım,
Ol qədi-rə'na ilə hər gah gəldin başım
Getdim əldən, ey dolanım başına, dildar, hey!

Başımı ta şəm' tək sevda oduyla dağladım,
Cahi bitəqrib güldüm, gahi bica ağladım,
Hər nə tutdum dəstimə damanı-fürsət çağladım,
Ta ki, durdum qulluğunda əl-əl üstə bağladım,
Getdim əldən, ey dolanım başına, dildar, hey!

Ey xoş saət ki, şəm'i-bəzmim ol rüxsar idi,
Bülbülü pərvanədən məclis dolu əğyar idi,
Ol nəfəs ki, guşeyi-çeşmin mənimlə yar idi,
Sən əlim tutdun, vəli mən ta ayağım var idi.
Getdim əldən, ey dolanım başına, dildar, hey!

Xəstədir Qövsi, təbibim, dərđ bilmək çağıdır,
Çarə qılmaq, kam vermək, könlün almaq çağıdır,
Çünki gəlmək, çeşmi eyvanında qalmaq çağıdır,
İntizarın çəkdümü gördüm ki, gəlmək çağıdır,
Getdim əldən, ey dolanım başına, dildar, hey!

İstərəm ləli-göhərbarına qurban olum,
Dilinə, ağzına, göftarına qurban olum,
Qədi-mövzuninə, rəftarına qurban olum,
Nərgisi-məsti-füsunkarına qurban olum,
Xətinə, xalına, rüxsarına qurban olum.

Ey həvayi-səri-zülfün mənə balü pər edən,
Eşq oduna pərimi, balımı xakistər edən,
Dili-sədpərəmi qan eyləyənü gövhər edən,
Məni bu qülzümü-xunxardə biləngər edən,
Nə göhərsən ki, xiridarına qurban olum.

Nola gər əl verə, ey sərvqəd: siməndam,
Dolanıb başına öpmək ayağın, almaq kam,
Ey ki, olmuş iki zülfün hər iki aləmə dam,
Ey mənim şamimi sübh eyləyənü sübhümi şam,
Mən sənin türreyi-tərrarına qurban olum.

Ol ki, bidərdlərin dərđinə timar etmiş,
Məni bu rəng ilə yüz dərđə giriftar etmiş,
Ey səbə, söylə ona kim, məni əfkar etmiş,
Ol ki, adını təbib-i-dili-bimar etmiş
Ki, sənin nərgisi-bimarına qurban olum.

Sərvqədlər sənə, ey sərv-i-rəvanım, sədəqə,
Sənə, ey sərv-i-rəvan, ruhi-rəvanım sədəqə,
Adına, yadına nam ilə nişanım sədəqə,
Xal olan daneyi-təsbihinə canım sədəqə,
Zülf olan həlqeyi-zünnarına qurban olum.

Dili-divaneyi-bibakımı gözdən qoyma,
Şölə çəkmiş xəsi xaşakımı gözdən qoyma,
Eşq bərbad qılan xakimi gözdən qoyma,
Sən mənim sineyi-sədçakimi gözdən qoyma,
Mən sənin navəki-xunxarına qurban olum.

Ey ki, hüsn ilə yetirdin məhi-Kən'anə nəsəb,
Bu nə sözdür, nə dəhandır, bu nə dişdir, bu nə ləb,
Nə çəməndir, bu nə şəbnəm, bu nə gövhər, yarəb
Ki, sənin əbri-göhərbarına qurban olum.

Bağban bağınavü rənc aparmış əlinə,
Nəxlinə, hasilinə, sərvinəvü sünbülünə,
Dəsti-gülçininə, cibü bəğəli-pürgülünə,
Lütfünə, qəhrinəvü zağınavü bülbülünə,
Gülünə, gülşəninə, xarına qurban olum.

Sənü şirindilü Qövsivü bəsi rənkin söz,
Gah od yandırənü gah verən təskin söz,
Ah, əgər ləlin ona eyləməyə təlqin söz,
Şur ilə aləmi ləbriz qılan şirin söz,
Nə nəməksən ki, nəməkzarına qurban olum.

5

Məni saldın ayaqdan, ey səbükcövlan, günahım nə?
Əlimdən tutmadın, ey saqi-yi-dövrən, günahım, nə?
Əzəldən mey verib axır verirsən qan, günahım nə?
Vüsal əyyamın eylərsən şəbi-hicran günahım nə?
Günahım nə, dolanım başına, canan, günahım nə?

Təhi-minada ta mey var, ola bağrımdakı qan tək,
Nə lazım xuni-dil vermək məni-məxmurə dövrən tək,
Mükərrər tarü pudim dağıdıb zülfi-pərişan tək,
Vəfa qanununun tarını üzdün rişteyi-can tək,
Günahım nə, dolanım başına, canan, günahım nə?

Bir-iki gün mənimlə bitəkəllüf durdun, oturdun,
Dönüb toprağımı bidad ilə əflakə sovurdun,
Mələmət tiğini çəkdi, təğafül yayını qurdun,
Nə bir gün rəngimi gördün, nə bir gün halımı sordun,
Günahım nə, dolanım başına, canan, günahım nə?

Özün sən yaxşısan, əmma yamandır böylə, başınçün,
Cəfavü cövr səndən eybdir, tərək eylə, başınçün,
Neçin viranimi, yarəb, verirsən seylə, başınçün,
Əgər var isə cürmüm, bilməzəm, sən söylə, başınçün,
Günahım nə, dolanım başına, canan, günahım nə?

Məni çün aqibət Qövsü kimi candan usandırdın,
Əzəl başdan neçin bəs canımı aldın, inandırdın,
Qılırkən saf, döndüm, çeşməyi-çeşmim bulandırdın,
Çırağım yandırarkən qəm oduna dağ yandırdın,
Günahım nə, dolanım başına, canan, günahım nə?

Mürəbbə

Könlüm istər kim, ola ol atəşin rüxsarü mən,
Fürseti-ərzi-niyazü xəlvəti-didarü mən,
Növbaharü əndəlibü guşeyi-gülzarü mən,
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

İkimiz ol məhvəş ilə bir qədəhdən məst olaq,
Bir nihalın sayəsində əylənib pabəst olaq,
Bağlarıq gərdun əlin gər bir nəfəs həmdəst olaq,
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

Ol mənə mənzur, ona seyri-çəmən mənzur ola,
Əngəlü biganə napeydavü məhrəm dur ola,
Mütribi-xoşləhcəvü çəngü neyü tənbur ola,
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

Biz diyari-eşqdə çeşmi-çıraği-ələmik,
Bir cahan ənduh ilə bibakü rindü biqəmik,
Saxlasın tanrı yaman gözdən ki, yaxşı həmdəmik:
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

Bərgü bar ilə mühəyyadır baharın tuşəsi,
Bir tərəf gül xərməni, bir yanda sünbül xuşəsi,
Künci-deyrü brəhmən, zöhhadü məscid guşəsi
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

Biz kimiz, surətdəvü mənində layiq dustlər,
Dustluq dəvasını etməkdə sadıq dustlər,
Bir-birilə az düşər biztək müvafiq dustlər,
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

Ey xoş ol saat ki, bizdən görm ola bazari-eşq,
Adımızdan sikkeyi-rayic bula dinari-eşq,
Qövsivü təkrari-şe'ri-halivü izhari-eşq,
Əbri-gövhərbarü saqiyü şərabü yarü mən.

Rübai

Ey eşq əmanətində sirdaşım, gəl,
Gəl, ey dəlilikdə yarü yoldaşım, gəl,
Məcnunə yetirsən, söylə, ey badi-səba,
Qövsü dedi: ey oxşama qardaşım gəl,

MÜNDƏRİCAT

Qövsü Təbrizinin ədəbi irsi 4

QƏZƏLLƏR

Ey etmiş məddi bismillahdən tuğrayı-din peyda	14
Ey olub Qur'ani-e'cazafərin bürhan sana	15
Ey ruhi-pak, aləmi adəm fəda sana	15
Ey səbz, nəxli-nəsri-minəllah liva sana	16
Xoş ol zəman ki, gözün eylər iltifat mana	16
Təəmmül eylə, saqi, yetir xümar mana	17
Zəxmi cunəfşanı, ey bülbül, güli-tərdir mana	18
Kimi can etdi, kimi könlünü dildarə fəda	18
İstərəm peyvəstə, ey rə'na, dolanım başına	19
Ey qaşların duaçılara qibleyi-dua	20
Məndən, səba, filanə ki, qurban olum sana	21
Ruhi-qüdsisən, nəşən, ey mən dolanım başına	21
Mən ol gün eyelədim öz canımı nisar sana	22
Ta visalın məni dildən sala, hicran nə rəva	23
Can nədir, kimse onu etməyə canana fəda	24
Rövzeyi-rizvan fəzayi-kuyi-dilbərdir mana	24
Ta nigahim nərgisi-yarilə olmuş aşına	25
Ləbinlə dilləşə bilməz nə gül, nə qönçeyi-həmra	26
Hüsn eşq ilə bərabərdir giriftar olmasa	26
Mənimlə saqi-yi-gülçöhrə yar ola, nə ola,	27
Əsərsiz ahimə sən verginən əsər, yarəb	28
Mənimlə bundan artıq yarimi yar etginən, yarəb	29
Dilər könlüm ki, yar əğyar ilə yar olmasın, yarəb	29
Dustlər, könlüm diyarın etdi viran iztirab	30
Saqiya, sunmuş mana nəzzarədən ol göz şərab	31
Təngsərfəm, məni saqi, əlindən gəlsə hüşyar et	31
Canə yetdim dərdi-dil zəbtindən, ey dildar, eşit	32
Gətir, saqi şərabi-nab, mütrib, sazını saz et	33
Hüsnündən özgə neylər, zülfündə tab bais	33
Mənə deyən ki, nədir bunca yanmağa bais	34
Əldən gedirəm sərvə-xüramanı görgəc	34
İç şərabi-nab özün, saqi, mənə məstanə bax	35
Gərçi gün kimi olur paknəzərlər küstax	36
Qəmzeyi-xunxarına cür'əti-nəzzarə yox	36
Var ümidim ki, gənə eyeləyə çeşmin məni yad	37

Gəlir bahar, açılıb gül həzar edər fəryad	37
Mənə cahanı qara eyləmiş sipəhri-kəbud	38
Əvvəl ləbin şərab verir, sonra qan tutar	39
Qubari-cism biaram düşsə, candan artıqdır	39
Nə sərkeş şölədir bu, vəh, bu nə qəddü, nə qamətdir	40
Düşən kuyindən ayrı naleyi-ərşasına neylər	41
Bu sərzəminə xansı cəməndən səba yetər	41
Könlüm almaq qəsdinə çün sux tənnazım keçər	42
Kim ki, bu aləmdə ömrün sərf edib yar axtarır	42
Ey çeşmi-əşkbar, cigər böyləmi olur	43
Dövründə arizin xəti-müşkin qərİbdir	43
Dərdi-sər çəkməz əgər zahid riyalərdən keçər	44
Dil munca arizu ilə bimüddəalənür	44
Üşşaqi-binəvayə qulaq tut, nəvayi gör	45
Qönçeyi-gül ta gülüstanın çırağın yandırır	46
Əflak könlümün quşuna aşıyanədir	46
Nəzzareyi-gül ilə dərdi-yar tazələnlür	47
Bu rəsmlə əgər əbruyi-yar işarələnlür	48
Könül almaq rəvişin ol güli-xəndan nə bilir	49
Bir yol demədin kim, könül, ey yar, kimindir	49
Öylə kim, dərman sənindir, dərdi-bidərman sənindir	50
Çırağı-dağ ilə könlüm vüsali-yar istər	51
Gərçi hər aşıqə hicran qatı müşkil görünür	52
Nə sözdür bu ki, sən bərqi-bəla, dünya neyistandır	52
Anıncün mənə sənə yalvarmanam kim, yalvaran çoxdur	53
Ləbi-meynuş, saqi, özgədir, mey gərçi rəngindir	53
Mənim gözüüm ki, nə gülbün, nə yasəmin yeridir	54
Könlümü almaq haçan ol sərvə-baladən gəlir	55
Odlu dağimdən dəmadəm pənbeyi-mərhəm yanar	55
Mən ki, əldən getdim, ol sərvə-səbükövlan gəlir	56
Böylə əldən getdigim gər bilsə yar, əldən gedər	57
Hər dəm əldən məni ol pənceyi-mücgan aparır	58
Bu rəng mənim bağrım əgər qan olacaqdır	58
Əgər min dağ yandırsam, könül bir ayrı dağ istər	59
Gərçi xublar möhnətin hər aşıqə-heyran çəkər	60
Bİəsərdir nalə ta ney tək, əsər bəndindədir	60
Qİbləgahim, səfheyi-hüsnündə xalın seyri var	61
Məni ol atəşin rüxsar çün yandıрмаğa başlar	62
Yandırmışam könlüdə çəpü rast dağlar	62
Şikvə nə üçün, cəfa sənindir	63
Aşıqə hərçənd dərdu dağü möhnət yaxşıdır	64

Əşqdir kim, səni Leyli, məni Məcnun edər	65
Deyər zahid ki, zahirdir qiyamətdən əlamətlər	65
Hərçənd sərgiran ola dildar yeg bilir	66
Əzbəski göz ol atəşi-rüxsar dağıdır	67
Dilim fəğan iləvü didə qan ilə doludur	68
Qubar badi-payi-yar üçün kim, tutiyamızdır	69
Ləli-nabın bilmənəm, ruhi-rəvandır, ya nədir	69
Əhli-həvəs anın gözü qaşu yüzün sevər	70
Hər guşədə min aşıqə-xunincigərin var	71
Göz bəyazi rəngi-alından boyanmaq çağıdır	72
Rüxsarın abü tabını heyran olan bilir	72
Çərxi-fələk dönər, bili-bitab ta dönər	73
Lə'li-nabın özgədir, çahi-zənəxdən özgədir	73
Bu yetməzmi ki, seylabi-bəla başımdən aşıbdır	74
Parə-parə cigərim sineyi-suzanda yanar	75
Çərxi-gərdun, dövri-dövrən dövlətü din yaridir	75
Daşə salmaq rəxnələr ol növki-mücgandan gəlir	76
Çün xəyalın handa kim var, aşıqin yanındadır	77
Şirin təbəssümün sözə ruhi-rəvan verir	78
Hərçənd xəlq qanını çeşmin əyan içər	78
Tufani-seyli-əşk göz açıb yumuncadır	79
Xurşidü mah cilvəsi bir göz görüncədir	80
Tutar ahəng mütrib, çün dili-püriztirab oynar	80
Qədin ki, sərvə-xuraman ilə bərabərdir	81
Bu nə gözdür ki, sən var, nə bəla məddi-nəzərdir	82
Səbr ilə hansı dərde təbibim dəva verir	83
Mahi-Kən'anın gözü şahı-zənəxdənindədir	84
Bizim hərçənd üşşaq arasında adımız yoxdur	84
Bülbüli-şeyda güln, pərvanə şəm'in dağıdır	85
Əgərçi naləm ilə naləsin həzar unudubdur	86
Könül gər ram ola, dövlət rəfiqü bəxt yarımındır	86
Mənə mənzurdu hüsnündən, ey şirinzebən, gözəl	87
Sipəndi biqərarız biz, vəli fəryadımız yoxdur	88
Demə bitab könlü gövhəri-qəltəqə dəgər	89
Deyin Fərhadü Məcnun xabi-qəflətdən oyansunlar	89
Fəğan ki, bilmənəm öz könlümün bəlası nədir	90
Fariğ olsam giryədən könlüm evi viran olur	90
Məni-bitab əgər çəksəm nəfəs, bülbül fəğan başlar	91
Aşıqə-bitab üçün arami-candır novbahar	91
Mənim canım ki, bir dərđ anlayan cananə layıqdır	92
Bülbül kimi baharü xəzan bilmənəm nədir	93

Heç şəm ilə ram olmaz, pərvanələriz bizlər	94
Ey şəm, bu günlərdə mənim halımı gör gör	94
Dəhr heç beş gündə bir atəşinən meydanıdır	95
Yarəb, bu il nə növ gəlib, keçdi novbahar	95
Biz kimüz kuyində yarın, bir bölük avarələr	96
Ol gün ki, zülfün ol sənəmin şənə qıldılar	97
Yüz min qəm ilə xatirimi şad qıldılar	97
Ey ki, hüsnün aşiqin xurşidi-ələmtabidir	98
Ey ki, çeşimi hələqeyi-zülfü-pərişanındadır	99
Nola gər könlümdə eşq naləferma gizlədir	99
Hər kimə ol səngdil səhba verir, qan ağladır	100
Aftabi var sipehrin, ana qarşı ayı var	100
Aşiqəm, binəvalığım vardım	101
Ah kim, səbrim binasin etdi viran intizar	102
Fəğan ki, söz deməyə doğru sözlü yar azdır	103
Şö'leyi-atəş ki, derlər çöhreyi-cananədir	103
Ey fələk, canə yetirdim məni, cananə yetir	104
Səba, durub yola düş, var ana, səlam yetir	105
Kuyində peyki-badi-səba hiçkarədir	105
Fəğan ki, anlananam söz nədir, nəzarə nədir	106
Can piçü tabi cismdə canan yetincədir	106
Hər dəm könlüdə cilveyi-cananə yaxşıdır	107
Sinəmdə könül mürği-giriftar ilə birdir	108
Bəzmi-vüsələ baxma, dili-biqərari gör	108
Aləmdə bu gün aşiqi-xunincigər azdır	109
Nizami-dərdişi leylü nəhar bir dəmdir	110
Səba, təqsirimi, zinhar, ol bidəgərdən sor	110
Desəm nəzzarə qıl rüxsarımı, məndən nihan eylər	111
Qətrəni hərçənd derlər kövhər eylər novbahar	112
Əndəlib ilə gülü hərçənd yar eylər bahar	112
Əgər bir namə məndən dustlər dildarə yazsınlar	113
Etməmişdir, dustum, bağrım sənə qan intizar	113
Qərəz könlüdür əgər sinəm üzrə dağ yanar	114
Mən ki, təsliməm sana, bəs dəxi istiqna nədir	115
Həvasın ol pərinin mən kimi divanələrdən sor	115
Niyazımdır nəmazım, qibləgəhim əbruyi-xəmdir	116
Ol səsi-kuy mənə vəslədən, ey yar, yetər	117
Axır bu dərdü dağə təbibim dəva qılar	118
Olmuşam dilgir özümdən, qəmküsarım qandadır	118
Badəyi-vəhdət içən aləmi-meyxanə bilir	119
Qəradır rüzigarım, rüzigarım handadır sənsiz	119

Günüm gecəm kimi peyvəstə qarədir sənsiz	120
Zə'f ilə gərçi qönçölənibdir sitarəmiz	120
Arizin ayineyi-giytinümadən saxlamaz	121
Əgərçi şəm kimi şö'lə-şö'lə od yemək olmaz	121
Möhnətimdən mənim ol məst xəbərdar olmaz	122
Ərşdən ötdü, eyləməz yarə əsər fəğanımız	123
Yan eşqlə kim, eşqdə nəqsü zərəf olmaz	124
Olur hərçənd can şirin, vəli canan yerin tutmaz	124
Səndən nə gündür, ey məh, mehrin çıraqı yanmaz	125
Xət mənim qətlimdə gör yüz tutsa, tə'xir eyləməz	125
Yüz hüsn dilü didəyi-heyranə yetişməz	126
Aldı məndən aqibət can nəqdin ol əyyar göz	127
Görmənəm bir həmnəfəs, ta eyləyim, izhar söz	128
Ömrlərdir sədr-i-əshabi-məhəbbət bəslərsiz	129
Aldı hicran canımı, canan məgər can istəməz	130
Kə'bədən xəlq ötdülər, səhranəvərdəm mən hənz	131
Nüktəpərdaz ləbi-meygun nəfəs çağ eyləməz	131
Gərçi qoymaz çəkməgə kamimcə dövrən bir nəfəs	132
Cəmalindən sənə, ey şəm, heyranlıq mənə qalmış	132
Ol ki, cənnətdir adı, guşeyi-meyxanə imiş	133
Dili-bitab əritmiş bağrımı, gözdən rəvan etmiş	134
Məgər zənciri-zülfün şənələnmiş	134
Bəzmi-mey sənsiz, həmana, bənd imiş, zindan imiş,	135
Vəslin əgər bulunmasa, gözdən nədir qərəz	136
Aşiqə nə ne'məti-əlvan, nə cənnətdir qərəz	136
Sinədə könlüm sərayın rövşən eylər şəm'i-dağ	137
Aldı məndən yarə layiq canı hicran, heyf-heyf	138
Yoxdur səbati fəsl-i-gülün ey həzar, heyf	139
Nə horzə möhnəti dərdü qəmi-bələdadır eşq	139
Dönər pərvanətək mə'suqinin başinə hər aşiq	141
Ey səba, tanrıçün et bir dəm mənimlə yarlıq	142
Xoş süğli-dilnişindir əhbabə mehribanlıq	142
Şəm tək, ey əşki-xunin, məndə sən göz qoymadın	143
Mənə bidərd səhba verməsin, dərd əhli qan versin	143
Əlimdən aldı gözüm, saqi, ixtiyar gözün	144
Zə'fdən düşdüm ayaqdan məni-sərgərdanın	145
Ey deyən Məcnun hanı, Məcnun mənəm, Leyli gərək	145
Hərçənd yetməse mənə dövrən saqinin	146
Varın, ey sərvlər, ol şiveyi-rəftarı görün	146
Niqab aç, vaizin bağla dükanın, şöhrətin, getsin,	147
Düşmədin dildən, könül, dildarə yalvarmaq gərək	148

Nola, ey saqiya-xunxar, əgər qaynar mənə qanın	148
Nə şirindir sözün kim, tanrı ondan göz qulağ olsun	149
Abi-heyvandır ləbi-ləm-dürəfşanın sənini	150
Abu əzbəs ki, rüxsarında peydadır sənini	150
Eşqi-dəryadil mənim könlümdə pünhan olsa yeg	151
Nəvəkin sinəmdə, ey əbrukəman, xəmə bolmasın	152
Gər nalə çəkməsin dili-bimar, neyləsin	152
Nəçün məndən yüzün döndərdini əbruyə çin urdun	153
Ey nalə, yəman könlünə yarın əsər etdin	153
Xoş abü tablıdır əbri-novbahar bu il	154
Aşiqə sübhi-ümidü-şami-hicrandır xəyal	155
Çərxi sərgərdan ilə dəstü giribandır könül	156
Xəndeyi-zirləbi üçün olma xunindil, könül	156
Salıbdır odlara ta şəm'i-rüxsarın məni, ey gül	157
Bağ-i-cənnətdən əgər göz yumsa Adəm, qəm degil	158
Zəxmi-tiğün xəlqdən bihudə yaşırırmış könül	158
Həmişə şəm kimi, sərfi-piçü tab oldum	159
Bağdan, gül sənini, ol şöleyi-rüxar mənim	160
Ney kimi ləbrizi-fəryadəm, əsər müştəqiyəm	161
Çox Kə'bədə sə'y etdim, meyxanəyə tuş gəldim	161
Ey ki, hərgiz səhv birlə etmədin yadım mənim	162
Xətti-yaquti-ləbindən baş çıxarmaz hiç kim	163
Gecə şəm'i-rüxün yad eləyib məhtabə yalvardım	163
Handa bir dərd əhli var, bağı baharımdır mənim	164
Hərçənd keçdi, bülbül, yüz rəng ilə baharım	165
Mən axır könlümü çün zülfünə, ey yar, bağlardım	166
Yox özümdən xəbər, ney kimi ta var əsərim	166
Natəvanlıqlar mənim əzbəs əritmiş peykərim	167
Ömrlər bağrımı mina kimi qan əyləmişəm	168
Bu səhrələrdə gər xari-müğilandan cəfa gördüm	168
Aşiqəm, mən dövlətü malü mənalı neylərəm	169
Sənə könlüm tək mənim dərd əhli çox var, ey həkim	170
Anın qədin nihali-ömri-cavidanə bəzətdim	170
Məndə can olsaydı, ey qatil, nisar etməzmidim	171
Saqiya, pərvaneyi-şəmi-şəbi-hicranınam	172
Mən ki səndən nəzarə istərdim	172
Gəlin, ey əhli-tərəb, sağəri-meynuş edəlim	173
Badəyi-nabi-güvara mənə olmaz, neylim	174
Ol sitəmgər dilbərin cövrincə əhsan görmüşəm	174
Cananımın rızasını mən candan istərəm	175
Saqiya, yeksan tut ağaz ilə əncamım mənim	175

Əlindən içsə idim camü badə, qansa idim	176
Ömrlərdir yollar üstə zarü nalan qalmışam	177
Cismi-zarından mənim hicran nə istər, bilmənəm	177
Nalə ilə bəs ki, yəğmayi-dilü huş əylədim	178
Bu gün dönə-dönə ana yalvara bilmənəm	179
Xanəxahi-fəqrəmi səhra otağıdır mənim	180
Xəzan əyyamı girdim bağə, yadi-novbahar etdim	180
İstərəm lə'li-şəkərbarna qurban olum	181
Fikrara hərgah ağzın qönçəsini yad əylərəm	182
Əgər bir ömr cananın xəyalın canə tapşurdum	182
Eşqi-dəryadil xətərlərdə pənəhimdir mənim	183
Qoymaz əldən eşq damanını əqli var olan	184
Gədəyi-kuyinəm, baş əgmənəm gördünə nəxvətdən	184
Vəh ki, könül rəxnəsin bir-bir yaşurdum dağ ilə	185
Ey biqərar, sinədə nəstərmisən, nəsen	185
İlahi, könlümü qurtar bu aləm macərasından	186
Ey əbri-atəşin, vərəqi-gülmisən, nəsen	187
Məni yalquzladı dərdü bəlayi-yar bir yandan	188
Ey mənə bağı baharı bəndü zindan əyləyən	188
Nəçə gündür gözlərim məhrumdur didərdən	189
Müsəlmanlar, mən nakam çəkdim yar hicranın	190
Gəh zülfini, gah kakilini şənə qılırsan	190
Sübhi-vüsal üçün gəzirəm şəm'i-dağ ilə	191
Gərçi bilməz zülfün əhvalim pərişan olduğun	192
Cəhanə şur salmış duzlu göftərin ədalərdən	193
Nə qanlar ola ki, dil içməmiş üzərin əlindən	193
Saqiya, əylə mənim canımı pürxun, pürxun	194
Böylə məst olduğumu saqiya-xunxar nə bilsin	194
Ey sünbülü-zülf, ol güli-rüxsarə düşərsən	195
Can sözün qurbanı, ey icadi-köftər əyləyən	195
Qoydum əldən iki aləmdə nə kim var ətəgin	196
Xəlil gülşəni içrə nihali-dilkəşsən	197
Səhldir təsxir qılmaq sərbəsər dünya yüzün	197
Eşq dəryasında orəngi-sipehri-bisütun	198
Saqiya xunxar, kimdir bağrımı qan əyləyən	199
Saqiya, mey ver ki, bağrın mən kimi qan olmasın	200
Gözüm hərçənd qanlar tökdü çərxin odlu dağından	200
Könlümdəki müradım, ey yar, sən bilirsən	201
Hicran günü suzi-dilü tabi-cigərimdən	202
Cümleyi-aləm mənə əğyar olubdur yar üçün	202
Ey mənim zülm ilə könlüm kişvərin viran edən	203

Səbrü qərarım aldı bir aramı-can bu gün	204
Gəl bu meydən, saqiya, iç bir nəfəs qan bir zəman	204
Aşiq oldum yeni başdan bir pərirüxsarə mən	205
Sızıldar üstüxanim, bilməm, ey can,sən nə sızlırsan	206
İlahi, könlümi ya badə, ya qan istərəm səndən	206
Bir sən kimi gül yoxdur bu güllər arasında	207
Hərçənd tiğ kimi qədin xəlqi doğrıya	208
Yetər mey rişteyi-can gövhəri-yeganəsinə	208
Bir ömr bağladım nəzərim məhliqələrə	209
Gər can dilərsə lə'li-ləbin, canım üstünə	210
Müəssər oldu bu gün vəsli-yar kamımca	210
Sözüm yoxdur fələk gər baxmasa gözdən axan yaşo	211
Baxan kimdir gülü gülzarə ol rüxsar olan yerdə	211
Nəşati-mey qonimətdir qəmi-hicran olan yerdə	212
Bihəmdülla, yatıbdım sinəm içrə dağ-dağ üstə	213
Sipəndi-bilsədayəm şöl'eyi-avaz olan yerdə	213
Təşneyi-gülzarə-dağı-ləlezarəm, ah, ah	214
Xəfifü xardır hərçənd bülbül xar yanında	215
Ağrımaz bülhövəs eşq əhli xarü zar olan yerdə	215
Saldı ol sərvi-rəvan sayə həvaxahlərə	216
Kuyində yarın itlər yetməz mənə vəfadə	217
Hanı məndən deyən ol sərvi-səhi-balayo	217
Ey vay ki, əldən gedirəm yar gəlincə	218
Təbibim, başıma bir gün gəlir, vallah, billah	219
İstəməzmi ol sitəmkər kim, mənə şad eyləyə	220
Mən ki, əldən getdim ol sərvi-rəvan, gəl görgilə	220
Fəğan ki, dağı-dil əfsürdələndi yar gəlincə	221
Qan içmə, könül, saqiya-xunxar gəlincə	221
Xəyali-arizin kim, vəsldir hicran libasında	222
Peyvəstə xar olur güli-xəndan ilə belə	223
Hüsn eşq ilə bərabərdir, giriftar olmasa	224
Səba, sən ərz qıl bir rəng ilə əhvalimi yarə	224
Mənimlə saqiya-gülçöhrə yar ola, nə ola	225
Zinhar, atma sitəm daşını divanələrə	226
Ömürlər xuni-dil içdim, gül'üzarım, səndən ötrü	226
Dildən-dilə düşdüm dili-divanədən ötrü	227
Yıxır viranəmi gərdun, sanır kim, xanəmandır bu	227
Düşübdür xəstə könlüm məndənü mən yardan ayrı	228
Xəbərdir olginən mina degil, saqi, könlüdür bu	228
İnanım aldılar əldən, dili-zar ayrı, yar ayrı	229
Şərabın bağı qandır saqiya-xunxardan ötrü	230

Heç bilmənəm nə ariz, yarəb, nə rəngdir bu	230
Dideyi-ümmid kim, didarın eylər arzu	231
Aşiq sən oldun, ey dili-şeyda, mən olmalı	232
Nə qəm gər hər nəfəs xuni-dil içsəm, adətimdir bu	232
Sanırsan xaki-rah, əmma mənim xakistərimdir bu	233
Nola bitəqrib əgər eylərsəm izhar arzu	233
Nə ləbdir, vəh nə ağızdır bu, yarəb, vəh nə sözdür bu	234
Gördüm yuxuda yari, əcəb yar imiş yuxu	235
Əsiri-eşq olanlar yetişdi yar haray	235
Bağrımı qan etdi dövran, naleyi-sərşar hey	236
Gözü könlüm kimi, saqi, sevirəm minanı	237
Ta övc tutdu bülbülü-dəstansərə səsi	237
Qurtar, ey heyrot, bəlayi-vəslü hicrandan məni	238
Bülbül mənim əfğanimə qatlanmadı uçdu	239
Kəc təğafül birlə məndən ey edən şeyda məni	239
Sən ki saldın çöllərə Məcnun tək, ey Leyla, məni	240
Hərçənd heçə satdı isə asiman məni	241
Zəxmi-qəmində ol kəmərin sorma halimi	241
Etdigin çövrü mənə əmdən qılaydın kaş ki	242
Üz verəli üzündəki xalü xətin nəzarəsi	243
İstədim hərgah lə'lin vəslini səhba kimi	243
Zəncir həlqəsi mənə divanələr kimi	244
Bir zaman al könlüm, ey dildar, başın sədqəsi	245
Xub yetişdin, yaxşı aldın könlümü, ey yar, hey	246
Əğyar tutdu çəvrəmi, canan, haray, hay	247
İstər gözüm ki, göstərə dildarə könlümi	247
Bağrımın qönçəsini həsrət ilə qan qılıcı	248
Əsasi-tövbeyi-mey üstüvar böylə qalırımı	249
Gəl öz ölinlə rövşən elə şəm'i-dağımı	249
Gər behiştə mail olsam, kuyi-yarım bəs degilmi	250
Fələk kim idi, əgər yar yarım olsaydı	251
Şirin edər ləbin belə xəttin kinayəsi	251
Hər qədər yandın özün, rəşk ilə yandırdın məni	252
Mənə Məcnun deyən ol ahuyi-rə'nayi görsəydi	252
Atəşin rüxsarın hərcayidir nəzzarəsi	253
Lütf ilə, ey atəşinrüxsar, ab etdin məni	254
Gedə-gedə aralıqdan götürmüşəm özümü	254
Zəifü zərd elədi rəngi-səbz-i-yar məni	255
Hiç yaxmaz öz əlilə sinəmdə şəm'i-dağı	256
Nola ol gül bilsə mən tək binəvalər qədrini	257
Təzəllümdən usandı, zülmədən dildar usanmazımı	257

Yarəb, kim ola surəti-bican edən məni	258
Yıxılmış çünki bir seylabdən viranelər vari	259
Böylə gər surətdə barik ol nihal eylər məni	259
Ey odlu nalə, kuçövü bazar əmanəti	260
Eşqində ol pərinin əfsanə olmayımmı	261
Natəvanlıqlar məni, saqi, zəmingir eylədi	262
Könül, ol sərv-i-səbükseyr xüraman oldu	262
Dilər bütخانəni tərsavü istər Kə'bəni hacı	263
Qədrini bildim sənin, ey dil, nisar etdim səni	264
Aparmaz hiç kim əldən məni dildardən qeyri	265
Olmayınca şər-hə-şər-hə qanlı bağrım gül kimi	265
Aşiqəm, aləmdə bir aşiq bulunmaz mən kimi	266
Əritdi bağrımı həsrət nəzarə, hay, haray	267
Fələkpeymalığı, ey Nuh, tufan məndən ögrəndi	268
Kənar tutmağı divanə məndən ögrəndi	268
Rüunət şaxi-gül, ey sərv-i-bala, səndən ögrəndi	269
Könül, gər ömri-cavidan dilərsən, yar yetməzmi	269
Zahid gərək bu gün görə ol sərv-i-qaməti	270
Ey ki, hicranında aramü qərarım qalmadı	271
İkidir gərçi pəriçöhrələrin göftarı	272
Ey xoş ol günlər ki, könlüm tək hisarım var idi	272
Mənim şuxi-sitəmkarım təğafüldən usanmazmı	273
Hicabi-şö'leyi-rüxsarın ab etdi məni	274
Ümmidvar qılmış ikən bərgü bər məni	274
Təbibim bir zəman, yarəb, məni-bimarə yetsəydi	275
Məndə yoxdur hiç can, olsaydı yüz can kaş ki	276
Bülbül mənim hərayimə yetsəydi kaş ki	276
Səbr eylə aqibəti mey olur qan dedikləri	277
Ömrlərdir seydi-navək xürdiyəm, səyyad, hey	278
Əgər sən böylə bəklərsən bu rüxsar ilə bazarı	278
Aqibət yavuncudur yüz min dil ilə dil məni	279
Gözüm çırağısan, ağlatma zar-zar məni	279
Nə getdin əldən-ayaqdan, dili-fikarım, hey	280
Keçmə məndən, saqiya, sərv-i-rəvanın sədqəsi	280
Eylədi sərgəştə Məcnundan bətər səhra məni	281
Çeşmi-məstin hiç kimdə dinü iman qoymadı	282
Nola gər lütf eyləyib sormazsa bir gün halımı	282
Əlindən canə yetdim könlümün, dildar yetməzmi	283
Bahar əyyamı əbr dudi-ahim şö'ləbar etdi	283
Nə xoşdur, nə xuruş bahardır, hey, hey	284
Başım üstündən, təbibim, getmə, canım sədqəsi	285

Riştəyi-canım mənim muyi-miyandır doğrusı	285
Mənə mümkündür degil məqal dili	286
Nola, yarəb, əgər gələ sevdiğim, silə əşki-şərarə fəşamımı	287
Ağlamaqda şəm tək hərçənd ehmal olmadı	288
Ol kəbabım kim, məni yandırmamış köz qalmadı	288
Kəbab ikən məni, saqi, xümar yandırdı	289

TƏRKİBBƏNDLƏR

Ey vay ki, əldən gedərəm yar gəlincə	290
Əyyamı-bahar oldu, fəğan başladı bülbül	292

TƏRCİBƏNDLƏR

Ey hay kim, açıldı genə ey həzar, gül	296
Zahid, dolu camimdəki ləbriz səfadır	298
Gətir, saqi, qədəh kim, novbahari-eyşü işrətdir	302

MÜSƏBBƏS-TƏRCİBƏND

Gəlin, ey əhli-vərə', aşqı xummar olalım	304
--	-----

MÜXƏMMƏSLƏR

Məni hicr eyləmiş zirü zəbər, vallah-billah	306
Ey şami-qəmim zülfi-pərişanına qurban	307
Daneyi-ləbtəşnəyəm, ey əbri-göhərbar, hey!	308
İstərəm ləli-göhərbarına qurban olum	309
Məni saldın ayaqdan, ey səbükcövlən, günahım nə?	310

MÜRƏBBƏ

Könlüm istər kim, ola ol atəşin rüxsarü mən	312
---	-----

RÜBAİ

Ey eşq əmanətində sirdaşım, gəl	314
---------------------------------	-----

QÖVSI TƏBRİZİ
SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ
“LİDER NƏŞRİYYAT”
BAKI-2005

Buraxılışa məsul: *Əziz Güləliyev*
Texniki redaktor: *Rövşən Ağayev*
Tərtibatçı-rəssam: *Nərgiz Əliyeva*
Kompyuter səhifələyicisi: *Rəşad Həmidov*
Korrektor: *Elmira Teymurova*

Yığılmağa verilmişdir 14.08.2004. Çapa imzalanmışdır 18.02.2005.
Formatı 60x90 $\frac{1}{16}$. Fiziki çap vərəqi 20,5. Ofset çap üsulu.
Tirajı 25000. Sifariş 30.

Kitab “PROMAT” mətbəəsində çap olunmuşdur.